

ΠΑΙΔΑΓΑΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Όμηρου Όδύσσεια

Α' ΕΚΔΟΧΗ Α-Θ-Ι-Κ

Πορτοβίου Α. Γεωργαίου

8^{ον} Γυμνάσιον Ζαΐγυ Δ^Α.

1938
αμφ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΓΟΥΔΗ

ΠΡΩΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΩΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

III.

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

(Α΄ ΕΚΛΟΓΗ Α-Θ-Ι-Κ)

«Σοφία μόνον τῶν κτημάτων ἀθάνατον»
(ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

ΕΚΔΟΣΙΣ Η΄

Πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Δ΄ τάξεως
τῶν ἑξαταξίων Γυμνασίων κλπ.

ΑΝΤΙΤΥΠΑ 2000

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΤΟΥΔΗ

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

III

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

(Α. ΕΚΔΟΤΗ Α-Β-1-Κ)

Εκδόσεις: 1972

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Η.

Προς τους μαθητές της Α' τάξης
των Γυμνασίων (1972)

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ Ο. Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ

1972

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑΝ

Ι. Βίος Ὀμήρου.

α'. *Γέννησις.* Ἀγνωστοί εἶναι καὶ οἱ γονεῖς τοῦ Ὀμήρου καὶ ἡ πατρὶς, ἐν ἣ ἐγεννήθη· μακρὰ σειρὰ πόλεων (Σμύρνη, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμίς τῆς Κύπρου, Χίος, Ἄργος, Ἀθῆναι, Ἴος, Ἰθάκη, Πύλος, Κύμη) ἐζήτησαν νὰ οἰκιοποιηθῶσιν αὐτὸν ὡς ἴδιον πολίτην. Κατὰ τὰς ἀσφαλεστέρας παραδόσεις φαίνεται ὅτι ὁ ποιητὴς ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ.

β'. *Χρόνος ἀκμῆς.* Ἀγνωστον καὶ πότε ἔζησεν ὁ Ὀμηρος· κατὰ τὸν ἱστορικὸν Ἡρόδοτον ἔζησε 400 ἔτη πρὸ αὐτοῦ, ἐπειδὴ δὲ ὁ ἱστορικὸς ἐγεννήθη τῷ 484 π. Χ., ὑπολογίζεται ὅτι ὁ Ὀμηρος θά ἤκμασε μεταξὺ τῆς 9ης καὶ 8ης ἐκ. π. Χ.

γ'. *Βίος καὶ θάνατος αὐτοῦ.* Καὶ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ καὶ τοῦ θανάτου οὐδὲν ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον γινώσκομεν, εἰ μὴ μόνον ὅτι ἐποίησε τὰ δύο μεγάλα ποιήματα, τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσειαν, ἴσως ἐν Χίῳ, ὅπου μέγα μέρος τῆς ζωῆς του διέτριψεν.

Εἰκὼν τοῦ Ὀμήρου Πίν. Α'.

ΙΙ. Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ὀδύσειαν.

Τὰ πρὸ τῆς ὑποθέσεως. Ἐπειδὴ ὁ Πάρις, ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας Πριάμου, ἀπήγαγεν ἐκ Σπάρτης τὴν ὄραϊαν Ἑλένην, σύζυγον τοῦ βασιλέως Μενελάου, μετὰ πολλῶν θησαυρῶν, οἱ ἡγεμόνες τῆς Ἑλλάδος χαρακτηρίσαντες τοῦτο ὡς ὕβριν τῆς ὅλης πατριδος ἀπεφάσισαν νὰ ἐκστρατεύσουν κοινῇ ἐπὶ τὴν Τροίαν πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὕβριστοῦ. Ὑπὸ τὴν ἀρχιστρατηγίαν τοῦ Ἀγαμέμνονος, βασιλέως τῶν Μυκηνῶν, ἀποπλεύσαντες ἐξ Αὐλίδος τῆς Βοιωτίας, ὅπου εἶχον συγκεντρωθῆ, ἀπεβιβάσθησαν εἰς Τροίαν καὶ προέβησαν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς πρωτευούσης Ἰλίου. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως ἦσαν ὀχυρώτατα, ἡ πολιορκία παρετάθη ἐπὶ 10 ὅλα ἔτη, καθ' ἃ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων ἔπεσον.—Τέλος ὅ,τι δὲν κατώρθωσεν ἡ ῥώμη ἐπέτυχεν ὁ δόλος. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης

Ὀδυσσεὺς κατασκευάσας μέγαν δούρειον (ξύλινον) ἵππον, ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ὁποίου ἐκλείσθησαν οἱ ἄριστοι τῶν ἡγεμόνων, ἐφρόντισεν ὥστε νὰ διαδοθῆ ἑπιτηδεῖως ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀπελπισθέντες πλέον περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως ἀπέπλευσαν οἴκαδε (ἐν ᾧ οὗτοι ἐν τῷ μεταξὺ προσποιηθέντες ὅτι ἀπέπλευον οἴκαδε εἶχον κρυβῆ ὄπισθεν τῆς Τενέδου), καταλιπόντες τὸν ἵππον τοῦτον ὡς ἀνάθημα εἰς τοὺς θεοὺς. Οἱ Τρῶες βλέποντες τὸ στρατιόπεδον τῶν Ἑλλήνων ἔρημον καὶ μωροῦς πιστεύσαντες τὴν διάδοσιν, ἐκρήμνισαν μέρος τοῦ τείχους, διότι ὁ ἵππος δὲν ἐχώρει διὰ τῶν πυλῶν, καὶ ἐκεῖθεν εἰσαγαγόντες τὸ ἱερὸν ἀνάθημα (!) εἰς τὴν ἀκρόπολιν παρεδόθησαν τὴν νύκτα εἰς δεινὴν κραπάλην, νομίσαντες ὅτι ἀπηλλάγησαν πλέον τῶν δεινῶν τοῦ μακροῦ πολέμου. Ἄλλ' ὅτε πλέον βαθὺς ὕπνος εἶχε κλείσει τοὺς βεβαρημένους ἐκ τῆς μέθης ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, οἱ ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ἵππου ἐξεληθόντες διὰ μυστικῆς πυλίδος εἰδοποίησαν διὰ πυρᾶς τοὺς ἐν Τενέδῳ καὶ ἀνοίξαντες τὰς πύλας τοῦ τείχους καὶ ἐνωθέντες μετ' αὐτῶν, προσδραμόντων ταχέως, ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν, κατασφάζαντες τοὺς ἄνδρας, καὶ ἀπαγαγόντες εἰς αἰχμαλωσίαν γυναῖκας καὶ παῖδια ἐλαφροαγώγησαν αὐτὴν καὶ παρέδωκαν εἰς τὰς φλόγας. Μετὰ τὴν διανομὴν τῶν λαφύρων οἱ ἡγεμόνες ἐπιβάντες τῶν πλοίων μετὰ τῶν οἰκείων ἀπέπλευσαν διὰ τὰς πατρίδας καὶ αἱ ἐπάνοδοι αὐταὶ ἐκλήθησαν οἱ **Νόστοι**.

Ῥπόθεσις. Ἐνα ἐκ τῶν νύστων τούτων, τὸν τοῦ Ὀδυσσεῶς, διαρκέσαντα ἄλλα 10 ἔτη, περιγράφει ἡ Ὀδυσσεῖα, ἣτις ὑπὸ τῶν λογίων τῆς Ἀλεξανδρείας (τῶν γραμματικῶν) διηροῆθη εἰς 24 τμήματα, ὀνομασθέντα ἐκ τῶν 24 (μικρῶν) γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου.

Μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς. Ἄλλ' ἄρα ὑπῆρξάν ποτε βασιλεία Ἰθάκης καὶ Μυκηνῶν καὶ Τροίας, ἐγένετο ὄντως ὁ Τρωικὸς πόλεμος, ὑπῆρξεν ἀληθῶς ὁ βίος τῶν Ἀχαιῶν, ὃν θὰ ἴδωμεν περιγραφόμενον ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἰλιάδι, ἢ μὴ πάντα ταῦτα εἶναι πλάσματα φαντασίας ποιητικῆς, ἀπλῶς σκεποῦντα διὰ τῶ μύθων νὰ θέλωσιν ἀκροατὰς καὶ ἀναγνώστας ἐν ταῖς ὥραις τῆς σχολαίας αὐτῶν ἀναπαύσεως; Μέχρι πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἐπιστεῦετο ὅτι τὸ περιεχόμενον τῶν δύο ποιημάτων ἦτο νεφέλωμα ποιητικόν, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἐπὶ τῆς γῆς εἶχε λάβει σάρκα καὶ ὄσπᾶ, ὅτι ἀμυδροὶ ἱστορικοῦ φωτὸς ἀκτῖνες ἠδύναγτο μέχρι τῆς 7ης ἢ τὸ πολὺ τῆς 8ης π. Χ. ἐκ. νὰ διεisdύσωσι διὰ μέσου τοῦ πυκνοῦ σκοτοῦς τοῦ καλύπτοντος τὸ στάδιον τῆς ἱστορικῆς δράσεως τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος, ὅτε αἴφνης τῇ 18. (ν. ἡ.) Νοεμβρίου 1876

ὁ τότε βασιλεὺς ἡμῶν Γεώργιος Α' ἐλάμβανε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα προερχόμενον ἐκ Μυκητῶν παρὰ τοῦ ἐκεῖ Ἰδία διαπάνη ἐνεργοῦντος ἀνασκαφᾶς δαιμονίου Schliemann¹ :

J'annonce avec une extrême joie à Votre Majesté que j'ai découvert les tombeaux, que la tradition, dont Pausanias se fait l'écho, désignait comme les sépulcres d'Agamemnon, de Cassandre, d'Eurymédont et de leurs compagnons, tous tués pendant le repas par Clytemnestre et son amant Égisthe. J'ai trouvé dans ces sépulcres des trésors immenses, qui suffisent à eux seules à remplir un grand musée, qui sera le plus merveilleux du monde et qui, pendant des siècles à venir, attirera en Grèce des milliers d'étrangers.. Que Dieu veuille que ces trésors devienne la pierre angulaire d'une immense richesse nationale.

Καὶ ὄντως· διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Τροίας, τῶν Μυκητῶν, τῆς Τίρυνθος, τοῦ Βοιωτικῆ Ὀρχομενοῦ ἀπεκαλύφθη ἀπροσδόκητος διὰ τὴν ἐπιστήμην προϊστορικός κόσμος καὶ ὅ,τι παρίστατο ἤδη ὡς μῦθος, ὡς ποιητικῆς φαντασίας προϊόν, ἔστι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ὡς ἀπτή πραγματικότης. Οἰκοδομήματα προϊστορικά μυθόδους μεγαλείου καὶ τελειότητος, τείχη θαυμαστά καὶ ἀνάκτορα μεγαλοπρεπῆ ἐν τοῖς ἔρειπίοις, τάφοι καταπλήσσοντες μεγαλείου καὶ ἔργα ὑδραυλικά, χρῆσις πελωρίων λίθων, ὧν ἡ τοποθέτησις παρα-

¹ Ὁ Γερμανὸς Schliemann μικρὸς ἤδη καὶς ἠγάπησε καὶ ἐθαύμαζε τὸν Ὅμηρον καὶ ὄνειροπόλησε νὰ ἀνεύρη τὴν Τροίαν, ἐάν πλουτήσῃ. Ἐνεκα οἰκογενειακῶν ἀτυχημάτων ἐγένετο ὑπὸ πρῆτης παντοπωλείου, γαν-τόταις, ἐμποροῦπάλληλος. Ἄνευ μέσων καὶ σχεδὸν ἄνευ διδασκαλίας, ἀλλὰ δι' ἀδάμαστου ἐπιμονῆς καὶ δραστηριότητος, ἔτυχε πολὺ μικρᾶς παιδεύσεως καὶ ἐμάνθανε ξένας γλώσσας, ἐκμαθῶν ἐντὸς ὀλίγου σχετικῶς χρόνου ὀκτώ εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Ἐν Ῥωσίᾳ ἐπιδοθεὶς εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν σιτηρῶν ἐκέρδισεν ἄφθονα χρήματα καὶ τέλος πλουτήσας ἀπεφάσισε νὰ ἀφιερῶσθαι εἰς τὸν Ὅμηρον τὸ ἀποκτηθὲν χρῆμα καὶ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ζωῆς του, ἐγκατασταθεὶς ἀπὸ τοῦ 1868 ἐν Ἀθήναις. Ἡ Θεία Πρόνοια ἠλόγησε τὸ ἔργον του, ὅπως εὐλογεῖ τὸ ἔργον παντὸς ἔχοντος εὐγενῆ ὄνειρα καὶ ἀδάμαστον θέλησιν. Τῷ 1870-3 ἀνέσκαψε τὸ Ἴλιον ἐπὶ τοῦ λόφου Ἰσσαρλίκ, τῷ 1874 κ. 1876 τὰς Μυκήνας, τῷ 1878 ἐν Ἰθάκῃ, τῷ 1881 τὸν Βοιωτικὸν Ὀρχομενὸν καὶ τῷ 1884-5 τὴν Τίρυνθα. Κατάρχει ἐν τῇ ὁδῷ Πανεπιστημίου τὸ Ἴλιον Μεγαθρον, ἀγορασθὲν ἤδη ὑπὸ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως. Ἡ Ἑλληνίς σύζυγος αὐτοῦ Σοφία ἀπέθανε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν.

μένει καὶ σήμερον αἰνιγμα¹, δεξιωτάτη χοῆσις τῆς ζωγραφικῆς-
λεπτοτάτη ἐπεξεργασία τῶν ἐγγλύφων λίθων, ἀπαράμιλλος δεξιότης
ἐν τῇ κατεργασίᾳ τῶν μετάλλων καὶ μάλιστα τοῦ χρυσοῦ, ἐξ οὗ ἐν
ἀρθονίᾳ κατεσκευάζοντο κομψότατα ἀγγεῖα καὶ κοσμήματα μετὰ
χαριεσιάτων μορφῶν καὶ ποικιλωτάτων σχημάτων, τέχνη καθ' ὅλου
προηγμένη ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς κύκλοις τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως,
πλοῦτος ἀθήης, κρατοῦσιν ἡμᾶς ἐνεοὺς καὶ ἐλέγχουσι ψευδόμενον
καὶ τὸν Ἡρόδοτον, λέγοντα ὅτι ἡ πενία ἀείποτε ἦτο σύντροφος
τῇ Ἑλλάδι.

Ὁ πολιτισμὸς οὗτος, ἀποκαλυφθεὶς διὰ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ
Schliemann, ὠνομάσθη τότε *Μυκηναϊκὸς* ἐκ τῶν πολυχρῶσων Μυ-
κηνῶν, τῆς καθέδρας τοῦ κραταίου Ἀγαμέμνονος, διότι ἐκεῖ εὐρέ-
θησαν σπουδαῖα τεῖχη, ἡ πύλη τῶν λεόντων, οἱ μεγαλοπρεπεῖς καὶ
πλούσιοι τάφοι, οἱ ἀμύθητοι θησαυροί, οἵτινες ἀπόκεινται μετὰ
πολυαρίθμων ἄλλων εὐρημάτων ἐκ πασῶν τῶν προϊστορικῶν πόλε-
ων τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ *Μυκηναίᾳ* αἰθούσῃ τοῦ Ἐθνι-
κοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, ὅπου καταπλήσσει ἡ πλήμυρα τοῦ
χρυσοῦ καὶ τῆς τέχνης ἢ δαιμονία ἐξάνθησις, ὅπου καὶ οἱ τοῖχοι
καὶ ἡ ὄροφῆ ἔχουσι διακοσμηθῆ δι' ἀντιγραφῆς πολυχρῶμων κο-
σμημάτων, εἰλημμένων ἐκ τοιχογραφιῶν τῶν προϊστορικῶν ἀνακτό-
ρων καὶ ἐξ ἄλλων ἔργων τῆς Μυκηναϊκῆς τέχνης, ἀποκειμένων ἐν
αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ, ὥστε τὸ Μουσεῖον τοῦτο νὰ εἶναι μοναδικὸν ἐν
τῷ κόσμῳ ἴδρυμα διὰ μόνην τὴν αἰθουσαν ταύτην.

Μινωικὸς πολιτισμὸς. Ἄλλ' ὁ πολιτισμὸς ὁ ἐπικληθεὶς Μυκη-
ναϊκὸς δὲν περιορίζετο ἐν περιοχῇ τινι τῆς ἡπειρωτ. Ἑλλάδος καὶ
ἐν Τροίᾳ οὐδὲ περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Τρωικοῦ πολέμου μόνον, ὡς
ἐπιστεύετο, ἀλλ' ἐξετείνετο πολὺ περαιτέρω καὶ τοπικῶς καὶ χρονι-
κῶς, ὥστε ὁ ὅρος Μυκηναϊκὸς νὰ θεωρῆται σήμερον ἀπηρχαιωμένος.
Ἐκ τῶν περαιτέρω ἀνασκαφῶν, αἵτινες ἄγχαίως ἐπληκολούθησαν ἐν
τοῖς παραλίαις τῆς Ἑλλάδος, ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἴ-
ονίου καὶ μάλιστα ἐν Κρήτῃ, ὅπου οἱ μὲν Ἄγγλοι (Evans) ἀνέσκα-
ψαν τὴν Κνωσὸν, οἱ δὲ Ἴταλοὶ τὴν Φαιστόν καὶ εἶτα οἱ Ἀμερικαν-
νοί, ἀτεκαλύφθη ὅτι αἱ Μυκηναὶ ἦσαν εἰς μόνον τῶν πολυαρίθμων
ἀντιπροσώπων τοῦ πολιτισμοῦ τούτου, ὅστις ἐξετείνετο ἐφ' ὅλης

¹ Ἐκ τῶν δύο πλακῶν τοῦ ὑπερθύρου τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως ἡ πρὸς τὰ ἔσω ἔχει μῆκος 9 μ., πλάτος 5 μ., καὶ πάχος 1 μ., βάρος δὲ περὶπου 93500 ὀκάδων.

τῆς λεκάνης τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῶν δυτικῶν καὶ δὴ μέχρι τῆς Σικελίας, ἐπὶ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Μ. Ἀσίας, ἐπὶ πασῶν τῶν νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους μέχρι τῆς Κύπρου, ὀριζόμενος πρὸς Ν ὑπὸ τῆς Κρήτης ὡς τῆς κυρίας ἕδρας αὐτοῦ, κληθεῖς διὰ τὴν περιοχὴν ταύτην **Αἰγαῖος** (καὶ **Κρητομυκηναϊκός** ἐκ τῶν δύο σπουδαιότερων ἀντιπροσώπων αὐτοῦ). Οὗτος ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς γ' χιλιετηρίδος π. Χ. διήκει μέχρις τέλους τῆς β' χιλιετηρίδος π. Χ. ἢ τῶν ἀρχῶν τῆς α', συμπίπτων πρὸς τὴν κληθεῖσαν χαλκῆν ἐποχὴν. Κατὰ μικρὸν προαγόμενος ἀνῆλθεν εἰς μεγάλην καὶ πρωτοφανῆ περιωπὴν ἐν Κρήτῃ μάλιστα, ἣτις ἀποτελεῖ τὸ κέντρον αὐτοῦ. Ἐνταῦθα ἀπεκαλύφθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων καὶ Ἰταλῶν ἐν μέσῳ γενικῆς καταπλήξεως πολιτισμὸς μέγας καὶ ὑπέροχος, ἄνευ διακοπῆς ἐξελιχθεὶς, ἀκμάσας καὶ παρακμάσας, ἰθαγενῆς, πρωτότυπος, ὅστις ἐκ τῆς ἱστορικῆς μορφῆς τοῦ βασιλέως Μίνω, οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Θουκυδίδης, ἐκλήθη **Μινωικός**, ἐξ οὗ ἐχαρακτηρίσθησαν καὶ αἱ τρεῖς περίοδοι τοῦ πολιτισμοῦ, α) ἡ **πρωτομινωικὴ** (περιλαμβάνουσα τὴν γ' χιλιετηρ.), β) **μεσομινωικὴ**, καθ' ἣν ἀκμάζει τὰ μέγιστα ὁ πολιτισμὸς οὗτος (2000-1580 π.Χ.), καὶ γ) ἡ **ὕστερομινωικὴ**, ἐν ἣ ἡ τέχνη βαδίζει ἐν τῇ αὐτῇ ἀκμῇ καὶ καθ' ἣν συμπίπτει ἡ θαλασσοκρατορία τοῦ Μίνω (1580-1100 π.Χ.), ὅτε ὁ πολιτισμὸς οὗτος ἀνεκόπη. Ἡ Κρήτη ἔχει ἀνέλθει εἰς μέγα ὕψος πολιτισμοῦ καὶ δυνάμεως· ὁ κραταῖος Μίνως θαλασσοκρατῶν ἔχει κυριαρχήσει πασῶν τῶν νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους καὶ τῶν ἀκτῶν τῆς ἠπειρ. Ἑλλάδος καὶ ὁ Κρητικὸς πολιτισμὸς μεταδίδεται πανταχοῦ· εἶναι πολιτισμὸς ὑπερφύης, ἀναπτύξας δύο τέλεια συστήματα γραφῆς, θαυμασίαν ἀρχιτεκτονικὴν, πλαστικὴν καὶ ζωγραφικὴν, προηγμένον θρησκευτικὸν βίον μετὰ μεγάλων τελετῶν (ἐν αἷς καὶ ταυρομαχίαι), θαυμάσια χρυσοουργήματα καὶ κεραμευτικὰ ἔργα, κοσμοῦντα τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἡρακλείου.

Οἱ λαοὶ οἱ ἀναπτύξαντες τὸν πολιτισμὸν τοῦτον. Οἱ Ἀχαιοί.
Οἱ λαοὶ τοῦ Αἰγαίου, οἱ ἀναπτύξαντες τὸν πολιτισμὸν τοῦτον λέγονται **Κᾶρες**, **Δέλεγες**, **Λύκιοι**, **Πελασγοὶ** κ. ἄ., ὁμιλοῦντες γλῶσσαν ἄσχετον πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν, μὴ Ἑλληνες, συγγενεῖς πρὸς ἄλλους Μικρασιατικοὺς λαοὺς, ναυτικοὶ καὶ ἀεικίνητοι, διατελοῦντες ἐν πυκνῇ ἐπικοινωνίᾳ πρὸς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀνατολὴν. Ἄλλ' ἤδη ἀπὸ τῆς γ' χιλιετηρ. π.Χ. κύματα λαῶν, μεταναστευόντων ἀπὸ τῆς σημερινῆς κεντρικῆς Εὐρώπης ἤρχισαν ἐκχυνόμενα πρὸς Ν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν χερσόνησον. Ἐκ τῶν φύλων τούτων μνημονεύον-

ται πρῶτοι οἱ Ἄχαιοί, οἵτινες περὶ τὸ 2500 π. Χ. προελάσαντες πρὸς Ν κατέλαβον μέγα μέρος τῆς ἡπειρ. Ἑλλάδος (Θεσσαλίαν, ὅπου παρέμειναν ἔφ' ἱκανόν, καὶ εἶτα Ἀργολίδα, Λακωνικήν, Μεσσηνίαν) καὶ καταλύσαντες τὴν προϋπάρχουσαν βασιλικὴν δυναστείαν ἐν Μυκῆναις, εἰς ἣν ἀνήκουσιν οἱ τάφοι οἱ ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως, ἔδρυσαν κραταιὰ βασίλεια ἐν Μυκῆναις, Τίρυνθι καὶ ἄλλαχοῦ, τῶν παλαιῶν κατοίκων (Πελασγῶν...) ἢ συνανακραθέντων μετ' αὐτῶν ἢ φυγόντων εἰς τὴν Κρήτην. Ἄλλ' οἱ Ἄχαιοὶ ὀρηθέντες ἐκ Μυκητῶν, ἀφ' οὗ ἐγένοντο ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ναυτικὸς (πειρατικὸς) λαός, προήλασαν διὰ μεγάλης στρατείας, ἀναλόγου πρὸς τὴν τῆς Τροίας, μέχρι Κρήτης, ὅπου κατέλυσαν τὰ βασίλεια τῶν ἐκνευρισμένων ἐκ τῆς τρυφῆς ἀπογόνων τοῦ Μίνω καὶ ἡ Κρήτη ῥήθη καὶ ὑπὸ τῶν καταλαβόντων Ἀχαιῶν.

Οἱ Ἀχαιοὶ φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ἴδιον πολιτισμὸν ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν προτέρων κατοίκων, μεθ' ὧν συνεχωνεύθησαν, καὶ διαμορφώσαντες τὸν ὑπάρχοντα πολιτισμὸν παρήγαγον τὸν νεώτερον Μυκηναϊκὸν πολιτισμὸν (1400-1100), εἰς ὃν ἀνήκουσιν οἱ ἔξω τῆς ἀκροπόλεως τῶν Μυκητῶν θολωτοὶ τάφοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν προγενέστερον τῆς καταλυθείσης δυναστείας (1600-1400), ἐκπροσωπούμενον διὰ τῶν τάφων τῶν εὐρεθέντων ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως, οὕτως ὥστε ὁ ὅλος Μυκηναϊκὸς πολιτισμὸς νὰ συμπλήπτη πρὸς τὴν ὑστερομινωικὴν περίοδον.

Οἱ Ἀχαιοὶ συνεχίζοντες τοὺς ἡρωικοὺς αὐτῶν ἄθλους στρατεύουσι καὶ ἐπὶ τὴν κραταιὰν Τροίαν, σπουδαῖον κέντρον τοῦ Αἰγαίου πολιτισμοῦ. Καὶ ἔπεσε μὲν τὸ Ἴλιον μετὰ μακρὸν αἱματηρὸν ἀγῶνα, ἀλλ' ἡ ἰσχὺς τῶν Ἀχαιῶν ἠμβλύθη ἔκτοτε καὶ δὲν ἠδυνήθησαν πλέον νάντιστῶσιν εἰς τοὺς τελευταίους ἐπιδραμόντας ἀπὸ Β συγγενεῖς Δωριεῖς, οἵτινες ἀλκιμοὶ ὄντες καὶ σιδηρᾷ ἤδη φέροντες ὄπλα (ὄθεν ἀπ' αὐτῶν ἀρχεται ἡ σιδηρᾷ ἐποχὴ ἐν Ἑλλάδι) καταλύουσι τὰ ἐν τῇ ἡπειρωτ. Ἑλλάδι καὶ Κρήτην κράτη τῶν Ἀχαιῶν, τερματίζουσι βιαίως τὸν Κρητομυκηναϊκὸν πολιτισμὸν καὶ βυθίζουσι τὴν Ἑλλάδα εἰς ἀληθῆ μεσαιῶνα, ἐξ οὗ ἀνέκυψε μόλις μετὰ πάροδον 3-4 αἰῶνων.

Οὕτως ὁ βίος τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου λαοῦ ἐβυθίσθη εἰς ἐρείπια καὶ λήθην, ἕως ἀκαταπόνητος ἡ ἐξερευνητικὴ σκαπάνη ἐξέθαψεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς φιλοστοργου μητρικῆς γῆς, ἥτις τόσον πιστῶς ἐκάλυπτε τὰ ἐρείπια, καὶ κατηύγασε διὰ τοῦ ἱστορικοῦ φωτὸς τὸν ἱστορικὸν βίον δύο ὄλων χιλιετηρίδων. Καὶ ἰδοὺ προβάλλουσι πρὸ

ἡμῶν τὰ ἀνάκτορα, ἐν οἷς κατώκησαν οἱ κραταιοὶ ἄνακτες, τὰ ὄπλα, δι' ὧν ἐμάχοντο, τὰ σκεύη, ὧν ἔκαμον χοῆσιν ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ, οἱ τάφοι, ἐν οἷς ἀνεπαύθησαν τὰ πεπονημένα αὐτῶν σώματα, ἀντικατοπτρίζοντα τὸν βίον ἐκεῖνον μετὰ τῆς αὐτῆς σχεδὸν σαφηνείας καὶ διαυγείας, μεθ' ἧς τὰ Περικλεια μνημεῖα τὰς κλεινὰς Ἀθήνας τῆς ἐνδόξου πεντηκονταετίας. Ἄλλ' ὁ βίος ἐκεῖνος παρίσταται ἔτι πρὸ ἡμῶν ἄφρονος καὶ βωβὸς ὡς πρὸς τὰ ὀνόματα τῶν ἱστορικῶν μορφῶν (πλὴν τῆς τοῦ Μίνω, ἐπιζησάσης ἱστορικῶς), αἵτινες ἐδημιούργουν καὶ ἐνεψύχουν τὸν ἱστορικὸν ἐκεῖνον κόσμον, ἐφ' ὅσον ἀτυχῶς αἱ πλούσιαι τῆς Κρήτης ἐπιγραφαὶ δὲν κατωρθώθη μέχρι σήμερον νάναγνοσθῶσι. Τὸ κενὸν τοῦτο φαίνεται ὅτι πληροῦσι τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, ἅτινα προβάλλουσιν ὡς ὁ κήρυξ καὶ ὁ ἐρμηνεὺς τοῦ βίου ἐκεῖνου.

Ἡ προσμῆριος ποίησις. Ὡς ἐν τῇ μακροαίῳ τοῦ ἔθνους δουλείᾳ τὰ δημοτικὰ ἄσματα ὑμνησαν τοὺς ἐνδόξους ἄθλους κλεφτῶν καὶ ἀρματωλῶν, οὕτω καὶ κατὰ τοὺς χρόνους, οὔτινες διὰ τὴν πολυκίνητον δρᾶσιν καὶ τὰ ἥρωικὰ κλέα τῶν κατοίκων τοῦ Αἰγαίου ἐκλήθησαν **ἥρωικοί**, ἐμορφώθη πλὴν ἄλλων πολλῶν ἁμαμάτων καὶ δημοτικῆς τις ποίησις, ἄδουσα ἡ μεμονωμένους ἥρωικοὺς ἄθλους ἐπιφανῶν Ἀχαιῶν ἢ μάλιστα κοινὰς αὐτῶν στρατείας κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὡς τὴν στρατείαν τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, τὸν Ἀργοναυτικὸν πλοῦν καὶ τὸν Τρωικὸν πόλεμον, ὧν ἡ ἐξῆμνησις διέθροπτε τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικῆς φιλοτιμίας. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἐκλήθη **ἔπος** (εἰπεῖν, διήγησις) καὶ δὴ **ἥρωικόν** διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ, ἐκαλλιεργήθη δὲ ὑπὸ τῶν καλουμένων **ᾄοιδῶν**, οἵτινες προσκαλούμενοι εἰς τὰς ἡγεμονικὰς αἰτᾶς καὶ τὰς τραπέζας τῶν εὐγενῶν ἐφαίδρουν αὐτὰς ἄδοντες τοὺς ἄθλους τῶν προγόνων τοῦ ξενίζοντος ἢ οἰονδήποτε ἥρωικόν ἄθλον, ἀρτύοντες αὐτοὺς διὰ πλήθους μύθων, οὓς ἐδημιούργει τὸ εὐφάνταστον ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐν τῇ νηπιώδει αὐτοῦ ἡλικίᾳ.

Τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη. Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ἐν Ἑλλάδι, ὅτε ἐνέσκηψεν ἡ θύελλα τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Δωριέων. Ἐκ τῶν Ἀχαιῶν οἱ μὲν παρέμειναν ἐν τῇ πατρίῳ γῇ ὑποκύπαντες εἰς τοὺς ἐπιδρομείς, οἱ δέ, ὡς καὶ Ἴωνες, ἀπῆλθον εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας, συναποκομίζοντες καὶ τοὺς μύθους καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ποιήσεως αὐτῶν, ἐκεῖ δέ, ἀφ' οὗ διεξήγαγον δεινοὺς νικηφόρους ἀγῶνας πρὸς τοὺς ἐνοίκους χάριν τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν, καθιδρύθησαν οἱ μὲν Αἰολεῖς (Ἀχαιοὶ) εἰς τὰ ΒΔ τῆς Μ. Ἀσίας, οἱ δὲ

Ἴωνες (συγγενεῖς τῶν Ἀχ.) νοτιώτερον. Ἐκεῖ ὑπὸ τὸν γελόντα τῆς χώρας οὐρανὸν οἱ εὐφάνταστοι καὶ ζωηροὶ ἄποικοι, ἀναπαύομενοι ἤδη ἐν τοῖς κόλποις τῆς εἰρήνης καὶ πλουτοῦντες ἐκ τῆς ἐμπορίας ἐζήτησαν νὰ φαιδρύνωσι τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτῶν διὰ τῆς ποιήσεως· ὅθεν διεσκεύασαν, συνεκέρασαν καὶ ἐπλούτισαν τὰ παλαιότερα ἔπη, ὧν τοὺς πυρῆνας εἶχον ἀποκομίσει μεθ' ἑαυτῶν, ἐποίησαν δὲ καὶ νεώτερα ἔπη. Ἀλλ' ἐκ πάντων τῶν ἥρωικῶν γεγονότων ἐφείλκε μᾶλλον τὴν προσοχὴν τῶν ἀποίκων ὁ Τρωικὸς πόλεμος καὶ ὡς νεώτατος καὶ διότι ἐγεινίαζον πρὸς τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, τὴν Τροίαν, καὶ πρὸς τοῦτον κυρίως ἐστράφησαν οἱ ἄποικοι Αἰολεῖς, ἡ δὲ ποιητικὴ αὕτη ἐπεξεργασία τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ἢ ἐν Αἰολίδι ἀρξαμένη ἐσυνεχίσθη καὶ ἐπερατώθη ἐν Ἴωνίᾳ, διότι Ἴωνες καὶ Αἰολεῖς ἔζων ἐν ζωηρᾷ ἐπιμειξίᾳ καὶ ἦσαν συγγενέστατοι πρὸς ἀλλήλους, ἐκεῖ δὲ ἔλαβον τὴν ὀριστικὴν αὐτῶν μορφήν τὰ δύο μεγάλα ἔπη, ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια, διὰ τῆς ποιητικῆς φαντασίας τοῦ Ὀμήρου κατὰ τὴν 9—8 ἐκ. π. Χ., τρεῖς ὅλους αἰῶνας μετὰ τὸν Τρωικὸν πόλεμον.

◀ Ἐφέτος θὰ γνωρίσωμεν ἐκ τῆς Ὀδυσσεΐας μέγα μέρος τῶν θλιβερῶν περιπετειῶν τοῦ ἥρωος καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ἄς ἴδωμεν ἤδη τί λέγει αὐτὸς ὁ ποιητὴς περὶ τοῦ θέματος τοῦ ποιήματός του. ▶

Θεῶν ἀγορά.

Ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
 πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσεν,
 πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω·
 πολλὰ δ' ὃ γ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὄν κατὰ θυμόν,
 ἀρνύμενος ἦν τε ψυχὴν καὶ νόστιον ἐταίρων. | 5

ἀλλ' οὐδ' ὥς ἐτάρους ἐρρύσατο ἰέμενός περ·
 αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο·
 νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς Ὑπερίονος Ἥελίοιο
 ἦσθιον· αὐτὸρ δ' τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ. |
 τῶν ἀμόθεν γε, θεά, θύγατερ Διός, εἰπέ καὶ ἡμῖν. | 10

ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες, ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
 οἴκοι ἔσαν πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
 τὸν δ' οἶον, νόστιοιο κεχρημένον ἠδὲ γυναικός,
 νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψώ, δία θεάων,
 ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι. | 15
 ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
 τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι
 εἰς Ἴθάκην, οὐδ' ἐνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων
 καὶ μετὰ οἴσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἑλέαιρον ἅπαντες
 νόσφι Ποσειδάωνος· ὃ δ' ἀσπερχὲς μενέαιεν 20
 ἀντιθέῳ Ὀδυσῆι πάρος ἦν γαῖαν ἰκέσθαι. |

ἀλλ' ὃ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἔοντας,
 Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
 οἳ μὲν δυσομένου Ὑπερίονος, οἳ δ' ἀνιόντος,
 ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνηῶν ἐκατόμβης. 25
 ἐνθ' ὃ γε τέρπειο δαιτὶ παρήμενος· οἳ δὲ δὴ ἄλλοι
 Ζηγὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν. |
 τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
 μνήσατο γὰρ κατὰ θυμόν ἀμύμονος Αἰγίσθιοιο,

τόν ῥ' Ἄγαμεμονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης. 30
 τοῦ ὅ γ' ἐπιμνησθεῖς ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα· |
 „ὦ πόποι, οἷον δὴ νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται !
 ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
 σφῆσιν ἀτασθαλίησιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν,
 ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον Ἀτρεΐδαι 35
 γῆμ' ἄλοχον μνηστήν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
 εἰδὼς αἰπὺν ὀλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἶπομεν ἡμεῖς,
 Ἐρμείαν πέμψαντες, εὐσκοπον Ἀργεῖφόντην,
 μήτ' αὐτὸν κτείνειν μήτε μνάσθαι ἄκοιτιν·
 ἐκ γὰρ Ὀρέσταιο τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαι, 40
 ὀπλότ' ἂν ἠβήσῃ τε καὶ ἧς ἰμείρεται αἴης.
 ὡς ἔφαθ' Ἐρμείας, ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθιοιο
 πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτεισεν“· |
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 „ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, 45
 καὶ λίην κείνός γε ἔοικότι κεῖται ὀλέθρω,
 ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέξοι. |
 ἀλλά μοι ἄμφ' Ὀδυσῆι δαΐφροني δαίεται ἦτορ,
 δυσμόρω, ὅς δὴ δηθὰ φίλων ἀπο πῆματα πάσχει
 νήσῳ ἔν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης. 50
 νῆσος δενδρήεσσα, θεὰ δ' ἔν δώματα ναίει,
 Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοοφρονος, ὅς τε θαλάσσης
 πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
 μακράς, αἷ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν·
 τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει, 55
 αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισιν
 θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς,
 ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρόσκοντα νοῆσαι
 ἧς γαίης, θανέειν ἰμείρεται. | οὐδέ νύ σοί περ
 ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, Ὀλύμπιε ; οὐ νύ τ' Ὀδυσσεὺς 60
 Ἀργεῖων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσσαο, Ζεῦ ;“ |

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 „τέκνον ἔμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων ;
 πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θεῖοιο λαθοίμην, 65
 ὃς περὶ μὲν νόον ἔστι βροτῶν, περὶ δ' ἱρὰ θεοῖσιν
 ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν ; |
 ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
 Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
 ἀντίθεον Πολύφημον, ὃο κράτος ἔστι μέγιστον 70
 πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θύωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
 Φόρκυος θυγάτηρ, ἀλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
 ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
 ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
 οὐ τι κατακτείνει, πλάξει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης· | 75
 ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἶδε περιφραζώμεθα πάντες
 νόστον, ὅπως ἔλθῃσι· Ποσειδάων δὲ μεθήσει
 ὄν χόλον· οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
 ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν ἐριδαινόμεν οἶος“. |
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 80
 „ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρείοντων,
 εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν,
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
 Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα, διάκτορον Ἀργεῖφόντην,
 νῆσον ἔς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα 85
 νύμφη εὐπλοκάμφῳ εἶπη νημερτέα βουλήν,
 [νόστον Ὀδυσῆος ταλασίφρονος, ὧς κε νέηται]. |
 αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἷδν
 μᾶλλον ἐποτρύνω καὶ οἱ μένος ἐν φρεσὶ θεῖω,
 εἰς ἀγορὴν καλέσαντα κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς 90
 πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἳ τέ οἱ αἰεὶ
 μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς.
 πέμψω δ' ἔς Σπάρτην τε καὶ ἔς Πύλον ἡμαθόεντα
 νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἣν που ἀκούσῃ,
 ἥδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν“. | 95

Τὰ μεταξὺ α 96—θ 470. Ὁ Τηλέμαχος, ἀφ' οὗ ἀνεπερώθη ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, κατὰ τὴν σύστασιν τῆς θεᾶς συγκαλέσας ἀγορὰν τοῦ δήμου τῶν Ἰθακησίων, ἑκαυτηρίασε τὰς ἀτασθαλίας τῶν μνηστήρων καὶ μάτην ἠξίωσε τὴν κατάπausιν αὐτῶν· εἶτα ἐπιβάς πλοίου ἀπῆλθε πρῶτον εἰς Πύλον πρὸς τὸν Νέστορα, ὅστις οὐδὲν ἀτυχῶς γινώσκει περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς, εἰ καὶ πολλὰ ἀφηγεῖται περὶ τῆς ἐπανόδου ἄλλων ἡγεμόνων, συνιστᾷ δὲ νὰ μεταβῆ πρὸς τὸν Μενέλαον, ἄρτι ἐπανελθόντα ἐκ μακρῶν πλανῶν. Ὁ Μενέλαος, εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ ὁποίου ἦλθεν ὁ Τηλέμαχος, διηγεῖται τὰς ἰδίας πλάνας καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τοῦ θαλασσίου γέροντος **Πρωτέως** ὁ Ὀδυσσεὺς διατρίβει πλησίον τῆς νύμφης Καλυψοῦς, ἀδυνατῶν δι' ἔλλειψιν πλοίων νὰ ἔλθῃ οἴκαδε.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Καλυψὸ λαβοῦσα διὰ τοῦ Ἑρμοῦ αὐστηρὰν ἐντολὴν παρὰ τοῦ Διὸς ἀνακοινοῖ εἰς τὸν Ὀδυσσεῖα ὅτι δὲν κατακρατεῖ πλέον αὐτὸν καὶ βοηθεῖ εἰς τὴν κατασκευὴν σχεδίας, ἧς ἐπιβάς μόνος ὁ Ὀδυσσεύς, ἀφ' οὗ προεπέμφθη φιλοφρόνως ὑπὸ τῆς Νύμφης, ἀποπλέει καὶ μετὰ πλοῦν 18 ἡμερῶν βλέπει πόρρωθεν τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων Σχερίαν, ὅτε ὁ Ποσειδῶν ἀντιληφθεὶς αἴφνης αὐτὸν ἐγείρει δεινὴν θύελλαν, ἡ σχεδιά ναυαγεῖ καὶ ὁ Ὀδ., ἔρμαιον ἀνέμων καὶ κυμάτων, θὰ ἐπνίγεται, ἐὰν μὴ τῇ βοηθείᾳ τῆς θεᾶς Λευκοθέας ἐσφύξεται εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς νήσου τῶν Φαιάκων, ὅπου γυμνὸς κατακλίνεται ὑπὸ συστάδα θάμνων ἐπὶ στρωμνῆς φύλλων καὶ ἀποκοιμᾶται.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχεν ἔλθει μετὰ θερααινίδων ἐκεῖ που πλησίον ἡ Ναυσικᾶ, κόρη τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκίνου, ἵνα πλύνῃ τὰ ἐνδύματα τῆς οἰκογενείας, μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας ἤρχισε νὰ παίξῃ σφαῖραν μετὰ τῆς ἀκολουθίας. Ἐκ τοῦ θορύβου ἀφυπνισθεὶς ὁ Ὀδ. καὶ ἀντιληφθεὶς τὴν κόρην διὰ θερμῶν λόγων ὡς ἰκέτης ἐπικαλεῖται τὸν οἶκτον αὐτῆς. Ὅντως ἀξιοθεὶς τῆς προστάσιος αὐτῆς καὶ ἐνδυθεὶς ἐνδύματα, τὰ ὅποια ἔδωκαν εἰς αὐτόν, ἀκολουθεῖ τῇ συστάσει τῆς βασιλόπαιδος ἐξ ἀποστάσεως αὐτὴν πρὸς τὴν πόλιν καὶ μόνος μεταβαίνει εἰς τὰ περικαλλῆ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀνάκτορα, ὅπου ἰκετεύσας τὴν βασίλισσαν Ἀρήτην καὶ εἶτα τὸν βασιλέα λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς οἴκαδε ἀποστολῆς. Τῇ ὑστεραίᾳ ἠτοιμάσθη τὸ πλοῖον καὶ ὁ βασιλεὺς ἐστιᾷ τὸν ξένον καλέσας καὶ πάντας τοὺς εὐγενεῖς καὶ τὸ ἄνθος τῶν νέων. Μετὰ τοῦτο γίνονται γυμνικοὶ ἀγῶνες ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὅπου καὶ ὁ Ὀδ. ἀγωνισθεὶς νικᾷ δίσκον, καὶ ἐπακολουθοῦσι χοροί, καθ' οὓς ᾄδει ὁ τυφλὸς αἰοιδὸς Δημόδοκος. Ἐκεῖθεν ἔρχονται εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὅπου παρατίθεται τράπεζα.

κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρήθρον ἀοιδόν, 471
 Δημόδοκον λαοῖσι τετιμένον· εἶσε δ' ἄρ' αὐτὸν
 μέσσω δαιτυμόνων πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
 δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς
 νώτου ἀποπροταμών—ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο— 475
 ἀργιόδοντος ὑός, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή· |

„κῆρυξ, τῇ δὴ, τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγησι,
 Δημοδόκω· καί μιν προσπτύξομαι ἀχνύμενός περ·
 πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
 τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὐνεκ' ἄρα σφέας 480
 οἶμας Μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.“ |

ὡς ἄρ' ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
 ἦρωι Δημοδόκω· ὃ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνήαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἔξ ἔρον ἔντο, 485
 δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς· |

„Δημόδοκ', ἔξοχα δὴ σε βροτῶν αἰνίζομαι ἀπάντων.
 ἦ σέ γε Μοῦσ' ἐδίδαξε, Διὸς πάις, ἦ σέ γ' Ἀπόλλων·
 λῆν γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον αἶδεις,
 ὅσσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί, 490
 ὡς τέ που ἦ αὐτὸς παρεὼν ἢ ἄλλου ἀκούσας. |
 ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἵπλου κόσμον ἄεισον
 δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
 ὃν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλω ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεὺς
 ἀνδρῶν ἐμπλήσας, οἱ ῥ' Ἴλιον ἐξαλάπαξαν. 495

αἶ κεν δὴ μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
 αὐτίκα καὶ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
 ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδίην.“ |

ὡς φάθ', ὃ δ' ὄρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδίην,
 ἔνθεν ἐλών, ὡς οἱ μὲν ἐυσσέλμων ἐπὶ νηῶν 500

βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες,
 Ἄργεῖοι, τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
 ἦατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵπῳ·
 αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.

ὥς ὁ μὲν ἐστήκει, τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον 505
 ἡμενοὶ ἀμφ' αὐτόν, τρίχα δέ σφισιν ἦνδανε βουλή,
 ἢ διαπλῆξαι κοῖλον δόρου νηλεί χαλκῷ,

ἢ κατὰ πετρῶων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης,
 ἢ ἑάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτῆριον εἶναι,
 τῆπερ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν 510

αἴσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψη
 δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' ἦατο πάντες ἄριστοι
 Ἄργεῖων Τρῶεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες. |

ἦειδεν δ' ὡς ἄστυ διέπραθον υἱὲς Ἀχαιῶν
 ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες. 515

ἄλλον δ' ἄλλη ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπὴν,
 αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Δηϊφόβοιο
 βήμεναι ἡύτ' Ἄρηα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.

κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα
 νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάλθυμον Ἀθήνην. | 520

ταῦτ' ἄρ' αἰοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 τήκετο, δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.

ὥς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
 ὅς τε εἴης πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν
 ἄστει καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ 525

ἢ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντα ἰδοῦσα
 ἀμφ' αὐτῷ χυμένῃ λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθεν
 κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους

εἴρερον εἰσανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ διζύν·
 τῆς δ' ἐλεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί 530

ὥς Ὀδυσσεὺς ἐλεινὸν ὑπ' ὀφρῦσι δάκρυον εἶβεν.
 ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,

Ἄλκίνοος δέ μιν οἷος ἐπεφράσατ' ἠδὲ νόησεν.

ἦμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν. ἢ ἔπειθε
 αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα· | 535
 „κέκλυτε, Φαιήκων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγεια·
 οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τὰδ' αἰίδει.
 ἔξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὄρορε θεῖος ἀοιδός,
 ἐκ τοῦ δ' οὐπω παύσαι' οἰζυροῖο γόοιο | 540
 ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
 ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν σχεθέτω, ἴν' ὁμῶς τερπόμεθα πάντες,
 ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτως· | 545
 ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
 ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεςσιν. |
 τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
 ὅτι κέ σ' εἴρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
 εἶπ' ὄνομ', ὅτι σε κείθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε | 550
 ἄλλοι θ', οἱ κατὰ ἄστυ καὶ οἱ περιναϊετάουσιν. |
 οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων,
 οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται,
 ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεὶ κε τέκωσι, τοκῆες.
 εἰπέ δέ μοι γαῖάν τε τεινὴν δῆμόν τε πόλιν τε, | 555
 ὄφρα σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες. |
 οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
 οὐδέ τι πηδάλι' ἔστι, τὰ τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν,
 ἀλλ' αὐτῆσιν νηυσὶ νοήματα καὶ φρένες ἀνδρῶν,
 καὶ πάντων ἴσσασι πόλιας καὶ πλονας ἀγροῦς | 560
 ἀνθρώπων καὶ λαῖτμα τάχιθ' ἄλδος ἐκπερόωσιν
 ἥερι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδέ ποτέ σφιν
 οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος οὔτ' ἀπολέσθαι. | 565
 ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
 ὄπη ἀπεπλάγχθης τε καὶ ἄς τινας ἵκεο χώρας
 ἀνθρώπων, αὐτούς τε πόλιάς τ' ἐὺ ναιετοώσας,
 ἦμὲν ὅσοι χαλεποὶ τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, | 575
 οἱ τε φιλόξενοι καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοδδῆς. |

εἰπέ δ' ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
 ἠρώων Δαναῶν ἠδ' Ἴλιου οἶτον ἀκούων.
 τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
 ἀνθρώποις, ἴν' ἔησι καὶ ἐσομένοισιν ἀοιδή. 580
 ἦ τίς τοι καὶ πηρὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρό,
 ἐσθλὸς ἑὼν, γαμβρὸς ἢ πενθερός; οἷ τε μάλιστα
 κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἰμά τε καὶ γένος αὐτῶν.
 ἦ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς,
 ἐσθλός; ἐπεὶ οὐ μὲν τι κασιγνήτιο χερσίων 585
 γίγνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἑὼν πεπνυμένα εἶδη.“

 ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Ι

Ἀλκίνοῦ ἀπόλογοι.

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 „Ἀλκίνοε κρεῖτον, πάντων ἀριδεῖκετε λαῶν,
 ἦ τοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
 τοιοῦδ', οἷος ὄδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν·
 οὐ γὰρ ἐγὼ γέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι 5
 ἢ ὅτ' εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα,
 δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
 ἡμενοὶ ἐξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
 σίτου καὶ κρεάων, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσω
 οἰνοχόος φορέησι καὶ ἐγγεῖη δεπάεσσιν. 10
 τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἶδεται εἶναι. |
 σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο σιονόεντα
 εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω·
 τί πρῶτόν τοι ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω,

κήδε' ἐπεὶ μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες; | 15
 νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
 εἶδετ', ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγῶν ὑπο νηλεὲς ἤμαρ
 ὑμῖν ξεῖνος ἔω καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
 εἴμ' Ὀδυσσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
 ἀνθρώποισι μέλω καὶ μεν κλέος οὐρανὸν ἴκει. | 20
 ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
 Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
 πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλησιν,
 Δουλίχιόν τε Σάμη τε καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος,
 αὐτῇ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἀλὶ κεῖται | 25
 πρὸς ζόφον, αἶ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠόα τ' ἠέλιόν τε,
 τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· | οὐ τοι ἐγὼ γε
 ἦς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
 ἦ μὲν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων,
 [ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι· | 30
 ὥς δ' αὐτως Κίρκη κατερῆτυεν ἐν μεγάροισιν
 Αἰαίη δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι].
 ἀλλ' ἐμὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
 ὥς οὐδὲν γλύκιον ἦς πατρίδος οὐδὲ τοκῆων
 γίγνεται, εἴπερ καὶ τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον | 35
 γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκῆων. |
 εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
 ὃν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι. |
 Ἴλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασεν,
 Ἴσμάρω. ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς· 40
 ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
 δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης. |
 ἔνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διερχῶ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
 ἠνώγεα, τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
 ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα | 45
 ἔσφαζον παρὰ θίνα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βροῦς. |
 τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,

οἷ σφιν γείτονες ἦσαν, ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
 ἥπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἱππων
 ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἔόντα. 50

ἤλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἀνθεα γίγνεται ὦρη,
 ἠέριοι· τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἴσα παρέστη
 ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἴν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν. |
 στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θεῶσιν,
 βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκῆρεσιν ἐγχεΐησιν. 55

ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἤμαρ,
 τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλεονάς περ ἔόντας.
 ἤμος δ' ἠέλιος μετενίσσεται βουλυτόνδε,
 καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιοῦς.
 ἔξ δ' ἀφ' ἐκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι 60
 ὄλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε. |

ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους·
 οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
 πρὶν τινα τῶν δειλῶν ἐτάρων τρεῖς ἕκαστον αὔσαι, 65
 οἱ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὑποδηωθέντες. |
 νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
 λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
 γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ,
 αἷ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσαι, ἰστία δέ σφιν 70
 τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἰς ἀνέμοιο.
 καὶ τὰ μὲν ἔς νῆας κάθεμεν δείσαντες ὄλεθρον,
 αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερέσσαμεν ἠπειρόνδε. |
 ἔνθα δὴ νύκτας δύο τ' ἡμέατα συνεχὲς αἶει
 κείμεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες. 75
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμαρ εὐπλόκαμος τέλος' Ἠώς,
 ἰστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἰστία λεύκ' ἐρύσαντες
 ἡμέα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνήται τ' ἴθυνον. |
 καὶ νύ κεν ἀσκηθῆς ἰκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν·
 ἀλλά με κῆμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν 80

καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων. |
 ἔνθεν δ' ἐννήμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν
 πόντον ἔπ' ἰχθυόεντα· ἀτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
 γαίης Λωτοφάγων, οἳ τ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν. |
 ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἄφυσσάμεθ' ὕδωρ, 85
 αἴψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θοῆς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
 δὴ τότε ἔγων ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
 οἳ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες
 [ἄνδρε δύο κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας]. | 90
 οἳ δ' αἴψ' οἰχόμενοι μίγην ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
 οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μῆδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
 ἡμετέροισι, ἀλλὰ σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
 τῶν δ' ὅς τις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
 οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἠθέλεν οὐδὲ νέεσθαι. 95
 ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν
 λωτὸν ἐρεπιόμενοι μενέμεν νόστου τε λαθῆσθαι. |
 τοὺς μὲν ἔγων ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκη,
 νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῆσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας·
 αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρήϊρας ἑταίρους 100
 σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὤκειάων,
 μὴ πῶς τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
 οἳ δ' αἴψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς. |

Κυκλώπεια.

ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ· 105
 Κυκλώπων δ' ἐς γαίαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
 ἰκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
 οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν οὔτ' ἀρόωσιν,
 ἀλλὰ τὰ γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
 πυροὶ καὶ κριθαὶ ἠδ' ἄμπελοι, αἳ τε φέρουσιν 110

οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει. |
 τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουλευφόροι οὔτε θέμιστες,
 ἀλλ' οἱ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
 ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
 παίδων ἢ δ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν. | 115

νῆσος ἔπειτ' ἐλάχεια παρέκ λιμένος τετάνυσται,
 γαίης Κυκλώπων οὔτε σχεδὸν οὔτ' ἀποτηλοῦ,
 ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἴγες ἀπειρέσιαι γεγάσιον
 ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερῦκει,
 οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἱ τε καθ' ὕλην | 120
 ἄλγεα πάσχουσιν κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.

οὔτ' ἄρα ποίμνησιν καταΐσχεται οὔτ' ἀρότοισιν,
 ἀλλ' ἢ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα
 ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἴγας. |
 οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλοπάροηι, | 125
 οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνὶ τέκτονες, οἱ κε κάμοιεν
 νῆας ἐυσσέλμους, αἶ κεν τελέοιεν ἕκαστα

ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἰκνεύμεναι, οἷά τε πολλὰ
 ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν·
 οἱ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐν κτιμένην ἐκάμοντο. | 130

οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὄρια πάντα.
 ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἀλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
 ὕδρηλοι μαλακοί· μάλα κ' ἀφθιτοὶ ἄμπελοι εἶεν.
 ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήιον αἰεὶ
 εἰς ὄρας ἀμῶν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὐδας. | 135

ἐν δὲ λιμῆν ἑύορμος, ἴν' οὐ χρεῶν πείσματός ἐστιν,
 οὔτ' εὐνάς βαλέειν οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
 ἀλλ' ἐπικέλσαντας μείναι χρόνον, εἰς ὃ κε ναυτέων
 θυμὸς ἐποιρύνῃ καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ, | 140
 κρήνη ὑπὸ σπέεος· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν. |
 ἐνθα καταπλέομεν, καὶ τις θεὸς ἠγεμόνευεν
 νύκτα δι' ὀρφναίην οὐδὲ προουφαίνειτ' ἰδέσθαι·

ἀἴρῃ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ' ἔεν, οὐδὲ σελήνη
 οὐρανόθεν προύφαινε, κατείχετο δὲ νεφέεσσιν. 145
 ἔνθ' οὐ τις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν,
 οὔτ' οἶν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
 εἰσίδομεν, πρὶν νῆας εὐσσέλμους ἐπικέλσαι.
 κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἰστία πάντα,
 ἔκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 150
 ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἥρα δῖαν. |
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν·
 ὤρσαν δὲ νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
 αἴγας ὄρεσκόφους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι. 155
 αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
 εἰλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
 βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
 νῆες μὲν μοι ἔποντο δυσώδεα, ἔς δὲ ἐκάστην
 ἑννέα λάγχανον αἴγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴω. | 160
 ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἔς ἡέλιον καταδύντα
 ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
 οὐ γὰρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
 ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
 ἠφύσαμεν Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες. 165
 Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγυς ἐόντων,
 καπνὸν τ' αὐτῶν τε φθογγὴν ὄϊων τε καὶ αἰγῶν. |
 ἦμος δ' ἡέλιος κατέδου καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. |
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 170
 καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
 ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ', ἐμοὶ ἐρήρηες ἑταῖροι·
 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
 ἐλθὼν τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἳ τινές εἰσιν,
 ἢ ῥ' οἳ γ' ὕβρισται τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, 175
 ἢε φιλόξενοι, καὶ σφιν νόσος ἔστι θεοδδής. |

ὡς εἰπὼν ἀνά νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
 αὐτούς τ' ἀμβάλειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
 οἱ δ' αἰψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
 ἕξις δ' ἐξόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς. | 180
 ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἑόντα,
 ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν ἄγχι θαλάσσης
 ὑψηλόν, δάφνησι κατηρεφές, ἔνθα δὲ πολλὰ
 μῆλ', οἰές τε καὶ αἶγες, ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλή
 ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισιν | 185
 μακροῖσιν τε πίτυσιν ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν. |
 ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥα τὰ μῆλα
 οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
 πωλέετ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ἦδη.
 καὶ γὰρ θαῦμα τέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἔφκειν | 190
 ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
 ὑψηλῶν ὄρέων, ὅ τε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων. |
 δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρήφρας ἑταίρους
 αὐτοῦ παρ νηὶ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι,
 αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἐτάρων δυοκαίδεκα ἀρίστους | 195
 βῆν. | ἀτὰρ αἶγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
 ἠδέος, ὃν μοι ἔδωκε Μάρων Ἐυάνθεος υἱός,
 ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκειν,
 οὐνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
 ἀζόμενοι· ὄκει γὰρ ἐν ἄλσει δενδρήεντι | 200
 Φοῖβου Ἀπόλλωνος. ὃ δέ μοι πόρην ἀγλαὰ δῶρα.
 χρυσοῦ μὲν μοι ἔδωκεν ἑνεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
 δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα
 οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δωδέκα παῖσιν ἀφύσσας
 ἠδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν, οὐδέ τις αὐτὸν | 205
 ἠείδη δμῶων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
 ἀλλ' αὐτὸς ἄλογός τε φίλη ταμὴν τε μί' οἴῃ.
 τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυσθρόν,
 ἐν δέπας ἐμπλήσας ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα

χεῦ', ὁδμὴ δ' ἠδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὁδώδειν 210
 θεσπεσίη· τὸτ' ἄν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
 τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἄσκον μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
 κωρύκω· αὐτίκα γάρ μοι οἴσατο θυμὸς ἀγήνωρ
 ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν,
 ἄγριον, οὔτε δίκας εὐ εἰδότα οὔτε θέμιστας. | 215

καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
 εὔρομεν, ἀλλ' ἐνόμεινε νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
 ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηρόμεσθα ἕκαστα·
 ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
 ἄρνων ἢ δ' ἐρίφων· διακεκριμένα δὲ ἕκασται 220
 ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
 χωρὶς δ' αὐθ' ἔρσαι, ναῖον δ' ὄρω ἄγγεα πάντα,
 γυυλοὶ τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν. |
 ἐνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἔταροι λίσσοντ' ἐπέεσιν
 τυρῶν αἰνυμένους ἴμεναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα 225
 καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
 σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἀλμυρὸν ὕδωρ·
 ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, — ἦ τ' ἄν πολὺ κέρδιον ἦεν, —
 ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
 οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἐτάροισι φανεῖς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι. | 230

ἐνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
 τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν μένομέν τέ μιν ἔνδον
 ἦμενοι, ἦος ἐπῆλθε νέμων. | φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
 ὕλης ἀζαλής, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἶη,
 ἔντοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὄρουμαγδὸν ἔθηκεν. 235
 ἡμεῖς δὲ δεῖσαντες ἀπεσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
 αὐτὰρ ὃ γ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
 πάντα μάλ', ὅσσ' ἠμελγε, τὰ δ' ἄρσενα λείπε θύρηφιν,
 ἄρνηούς τε τράγους τε, βαθειῆς ἔντοθεν αὐλῆς. |
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψὸς' αἰείρας, 240
 ὄβριμον· οὐκ ἄν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξι
 ἐσθλαὶ τετρακύκλοι ἀπ' οὔδεος ὀχλίσειαν·

τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρησιν.
 ἐζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἰγας,
 πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον ἦκεν ἐκάστη. | 245
 αὐτίκα δ' ἤμισυ μὲν θρόψας λευκοῖο γάλακτος
 πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν,
 ἤμισυ δ' αὐτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
 πινόμεν αἰνυμένῳ καὶ οἱ ποτιδόρπιον εἴη. |
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἄεργα, 250
 καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ εἴσιδεν, εἶρετο δ' ἡμέας·
 ὦ ξεῖνοι, τίνας ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρά κέλευθα;
 ἦ τι κατὰ προῆξιν ἦ μαψιδίως ἀλάλησθε,
 οἷά τε ληιστῆρες ὑπεῖρ ἄλλα, τοῖ τ' ἀλόωνται
 ψυχὰς παρθέμενοι κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες; | 255
 ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
 δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πέλωρον.
 ἀλλὰ καὶ ὡς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀτοπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
 παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης, 260
 οἴκαδε ἰέμενοι, ἄλλην ὁδὸν ἄλλα κέλευθα
 ἦλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
 λαοὶ δ' Ἀτρεΐδῳ Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
 τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουργάνιον κλέος ἐστίν·
 τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν καὶ ἀπώλεσε λαοὺς 265
 πολλοὺς. | ἡμεῖς δ' αὖτε κίχανόμενοι τὰ σὰ γούνα
 ἰκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον ἠδὲ καὶ ἄλλως
 δοίης δωτήνην, ἣ τε ξείνων θέμις ἐστίν·
 ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεοῦς ἰκέται δέ τοι εἰμεν,
 Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἰκετῶν τε ξείνων τε 270
 ξείνιος, ὅς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ. |
 ὡς ἐφάμην, ὃ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ·
 νῆπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἦ τηλόθεν εἰλήλουθας,
 ὅς με θεοὺς κέλειαι ἦ δεδδόμεν ἦ ἀλέσσαι·
 οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν 275

οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν·
οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην
οὔτε σεῦ οὔθ' ἐτάρων, εἰ μὴ θυμὸς με κελεύει.

ἀλλὰ μοι εἴψ', ὄπῃ ἔσχες ἰὼν ἔυεργέα νῆα,
ἣ που ἐπ' ἔσχατις ἦ καὶ σχεδὸν, ὄφρα δαίω. | 280

ὣς φάτο πειράζων, ἐμὲ δ' οὐ λάθην εἰδότα πολλά,
ἀλλὰ μιν ἄπορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσιν·
,νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
ἄκρη προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν· | 285

αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον· |
ὣς ἐφάμην, ὃ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεί θυμῷ,
ἀλλ' ὃ γ' ἀναΐξας ἐτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλεν,
σὺν δὲ δύω μάρψας ὣς τε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
κόπτ', ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν. | 290

τοὺς δὲ διὰ μελεῖστί ταμῶν ὠπλίσσατο δόρπον.
ἦσθι δ' ὣς τε λέων ὄρεσίτροπος, οὐδ' ἀπέλειπεν,
ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα. |
ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνυσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
σχέτλια ἔργ' ὀρόωντες, ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν. | 295

αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν
ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων. |
τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν
ἄσπον ἰών, ξίφος ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, | 300
οὐτάμεναι πρὸς στήθος, ὅθι φρένες ἦπαρ ἔχουσιν,
χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυσκεν.

αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν. | 305

ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἥρα δῖαν·
ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἡμελγε κλυτὰ μῆλα,

πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον ἦκεν ἑκάστη.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἅ ἔργα, 310
 σὺν δ' ὄγε δὴ αὐτε δύω μάρψας ὠπλίσσατο δεῖπνον. |
 δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
 ῥηιδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν. αὐτὰρ ἔπειτα
 ἄψ' ἐπέθηχ', ὡς εἴτε φαρέτρη πῶμ' ἐπιθείη·
 πολλῇ δὲ ῥοίῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα 315
 Κύκλωψ. | αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
 εἴ πως τεισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
 ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή.
 Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῶ,
 γλωρὸν ἐλαΐνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροῖη 320
 αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες εἴσκομεν εἰσορόωντες
 ὄσσον θ' ἰστὸν νηὸς εἰκοσόροιο μελαίνης,
 φορτίδος εὐρείης, ἣ τ' ἐκπεράα μέγα λαῖτμα·
 τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι. |
 τοῦ μὲν ὄσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς 325
 καὶ παρέθηχ' ἐτάροισιν, ἀποξῦσαι δὲ κέλευσα.
 οἱ δ' ὀμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραστάς
 ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ·
 καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
 ἣ ῥα κατὰ σπέεος κέχυτο μεγάλ' ἥλιθα πολλή. | 330
 αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρω πεπαλάσθαι ἄνωγον,
 ὅς τις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν αἰείρας
 τρῖψαι ἐπ' ὀφθαλμῶ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἰκάνοι.
 οἱ δ' ἔλαχον, τοὺς ἄν κεν καὶ ἠθέλον αὐτὸς ἐλέσθαι,
 τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην. | 335
 ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων.
 αὐτίκα δ' εἰς εὐρὸν σπέος ἦλασε πίονα μῆλα
 πάντα μάλ', οὐδέ τι λείπε βαθείης ἔντοθεν αὐλῆς,
 ἣ τι οἰσάμενος, ἣ καὶ θεὸς ὧς ἐκέλευσεν.
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' αἰείρας, 340
 ἐξόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἰγας,

πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον ἦκεν ἐκάστη.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἄ' ἔργα,
 σὺν δ' ὃ γε δὴ αὖτε δῶμα μάρψας ὠπλίισατο δόρπον. |
 καὶ τότε ἔγῳ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς, 345
 κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·

Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα,
 ὄφρ' εἰδῆς, οἶόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθειν
 ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
 οἴκαδε πέμπειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς. 350
 σχέτιε, πῶς κέν τις σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
 ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας;

ὣς ἐφάμην, ὃ δ' ἔδεκτο καὶ ἔκπιεν ἦσατο δ' αἰνῶς
 ἠδὲ ποτὸν πίνων καὶ μ' ἦτε δεύτερον αὖτις·
 δός μοι ἔτι πρόφρων, καὶ μοι τεὸν οὔνομα εἰπέ 355
 αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ καὶ σὺ χαίρης.

καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
 οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
 ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ·

ὣς ἔφατ', αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἶθοπα οἶνον. 360
 τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίησιν. |
 αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
 καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσσι προσηύδων μελιχίοισιν·

Κύκλωψ, εἰρωτᾶς μ' ὄνομα κλυτόν, αὐτὰρ ἐγὼ τοι
 ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέστης. 365

Οὔτις ἐμοί γ' ὄνομα· Οὔτιν δέ με κικλήσκουσιν
 μήτηρ ἠδὲ πατὴρ ἠδ' ἄλλοι πάντες ἐταῖροι· |
 ᾧς ἐφάμην, ὃ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεί θυμῷ·
 ,Οὔτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἐτάροισιν,
 τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξείνιον ἔσται. | 370

ἦ καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος, αὐτὰρ ἔπειτα
 κείτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, καὶ δέ μιν ὕπνος
 ἦρεε πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος
 ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὃ δ' ἐρεύγετο οἶνοβαρείων. |

καὶ τότε ἔγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς, 375
 ἦος θερμαίνοντο· ἔπεσσι δὲ πάντας ἐταίρους
 θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδείσας ἀναδύη.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάινος ἐν πυρὶ μέλλεν
 ἄψεσθαι γλωρὸς περ ἑών, διεφαίνεται δ' αἰνῶς,
 καὶ τότε ἔγὼν ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἐταῖροι 380
 ἴστανι· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων. |
 οἱ μὲν μοχλὸν ἐλόντες ἐλάινον, ὄξυν ἐπ' ἄκρω,
 ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἐρεισθεὶς
 δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρου νήιον ἀνήρ
 τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι 385
 ἀψάμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ·
 ὡς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἐλόντες
 δινέομεν, τὸν δ' αἶμα περιόρρεε θερμὸν ἴοντα. |
 πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὔσεν ἀντιμὴ
 γλήνης καιομένης, σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι. 390
 ὡς δ' ὅτ' ἀνήρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
 εἶν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα
 φαρμάσσω· τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν·
 ὡς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ. |
 σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξεν, περὶ δ' ἴαχε πέτρῃ, 395
 ἡμεῖς δὲ δεισαντες ἀπεσσύμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
 ἐξέρουσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων,
 αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυνεν, οἷ ῥά μιν ἀμφὶς
 ὄκκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας. | 400
 οἱ δὲ βοῆς ἀλόντες ἐφοίταον ἄλλοθεν ἄλλος,
 ἰστάμενοι δ' εἶροντο περὶ σπέος, ὅτι ἐ κήδοι·
 τίπιτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὧδε βόησας
 νύκτα δι' ἀμβροσίην καὶ ἀύπνους ἄμμε τίθησθα;
 ἦ μή τις σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει; 405
 ἦ μή τις σ' αὐτὸν κτείνει δόλω ἠὲ βίηφιν; |
 τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·

ᾧ φίλοι, Οὐτίς με κτείνει δόλω οὐδὲ βίηφιν·

οἳ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
 εἰ μὲν δὴ μή τις σε βιάζεται οἷον ἔόντα, 410
 νοῦσόν γ' οὐ πῶς ἔστι Διδὸς μεγάλου ἀλέασθαι,
 ἀλλὰ σύ γ' εὖχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι·

ὣς ἄρ' ἔφην ἀπιόντες, ἔμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
 ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἔμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων·
 Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ᾠδίων ὀδύνησιν 415

χερσὶ ψηλαφῶν ἀπὸ μὲν λίθον εἶλε θυράων,
 αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
 εἴ τινα που μετ' ὄισσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
 οὐτω γάρ πού μ' ἤλπει' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι·
 αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο, 420

εἴ τιν' ἐταίροισιν θανάτου λύσιν ἦδ' ἐμοὶ αὐτῷ
 εὐροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον
 ὥς τε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν·
 ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή·

ἄρσενες οἷες ἦσαν εὐτρεφές δασύμαλλοι, 425
 καλοὶ τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφές εἶρος ἔχοντες·
 τοὺς ἀκέων συνέργον εὐστρεφέεσσι λύγοισιν,
 τῆς ἐπι Κύκλωψ εὐδε πέλωρ ἀθιμίστια εἰδώς,
 σὺν τρεῖς αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
 τῷ δ' ἐτέρω ἐκάτερθεν ἵτην σαδόντες ἐταίρους. 430

τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' οἷες φέρον· | αὐτὰρ ἐγὼ γε—
 ἀρνηδὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ' ἄριστος ἀπάντων—
 τοῦ κατὰ νῶτα λαβῶν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
 κείμεν· αὐτὰρ χερσὶν ἄωτου θεσπεσίῳ
 νολεμέως στρεφθεὶς ἐχόμεν τετλήοι θυμῷ· | 435

ὥς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἡῶα δῖαν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἡώς,
 καὶ τότε ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα,
 θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
 οὐδατα γὰρ σφαραγεῦντο· | ἄναξ δ' ὀδύνησι κακῆσιν 440

τειρόμενος πάντων οἴων ἐπεμαίετο νῶτα
 ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
 ὥς οἱ ὑπ' εἰροπόκων οἴων στέρνοισι δέδεντο. |
 ὕστατος ἄρνηδος μῆλων ἔστειχε θύραζε
 λάχνῳ στεινόμενος καὶ ἔμοι πυκινὰ φρονέοντι· 445
 τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερός Πολύφημος·
 ,κριε πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσο μῆλων
 ὕστατος; οὐ τι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἴων,
 ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμειαι τέρεν' ἄνθεα ποίης
 μακρὰ βιβιάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις, 450
 πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
 ἐσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος! ἦ σύ γ' ἄνακτος
 ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνήρ κακὸς ἐξαλάωσεν
 σὺν λυγροῖς ἐτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνω,
 Οὔτις, ὃν οὐ πῶ φημι πεφυγμένον ἔμμεν ὄλεθρον. 455
 εἰ δὴ ὁμοφρονέοις ποτιφωνήεις τε γένοιο
 εἰπέμεν, ὄππῃ κείνος ἔμὸν μένος ἤλασκάζει.
 τῷ κέ οἱ ἐγκεφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλη
 θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδει, κὰδ δέ κ' ἔμὸν κῆρ
 λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρην Οὔτις. 460
 ὥς εἰπὼν τὸν κριὸν ἀπὸ ἔο πέμπε θύραζε. |
 ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπέος τε καὶ αὐλῆς
 πρῶτος ὑπ' ἄρνηοῦ λυόμεν, ὑπέλυσα δ' ἐταίρους·
 καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῶ,
 πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα 465
 ἰκόμεθ', ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἐτάροισι φάνημεν
 οἱ φύγομεν θάνατον, τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες. |
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔαον, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἐκάστω,
 κλαίειν, ἀλλ' ἐκέλευσα θεῶς καλλίτριχα μῆλα
 πόλλ' ἐν νηὶ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἀλμυρὸν ὕδωρ. 470
 οἱ δ' αἰψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
 ἐξῆς δ' ἐξόμενοι πολίην ἄλα τύπτον ἔρετμοῖς. |
 ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὄσσον τε γέγωνε βοήσας,

καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισιν·

Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἐταίρους 475
ἔδμεναι ἐν σπέει γλαφυρῶ κρατερῆφι βίηφιν.

καὶ λίην σέ γ' ἔμελλε κιχῆσσεσθαι κακὰ ἔργα,
σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἄζω σῶ ἐνὶ οἴκῳ
ἔσθήμεναι· τῷ σε Ζεὺς τείσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι· |

ὣς ἐφάμην, ὃ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον, 480
ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο,

κάδ δ' ἔβαλε προπάρουθε νεὸς κυανοπρόροιο, 482
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.

τὴν δ' ἄψ ἠπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα, 485
πλημυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι. |

αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρεσσι λαβὼν περιμήγεα κοντὸν
ᾧσα παρέξ, ἐτάροισι δ' ἐποτρύνας ἐκέλευσα

ἐμβalέειν κώπης, ἴν' ὑπέκ κακότητα φύγοιμεν,
κρατὶ κατανεύων· οἳ δὲ προπεσόντες ἔρεσσαν. 490

ἀλλ' ὅτε δὴ δις τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
καὶ τότε δὴ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·

σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα ;
ὅς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος ἦγαγε νῆα 495

αὐτὶς ἐς ἠπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσεν,

σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νῆια δοῦρα
μαρμάρῳ ὀκρίοντι βαλὼν· τόσσον γὰρ ἴησιν. |

ὣς φάσαν, ἀλλ' οὐ πείθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν, 500
ἀλλά μιν ἄπορρον προσέφην κεκοιηότι θυμῷ·

Κύκλωψ, αἶ κεν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἄλαωτύν,

φάσθαι Ὀδυσσῆα πιολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
υἴον Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκί' ἔχοντα· | 505

ὣς ἐφάμην, ὃ δέ μ' οἰμῶξας ἠμείβετο μύθῳ·
ᾧ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει·

ἔσχε τις ἐνθάδε μάντις ἄνηρ ἡὺς τε μέγας τε,
 Τηλέμιος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη ἐκέκαστο
 καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσιν· 510

ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
 χειρῶν ἕξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς· |
 ἄλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
 ἐνθάδ' ἑλεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκῆν·
 νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἄκις 515

ὄφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἔδαμάσσατο οἶνον· |
 ἄλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσσεῦ, ἵνα τοι παρ' ξείνια θείω
 πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον·
 τοῦ γὰρ ἐγὼ πάις εἰμί, πατήρ δ' ἐμὸς εὖχεται εἶναι·
 αὐτὸς δ' αἶ κ' ἐθέλῃσ', ἴησεται, οὐδέ τις ἄλλος 520

οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων· |
 ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
 εὔνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄιδος εἴσω,
 ὥς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἴησεται οὐδ' ἐνοσίχθων· | 525

ὣς ἐφάμην, ὃ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
 εὖχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
 κλυῖθι, Ποσεῖδαον γαίηοχε κυανοχαῖτα·

εἰ ἕτερόν γε σός εἰμι, πατήρ δ' ἐμὸς εὖχεται εἶναι,
 δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθητον οἴκαδ' ἰκέσθαι 530
 [υἶδὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἴκῳ ἔχοντα].

ἄλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἰκέσθαι
 οἶκον ἐν κτίμενον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ὃψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἑταίρους,
 νηὸς ἔπ' ἀλλοτρίης, εὖροι δ' ἐν πῆματα οἴκῳ· | 535

ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε κυανοχαίτης·
 αὐτὰρ ὃ γ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας
 ἦκ' ἐπιδιδήσας, ἐπέρισε δὲ ἴν' ἀπέλειθρον,
 κὰδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρόροιο
 τυτθόν, ἐδεύησεν δ' οἴμιον ἄκρον ἰκέσθαι. 540

ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
 τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι. |
 ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
 νῆες εὐσσελμοὶ μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 ἦατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεὶ, 545
 νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλευσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
 ἔκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες
 δασάμεθ', ὡς μὴ τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
 ἀρνηθὼν δ' ἐμοὶ οἴω εὐκνήμιδες ἑταῖροι 550
 μῆλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα. | τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
 Ζηγὶ κελαιεφεὶ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
 ῥέξας μηρί' ἔκαιον· ὃ δ' οὐκ ἐμπάξετο ἱρῶν,
 ἀλλ' ὅ γε μερμήριζεν, ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
 νῆες εὐσσελμοὶ καὶ ἐμοὶ ἐρήηρες ἑταῖροι. | 555
 ὡς τότε μὲν πρόπαν ἤμαρ ἐς ἥλιον καταδύντα
 ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
 ἤμος δ' ἥελίος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. |
 ἤμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως, 560
 δὴ τότε ἔγων ἑτάροισιν ἔποτρύνας ἐκέλευσα
 αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
 οἱ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον,
 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς· 565
 ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους. |

Τὰ περι Αἰόλου καὶ Λαιστρυγόνων καὶ Κίρκης.

Αἰολὴν δ' ἔς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
 Αἰόλος Ἴπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 πλωτῆ ἐνὶ νήσῳ· πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
 χάλκεον ἄρρηκτον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρῃ. |
 τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν, 5
 ἕξ μὲν θυγατέρες, ἕξ δ' υἷες ἠβῶοντες·
 ἔνθ' ὅ γε θυγατέρας πόρην υἷασιν εἶναι ἀκοίτις,
 οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλω καὶ μητέρι κεδνῇ
 δαίνυνται, παρὰ δέ σφιν ὀνήατα μυρία κεῖται, 10
 κνισθῆεν δέ τε δῶμα περὶ στεναχίζεται αὐλῇ
 ἦματα· νύκτας δ' αὐτε παρ' αἰδοίης ἀλόχοισιν
 εὐδουσ' ἐν τε τάπησι καὶ ἐν τρητοῖσι λέχεσσιν.
 καὶ μὲν τῶν ἰκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά. |
 μῆνα δὲ πάντα φίλει με καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα, 15
 Ἴλιον Ἀργεῖων τε νέας καὶ νόστον Ἀχαιῶν.
 καὶ μὲν ἐγὼ τῶ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
 ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ἤτεον ἠδὲ κέλευον
 πεμπέμεν, οὐδέ τι κείνος ἀνήνατο, τεύχε δὲ πομπῆν. |
 δῶκε δέ μ' ἐκδείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο, 20
 ἔνθα δὲ βυκτῶν ἀνέμων κατέδησε κέλευθα·
 κείνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
 ἡμὲν παυέμεναι ἠδ' ὀρνύμεν, ὃν κ' ἐθέλησιν.
 νηὶ δ' ἔνι γλαφυρῇ κατέδει μέρμηθι φαινῇ
 ἀργυρέῃ, ἵνα μή τι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ·
 αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρου προέηκεν ἀῆναι, 25
 ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς. | οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν

ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίησιν. |
 ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ,
 τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα,
 καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγυὸς ἐόντες. | 30
 ἐνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
 αἶει γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμαον, οὐδέ τω ἄλλω
 δῶχ' ἐτάρων, ἵνα θᾶσσον ἰκοίμεθα πατρίδα γαῖαν. |
 οἱ δ' ἔταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
 καὶ μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι | 35
 δῶρα παρ' Αἰόλοο μεγαλήτορος Ἴπποτάδαο·
 ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
 ὦ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν
 ἀνθρώποις, ὅτεόν τε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται !
 πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
 λήιδος, ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμῆν ὁδὸν ἐκτελέσαντες
 οἴκαδε νισσόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες·
 καὶ νῦν οἱ τάδ' ἔδωκε χαριζόμενος φιλόττη
 Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδόμεθα, ὅτι τάδ' ἐστίν,
 ὅσσοις τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῶ ἔνεστιν. | 45
 ὡς ἔφασαν, βουλή δὲ κακὴ νίκησεν ἐταίρων·
 ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ' ἐκ πάντες ὄρουσαν.
 τοὺς δ' αἰψ' ἀρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
 κλαίοντας, γαίης ἄπο πατρίδος. | αὐτὰρ ἐγὼ γε
 ἐγρόμενος κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα,
 ἢ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
 ἢ ἀκέων τλαίην καὶ ἔτι ζωῶσι μετείην.
 ἀλλ' ἔτλην καὶ ἔμεινα, καλυψάμενος δ' ἐνὶ νηὶ
 κείμην· αἰ δ' ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
 αὐτίς ἐπ' Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ' ἔταῖροι. | 55
 ἐνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ,
 αἶψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θοῆς παρὰ νηυσὶν ἔταῖροι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτιῆτος,
 δὴ τότε ἔγὼ κήρυκά τ' ὀπασσάμενος καὶ ἔταῖρον

βῆν εἰς Αἰόλοο κλυτὰ δώματα. τὸν δὲ κίχανον
 δαινύμενον παρὰ ἧ τ' ἀλόχῳ καὶ οἴσι τέκεσσιν.

ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' οὐδοῦ
 ἐξόμεθ' . | οἶ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον ἔκ τ' ἐρέοντο :

· πῶς ἦλθεσ, Ὀδυσεῦ ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων ;
 ἦ μὲν σ' ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο

πατρίδα σὴν καὶ δῶμα καὶ εἶ πού τοι φίλον ἐστίν .
 ὡς φάσαν, αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ :

· ἄσάν μ' ἔταροί τε κακοὶ πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
 σχέτλιος, ἀλλ' ἀκέσασθε φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν .

ὡς ἐφάμην μαλακοῖσι καταπτόμενος ἐπέεσσιν . |
 οἶ δ' ἄνεφ' ἐγένοντο· πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ :

· ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωνόντων·
 οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ' ἀποπέμπειν

ἄνδρα τόν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν .
 ἔρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἰκάνεις .

ὡς εἰπὼν ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα . |
 ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ .

τείρετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
 ἡμετέρη ματίη, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνεται πομπή .

ἐξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ,
 ἑβδομάτη δ' ἰκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,

Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμῆν
 ἠπύει εἰσελάων, ὃ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει .

ἔνθα κ' ἄυπνος ἀνήρ' ἄδοιους ἐξήρατο μισθούς,
 τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ' ἄργυφα μῆλα νομεύων :

ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἡματός εἰσι κέλευθοι . |
 ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἦλθομεν, ὃν πέρι πέτρη

ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
 ἀκταὶ δὲ προβλήτες ἐναντίαι ἀλλήλησιν

ἐν στόματι προύχουσιν, ἀραιὴ δ' εἴσοδος ἐσιν,
 ἔνθ' οἶ γ' εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας .

αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο,
 πλησῖαι· οὐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
 οὔτε μέγ' οὔτ' ὀλίγον, λευκὴ δ' ἦν ἀμφὶ γαλήνη·
 αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σθένον ἔξω νῆα μέλαιναν 95
 αὐτοῦ ἐπ' ἔσχατιῇ, πέτρης ἔκ πείσματα δῆσας· |
 ἔσθην δὲ σκοπιῆν ἔς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
 ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνεται ἔργα,
 καπνὸν δ' οἶον ὀρῶμεν ἀπὸ χθονὸς αἴσσοντα·
 δὴ τότε ἐγὼν εἰάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας, 100
 οἳ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
 ἄνδρε δῦω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἄμ' ὀπάσσας· |
 οἳ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ἧ περ ἄμαξαι
 ἄστυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.
 κούρη δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευούσῃ, 105
 θυγατέρ' Ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάτῃο·
 ἧ μὲν ἄρ' ἔς κρήνην κατεβήσαιο καλλιρέεθρον
 Ἄρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον·
 οἳ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον ἔκ τ' ἐρέοντο, 110
 ὅς τις τῶνδ' εἴη βασιλεὺς καὶ τοῖσιν ἀνάσσοι.
 ἧ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑπερεφές δῶ· |
 οἳ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δῶματα, τὴν δὲ γυναῖκα
 εὖρον ὄσσην τ' ὄρεος κορυφήν, κατὰ δ' ἔστυγον αὐτήν·
 ἧ δ' αἰψ' ἔξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
 ὄν πόσιν, ὅς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον. 115
 αὐτίχ' ἔνα μάρψας ἐτάρων ὠπλίσσατο δεῖπνον·
 τὼ δὲ δῦ' αἴξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἰκέσθην·
 αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοήν δι' ἄστεος, οἳ δ' αἰόντες
 φρόιταον Ἰφθίμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
 μυρτοί, οὐκ ἀνδρῆσιν εἰκότες, ἀλλὰ Γίγασιν. 120
 οἳ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθῆσι χερμαδίοισιν
 βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρειν
 ἀνδρῶν τ' ὄλλυμένων νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων·
 ἰχθυῶν δ' ὡς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο· |

ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένους πολυβενθέος ἐντός, 125
 τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
 τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρόροιο·
 αἴψα δ' ἑμοῖς ἐτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
 ἐμβαλέειν κόπης, ἵν' ὑπέκ κακότητα φύγοιμεν·
 οἱ δ' ἄλλα πάντες ἀνέρριψαν δείσαντες ὄλεθρον· 130
 ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηραφέας φύγε πέτρας
 νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο. |
 ἔνθεν δὲ πρότερόν πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους δλέσαντες ἐταίρους.

Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα δ' ἔναιεν 135
 Κίρκη εὐπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήσσσα,
 αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
 ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἡελίοιο
 μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα. |
 ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηὶ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ 140
 ναύλοχον ἐς λιμένα, καὶ τις θεὸς ἠγεμόνευε.
 ἔνθα τότε ἐκβάντες δύο τ' ἤματα καὶ δύο νύκτας
 κείμεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶρ εὐπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
 καὶ τότε ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἐλών καὶ φάσγανον ὄξυ 145
 καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήιον ἐς περιωπὴν,
 εἴ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν ἐνοπὴν τε πυθολίμην. |
 ἔστην δὲ σκοπιὴν ἔς παιπαλόεσσαν ἀνελθῶν,
 καὶ μοι εἰσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρουοδείης,
 Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην. 150
 μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
 ἔλθειν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθιοπα καπνόν.
 ὦδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θίνα θαλάσσης
 δεῖπνον ἐταίροισιν δόμεναι προέμεν τε πυθέσθαι. | 155
 ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιῶν νεὸς ἀμφιελίσσης,

καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μῦνον ἔοντα,
ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὄδον αὐτὴν
ἦεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατήιεν ἐκ νομοῦ ὕλης

πιόμενος· δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο· 160

τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσσι νῶτα
πληῖξα, τὸ δ' ἀντικρὺ δόρου χάλκεον ἐξεπέρησεν,

καδ' δ' ἔπεσ' ἐν κονίησι μακῶν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός·

τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων δόρου χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς

εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὐθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ 165

εἶασ'· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπας τε λύγους τε,

πεῖσμα δ', ὅσον τ' ὄργυιαν, ἐυστροφές ἀμφοτέρωθεν

πλεξάμενος συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου,

βῆν δὲ καταλοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν

ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὐ πῶς ἦεν ἐπ' ὄμου 170

χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·

καδ' δ' ἔβαλον προπάραιθε νεός, ἀνέγειρα δ' ἑταίρους

μειλιχίους ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·

ᾧ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ' ἀχνύμενοί περ

εἰς Ἄϊδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ· 175

ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηὶ θοῇ βρῶσις τε πόσις τε,

μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῶ·

ὣς ἐφάμην· οἱ δ' ὄκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο,

ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἀλός ἀτρυγέτιο

θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν 180

αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὀρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,

χειρᾶς νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα·

ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα

ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·

ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν, 185

δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·

ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,

καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον·

[κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.]

ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπη ζόφος οὐδ' ὅπη ἠώς, 190
 οὐδ' ὅπη ἥλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
 οὐδ' ὅπη ἀννεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θάσσον,
 εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις· ἐγὼ δ' οὐκ οἶομαι εἶναι·
 εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἔξ παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν
 νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπειρίτος ἔστεφάνωται. 195
 αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται· καπνὸν δ' ἐνὶ μέσση
 ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην·
 ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ
 μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάτω
 Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο. 200
 κλαῖον δὲ λιγέως θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
 ἀλλ' οὐ γάρ τις προῆξις ἐγένετο μυρομένοισιν·
 αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐυκνήμιδας ἑταίρους
 ἠριθίμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὅπασσα·
 τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής. 205
 κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὄκα·
 ἔκ δ' ἔθορε κληρὸς μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο,
 βῆ δ' ἴμεναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
 κλαίοντες· κατὰ δ' ἅμμε λίπον γούωντας ὀπισθεν·
 εὖρον δ' ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα Κίρκης 210
 ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ·
 ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἢ δὲ λέοντες,
 τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
 οὐδ' οἱ γ' ὠρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοί γε
 οὐρῆσιν μακροῖσι περισσαίνοντες ἀνέσταν. 215
 ὥς δ' ὅτ' ἂν ἀμφὶ ἀνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
 σαίνωσ', αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ,
 ὧς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
 σαῖνον· τοὶ δ' ἔδδειςαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα·
 ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο, 220
 Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπι' καλῆ,
 ἰστὸν ἐποικομένης μέγαν ἄμβροτον, οἶα θεάων

λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
 τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε Πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 ὅς μοι κήδιστος ἐτάρων ἦν κεδνότατός τε 225
 , ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἰστὸν
 καλὸν ἀοιδίαι, δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν,
 ἢ θεὸς ἢ ἐ γυνή· ἀλλὰ φθεγγόμεθα θῆσσον·
 ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες· |
 ἢ δ' αἰψ' ἐξεληθοῦσα θύρας ὤϊξε φαιινὰς 230
 καὶ καλεῖ· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀιδρεΐησιν ἔποντο·
 Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, οἰσάμενος δόλον εἶναι.
 εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
 ἔν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
 οἴνω Πραμνεῖφ ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτω 235
 φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοῖατο πατρίδος αἴης· |
 αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ συφροῖσιν ἔέργνυ.
 οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε τρίχας τε
 καὶ δέμας, αὐτὰρ νοῦς ἔεν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ. 240
 ὡς οἱ μὲν κλαίοντες ἔέρχατο, τοῖσι δὲ Κίρκη
 πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τε βάλεν καρπὸν τε κρανεΐης
 ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν· |
 Εὐρύλοχος δ' αἰψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν
 ἀγγελίην ἐτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον. 245
 οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος ἰέμενός περ,
 κῆρ ἄχει μεγάλῳ βεβωλημένος· ἔν δέ οἱ ὅσσε
 δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠίετο θυμός· |
 ἀλλ' ὅτε δὴ μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
 καὶ τότε τῶν ἄλλων ἐτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον· 250
 ἤρομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσεῦ.
 εὐρομεν ἐν βήσσησι τετυγμένα δώματα καλὰ
 [ἔστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ].
 ἔνθα δὲ τις μέγαν ἰστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν
 ἢ θεὸς ἢ ἐ γυνή· τοὶ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες· 255

ἦ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαινὰς
καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀιδρεΐησιν ἔποντο.
αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, οἰσάμενος δόλον εἶναι·
οἱ δ' ἅμ' αἰστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
ἔξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσοκοπίαζον· 260

ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
ᾧμοιιν βαλόμην, μέγα χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα.
τὸν δ' ἄψ ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἠγήσασθαι.
αὐτὰρ ὁ γ' ἀμφοτέρησι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων
[καὶ μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα] 265

·μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ·
οἶδα γάρ, ὡς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσειαι οὔτε τιν' ἄλλον
ἄξιεις σῶν ἐτάρων, ἀλλὰ ξὺν τοῖσδεσι θᾶσσον
φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἡμαρ·
ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον· 270

·Εὐρύλοχ', ἦ τοι μὲν σὺ μὲν' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη·
ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήιον ἠδὲ θαλάσσης· 275

ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας
Κίρκης ἴξασθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
ἔνθα μοι Ἐρμείας χρυσόρραπις ἀντεβόλησεν
ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα νεηνίῃ ἀνδρὶ εἰκῶς,
πρῶτον ὑπηνήτη, τοῦ περ χαριεστάτη ἦβη.
ἐν τ' ἄρα μοι πῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε· 280

·πῆ δὴ αὐτ', ὦ δύστηνε, δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
χώρου αἰδρις ἑών; ἔταροι δέ τοι οἶδ' ἐνὶ Κίρκης
ἔρχεται ὡς τε σύες πυκινούς κευθμῶνας ἔχοντες.
ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδὲ σέ φημι
αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύ γ' ἐνθα περ ἄλλοι. 285

ἀλλ' ἄγε δὴ σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω.
τῆ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς δώματα Κίρκης
ἔρχε', ὃ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκησιν κακὸν ἡμαρ.

πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώια δήνεα Κίρκης. |
 τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα σίτῳ. | 290
 ἀλλ' οὐδ' ὡς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἑάσει
 φάρμακον ἐσθλόν, ὃ τοι δώσω, ἐρέω δὲ ἕκαστα. |
 ὀπλότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμῆκει ῥάβδῳ,
 δὴ τότε σὺ ξίφος ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
 Κίρκη ἐπαίξει, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων. | 295
 ἦ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι.
 ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήγασθαι θεοῦ εὐνήν,
 ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἐτάρους αὐτόν τε κομίσῃ.
 ἀλλὰ κέλευσθαί μιν μακάρων μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
 μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο, | 300
 μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θῆῃ.
 ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἄργεϊφόντης
 ἐκ γαίης ἐρύσας καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξεν.
 ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἵκελον ἄνθος·
 μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί· χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν | 305
 ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
 Ἐρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον
 νῆσον ἄν' ὑλήεσαν, ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
 ἦα, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
 ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο· | 310
 ἔνθα στάς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
 ἦ δ' αἰψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαιινὰς
 καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ·
 εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροῦλου
 καλοῦ δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρηγυς ποσὶν ἦεν· | 315
 τεῦχε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαι, ὄφρα πίοιμι,
 ἔν δέ τε φάρμακον ἦκε κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
 αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν,
 ῥάβδῳ πεπληγυῖα ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζεν·
 ,ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξο ἐταίρων· | 320
 ὡς φάτ', ἐγὼ δ' ἄορ ὄξυ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ

Κίρκη ἐπήξα, ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
 ἦ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων,
 καὶ μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα:
 τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆς;
 325
 θαῦμά μ' ἔχει, ὥς οὔ τι πῶν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης·
 οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
 ὅς κε πῆ καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων.
 [σοὶ δέ τις ἐν στήθεσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.]
 ἦ σύ γ' Ὀδυσσεὺς ἐσσι πολύτροπος, ὄν τέ μοι αἰεὶ
 330
 φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόοραπις Ἀργεῖφόντης
 ἐκ Τροίης ἀνιόντα θεῆ σὺν νηὶ μελαίνῃ.
 ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῶ μὲν ἄορ θεοῦ, νῶϊ δ' ἔπειτα
 εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήμεν, ὄφρα μιγέντε
 εὐνῇ καὶ φιλότῃ πεποιθόμεν ἀλλήλοισιν.
 335
 ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 ὦ Κίρκη, πῶς γὰρ με κέλει σοὶ ἦπιον εἶναι,
 ἦ μοι σὺς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους,
 αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
 340
 εἰς θάλαμόν τ' ἵμεναι καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
 ὄφρα με γυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θῆης;
 οὐδ' ἂν ἐγὼ γ' ἐθέλωμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
 εἰ μὴ μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὄρκον ὁμόσσαι,
 μὴ τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
 345
 ὡς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὄρκον,
 καὶ τότε γὰρ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
 ἀμφίπολοι δ' ἄρα τέως μὲν ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
 τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν.
 350
 γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἔκ τε κρηνέων ἀπὸ τ' ἀλσέων
 ἔκ τ' ἱερῶν ποταμῶν, οἳ τ' εἰς ἄλαδε προρέουσιν.
 τῶν ἢ μὲν ἐβαλλε θρόνοις ἔνι ῥήγεα καλά
 πορφύρεα καθύπερθ', ὑπένερθε δὲ λίθ' ὑπέβαλλεν.
 ἦ δ' ἐτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας

ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια· 355
 ἢ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
 ἦδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα.
 ἢ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει καὶ πῦρ ἀνέκαιεν
 πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ, ἰαίνεται δ' ὕδωρ. |
 αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἦγοπι χαλκῷ, 360
 ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα λό' ἐκ τρίποδος μεγάλιοι,
 θυμῆρες κεράσασα, κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
 ὄφρα μοι ἔκ κάματον θυμοφθόρον εἴλετο γυίων.
 αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα, 365
 εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροῆλου
 καλοῦ δαιδαλέου, ὑπὸ δὲ θρηῆνυς ποσὶν ἦεν·
 [χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
 καλῆ χρυσεῖη, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος
 νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν. 370
 σῖτον δ' αἰδοῆ ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεισα χαριζομένη παρεόντων·]
 ἐσθίμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' οὐχ ἦνδανε θυμῷ,
 ἀλλ' ἦμην ἄλλο φρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός. |
 Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἦμενον οὐδ' ἐπὶ σίτῳ 375
 χεῖρας ἰάλλοντα, κρατερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
 ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ,τίφθ' οὕτως, Ὀδυσσεῦ, κατ' ἄρ' ἔξεται ἴσος ἀναύδῳ,
 θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἄπται οὐδὲ ποτῆτος;
 ἦ τίνα που δόλον ἄλλον οἶσαι : οὐδέ τί σε χρὴ 380
 δεδδίμεν· ἦδη γάρ τι ἀπώμοσα καρτερὸν ὄρκον· |
 ὧς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 ,ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνῆρ, ὃς ἐνάσιμος εἶη,
 πρὶν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
 πρὶν λύσασθ' ἐτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι ; 385
 ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πειεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
 λῦσον, ἴν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρήϊρας ἐταίρους.'

ὣς ἐφάμην, Κίρκη δὲ διἑκ μεγάροιο βεβήκειν
 ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρί, θύρας δ' ἀνέφξε συφειοῦ,
 ἔκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν. 390
 οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι, ἧ δὲ δι' αὐτῶν
 ἐρχομένη προσάλειφεν ἐκάστω φάρμακον ἄλλο·
 τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ὡς πρὶν ἔφυσεν
 φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
 ἄνδρες δ' ἄψ ἐγένοντο νεώτεροι, ἧ πάρος ἦσαν, 395
 καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
 ἔγνωσαν δέ μ' ἐκαῖνοι ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος.
 πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδν γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
 σμερδαλέον κονάβιζε· θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή·
 ἧ δέ μευ ἄγχι σταῖσα προσηύδα διὰ θεῶων· 400
 ,διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοῆν καὶ θῖνα θαλάσσης.
 νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσετε ἠπειρόνδε,
 κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσετε ὄπλα τε πάντα·
 αὐτὸς δ' ἄψ ἰέναι καὶ ἄγειν ἐρήϊρας ἐταίρους· 405
 ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 βῆν δ' ἵμεναι ἐπὶ νῆα θοῆν καὶ θῖνα θαλάσσης.
 εὖρον ἔπειτ' ἐπὶ νηὶ θοῆ ἔρήϊρας ἐταίρους
 οἴκτρ' ὄλοφυρομένους θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας·
 ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας 410
 ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπεὶ βοτάνης κορέσωνται·
 πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι οὐδ' ἔτι σηκοὶ
 ἰσχουσ', ἀλλ' ἀδινὸν μυκῶμεναι ἀμφιθέουσιν
 μητέρας· ὡς ἔμ' ἐκαῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
 δακρυόεντες ἔχυντο· δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς 415
 ὡς ἔμεν, ὡς εἰ πατρίδ' ἰκοίατο καὶ πόλιν αὐτῆν
 τρηχέης Ἰθάκης, ἵνα τε τράφεν ἠδὲ γένοντο.
 καὶ μ' ὄλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
 ,σοὶ μὲν νοστήσαντι, διοτρεφές, ὡς ἐχάρημεν,
 ὡς εἴ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαίαν· 420

ἄλλ' ἄγε τῶν ἄλλων ἐτάρων κατάλεξον ὄλεθρον· |
ὡς ἔφαν, αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσιν·

νῆα μὲν ἄρ' ἀμπρωτον ἐρύσσομεν ἠπειρόνδε,
κτῆματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν ὄπλα τε πάντα·
αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἔπεσθαι, 425
ὄφρα ἴδηθ' ἐτάρους ἱεροῖς ἐνὶ δώμασι Κίρκης
πίνοντας καὶ ἔδοντας· ἐπητανὸν γὰρ ἔχουσιν· |

ὡς ἐφάμην, οἱ δ' ὄκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἐταίρους
[καὶ σφραας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα]· 430

ἄ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τούτων,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἣ κεν ἅπαντας
ἦ σὺς ἠὲ λύκους ποιήσεται ἠὲ λέοντας,
οἱ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκη,
ὡς περ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἴκοντο 435
ἡμέτεροι ἔταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἶπετ' Ὀδυσσεύς·
τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίησιν ὄλοντο· |

ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ γε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
σπασσάμενος τανύηκες ἄρ' παχέος παρὰ μηροῦ,
τῷ οἱ ἀλοπλήξας κεφαλὴν οὐδάσδε πελάσσαι 440
καὶ πηῶ περ ἐόντι μάλα σχεδόν· ἀλλά μ' ἐταῖροι
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·

διογενές, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
αὐτοῦ πὲρ νῆί τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
ἡμῖν δ' ἠγεμόνευ' ἱερά πρὸς δώματα Κίρκης· | 445

ὡς φάμενοι παρὰ νηὸς ἀνήιον ἠδὲ θαλάσσης.
οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηὶ λέλειπτο,
ἀλλ' ἔπετ'· ἔδδειςεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν· |

τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἐτάρους ἐν δώμασι Κίρκῃ
ἐνδυκέως λουῖσέν τε καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ, 450
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλεν ἠδὲ χιτῶνας.
δαινυμένους δ' ἐν ἅπαντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν· |
οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον φράσαντό τ' ἐσάντα,

κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα.
 ἦ δέ μευ ἄγχι σιᾶσα προσηύδα διὰ θεῶων 455
 ,[διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,]
 μηκέτι νῦν θαλερὸν γόνον ὄρνυτε. οἶδα καὶ αὐτή,
 ἡμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθει' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
 ἦδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου·
 ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον, 460
 εἰς ὃ κεν αὐτὶς θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
 οἶον ὅτε πρῶτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
 τρηχέλης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι,
 αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι, οὐδέ ποθ' ὑμῖν
 θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ ἦ μάλα πολλὰ πέπασθε· | 465
 ὧς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὐτ' ἐπεπεῖθετο θυμὸς ἀγῆνωρ.
 ἔνθα μὲν ἡματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
 ἡμεῖα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἠδύ· |
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔεν, περὶ δ' ἔτραπον ὥραι
 [μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἡματα μακρὰ τελέσθη], 470
 καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρήηρες ἐταῖροι·
 ,δαιμόνι', ἦδη νῦν μιμνήσκειο πατρίδος αἴης,
 εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι καὶ ἰκέσθαι
 οἶκον ἔξ ὑψόροφον καὶ σὴν ἔξ πατρίδα γαῖαν· |
 ὧς ἔφαν, αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπεῖθετο θυμὸς ἀγῆνωρ. 475
 ὧς τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ ἔς ἠέλιον καταδύντα
 ἡμεῖα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἠδύ·
 ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα·
 αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς 480
 γούνων ἐλλιτάνευσα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς·
 [καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων]·
 ,ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν, ἦν περ ὑπέστης,
 οἴκαδε πεμψέμεναι· θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἦδη,
 ἦδ' ἄλλων ἐτάρων, οἱ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ 485
 ἄμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε πού σύ γε νόσφι γένηαι· |

ὣς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων
 ,διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῶ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ.
 ἀλλ' ἄλλην χρῆ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι καὶ ἰκέσθαι
 εἰς Ἄϊδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
 ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
 μάντηος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσιν·
 τῶ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
 οἴῳ πεπνῦσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ αἴσσοισιν. |
 ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοὶ γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
 κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
 ἦθελ' ἔτι ζῶειν καὶ ὄρᾶν φάος ἠελίοιο.
 αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
 καὶ τότε δῆ μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
 ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
 εἰς Ἄϊδος δ' οὐ πῶ τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ·
 ὣς ἐφάμην, ἦ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο διὰ θεάων
 ,διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 μή τί τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηὶ μελέσθω,
 ἱστὸν δὲ στήσας ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πετιάσσας
 ἦσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέας φέρησιν. |
 ἀλλ' ὀπότ' ἂν δὴ νηὶ δι' Ὀκεανοῖο περήσης,
 ἔνθ' ἀκτὴ τ' ἐλάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
 μακραί τ' αἴγειροι καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
 νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὀκεανῶ βαθυδίνῃ,
 αὐτὸς δ' εἰς Ἄϊδεω ἰέναι δόμον εὐρώοντα. |
 ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσιν
 Κώκυτός θ', ὅς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
 πέτρῃ τε ξύνεσις τε δύο ποταμῶν ἐριδούπων.
 ἔνθα δ' ἔπειθ' ἦρωσ, χοιμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
 βόθρον ὀρύξαι, ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα,
 ἀμφ' αὐτῶ δὲ χοῆν χεισθαι πᾶσιν νεκύεσσι,
 πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἠδέϊ οἴνῳ,

τὸ τρίτον αὐθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν. | 520
 πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
 ἔλθῶν εἰς Ἴθάκην στεῖραν βοῦν, ἣ τις ἀρίστη,
 ῥέξειν ἐν μεγάροισι πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν,
 Τειρεσίη δ' ἀπάνευθεν οἶν ἱερευσέμεν οἴω
 παμμέλαν', ὃς μῆλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν. | 525
 αὐτὰρ ἐπεὶ κ' εὐχῆσι λίσση κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
 ἔνθ' οἶν ἀρνηδὸν ῥέξειν θῆλύν τε μέλαιναν
 εἰς ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι
 ἴεμενος ποταμοῖο ῥοάων· ἔνθα δὲ πολλὰ
 ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνηώτων. | 530
 δὴ τότε' ἔπειθ' ἐτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
 μῆλα, τὰ δὴ κατάκειτ' ἐσφαγμένα νηλεί χαλκῶ,
 δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
 ἰφθίμω τ' Αἰδῆ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ. |
 αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
 ἦσθαι μηδὲ εἶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
 αἵματος ἄσσον ἵμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
 ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
 ὃς κέν τοι εἴπησιν ὀδὸν καὶ μέτρα κελεύθου
 νόστον θ', ὥς ἐπὶ πόντον ἐλεύσειαι ἰχθυόοντα. | 540
 ὧς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν Ἥως.
 ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσαν
 αὐτῇ δ' ἀργύφρον φᾶρος μέγα ἔννουτο νύμφη,
 λεπτόν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
 καλὴν χρυσεῖην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην. | 545
 αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δῶμα κιῶν ὄτρυνον ἐταίρους
 μελιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον
 ,μηκέτι νῦν εὐδοντες ἄωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον,
 ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη. |
 ὧς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπέθειτο θυμὸς ἀγῆνωρ. | 550
 ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον· | 561
 ,φάσθε νύ που οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν

ἔρχεσθ' ἄλλην δ' ἡμιν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη,
εἰς Ἄϊδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
ψυχῇ χρησομένουσ Θεβαίου Τειρεσίαο· | 565

ὡς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
ἔξόμενοι δὲ κατ' αὔθι γόων τίλλοντό τε χάρτας·
ἀλλ' οὐ γάρ τις προῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν. |
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θίνα θαλάσσης
ἦομεν ἀχνύμενοι ἰταλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες, 570
τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηὶ μελαίνῃ
ἄρνηνδον κατέδησεν οἶν θῆλύν τε μέλαιναν,
ῥῆα παρεξελθοῦσα· τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ' ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κίοντα;

III. ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ Α

1-10. Ὀδύσεια (ποίησις) ἐπίθ. ποίημα ἀναφερόμενον εἰς τὸν Ὀδ.—1-5 ἐννέπω, ἀόρ. ἐνισπον, λέγω, διηγούμην περὶ τίνος, ψάλλω, μοὶ χαρ., ἀνδρα τὸν (τολυθρούλητον) ἄνδρα, ἄνευ ἄρθρου, διότι τοῦτο σπανίως ἔχει παρ' Ὀμ. ἄρθρ. σημ., πολύτροπος 2 (ὁ ἐξευρίσκων πολλοὺς τρόπους) πολυμήχανος, πλάζομαι (πλάγ(γ)-, πλήτω), ἀόρ. πλάγχθην ἀναύختος, (δέλομαι ἐδῶ καὶ ἐλεῖ) περιπλανῶμαι, πέρθω, ἔπερσα καὶ ἔπραθον, ἐκπορθῶ, πτολλιεθρον, πτόλις, πόλις (πόλεμος κ. πτόλεμος, Νεοπτόλεμος...), ἴδεν ἀναύξ. εἶδεν, ἄστεα ἄσυναίρ. ἄστη, νόσος ἄσυναίρ. (νοῦς) ψυχικὴ διάθεσις, ἦθος, ἦθη: ἐδοκίμασεν, ἔλαβε πείραν τῶν διαθέσεων, τῶν ἠθῶν αὐτῶν, ὃ ἦ τὸ οὔτος (ἐν τῇ σημ. ταύτῃ τὸ ἄρθρον τονίζεται πανταχοῦ). πάθεν ἄλγεα ὑπέφερε ταλαιπωρίας καὶ κινδύνους καὶ ὑπέστη πικρίας, θυμὸς (θύω φυσῶ μανιωδῶς) ἡ καρδία, ὡς ἔδρα τῶν σφοδρῶν συναισθημάτων, ἐπιθυμιῶν, παθῶν, ὅς καὶ ἐός (suus, σφός) ἰδικός του: καὶ πολλὰ φαρμάκια ἔπιεν, ἐποτίσθη ἡ καρδία του, πόντος ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα, τὸ πέλαγος, ἄρνυμαι λαμβάνω, κερδίζω. σφῶζω: προσπαθῶν, ἀγωνιζόμενος νὰ σφῶσῃ, ψυχὴ ζωή, ἦν ἐήν, νόστος ἄ. (νέομαι ἐπιστρέφω, θὰ ἐπιστρέψω) ἐπάνοδος.—6-9 ὦ, (ὁ) οὔτως, ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀλλὰ παρ' ὅλα ταῦτα (τοὺς ἀγῶνας, τὴν πάλην) δέν, ῥύομαι σφῶζω (ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ), ἔταρος κ. ἐταῖρος σύντροφος, ἀκόλουθος, ἴεμαι (ἴεμαι, vis, volo in-vit-us) ἐφίεμαι, πέρ+ἐνδ. μτχ. ἀντὶ τοῦ ἀττ. καίπερ, ἀτασθαλίη θ. (ἀτάσθαλος ἄφρων, ἀνόσιος) ἀνοησία, ἁμαρτία, σφετέρῃσιν αὐτῶν ταῖς σφετέραις, ταῖς ἑαυτῶν: ἀπὸ τὰ ἰδικά των ἀνοσιουργήματα, ἀπὸ τὰς ἰδικὰς των ἁμαρτίας, νήπιος 3 μωρός, ἀνόητος, νήπιος ἐπιφ. ἄχ οἱ μωροί! οὐ ἀναφ. αἰτιολ. διότι (ἐκεῖνοι), κατὰ ἐπίρ. ἐν-τελῶς (συνήθως ἐκλαμβάνοντες, οὐχὶ ὀρθῶς, τὴν κατὰ ὦς πρόθεσιν ἀποχωρισθεῖσαν τοῦ ἠσθιον καλοῦμεν τὸ φαινόμενον τμησιν), Ἡέλιος ἰων. Ἡλιος, γεν. ἰων. Ἡελίοιο, Ὑπερίων κ. Ὑπεριονίδης πατρων. τοῦ Ἡλίου (ἐκ τίνος ἀχρ. λ. ἐκ τῆς ὑπὲρ δηλούσης τὸ ὕψος) ὁ υἱὸς τοῦ ὕψους, ὁ οὐράνιος, αὐτὰρ κ. ἀτὰρ ἀλλά, ἡμαρματος οὐ. ἡμέρα, νόστιμος 2 (νόστιος 5) ὁ τῆς ἐπανόδου, νόστιμον ἡμαρ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν τελεῖται ἢ ἐν τῷ ἐπίθ. δηλουμένη πράξις, ἢ ἡμέρα τῆς ἐπανόδου, (εἶτα αὐτὴ ἢ πράξις, ὁ νόστος), ἢ ἐπάνοδος

πῶς ἔπειτα ἔλαβεν ἡ λ. τὴν σημασίαν. ἦν ἔχει καὶ παρ' ἡμῖν; τοῖ-
 σιν ἦθ.—**10 ἀμόθεν** (ἀμός 3 εἰς, τίς, προβλ, οὐδ-αμοῦ μηδ-αμοῦ)
 ἔκ τινος οἰουδήποτε σημείου, τῶν οὐδ. γεν. διααρ. ἐκ τοῦ ἀμόθεν :
 ἀρχίζουσα ἐξ ἑνὸς οἰουδήποτε σημείου πασῶν τούτων τῶν περιπε-
 τεῶν διηγήθητι (ἡ γεν. ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τοῦ εἰπέ : περὶ αὐτῶν).
 ἡμῖν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀκροαταῖς, καὶ ἡμῖν ὡς ἔχεις ἤδη πράξει καὶ
 δι' ἄλλους ποιητάς.

1 Μοῦσα. Κατὰ τὰς θρησκευτικὰς δοξασίας τῶν ἀρχαίων
 αἱ Μοῦσαι γινώσκουσαι ὡς θεαὶ τὰς πράξεις τοῦ παρελθόντος
 ἀποκαλύπτουσιν αὐτὰς εἰς τοὺς εὐνοουμένους αὐτῶν ποιητάς,
 αὐταὶ εἰσερχόμεναι εἰς τὸν νοῦν αὐτῶν καὶ ἐμπνέουσαι, αὐταὶ ὀμι-
 λουσαι, ὡς εἰ ὁ ποιητὴς ἦτο ἀπλῆ ἠχώ τῶν λόγων αὐτῶν, γινόμενος
 οὕτως ἔνθεος, θεόληπτος, μουσόληπτος. Ὄθεν καὶ ὁ Ὀμ. ἐπικαλεῖ-
 ται τὴν Μοῦσαν, ἵνα ἄσῃ τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ θέμα, καὶ ἡ εἰκὼν Πίν.
 Α' παριστᾷ αὐτὸν ἐν τῇ στιγμῇ ἐμπνεύσεως. Ὁ ἀριθμὸς τῶν 9 Μ.
 καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν διεμορφώθησαν μετὰ τὸν Ὀμ. Ὄθεν ὁ ποιη-
 τὴς λέγει ἀορίστως : Μοῦσα.—**πολύτροπος** ἐπενόησε τὴν κατασκευὴν
 τοῦ δουρείου ἵππου, ἔκλεψεν ἐκ τῆς Περγάμου, ἀκροπόλεως τοῦ
 Ἰλίου, τὸ Παλλάδιον, ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς, οὗ ἡ φύλαξις ἐν τῷ
 ναῶ ἦτο ἀναποσπάσιως συνδεδεμένη πρὸς τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως,
 κ. ἄ.—**2 ἱερὸν** ὡς καθιερωμένον τοῖς θεοῖς (διὰ τὰ ἱερὰ τὰ σκέ-
 ποντα τὴν πόλιν) καὶ διατελοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν.—
ἔπερσε πῶς; ἐντεῦθεν ὁ Ὀδ. **πιολίπορθος**.—**3 νόον ἔγνω** διὰ
 τῶν συμφορῶν, ἃς ἔπαθε παρ' αὐτοῖς, ἔλαβε πικρὰν πείραν τῶν
 ἠθῶν αὐτῶν.—**8 βοῦς Ἡελίοιο** παρὰ τὰς ἀποτροπὰς τοῦ Ὀδ.,
 εἰς ὃν μετὰ πολλὰς περιπετείας εἶχεν ἀπομείνει μία νῆς, οἱ ἐταῖ-
 ροὶ αὐτοῦ, προσορμισθέντες εἰς τὴν Σικελίαν καὶ ἐποφελθέντες
 τὸν ὕπνον τοῦ ἥρωος, ἔφαγον ἱερὰς βοῦς τοῦ Ἡλίου βοσκομένας
 ἐκεῖ. Κατὰ τὸν ἀπόπλουον ὄμως θύελλα ἐκραγεῖσα ἐσάρωσε τὸ πλήρωμα
 τοῦ πλοίου, μόνος δὲ ὁ Ὀδ. περισωθὴς προσορμίσθη μετὰ πολλὰς
 περιπετείας εἰς τὴν νῆσον Ὠλυγίαν, ὅπου κατόκει ἡ νύμφη Κα-
 λυψώ, ἦν θὰ γνωρίσωμεν κατόπιν.—**10 θύγατερ Διὸς** αἱ Μοῦσαι
 θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης.—**Τί ἀποτελεῖ τὸ τμήμα**
1-10 διὰ τὴν ὄλην Ὀδύσσειαν; Τί περιέχει;

11-21. 11-5 ἐνθα τότε, κατὰ τὴν στιγμὴν, ἦν ἐκλέγει ὁ ποιη-
 τὴς (ἡ Μοῦσα) ὡς ἀρετηρίαν τῆς διηγήσεώς του, **ἄλλοι** οἱ ἄλλοι, **αἰπὺς**
 3 (ὑψηλὸς καὶ ἀπόκρημος) **ταχύς**, αἰφνίδιος (ὁ αἰφνιδίως ἐνσκήπτων
 καὶ ἀποτόμως ἀφανίζων), **ἔσαν** ἦσαν, **πεφρευγότες** ἐν πάσῃ ἀσφα-

λαίω, ἀφ' οὗ εἶχον διαφύγει τοὺς κινδύνους καὶ τοῦ... ἤδὲ καί, οἶος
 3 μόνος, *κέχρημαι* (χρῆ) ἐν σημ. ἐνεστ. χροιάζομαι, ποθῶ, ἢ μτχ.
 ἐνδ., *εὐρύκω*, -ξω -ξα κ. *εὐρύκακον*, κρατῶ, *πότνια* θ. (*πόσις-ιος* ἄ. ὁ
 κύριος, ὁ σύζυγος, *possum*, *δεσ-πότ-ης* ὁ κύριος τοῦ δόμου, οἴκου)
 ἢ κυρία, ἢ οἰκοδέσποινα, ἢ σεβαστή (ἢ ἐρίτιμος κυρία), *δῖος* 3
 (*Ζεύς*, *Δι-ός*, *δι-ιος*, *div-us*, *div-inus*) θεῖος, εὐγενής, *θεάων* (λατ.
dearum) θεῶν θηλ., *δῖα θεάων* ἢ μεγαλειοτάτη θεά, *σπέος*, *spe-*
cus, σπήλαιον, *γλαφυρός* 3 (γλάφω γλύφω) κοῖλος, *λιλαίωμα* (λάω
 ἐπιθυμῶ, αἶ δὲ λῆς) ἐπιθυμῶ, *πόσις* ιδ. *πότνια* 14. — 16-21 *ὅτε*
δῆ ὅτε πλέον, *περιπέλομαι* (πέλομαι, ἀόρ. ἐπλόμην, εἰμι) περιστρέ-
 φομαι, περιφέρομαι: ἐν τῇ περιοδικῇ τροχίᾳ τῶν ἑτῶν, *τῷ* ἀναφ.
 εἰς τὸ ἔτος, συντ. πρὸς τὸ *νέσθαι*, *ἐπικλώθω-ομαι* νήθω (τὸ νῆμα
 τῆς ζωῆς), προορίζω, *οἱ* ἐγκλιτ. δοτ. τῆς προσωπ. ἀντων. γ' προσ-
 ὄπου ἀντὶ *οἷ*, γεν. *οῦ*, αἰτ. Ἔ, εἰς τὸ *ἐπεκλώσαντο*, *νέομαι* ιδ. *νό-*
στος 5, *οὐδ'* *ἐνθα* καὶ ἐκεῖ (ἦ: καὶ τότε) ἀκόμη δέν, ἢ κυρ. πρότ.
 τοῦ 5. 16, *ἦεν* ἦν, *πεφυγμένος* πεφευγώς, *π.* *ἦεν* ἐπεφεύγει, *ἀε-*
θλος ἄ. (ἄθλος) πόνος, βάσανον, δοκιμασία, ἢ γεν. πόθεν; *οἷσι*
 ἑοῖς, τοπ. π., *μετὰ* μεταξύ, *καὶ* ἐπίδ. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κύκλῳ τῶν
 προσφιλῶν του προσώπων, ἂν καὶ εὐρίσκετο..., *ἐλεάω* ἐλεῶ, αἰ-
 σθάνομαι συμπάθειαν, *νόσφι* χωριστά, μακράν, *νόσφι* + γεν. ἐκτός,
μενεαίνω (μένος ὀρμή, πάθος, ὀργή) εἶμαι ὀργισμένος, *ἀσπερχές*
 ἐπιρ. (ἀσπερχής 2, *α* (ἐπιτ.)-σπέρχομαι σπεύδω (Σπερχεῖός), ὁ λίαν
 σπεύδων) μετὰ πολλῆς σπουδῆς, σφοδρῶς, *ἀντίθεος* ἰσόθεος, *πάρος*
 πρὶν, *ἐκέσθαι* ἀφικέσθαι, *ἦν* ἦν, *γαῖαν* γῆν, αἰτ. τοῦ τέρατος
 τῆς κινήσεως λογικῶς ἢ ἀπόδ. τοῦς. 16 εἶναι τὸ *μενεαίνει* 20:
 ὅτε πλέον ἦλθε..., καὶ τότε ἀκόμη ὁ Πρωσ. ἦτο ὀργισμένος κατ' αὐτοῦ.

11 *Ἐνθα* ἢ Μοῦσα ἐκλέγει ὥς ἀφετηρίαν τῆς ἀφηγήσεως
 τὰς ἡμέρας τῆς ὀκταετοῦς παραμονῆς τοῦ Ὀδ. πλησίον τῆς νύμ-
 φης Καλυψοῦς, ἐν ᾧ ὁ Ὀδ. εἶχε περιπλανηθῆ πρὸ τῆς ἀφίξεως
 εἰς τὴν Ὠγυγίαν ἄλλα δύο ἔτη ἀπὸ τοῦ ἀπόπλου ἐκ Τροίας. — *ἄλλοι*
πάντες οἱ μετασχόντες τῆς ἐπὶ τὴν Τροίαν στρατείας Ἑλληνες καὶ
 αὐτὸς ὁ Μενέλαος, ὅστις ἐπὶ ὀκταετίαν εἶχε περιπλανηθῆ τῆδε κἀ-
 κεῖσε. — 12 *πόλεμον* τίνα; *θάλασσαν* τοὺς κινδύνους τῆς θαλάσ-
 σης, τίνος; — 13 *γυναικὸς* τῆς Πηνελόπης, ἐξ ἧς εἶχεν ἀποκτήσει
 καὶ υἷον Τηλέμαχον. — 14 *νύμφη* ζ 105 — 15 *ἐν σπέεσι* αἱ βρα-
 χώδεις ἀκταὶ τῆς θαλάσσης καὶ αὐτὴ ἢ θάλασσα γέμουσι τοιούτων
 σπηλαίων, ἐν οἷς ἐπιστρέφεται ὅτι κατόικουν Νύμφαι (αἱ Ἀντριάδες),
 — 16 *ἔτος* τὸ 20ὸν ἀπὸ τῆς στρατείας τοῦ Ὀδ., τὸ 10ον ἀπὸ τῆς

ἀλώσεως τοῦ Ἰλίου, τὸ θον ἀπὸ τῆς ἀφίξεως παρὰ τὴν Καλυψώ.— **17 ἐπεκλώσαντο** οἱ θεοὶ δορίζουσι, θυθμίζουσι τὴν μοῖραν τῶν ἀνθρώπων, ἰδ. 34.— **18 ἀέθλων** τὰς πολλὰς πικρίας, αἵτινες ἐπεφυλάσσοντο δι' αὐτὸν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἐὰν κατώρθου νὰ ἐπιτρέψῃ οἴκαδε, θὰ γνωρίσωμεν κατόπιν.— **20 Ποσειδάωνος** διὰ τί, θὰ μίθωμεν μετ' ὀλίγον.— **21 ἀντιθέω** διὰ τὸ κάλλος καὶ τὰς πνευματικὰς ἀρετάς.

22-96. 22-7 κίω πορευόμαι (προβλ. μτβτ. κί νέω), οὗ ἔκτε νέστ. τύπος *μετακιάθω, πρτκ. ἢ ἀόρ. μετεκιάθον, ἢ μετα-κίνησιν, ἐν τῷ μέσῳ τινός: εἶχε πορευθῆ μεταξὺ τῶν, ἐὼν ὦν (ἐσ-ὼν), **τηλόθι** τηλοῦ, τῆλε (τηλέφωνον...) μακράν, τοῖ ἀναφ. οἷ, προβλ. τῷ 17, **δεδάιεται δέδαινται** γ' πληθ. πρκμ. δέδασμαι τοῦ δαίωμα χωρίζομαι (προβλ. δασμὸς ὁ ἐπιβαλλόμενος ἐκάστῳ χωριστὰ φόρος, γῆς ἀναδασμὸς), **διχθὰ** ἐπίρ. εἰς δύο μέρη, **ἔσχατοι ἀνδρῶν** εἰς τὰ (δύο) πέρατα τοῦ κόσμου, Ὑπερίων 8, **δυσσομένου** μεικτοῦ ἀορ., ἔχοντος τὸ σ τοῦ ἀ'. καὶ τὸ θεματ. φων. τοῦ β', ἐνταῦθα ἀντι' ἐνεστ., γεν. ἀφαιρ.: οἱ μὲν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ, ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ δύοντος, πρὸς Δ, **ἀνειμι** (ἀνέροχομαι) ἀνατέλλω, οἱ μὲν-οἱ δὲ ἐπεξ. τοῦ διχθὰ... ἀνδρῶν, **ἀντιάω** (ἀντί, ἀντικρύζω) + γεν. μειέχω, ἢ μτχ. ἀντιάων ὦν, εἰς ἦν ὁ Ὅμ. ἐπενθέτει μετὰ τὴν συναίρεσιν ο, ἔχει σημ. μέλλ, **ἐκατόμβη** κυρίως θυσία ἑκατὸν βοῶν, εἶτα πᾶσα πλουσία ἐξ οἰωνδήποτε θυμάτων θυσία, **ἀρνηὸς** κυρ. ἐπίθ. τοῦ οἷς (ἀττ. οἷς) πρόβατον, ἀρσενικὸν πρόβατον, κριός, αἱ γεν. ἐκ τοῦ ἐκατόμβης, **ἐνθα** ἐκεῖ, **ἡμαι** ἐξ οὗ **κάθημαι, πάρημαι** παρακάθημαι, **δαῖς δαιτὸς** θ. (δαίωμα 23) (μερίς) εὐχῆ (προβλ. δαιτυμῶν), ἢ δοτ. εἰς τὸ **τέρπετο** κ. **παρήμενος, δὴ** κατὰ τοῦτον ἀκριβῶς τὸν χρόνον, **μέγαρον** οὐ. ὁ οἶκος, **μέγαρον** ἢ μεγάλη αἴθουσα τοῦ οἴκου, ἢ κυρία τῆς οἰκογενείας κατοικία, **ἐνὶ** ἐν.— **28-31 μῦθος** (λόγος) συνομιλία: ἦνοιξε πρῶτος τὴν ὁμιλίαν, **τοῖσι** τοπ. μεταξὺ αὐτῶν, **μνήσατο** ἀττ. ἐμνήσθη, **κατὰ θυμὸν** 4 ἐνδομύχως, μέσα του, **ἀμύμων** (ἀ(στ.)-μῶμος ψόγος, αἰολ. ἀμύμων) ἄσφογος, εὐγενής (οὐχὶ ἐπὶ ἡθ. σημ.), **ῥὰ** διάφ. τύπος τοῦ ἄρα, **τόν ῥα** τὸν ὁλοῖον ὡς γνωστόν, **τηλεκλυτὸς** 3 (τῆλε-κλυτός, κλύω ἀκούω) ἐξακουστός, πολυθρύλητος, περιβόητος, **ἐκτανεν** ἀορ., ἀττ. **ἐκτεινεν, αὐδάω** (αὐδή φωνή) λέγω, **μετηύδα** ἔλεγε μεταξὺ τῶν, **ἔπος** οὐ. (εἰπεῖν) λόγος.— **32-43 ὦ πόποι** ἐπιφών. ἐκπλήξεως: περιέργον! παρᾶξενον!, **νὺ(ν)** λοιπόν, **οἶον** ἐπιφών., **δὴ** δά, ἰδοῦ, **βροτὸς** (μορτὸρ, μορτ) (ὁ ὑποκείμενος εἰς τὸν θάνατον) θνητός, **αἰτιῶνται** ἐκ τοῦ συνηρ. **αἰτιῶνται** μετ' ἐπενθ. ο, **ἀντιῶν** 25, :

ἰδοῦ! πόσον λοιπὸν ἀνάποδοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι φορ-
 τώνουν ὅλα εἰς τὴν ῥάχιν τῶν θεῶν! γὰρ ἔλεξ, ἔμμεναι κ. ἔμμεν
 εἶναι (ἔσ-μεν(αι)), οἷ δεικτ. παρατακ. ἀντι: ἐν ᾧ οἱ κύριοι αὐτοὶ
 καὶ μόνοι τῶν, ἄνευ τῆς συνεργασίας ἡμῶν, ἔχουσιν ἄλγεια ὑφίσταν-
 ται πικρίας, βάσανα, σφὸς β σφέτερος, ἀτασθαλίη 7, μόρος ἄ.
 (μέρ-ος, μοῖρα) μοῖρα, ὑπὲρ μ. περισσότερα τῶν ὠρισμένων ὑπὸ
 τῆς μοίρας, παρὰ τὴν θέλησιν τῆς μοίρας, ὡς ὄπως, γῆμ ἔγημε,
 ἄλοχος θ. (ἀ(ἄθρ.)- *λέχομαι κοιμίζομαι) (ἢ κοιμωμένη ἐπὶ τῆς αὐ-
 τῆς κλίνης) ἢ σύζυγος, μνησιτή β (μνάομαι ζητῶ σύζυγον) (ἢ ζη-
 τηθεῖσα ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ ὡς νύμφη) ἢ νόμιμος σύζυγος, προβλ.
 μνησιτήρ, προμνήστρια συμπθεριάστρα, Ἄτρεῖδαο Ἄτρείδου, ο ἢ
 κατάλ. τῆς γεν. ἄρσ. ἀ'. κλίσι., ἢ γεν. εἰς τὸ ἄλοχον, νοστέω (νό-
 στος) ἐπανερχομαι, παρ' ἡμῖν παλινοσιτῶ, εἰδῶς ἐνδ., αἰπὺς ὄλε-
 θρος 11, περὶ ἐλίρ. ἐκ τῶν προτέρων, οἷ 17, Ἐρμείας ἰων. ἀντι
 Ἐρμείας-ῆς, εὐσκοπος (εὐ σκοπῶν) ὀξυδερκής, Ἄργεῖφόντης φο-
 νεὺς τοῦ Ἄργου, Ἄργοκτόνος, αὐτὸν ὄριστ., μνάσασθαι ἐκ τοῦ
 συνηρ. μνάσθαι βδ μετ' ἐπενθ. α παρὰ τὸ συνηρ. α, ἰδ. β2, ἀκοι-
 τισ θ. (α(ἄθρ.)-κοίτη κλίνη) ἄλοχος, τίσις θ. (τίνομαι πληρῶνω,
 ἐκδικοῦμαι) ἐκδίκησις, Ἄτρεῖδαο γεν. ἀντικ. εἰς τὸ τίσις ἔσεται
 ἔσεται, ὀππότ' ἂν ἄττ. ὀπτόταν, ἡβάω (ἡβη) εἶμαι ἔφηβος, ἰμείρο-
 μαι (ἴμερος ἄ. πόθος) ποθῶ, ἰμείρεται ὑποτ. μετὰ βραχ. φωνήεν-
 τος ε ἀντι η χάριν τοῦ μέτρου, ῆς ἔης, αἶα γαῖα, ἔφατο ἔφη, φρέ-
 νες τὸ διάφραγμα τὸ χωρίζον τὸν θώρακα ἀπὸ τῆς κοιλίας, ἔδρα
 τῶν ψυχικῶν ἐνεργειῶν, ἐνταῦθα: νοῦς, οὐ πείθε δὲν κατώρθωνε
 νὰ πείσῃ, δὲν ἐγύριζε τὰ μυαλά, ἄ. φρονέων ἂν καὶ ἐσκέπτετο τὸ
 συμφέρον του, ἤθελε τὸ καλὸν του, ἀποτίνω,-τείσω,-τεισα, πλη-
 ρῶνω.—44-7 ἀμείβω ἀλλάσσω, ἀμείβομαι ἀντικαθιστῶ τινα δι'
 ἑμαυτοῦ, διαδέχομαι (ἐνταῦθα: ἐν τῷ λόγῳ), ἀποκρίνομαι πρὸς τινα,
 γλαυκῶπις-ιδος θ. (ἢ ἔχουσα ὄψιν, μορφὴν γλαυκός, εἶτα: γλαύσσων
 ἀπαστράπτων κ. ὦψ ὠπὸς ὀφθαλμός) ἢ ἔχουσα ὀφθαλμοὺς ἀστρα-
 πηβόλους, ἀστραπόφθαλμος, Ἄθῆνη-ναίη, ἄττ. Ἄθηνᾶ - ναία,
 κρείων-οντος δυνάστης, βασιλεύς, κεῖται ἔχει στρωθῆ νεκρός, εἶναι
 εἰς τὸν τάφον, εοικῶς δίκαιος, ἐλάξιος, ἐμπρόπων, καὶ λίην (λίαν)
 εἰς τὸ εοικῶσι: καὶ πολὺ μάλιστα, προπαρασκευάζον τὴν ἐν 48 ἀν-
 τίθεσιν, ὡς καὶ τὸ κεινός γε: καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐκεῖνος τοῦ-
 λάχιστον ἔχει φονευθῆ μετ' ἄνατον, ὅστις πολὺ μάλιστα τῷ ἤξειεν
 ἀλλὰ...., ὡς (ὄπως)+εὐκτ. κατάρης: ὄπως εἶθε νὰ...., ὅτις (καὶ
 πᾶς ἄλλος,) ὅστις, ῥέξω-ξω-ξα πράττω (ῥέκτις).—48-59 ἦτορ ος

οὐ. καρδιά, **δαίομαι** 23 (κόπτομαι) σπαράσσομαι, συντρίβομαι, **ἀμφ'** Ὀδ. ἔνεκα τοῦ Ὀδ., **δαΐφρων** (ἐκ θέμ. δα- σημ. διδάσκειν, μανθάνειν φρήν) ὁ ἔχων νοῦν ἔμπειρον, συνετός, **δύσμορος** (μόρος 34) δύσμοιρος, **δῆ** ἤδη, **δηθὰ κ. δὴν** διu, ἐπὶ πολὺν χρόνον, **πῆμα** (παθεῖν) πάθημα, συμφορά, **φίλων ἄπο** ἀπὸ φίλων, μακρὰν..., ἀναστροφή τῆς προθ. μετ' ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου, **ἀμφίρυντος** 3. 2 περίρυντος, περιβρεκτος ὑπὸ τῆς θαλάσσης, **ᾄθι** ὄπου, **ᾄθι τε** τὸ τὲ φαίνεται ὅτι πλεονάζει· ἀλλὰ τὸ πάλαι αἱ νῦν ἀναφ. ἄντων. καὶ ἐπιρ. ἦταν ἀρχικῶς δεικτικά, αἱ δὲ νῦν λεγόμεναι ἀναφ. προτάσεις ἦσαν κύριαι προσηρτημέναι ἢ παρεμβεβλημέναι: καὶ ἐκεῖ... ἡμεῖς θὰ παραλείπωμεν αὐτὸ ἐν τῇ μεταφράσει τῶν ἀναλόγων ἀναφορικῶν· **δμφαλὸς ἄ.** κέντρον, **νῆσος** (ὑποκ.) ἐστὶ δενδρήσσσα, ἔν ἐπιρ. (αἱ προθέσεις ἐπιρρηματικῶς λαμβανόμεναι ἐτονίζονται) ἐν αὐτῇ, ἐπ' αὐτῆς, **ναίω** κατοικῶ (**ναὸς** ἢ κατοικία τοῦ θεοῦ, **μετα-νάσ-της**), **δῶμα** κ. **δῶματα** (δέμω κτίζω, **δόμος**) οἰκία, **ὄλοφρων** 2 (ὄλοος ὀλέθριος) ὁ ὀλέθρια διανοούμενος, δόλιος, ὕπουλος, **ὄς τε** 50 **ᾄθι τε**, **βένθος** βάθος, ὡς **πένθος-πάθος**, **ἔχει** κρατεῖ, φέρει, **ἔχει δέ τε** καὶ προσέτι..., **κίων-ονος** ἄ. θ., **μακρὸς** ὑψηλός, **αὐτὸς** μόνος, **ἀμφίς** (πρὸς ἀμφοτέρω τὰ μέρη, ἄνω καὶ κάτω) χωριστὰ (κεχωρισμένως ἀπ' ἀλλήλων οὐρανὸν καὶ γῆν, εἰς ἀπόστασιν, ὡς κίονες αἰθούσης ἀποχωρίζουσι τὴν ὄροφὴν καὶ δὲν ἀφήνουσιν αὐτὴν νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους), **κατερύκω** 14, **δύστηνος** 2 (**δυσ-στα-**, ἵσταμαι) δυστυχής, **ὄδυρόμενον** ἐνδ., **αἰεὶ** αἰεῖ, **θέλω** μαγεύω· τί σημ. ὁ ἐνεστώς; **αἰμύλιος** (κ. αἰμύλος) θελκτικός, κολακευτικός **ὄπως** τίνι τρόπῳ, ἴνα, **ἔμαι** ὅ, **νοέω** ἀντιλαμβάνομαι, **ἀπο-θροῶσκω**, **ἔθορον**, ἀναπηδῶ, ἀνέρχομαι (**θούριος**, **θούριον**), ἐκ τούτου τὸ **ῆ;** **γαίης**, **ἔμειρομαι** 41.—**59 62 οὐδὲ** καὶ δὲν (πλειστάκις οὕτω παρ' Ὀμ.), **ἐντρέπομαι** κάμπτομαι, γυρίζω, **ἦτορ** 48, **φίλος** παρ' Ὀμ. πολλάκις κέῖται μετ' ὀνομάτων μελῶν τοῦ σώματος καὶ ἄλλων, ἐκφράζον τὴν οἰκειότητα αὐτῶν πρὸς τὸ πρόσωπον· ἐντεῦθεν ἐπειδὴ ἀγαπῶμεν τὰ οἰκεῖα μᾶλλον, τὰ ἀνήκοντα εἰς ἡμᾶς, τὸ ἐπίθ. δύναται νὰ μεταφράζεται καὶ διὰ κτητ. ἀντωνυμίας: καὶ δὲν λυγίζει λοιπὸν ἢ καρδιά σου, **σοὶ περ** σοῦ κυρίως (εἰς ὃν τόσον ἀφωσιωμένος ἦτο ὁ Ὀδ.), **νὺ** 32, **νὺ τ'** νὺ τοι, σοί, tibi, **χαρίζομαι τινι** εὐχαριστῶ τινά, **παρὰ νηυσὶ** ἐν τῷ ναυτικῷ στρατοπέδῳ, ἐκ τούτου, **Ἄργεϊων** Ἀργείων· παρ' Ὀμ. δὲν ἔχει συντελεσθῆ ἢ συναίρεσις, **ῥέξω** 47, **ῥ.** **ἔρα** (σφάγια) θύω, **ὄδύσσομαι** (od-i, od ium)+δοτ. μισῶ.—**63-7 ἀπαμείβομαι** ἀμείβομαι 44, **προσέφη** ἔφη πρὸς, **τῆν**

εἰς τὸ ἀλαμειβόμενος κ. προσέφη, **νεφεληγερέτα** ἀρχ. τύπ. ὄνομ. κ. αἰτ. ἀντὶ **νεφεληγερέτης**, ὁ τὴς **νεφέλας ἀγείρων** συναθροίζων, ὁ βροχερός, ὁ θεὸς τῶν καταιγίδων, ὁ θυελλώδης, **ἔρκος** οὐ. (**ἔεργω, εἶργω**, κλειώ, πρβλ. ἀττ. **εἶργειν-εἶργύναι**) φράκτης, διάφραγμα, **ὀδόντων** τίς γεν.; **σὲ ἔρκος** ἐπιμερισμός: ποῖος λόγος διέφυγε τὸ διάφραγμα τῶν ὀδόντων σου, ποῖαι λέξεις ἐξέφυγον ἀπὸ τὸ στόμα σου; **ἔπειτα** ἀναφέρ. εἰς 60-2: κατόπιν ὄλων αὐτῶν, λοιπόν, **λαθοίμην** ἐπιλαθοίμην, **θείος** θεῖος, **περὶ** ἐπίρ. περισσῶς, μᾶλλον, ὑπερ-, πρὸς τὸ **ἐστὶν** περίεστι, ὑπερβάλλει, ὑπερέχει, ἐντεῦθεν ἢ γεν. **βροτῶν**, 32, **περὶ ἔδωκε** (βροτῶν) ὑπὲρ τοὺς ἄλλους θνητοὺς ἔδωκε, **ἰερά** ἱερά, θυσίας, **τοὶ** 23.—**68-75 γαιήχος** (ὁ **γαῖαν** ἔχων, νεβο, φέρω, πρβλ. **ὄχουμαι, ὄχημα, ὄχετος**) ὁ φέρων τὴν γῆν (ὡς δίσκον) ἐπὶ τῶν ὑδάτων περιβαλλομένην πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, πρβλ. τὸ τῆς Ἐκκλησίας: **ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κοιμάσας, χολόσομαι** (χόλος ὀργή) κρατῶ χολήν, ὀργίζομαι, ἐκ τούτου **Κυκλωπος** γεν. αἰτίου, **αἰὲν αἰεὶ, ἀσκελὴς** 2 (ἀ(ἐπιτ.)-σκελλῶ ξηραίνω, κατεσκληκῶς, σκέλος, σκελετός, σκληρός) πολὺ σκληρός, ἐπίμονος, **ἀσκελὲς** ἐπίρ. ἐπιμόνως, ἀδυσωπότης, **ἀλαόω** (ἀλαός τυφλός) τυφλώνω, πρὸς γεν. ὡς χωρισμοῦ, **ἀντίθεος** 21, **δο ο(ί)ο**, οὐ, **Κυκλώπεσσι** τοπ. μεταξὺ ὄλων τῶν Κ., ἐν ὅλῃ τῇ χώρᾳ τῶν Κ., δὲ γάρ, **μὴν** αἰτ. γ' προσ. προσωπικ. ἄντων. γέν. καὶ ἀριθμοῦ κοινοῦ, ἐνταῦθα: αὐτόν, **μέδων-οντιος** ἄ. ἄρχων, κύριος, **ἀτρύγειος** (ἀ(στ.)-τρύω καταπονῶ) ἀκαταπόνητος, ἀεικίνητος, **σπέος γλαφυρὸν** 15, **μείγνυμαι τι** ὑπανδρεύομαι, **ἐκ τοῦ δὴ** πάντοτε χρόν. παρ' Ὀμ.: ἔκτοτε λοιπόν, 69, **ἐνοσίχθων** (ὄθ-, ὠθ- ἔω-, χθῶν γῆ) ὁ σείων τὴν γῆν, ὁ κοσμοσειστής, **πλάζω**, **ἐπلاغᾶ**, ἀπωθῶ, ἀποπλανῶ 2, **πατρὶς** θ. ἐπίθ. πατρικὴ, ἀπὸ μακρᾶν.—**76-9 ἄγετε** παρακλ. μόριον εἰς τὸ περιφραζόμεθα, **φράζομαι** σκέπτομαι, **περιφράζομαι** σκέπτομαι σοβαρῶς, μετ' ἐνδαφέροντος, **ἡμεῖς οἶδε** ἡμεῖς ἔδῶ, **ἔλθῃσι** ἔλθῃ: πῶς νὰ ἐνανέλθῃ, **ἔπεξ.** τοῦ **νόστον, μεθίημι** ἀφήνω, παραιτοῦμαι, **μὲν μὴν**, ἀληθῶς, **οὐ τι** οὐδαμῶς, **ἀντίος** ὃ ἐναντίος, **ἀντία πάντων** ἀντιθέτως πρὸς ὄλους, ἀντιπολιτευόμενος ὄλους, **ἀέκητι** (ἔκητι (ἐκῶν) μετ' ἐπὶ θέλησιν) παρὰ τὴν θέλησιν, εἰς τὸ πείσμα τῶν..., **ἐριδαίνω** (ἔρις) ἐκτενέστ. τύπος τοῦ **ἐρίζειν**: ἐξακολουθῶ (ἐρίζων) ὠργισμένος, **οἶος** 13.—**80-7 γλαυκῶπις** 44, **κρείων** 45, **μὲν δὴ** λοιπόν πράγματι, (ἐστὶ) **φίλον, μάκαρ** μακάριος, **νοστήσαι** ἔπεξ. τοῦ τοῦτο, **πολύφρων** τετραπέρατος, **ὄνδε** εἶόνδε, **ἔπειτα** τότε, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, **ὄτρυνονμεν** ὑποτ., **διάκτορος** (διάγων) ὁ διαβιβάζων τὰς ἀγγελίας τῶν

θεῶν, ἢ: ὁ διεκπεραιῶν αἰσίως, ὁ διὰ μέσου κινδύνων αἰσίως συν-
 οδεύων, **Ἀργεῖφόντης** 38, **Ἄργυρή** ἄττ. -α, ὄφρα ἴνα, **νημερτής**
 2 (**νη-ἀμιγρῶν**) στερεός, ἀμετάτρεπτος, **εὐπλόκαμος** ἢ ἔχουσα
 ὠρτίους πλοκάμους, **καλλιπλόκαμος**, [**ταλασίφρων** (ἢ ὁ. **ταλα-τλη-**
ἔλην σημ. ὑπομένειν, **τολμᾶν**) ὁ ἔχων καρδίαν καρτερικήν, **τολμη-**
ράν, **καυτερικός**, **κὲ (ν)** ἄν ἀοριστολ. ἢ **δυνητικόν**, **ὡς κε** πῶς, ἴνα].
 —88-95 **αὐτὰρ** ἢ ἀντίθ. πρὸς τὸ μὲν 84, **ἐγὼν** ἐγὼ, **ἐλεύσομαι**
 ποιητ. μέλλ. τοῦ **ἐρχομαι**, **ἐσ-** μέσα εἰς τὴν πόλιν, ἐν ᾧ **Ἰθάκηνδε**
 πρὸς τὴν Ἰθάκην, κατὰ τὴν Ἰ., **μᾶλλον ἐποτρύνω** ἐνθαρρύνω,
 ἐξεγείρω, ἐρεθίσω περισσότερον ἐναντίον τῶν μνηστήρων ἢ ὅσον
 μέχρι τοῦδε, **θειῶ** θῶ, **μένος** θάρρος, **ἐν φρεσὶ οἱ** ἐπιμερισμός,
ἀγορῇ (ἀγείρω) ἢ συνέλευσις τῶν πολιτῶν (ἐκκλησία), **κομάω** τρέφω
 κόμην, **κάρη** οὐ., **καρήατος κ.** κρατός, κεφαλή, ἢ αἰτ. τοῦ κατά τι,
ἀπόφημι, ἀπείπον (τὸ **λέγω** παρ' ἄττ. σύνθ. ἐν τοῖς **προλέγειν**,
ἀντιλέγειν, **ἐπιλέγειν**) ἀρνοῦμαι: νάπαγορεύση τὴν ἐξακολούθησιν
 τῆς αἰσχρᾶ; διαγωγῆς των, ὅπερ περιέχεται ἐν τῇ ἐξῆς ἀναφ. προτ.,
οἷ ἢ θ., **μῆλα** αἰγοπόδατα, **ἀδινδός** 3 πυκνὰ συμμαζευμένος, ἐν ἀν-
 τιθ. πρὸς τὰς αἴγας, αἴτινες διασκορπίζονται κατὰ τὴν βοσκήν,
ἐλίπους (εἶλω στρέφω πούς) ὁ συστρέφων τοὺς πόδας, ἐπίθ. χα-
 ρακτηριστικὸν τοῦ βαδίσματος τῶν βοῶν, ὧν αἱ ὀπίσθια μάλιστα
 κνήμαι κινουῦνται σταυροειδῶς πρὸς τὰ ἔσω, ὁ δὲ ἄκρος πούς δια-
 γράφει τόξον πρὸς τὰ ἔξω· τὸναντίον οἱ ἵπποι ὡς αἴροντες ὑψηλὰ
 τοὺς πόδας καλοῦνται **ἀεροίποδες**· **ἐλιξ-ικος** 1 (ἐλίσσω) καμπυλοκέ-
 ρτος, **ἡμαθόεις** 3, 2 (**ἄμαθος** θ. ἄμμος) ἀμμόδης, **πεύσομαι** πυν-
 θάνεσθαι, **ἦν** που πλ. ἐρ. μήπως ἴσως ἀκούση τι περὶ αὐτοῦ, **ἠδὲ**
 12, **ἐσθλός** 3 ἀγαθός, **κλέος** **ἐσθλόν** εὐκλεία, **ἔχῃσιν** ἔχη, **ἔλθῃσι**
 77, **ἔχη** κατέχη, περιβάλλη, **μιν** 71 αὐτόν: ἴνα λαμπρὸν ὄνομα ἀπο-
 κτήσῃ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων (διὰ τὴν πρὸς τὸν πατέρα στοργήν).

22 **Αἰθίοπας** νοοῦμεν σήμερον τοὺς ἀνήκοντας ἀνθρωπο-
 λογικῶς εἰς τὴν Αἰθιοπικὴν φυλὴν ἢ Νιγριτικὴν (niger), ἀλλ' ἢ λ.
 τὸ πρῶτον ἐσήμαινε τὸν ἔχοντα ἠλιοκαῆ, μελάγχρουν τὴν ὄψιν,
 τὸν κάτοικον τῆς διακεκαυμένης ζώνης, ὡς ὄντως ὕστερον ὠνομά-
 σθη Αἰθιοπία ἢ Ἀβησσυνία καὶ οἱ κάτοικοι Αἰθίοπες. Ἡ σημα-
 σία ὅμως αὕτη ἔχει ἐπισκοτισθῆ παρ' Ὀμ.· διότι ὁ τῶν Αἰθίοπων
 τοῦ ποιητοῦ βασιλεὺς Μέμων ἦτο υἱὸς τῆς Ἡοῦς (αὐγῆς, φωτός)
 καὶ ὁ κάλλιστος ἐξ ὄσων εἶχεν ἰδεῖ ὁ Ὀδ.· κατοικοῦσι τὰς ἀνατολ.
 καὶ δυτ. ἐσχατιὰς τῆς γῆς καί, ἐπειδὴ εἶναι εὐσεβέστατοι καὶ δικαιο-
 τατοι, οἱ θεοὶ συχνάκις ταξειδεύουσι πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς αὐτῶν,

ἵνα μετάσχωσι τῶν κατὰ τὰς θυσίας εὐωχιῶν αὐτῶν.—**25** *ἐκατόμβη* ἢ συνήθως θυομένη ὑπὸ τῆς πολιτείας (δημοτελῆς) πανηγυρικῆ θυσία πρὸς ἀσφαλεστέραν κτῆσιν τῆς εὐνοίας τῶν θεῶν καὶ πρὸς ἐστίασιν παντός τοῦ δήμου· ἐν ταύτῃ θεοὶ καὶ ἄνθρωποι εὐωχοῦνται δαφιλῶς, Πῶς οἱ θεοὶ κανονίζουσι τὸ μέτρον τῆς εὐνοίας αὐτῶν;—**26** *παρήμενος* οἱ θεοὶ ἐμφανιζόμενοι εἰς ἀνθρώπους μετεμορφοῦντο συνήθως· ὁ Π. δὲν μεταμορφοῦται ὡς διατρίβων ἐν οἰκειοτάτοις.—**27** *Ὀλυμπίου* διότι ἤδρευεν ἐν Ὀλύμπῳ, τῷ ὄρει ἐν τοῖς ὄρισις Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, ὅπερ διὰ τὸ ὕψος αὐτοῦ (2985 μ.) καὶ τὴν ὑπερήφανον μεγαλοπρέπειαν ἐνομιόσθη ὡς ἀνταξία κατοικία τῶν Ὀλυμπίων θεῶν ἀφ' ἧς ἐποχῆς οἱ Ἀχαιοὶ ἐγκατεστάθησαν τὸ πρῶτον περὶ τὸν Ὀλυμπον, ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ.—**29** *Ἄγισθος* Μυκηναῖος εὐγενῆς, ὅστις κατὰ τὴν ἐν Τροίᾳ ἀπουσίᾳ τοῦ Ἀγαμ. νυμφευθεὶς τὴν βασίλισσαν Κλυταιμῆστραν ἐδολοφόνησε μετὰ ταύτης τὸν βασιλέα ἅμα ἐπανελθόντα οἴκαδε. Ἀμφοτέρους ἐξεδικήθη ὁ υἱὸς Ὀρέστης.—*ἀμύμων* ἐνταῦθα λαμβάνεται ὡς τίτλος εὐγενοῦς ἄνευ ἠθικῆς σημασίας. Ὑπάρχουσι καὶ σήμερον τίτλοι, ἀπτόμενοι τῆς ἠθικῆς, ἀλλ' ἐστερημένοι οἰασθήσεται ἠθικῆς σημασίας;—**33** *ὑπὲρ μόρον* μοῖρα κατὰ τὸν ποιητὴν εἶναι οἱ αἰώνιοι καὶ ἀναλλοίωτοι φυσικοὶ νόμοι καὶ ἡ φυσικὴ καὶ ἠθικὴ τάξις ἡ κρατοῦσα ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ βούλησις τῶν θεῶν· ὅθεν μοῖρα=ἡ βούλησις τοῦ Διὸς καὶ τῶν θεῶν· ἐντεῦθεν τὸ *ἐπεκλώσαντο θεοὶ* 17. Ἐάν ποτε ἡ τάξις αὕτη ἀπειλεῖται, ἐὰν πρόκειται νὰ γίνῃ τι ὑπὲρ μόρον, ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μοίρας, γίνεται ἀρμοδίως πρὸς τὴν ὑπερβαίαν ὑπόμνησις ἀποτροπῆς παρὰ τῶν θεῶν καὶ ἐν ἀπειθείᾳ ἐπέρχεται ἡ θεία δικαιοσύνη, ἡ ἄγρυπνος φύλαξ τῆς μοίρας, οὕτω δὲ ἀποκαθίσταται καὶ πάλιν ἡ πρὸς στιγμὴν κλονισθεῖσα ἢ ἀπειληθεῖσα τοῦ κόσμου τάξις.—**37** *Ἀργεῖφόντης* διότι τῇ διαταγῇ τοῦ Διὸς ἐφόνευσεν τὸν πολυόφθαλμον Ἄργον, ὃν ἡ Ἥρα ἐκζηλοτυπίας εἶχε τάξει φύλακα τῆς φίλης τοῦ Διὸς Ἰοῦς, βασιλόπαιδος ἐν Ἄργει, ἣν ἐκείνη εἰς βούην εἶχε μεταβάλει.—**41** *ἐμείρεται αἶψα* κατὰ τινὰς μύθους ὁ Ὀρέστης, ὅτε ἐδολοφονεῖτο ὁ πατήρ, παῖς ἐξενίετο ἐν Ἀθήναις· κατ' ἄλλους ἢ ἀδελφὴ Ἡλέκτρα ὑπεξήγαγεν ἐκ τῶν ἀνακτόρων κινδυνεύοντα εἰς Κροῖσαν τῆς Φωκίδος παρὰ τὸν βασιλέα Στρώφιον συγγενῆ. Αὐξηθεὶς ἐκεῖ ἤλθε μετὰ τοῦ ἰσαδέλφου φίλου Πυλάδου, υἱοῦ τοῦ βασιλέως, εἰς Μυκῆνας, ἐνθα ἐφόνευσεν τοὺς μοιχοὺς.—**44** *γλαυκῶπις* διότι τὸ πάλαι ἐλατρεῦετο ὑπὸ μορφήν γλαυκός, ὅπως

τότε ἐλατρεύοντο ζῶα ἢ δένδρα ὡς θεοί. Ἐκ τῶν ζῶων τὰ μὲν ἐπιβλαβῆ ἐλατρεύοντο, ἵνα ἀποσοβῶνται αἱ ἀπ' αὐτῶν βλάβαι, τὰ δὲ οἰκόσιτα ἐξ εὐγνωμοσύνης, διότι ἐν τοῖς ποιμενικοῖς χρόνοις ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἀνθρώπου ἐξ αὐτῶν κυρίως ἐξηρτάτο, ἄλλα ὡς νομιζόμενα ὡς εὐοίωνα ἢ δυσοίωνα. Πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐσφύζοντο λείψανα παλαιᾶ λατρείας τῶν ζῶων καὶ δένδρων· ἐν Ἐρεχθίδῳ ἐπιστεύετο ὅτι εἶχε τὴν φωλεάν του ὁ ἱερός ὄφις Ἐριχθόνιος, ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῦ Ἀσκλητιοῦ ὄντως ὑπῆρχεν ἐπίσης ὄφις, ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Δωδωναίου Διὸς ὑπῆρχεν ἡ παναρχαία δοῦς, ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ὁποίας ἐλατρεύετο τὸ πάλαι ὁ Ζεὺς. Ὑστερον οἱ θεοὶ παριστάνοντο ἐν ἀνθρωπίνῃ μὲν μορφῇ, ἀλλὰ μετὰ κεφαλῆς ζῶου, πρβλ. Μυκ. Αἰθ. 63 2665, ὅ του οἱ φέροντες κεραλὴν ὄνου πιθανῶς νὰ εἶναι δαίμονες. Ἄλλ' ὅτε αἱ ἀντιλήψεις αὗται σὺν τῷ χρόνῳ ἐξέλιπον, ἐπίστευον ὅτι οἱ θεοὶ ἐνεφανίζοντο ἐν μορφῇ ζῶων, ὁ Ζεὺς ὡς ἀετός, ἵππος, ταῦρος κ.ἄ., ἡ Ἥρα ὡς βοῦς (βοῶπις), ὁ Ἀπόλλων ὡς λύκος (λύκ(ε)ιος), ἡ Ἀθηνᾶ ὡς γλαῖξ (γλαυκῶπις), οἱ χθόνιοι ὡς ὄφεις. Ὅθεν τὰ ζῶα ταῦτα ἐθεωρήθησαν ἱερὰ τῶν θεῶν καὶ συνεδέθησαν μετ' αὐτῶν. Λείψανα τῆς ὑπὸ μορφὴν ζῶων λατρείας τῶν θεῶν παρέμειναν ὁ Πάν, οἱ Σάτυροι κλπ.—45 **Κρονίδης** ὁ Ζεὺς ὡς υἱὸς τοῦ Κρόνου, ὅστις ἄλλοτε ἦτο ὁ ὑπέροχος ἀρχὸν τοῦ κόσμου, ἕως καθαιρεθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀντικατεστάθη ὑπὸ τούτου ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σύμπαντος.—47 Τὸν στίχον τοῦτον πολλάκις ἔλεγε Σκιπίων ὁ νεώτερος ἀναφερόμενος εἰς τὸν θάνατον τοῦ γαμβροῦ Τιβερίου Γράγγου.—50 **νῆσος** εἶναι ἡ μυθικὴ νῆσος Ὠγυγία, κειμένη κατὰ τὸν ποιητὴν ἐν τῇ ἀπωτάτῃ θαλάσῃ, ἐν τῷ κέντρῳ (ὀμφαλῷ) αὐτῆς, ἐπομένως μακρὰν πάσης οἰκουμένης γῆς, ὅπου οὐδὲν πλοῖον προσορμίζεται. Ἀπεῖχε τῆς νήσου τῶν Φαιάκων (Κερκύρας) πλοῦν 18 ἡμερῶν, πιθανῶς ὑποτιθεμένη ἐν ΒΔ αὐτῆς· ἐτοποθετεῖτο πρὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Βρετανίας, ΝΔ τῆς Ἰταλίας, ἢ Β τῆς Βρετανίας.—52 **Ἄτλας** θαλάσσιος γίγας, ὅστις ἰστάμενος ἐν τοῖς δυτικοῖς τοῦ κόσμου ἔφερεν ἐπὶ τῶν νώτων αὐτοῦ τὴν οὐρανίαν σφαιρὰν ἢ τὴν γῆν ἅμα καὶ τὸν οὐρανὸν ἢ τὸν κίονα ἢ τοὺς κίονας τοὺς ὑποβαστάζοντας τὸν οὐρανὸν (ὃν ἐφαντάζοντο ὡς στερεὰν στέγην), ἵνα μὴ πέσῃ οὗτος ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐλέγετο ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἐπεβλήθη αὐτῷ, διότι εἶχε συναγωνισθῆ μετὰ τῶν Τιτάνων πρὸς τὸν Δία. Ἀρχαῖοι ποιηταὶ ἑταύτιζον αὐτὸν πρὸς τὸ ὄρος τῆς Μαυριτανίας (Μαρόκου) Ἄτλαντα. Σήμερον εἰκονίζεται ὡς ὑπόβαθρον λυχνιῶν φωτισμοῦ· εἰκὼν ἐν Μυθολογίᾳ Decharme, μετάφρ. Καράλη σ. 375¹, Ῥαγκαβῆ Ἀρχαιολ.

Λεξ. ἐν λ.—**δλοόφρων** ὡς ὀλεθρίως περινοῦς ἐν σχέσει πρὸς τὴν δαιμονίαν φύσιν τῆς συχνάκις ὑπούλου καὶ ἐπικινδύνου θαλάσσης ἢ ὡς στασιάσας κατὰ τοῦ Διός.—**θαλάσσης πάσης** τῆς Μεσογείου, ἢ ὡς μόνην γινώσκει ὁ ποιητής.—**56 αἰμυλλοῖσι** διότι ἐξήτει νὰ νυμφευθῆ αὐτόν.—**61 Ἀργεῖοι** Ἀργὸς εἶναι α') ἢ πόλις, β') ἢ ἐπικράτεια τοῦ Ἀγαμέμνονος, γ') ἢ Πελοπόννησος, καὶ δ') ἢ ὅλη Ἑλλάς· ὅθεν Ἀργεῖοι καλοῦνται πάντες οἱ Ἕλληνες.—**παρὰ νηυσὶ** ἐν τῷ ναυτικῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ διῆκεν ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Σιγείου μέχρι τοῦ Ροιτείου Πίν. Β' 1, παρὰ τὴν ἀκτὴν, ὅπου εἶχον ἀνελκύσει τὰς ναῦς καὶ κατασκηνώσει.—**62 Τροίῃ ἐν εὐρείῃ** διὰ τὴν πρὸ τοῦ Ἰλίου εὐρείαν πεδιάδα.—**63 Ζεὺς** προσωποποιία τοῦ οὐρανοῦ, **νεφεληγερέτα** ὡς καλύπτων αὐτόν διὰ τῶν συναγειρομένων νεφῶν.—**67 οὐρανὸς** μέχρι τῶν νεφῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐξικνεῖται ὁ ἀήρ, ἃ τὸ δὲ τῆς ζώνης τῶν νεφῶν ἄρχεται πρὸς τὰ ἄνω ὁ οὐρανός, ὃν πληροὶ ὁ αἰθήρ· ἐπειδὴ δὲ αἱ κορυφαὶ τοῦ Ὀλύμπου διασχίζουσαι τὰ νέφη εἰσχωροῦσιν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ θεοὶ λέγεται ὅτι οἰκοῦσιν ἄλλοτε μὲν τὸν Ὀλυμπόν, ἄλλοτε δὲ τὸν οὐρανόν.—**70 ἀντίθεος** οὕτω πολλάκις καλοῦνται υἱοὶ καὶ συγγενεῖς θεῶν, καὶ δὴ ὁ Πολ., ἐνταῦθα διὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν ῥώμην.—**72 Φόρκυς** θαλάσσιος θεός, ἐξ οὗ λιμὴν ἐν Ἰθάκῃ ἐκαλεῖτο ὁ Φόρκυνος λιμὴν.—**74 ἐνοσίχθων** διότι πᾶσα βιαία κίνησις τῆς θαλάσσης συνεπάγεται κλονισμόν καὶ τῆς γῆς, ὡς ἐπιπλεύσεως ἐπ' αὐτῆς.—**75 πλάζει** τοῦτο φαίνεται παράδοξον, ἐὰν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ Ὀδ. τὸ δὸν ἦδη ἔτος διατρίβει ἡρεμῶν πλησίον τῆς Καλυψοῦς· ἀλλ' ὁ ποιητής νοεῖ πλάνας τὴν ἀκουσίαν μακρὰν τῆς πατρίδος παραμονὴν τοῦ Ὀδ.—**84 διάκτορος** ὁ θεὸς εἶναι προσωποποιία τοῦ ἀνέμου, ὅστις τρέχων ἀπὸ τότου εἰς τόπον διαβιβάζει τρόπον τινὰ τὰς ἀγγελίας τῶν θεῶν.—**86 εὐπλόκαμος** αἱ κυραὶ καὶ αἱ θεαὶ διερρῦθμιζον μετὰ περισσῆς ἐπιμελείας τὴν κόμην των ἐν μὲν τοῖς ἡρωικοῖς χρόνοις εἰς βοστρύχους συνεχομένους καὶ διὰ σπειρῶν (χρυσῶν σύματος), ὧν πολλαὶ εὐρέθησαν Πίν. Ζ' 3, ἐπὶ δὲ τοῦ ποιητοῦ εἰς πλοκάμους.—**90 ἀγορῇ** ἢ συνέλευσις πάντων τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν τῆς πόλεως τῶν δυναμένων νὰ φέρωσιν ὅπλα, καλουμένη συνήθως ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἵνα ἀκούσῃ περὶ ζητημάτων ἀφορώντων τὸ κοινὸν ἀγαθὸν τοῦ ὅλου δήμου καὶ ἀποφασίσῃ διὰ βοῆς καὶ ὄχι διὰ ψηφοφορίας (ὡς συνέβαινε ἐν τίνι πόλει τῶν ἱστορ. χρόνων)· ἀγορὰ ἐκαλεῖτο καὶ ὁ τόπος τῆς συνεδρίας φέρων ἔδρας διὰ τοὺς ἐκκλησιάζοντας καὶ ἰδίαν τμητικὴν διὰ τὸν

βασιλέα και τοὺς ἐπιφανεστάτους.— *Ἀχαιοὶ* ἰδ. 239.— *κάρη κομόωντες* οἱ Ἀχαιοὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς δούλους και τοὺς Ἀσιάτας ἔτρεφον μακρὰν κόμην καθ' ὅλην τὴν κεφαλὴν μόνον τοὺς Ἄβραντας τῆς Εὐβοίας καλεῖ ὁ ποιητὴς *ὄπιθεν κομόωντας*, ὡς τρέφοντας κόμην μόνον ἐν τῷ ὀπισθοκράνῳ, και τοὺς Θυρᾶκας *ἀκροκόμους* ὡς φέροντας κόμην μόνον ἐν τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς (πότε και οἱ πατέρες ἡμῶν ἔτρεφον κόμην μόνον ἐν τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς);. Τὸ ἔθιμον τῶν Ἀχαιῶν διετήρησαν και ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις οἱ Σπαρτιᾶται.— *91 μνησιῆρες* κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ὀδ. σμήνη ἀταστάλων μνησιῆρων, ζητούντων τὴν χεῖρα τῆς Πηνελόπης, ἕκ τε τῆς Ἰθάκης και τῶν πέριξ νήσων και χωρῶν εἶχον κατακλύσει τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ, ἀσώτως σπαταλώντων τὴν περιουσίαν του ἦσαν 12 ἕξ Ἰθάκης και 96 ἕκ τῶν πέριξ. Ἐνθυμείσθε τώρα τὴν λ. *ἀέθλων* 18;— *93 ἐν Σπάρτῃ* ἐβασίλευε μετὰ τῆς ἀνακτηθείσης συζύγου Ἐλένης ὁ Μενέλαος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως, ἀδελφὸς τοῦ ἀρχιστρατήγου τῶν Ἑλλήνων Ἀγαμέμνωνος, βασιλέως τῶν Μυκηναίων, ἐν Πύλῳ ὁ γέρον Νέστωρ, ὁ πρεσβύτατος πάντων τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων Ἑλλήνων και σοφώτατος αὐτῶν σύμβουλος.— *Πύλος ἡμαθόεις* εἶναι τὸ ὄλον βασίλειον αὐτοῦ, ἕκτεινόμενον πρὸς Α μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ κράτους τῶν Ἀτρειδῶν, πρὸς Β και πέραν τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἡ πόλις ἴσως δὲν ἔκειτο ὅπου ἡ σημερινὴ Πύλος, ἀλλ' ἐν ταῖς ἀκταῖς τῆς Τριφυλίας, πιθανῶς παρὰ τὴν σημερινὴν κωμόπολιν Κακόβατον, ὅπου πρὸ τινῶν ἐτῶν εὐρέθησαν προϊστορικοὶ τάφοι μετὰ πολυτίμων εὐρημάτων και ὁ λεγόμενος δακτύλιος τοῦ Νέστορος.— *Εἰς τί κυρίως ἀποσκοπεῖ ἡ ἐπίσκεψις τῆς Ἀθ. πρὸς τὸν Τηλέμαχον και ἡ σύστασις πρὸς μακρινὸν ταξίδιον πρὸς φίλους τοῦ πατρὸς;*

Θ

471-520. 471. 6 *ἐρίηρος* (ἐρι (ἐπιτ.) ἀρ. ἀρίσκω- συνδέω) ἀφωσιωμένος, πιστός, προσφιλής, *τίω* τιμῶ, *λαοὶ* πολῖται, *ἴζω* (σεδ-, sed eo, *σισέδ* jω, *σί-σδ* jω, ἴζω), ἀφρ. *εἶσα* (ἔ-σεδ-σα), καθίζω, *ἄρα* ἀκολούθως, *δαιτυμῶν* α 26, *κίων μακρὸς* α 53, *ἐρείδω* στηρίζω (ἔρεισμα), *στυλώνω*, *πολύμητις* (μητις-ιος θ. σκέψις, σχέδιον) πολυμήχανος, *ἀποπροτέμνω* κόττω ἀπό, ὦς κ. σῦς γ. κ. χοῖρος, κάπρος (πρβλ. *συ φορβός*), *ἀργιόδους* (ἀργός λευκός-ὀδούς) ἢ σύντ.: *προταμῶν* (τεμάχιον) ἀπὸ νότου ἀ. ὕ., *πλεῖον* τὸ μεγαλύτερον τμήμα, *ἐπὶ* ἐπιρ. ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης, ἥτις τιμῆς ἔνεκα εἶχε δοθῆ ὀλόκληρος εἰς τὸν Ὀδ., *ἀλοιφή* πάχος (πρβλ. τὸ ἡμέτ. *ἄλειμμα*), *θα-*

λερός ἀφθονός, τετράπαχος, ἀμφίς και ἀπό τὰς δύο πλευρὰς τοῦ ἀποκοπέντος τεραχίου.—477-81 τῆ ἐπίρ. δεικτ. νά, πᾶρε, ἔπορον ἄορ. ἄχο. ὄ. ἔδωκα, προκμ. πέπερωται, ὄφρα ἵνα, φάγησι φάγη, προσπιτύσσομαι περιπτύσσομαι, ἀποτείνω φιλικὸν χαιρετισμὸν, μὲν α 71: διὰ τούτου θέλω νά δείξω τὸν πρὸς αὐτὸν σεβασμὸν μου, ἄχνημαι (ἄχ, ἄχος, λ.π.), προκμ. ἀκάχημαι κ. ἀκήχημαι, στενάζω, πάσχω, πέρ α 6,: παρ' ὄλον μου τὸν κόπον, ἀνθρώποισι τοπ. παρὰ τοῖς, ἐπιχθόνιος (χθών γῆ), ἔμμορος (μόρος ἄ., μέρος, μοῖρα, μείρομαι μετέχω) μέτοχος, αἰδῶς σεβασμός, ὑπόληψις, ἄρα ὡς γνωστόν, οἴμη ἄσμα, πρβλ. προσίμιον εἰσαγωγή (τοῦ ἄσματος), παροιμία, φύλον τάξις, σῶμα.—482-6 ἄρα λοιπόν, θυμῷ τοπ. ἐνδομύχως, λάλλω χ. ἀπλώνω, ὄνηρα οὐ. (ὄνινημι ὠρεῶ) τονωτικόν, φαγητόν, ἐτοῖμα κτηρ. εἰς τὸ προκείμενα, ἐξίεμαι ἀποβάλλω, ἔρος ἔρωσ, ὄρεξις, ἐδητύς θ. (ἔδω, ἐσθίω, ἐδωδή, ἐδώδιμος).—487-91 αἰνίζομαι αἰνῶ, ἐπαινῶ, συγχαίρω, δὴ ἐπιτ. τὸ ἔσοχα ὑπὲρ ὅλους... θεομῶτατα, βροτὸς α 32, οἶτος ἄ. (ἔναι, ὁ δρόμος τῆς (κακῆς) μοῖρας) ἢ (κακῆ) μοῖρα, λίην κατὰ κόσμον πολὺ ὅπως πρέπει, πολὺ ἐπιτυχῶς, ἔρδω (ἔργον) πρῶττω, μογέω (μόγος, μόχθος, μόγις) ὑποφέρω, κακοπαθῶ, ὡς παρῶν ὡς ἐάν ἦσθε παρῶν..., αὐτόπτης, ποῦ... τυχόν, περίπου, ἄλλου παρόντος.—492-8 μετὰβηθι ἄλλαξε τὸ θέμα σου (λαμβάνων ἄλλο, ἀλλὰ πάντοτε ἐκ τοῦ κύκλου τοῦ οἴτου τῶν Ἀχ.), κόσμος παρασκευή, κατασκευή, δουράτεος (δῶρον ξύλον, δούρειος), δῖος α 14, ἐξαλαπάζω ἐκπορθῶ, ἔα ὡς γνωστόν, αἰ εἰ, αἰ κεν ἐάν, μοῖρα (μέρος) τὸ προσῆκον μεριδίον, κατὰ μοῖραν κατὰ κόσμον 489, μυθέομαι (μῦθος λόγος), και πᾶσιν οὐ μόνον εἰς τοὺς παρόντας, ἄρα ναί, θεός ἢ Μῦσα ἢ ὁ Ἀπόλλων, πρόφρων ἔχων πρόθυμον τὴν ψυχὴν, εὐμενής, δπάζω δίδω (δπαδόν), θέσπισ (θεός-σεπ-, ἐννέπω) ὅν ὁ θεός μόνον δύναται νά εἴπη, θεσπέσιος, θεῖος, αἰοιδῆ (αἰείδω αἶδω, αἰοιδός) ᾠδῆ, ᾠδική τέχνη.—499-504 ὄρηθεις θεοῦ ὠθούμενος, ἐμπνευσθεῖς ὑπὸ τῆς θεότητος, φαίνω ἀπαγγέλλω, ἐνθεν ἐλὼν ἀπ' ἐκεῖ πιάσας, ἀρχίσας ἀπὸ τὸ σημεῖον ἐκείνο, οἱ μὲν ἄλλοι μὲν (Ἀργεῖοι) ἢ ἀντίθ. τοῖ δὲ 502, εὐσσελμος (σέμμα σανίδωμα τοῦ πλείου κατὰ τὴν πρῶταν καὶ τὴν πρῶμναν), κλισίη σκηνή, ἦατο ἦντο, ἐκάθηντο, εὐρίσκοντο, ἀγακλυτός (ἄγαν κλύω ἀκούω), ἀγορῆ ἢ συνάθροισις τοῦ λαοῦ, ἐνὶ ἀγορῇ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀλόγουρα συνηθροισμένων Τρώων, κεκαλυμμένοι (clam κρύφα) κρυμμένοι ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ἵππου, ἐρύω-ομαι σύρω, ἐρύ-

σαντο ἀντι ὑπερσλκ.—505-13 ἄκριτος (κρίνω χωρίζω) συγκεχυμένος, ἄκριτα χωρὶς νὰ δύναται κανεὶς νὰ χωρίσῃ λέξιν, φύρδην μείγδην, ἤμενοι 503, ἀνδάνω, ἄορ. ἄδον κ. εὐαδον, (ἤδομαι, suavis) ἀρέσκω, *τριχα βουλή*... τρεῖς διάφοροι σκέψεις, *διαπλήσσω* διασχίζω διὰ κτυπημάτων, *τεμαχίζω*, *κοῖλον δόρον* τὴν ξυλίνην κοιλίαν, *χαλκὸς χαλκοὶ πελέκεις*, *νηλ(ε)ῆς* (*νη ἔλειος*) ἀδυσώπητος, σκληρός, *ἄκρη* βραχώδης προεξοχή (τῆς ἀκροπόλεως), *πέτρη* βράχος, : κάτω εἰς τοὺς βράχους, *ἔάν* ἐκ τοῦ *ἔαν*, *προβλ. μνάσθαι* α 39, *ἄγαλμα* τὸ ἐφ' ᾧ ἀγάλλεται τις (ὁ θεός), ἀνάθημα, *κίτρο*, *θελκτήριο* (θέλω) ψυχαγωγία, *τέρψις* τὸ ἀπρωφ. ἐν τῷ θ. θ. ἔμμεν δηλοῖ σκοπὸν, *τῇ περ δὴ* ὅπως ἀκριβῶς, *ἔμελλεν* ἦτο πεπωμένον, *τελευτῶμαι* φέρομαι εἰς πέρας, πραγματοποιοῦμαι, *αἶσα* (*ἴσος*, aequus) (ἴση) μοῖρα, μοιραῖον, *ἀπολέσθαι* (τὴν πόλιν), *ἀμφικαλύπτω* περικλείω (μέσα μου), *δθ'* ὄθι, ὄιου, *κῆρ* θ. μοῖρα τοῦ βιαίου θανάτου, θάνατος.—514-20 ὡς πῶς, *διαπέρθω* α 2, *υἴες* (*υἰέες*) **Αχ.* περίφρ. *Αχαιοί, *προβλ. παῖδες Ἑλλήνων*, *ἐκχύμενοι* μ. ἄορ. β'. τοῦ *ἐκχέομαι*, *λόχος* ἄ. (*λέχω κατακλίνω, *λέχος* ἡ κλίνη, *λεχῶ*) ἐνέδρα, *ἄλλον ἄλλη* ὅτι ἄλλος ἐδῶ ἄλλος ἐκεῖ, *κεραῖζω* (*κείρω*) καταστρέφω, *αἰπὸς αἰπὺς* α 11, *πρότι, ποτί, πρὸς*, *δῶμα* (δέμω κτίζω) οἶκος, *ἦντε ὡς, ἀντίθεος* ἰσόθεος, *κεῖθι δὴ* ἐκεῖ πλέον, *τολμῶ πόλεμον* διεξάγω *τολμηρῶς* πόλεμον, *τολμήσαντα* Ὀδυσσεά, *αἰνὸς* δεινός, *νικῆσαι καὶ ἔπειτα* ἀντι: *καὶ ἔπειτα νικῆσαι* ἐκέρδισεν ἔπειτα καὶ τὴν νίκη, *διὰ+αἰτ.* ὄργ.

471 *κῆρυξ* κ 59. — *αἰιδός* ι 2. — 473 *κίονα* Τὸ μέγαρον, ἰδ. κ 10, εἶχε συνθήτως τέσσαρας κίονας περὶ τὴν ἐν τῷ κέντρῳ ἐστίαν, ὑποβασιάζοντας τὴν ὀροφήν. — 475 *τὸ νῶϊον* ἔθεωρεῖτο ὡς τὸ ἄριστον τεμάχιον τοῦ ψητοῦ, διδόμενον τιμῆς ἕνεκα.—488 *Ἀπόλλων θεὸς καὶ τῆς μουσικῆς, διὸ ὕστερον καὶ *Μουσαγέτης*.—493 *Ἀθήνη καὶ ὡς σύμμαχος τῶν Ἑλλήνων καὶ ὡς προστάτις καὶ διδάσκαλος πάσης τέχνης (*Εργάνη κλπ.) περὶ τοῦ δουρείου ἵππου ἰδ. *Τὰ πρὸ τῆς ὑποθέσεως* τῆς Ὀδυσσεΐας σ. 3-4.—494 *δῶλω* διὰ τοῦ Σίνωνος 509.—495 *ἐξαλάπαξαν* ὁ Ὀδ. παρεκάλεσε τὸν Δημόδοκον νὰ ἴσῃ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν, ἵνα ὕστερον εἰς ταύτην προσκολλησῇ τὴν ἰδίαν διήγησιν περὶ τῶν μετ' αὐτὴν περιπετειῶν του. Τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ Τρωικοῦ κύκλου ἐπραγματεύετο ὁ Ἀρκτίνος ἐν τῷ ἔπει αὐτοῦ Ἰλίου *πέρσει*.—500 Τὴν γνώμην ταύτην ὑπεστήριζεν ὁ Σίνων 494, ὁ μόνος εὐρεθεὶς ἐκεῖ Ἕλλην, ὄργανον τοῦ Ὀδ., ὅστις ὑποκρινόμενος οἷα εἶχεν αὐτομο-

λήσει ἀπὸ τῶν Ἀχαιῶν ὡς ἀδίκως καταδικασθεῖς ὑπ' αὐτῶν εἰς θάνατον καὶ ὅτι ἔπνεε διὰ τοῦτο μένεα ἐναντίον αὐτῶν, ἰσχυρίζετο ὅτι τὸν ἵππον κατέλιπον ἐκεῖ ὡς ἱερὸν ἀνάθημα πρὸς ἑξιλέωσιν τῆς Ἀθηνᾶς, ὠργισμένης κατ' αὐτῶν, διότι ὁ Ὅδ. καὶ ὁ Διομήδης εἶχον κλέψει ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ Περγάμῳ ναοῦ αὐτῆς τὸ ἱερὸν ξόανον τῆς θεᾶς, τὸ Παλλάδιον. Τέλος ἐνίκησεν ἡ γνώμη αὕτη μετὰ τὴν τραγικὴν περιπέτειαν τοῦ Λαοκόωντος, ὅστις προτείνας νὰ καταστρέψωσι τὸν ἵππον ὡς ὑποπτον καιεσπαράχθη μετὰ τῶν δύο υἱῶν του ὑπὸ δύο δρακόντων, ἐξελθόντων ἐκ τοῦ πελάγους. Οἱ Τρῶες ἐρμηνεύσαντες τοῦτο ὡς θεῖαν δίκην διὰ τὴν ἀσεβῆ πρότασιν ἀπεφάνισαν τὴν εὐλαβῆ διατήρησιν τοῦ ἵππου ἐν τῇ ἀκροπόλει, ἰδ. *Εἰσαγωγὴν* σ. 4. — 514 ὁ *Δηίφοβος*, υἱὸς τοῦ Πριάμου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἑκτορος εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἀρχιστρατηγίαν τῶν Τρώων, κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν μετὰ τὸν φόνον τοῦ Πάριδος εἶχε νυμφευθῆ τὴν Ἑλένην· διὰ τοὺς δύο τούτους λόγους Μενέλαος καὶ Ὅδ. κατευθύνονται εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. — *Διὰ τί ὁ Ὅδ. ὀρίζει αὐτὸς τὸ θέμα τοῦ ἔσματος τοῦ αἰδοῦ;*

521-86. 521 31 περικλυτός; δεύω βρέχω, δάκρυ περι-
ληπτ., *ἀμφιπίπτω* πίπτω ἐπάνω, ἐναγκαλιζομαι, *πόσις-ιος* ἄ. α 14, *πρόσθεν* πρό, ὑπέρ, ἐδς α 4, *λαοί; ἀμύνω* τι ἀποσοβῶ, *νηλεές ἡμαρ* α 9, ι 17, *ἄστει.. χαρ., τέκος (τίκτω)* τέκνον, *τοκῆς* οἱ γονεῖς, *κωκύω* θρηνώ (*Κώκυτός* ποτ. τοῦ ἔλου), *λίγα* (λιγὸς δξύφωνος) διαπεραστικά, γοερῶς, *ἐχύμην, χύμενος* ἄορ. τοῦ χέομαι, *οἱ δὲ οἱ πολέμιοι, κόπτω* λ. π. κτυπῶ, *μετάφρενον* ὠμοπλάτη, *εἰσανάγω* ἀπάγω ὀπίσω εἰς, *εἶργρον* (εἶρω συνείρω, συνδέω, servus) εἰς δουλείαν, ἢ ὀ.ομ. ἄγν., *ἐχέμεν* τοῦ σκοποῦ: ἵνα ἔχη, *πόνος* βάσανα, *διζύς θ.* (οἱ ἐπιφ., ναε) θρηῆνος, καῦμοί, *φθίνω-νύθω* μαραίνομαι (φθίσις), *ἄχος* στεναγμοί, *ἐλεινός* ἀξιολύπητος, *εἶβω κ. λείβω* σπένδω, χύνω. — 532-5 *ἐνθα* τότε, *ἐπιφράζομαι* στοχάζομαι, ἀντιλαμβάνομαι, *ἀγχι* πλησίον, πρῶτκ. *ἄσσον, ἄγχι* σι, *αἴψα* εὐθύς, *μεταυδῶ* α 31, *φιλήρετος* ὁ φιλῶν τὰ ἔρετμὰ (ἐρέσσω), κώπας. — 536-47 *κλύω* ἀκούω, ἄορ. *ἔκλυον*, πρστκ. *κλύθι, κλύτε κ. κέκλυτε* πρβλ., *ἀγακλυτός, περικλυτός, ἡγήτωρ* ἡγεμὼν (ἐν πολέμῳ), *μέδων* κυβερνήτης (ἐν εἰρήνῃ), *ἔσχεθον* ἐπικ. ἄορ. ἐκ τοῦ ἔσχον: ἄς σταματήση, *φόρμιγξ γγος* θ. κιθάρα, *λιγύς; οὐ πως* οὐδαμῶς, *χαρίζομαι* εὐχαριστῶ, *ἐξ οὗ* ἀφ' ἧς στιγμῆς, *δορπέω* (δόρπον δειπνον), *δρυνμι, ὄρσω, ὄρσα*, ἐγείρω (πρβλ. *δρ-νις, δρ-ος, κοιορτός*): ὁ ἄορ. *ὄρορον* ἀμτβτ. ἡρχισα, *ἐκ τοῦ* ἔκτοτε, *γγός* ἄ. θρηῆνος, *διζυρός* (δι-

ζὺς) ἀξιολύπητος, ἀμφιβαίνω περισφίγγω, πνίγω, πὸν φαίνεται, φρένες τὸ διάφραγμα τὸ χωρίζον τὴν κοιλίαν ἀπὸ τοῦ θώρακος· ἐπειδὴ ἔθεωρεῖτο ὡς ἡ ἔδρα τῶν ψυχ. ἐνεργειῶν κλπ., ἐντεῦθεν: ψυχὴ, καρδία, μὴν φρένας ἐπιμερ., ὁ μὲν ὁ αἰοῖδος, ὁμῶς ὁμοίως, ἐπίσης, ξεινοδόκος ὁ δεχόμενος ξένον, ὁ ξενίζων, τεύχω κατασκευάζω ὁ π. πρkm. τέτυγμαί πολλάκις=εἶμαι, κασιγνήτος ἀδελφός, ἀντὶ κασιγνήτου ἀναπληρῶν ἀδελφόν, ὡς ἀδελφός· πρβλ. ἀντίθεος ἰσόθεος, ἀνέρι δοτ. κρίσεως, ἐπιπαύω ἄπτομαι, ἐγγίζω (ἀπ' ἐπάνω), πρσιπιδες φρένες: ὅστις ἔστω καὶ ἐπιπολαίως κρίνει μὲ τὸν νοῦν του τὰ πράγματα, ὅστις καὶ κόκκον νοῦ ἔχει. — 547-56 τῷ διὰ τοῦτο (ἐπειδὴ θεωρεῖσαι ὡς ἀδελφός), ὅθεν, μηδὲ σὺ ὅπως οὐδὲ ἡμεῖς..., κεύθω κρύπτω, κερδαλέος δόλιος, ἀνελικρινής: ἀπὸ ὑστεροβύλους, ἰδιοτελεῖς σκέψεις, εἶρομαι, εἰρήσομαι, ἡρόμηρ, ἐρωτῶ, δὲ 549 ἀντὶ γὰρ, ὅτι 550 μὲ τὸ ὁποῖον, κεῖθι ἐν τῇ πατρίδι, ἐν τῷ οἴκῳ σου, ναιετάω ἐκ τοῦ ναίω α 51· ἐκ τοῦ περινητιέουσι θὰ ἐννοήσωμεν κατὰ ζεύγμα εἰς τὸ οἶ κατὰ ἄστν τὸ ῥ. ναιετάουσι, μὲν μὴν, ἀληθῶς, οὔ τις πάμπαν οὐδεὶς ἀπολύτως, κακὸς κοινὸς ἀνὴρ, ἐσθλὸς εὐγενής, οὐδὲ μὲν ἀλλὰ πολὺ περισσότερον οὐδέ, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται εὐθύς μόλις γεννηθῆ, ἐπι-τίθενται δίδουν ὁνόματα, τοκεὺς (τίκτω) γονεύς, πρβλ. καὶ τέκος, τεὸς (tuus) σός, δῆμος λαός, πέμπω φέρω, συναθεύω, τῆ ἔκεισε, τιτύσκομαι (τιτύκ-σκομαι, τεύχειν, τυγχάνειν) παρασκευάζω, ἀποβλέπω εἰς τι, ζητῶ νὰ ἐπιτύχω, : ἐξευρίσκουσαι τὸ τέσμα μόναι των μὲ τὸ λογικόν των. — 557 63 ἔασιν εἰσίν, κυβερνητήρ κυβερνήτης, πηδαλιούχος, οὐδέ τι ποσῶς δέν, φρένες ἀνδρῶν νοῦς ὁποῖον ἔχουν οἱ ἄνδρες, ἴσσασι ἴδ σα-σι, πίων πείρα πῖον παχύς, εὐφορος, ἄλς θ. θάλασσα (παρ ἄλ ιος), λαῖμα οὔ. (λαιμός, λαύω, ὁ καταπίνων) χάσμα, βυθός, ἄβυσσος, ἀῆρ θ. ἡέρος, ἡέρι, ὁμίχλη, ἐπι ἔπεστι, ἐπι θέος σφι αἰσθάνονται τὸν φόβον, πημαίνω (πῆμα, πάσχω) βλάπτω, τι σύστ. πρὸς τὸ πημανθῆναι.—572 6 καταλέγω διηγούμαι λεπτομερῶς, ἀτρεκέως (ἀτρεκής) ἄ(στ.)-τρεκ-, τ ο γ q u e ο τρέπω) ἀπεριστρόφος, ελικρινῶς, ὄπη πῶς, ἀποπλάζομαι ἀποπλανῶμαι α 2, αὐτούς τε (εἰπὲ) καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὰς πόλεις, ναιετάω 551 κεῖμαι, ἐν ναιετάουσαι ἐκτισμένοι ἐν ὠραίᾳ θέσει, ἡμὲν καί, ἡμὲν-τὲ ἀντὶ ἡμὲν ἡδὲ καί-καί, νόος διαθέσεις, χαλεποὶ ἀφιλόξενοι, θεοδδής (δ-έος) θεοφοβούμενος. — 577-86 ὅτι διὰ τί, ἐνδοθι θυμῷ ἐνδομύχως, οἶτος 489, μὲν 579 ἀληθῶς, ἐπικλώθω α 17, ἔησι ἦ, ὑποκ. ὁ οἶτος, αἰοιδῆ θέμα ἄσμα-

τος, *ἔσσομένοισι* διὰ τοὺς μεταγενεστέρους, ἢ ἀλήθεια μήπως; *πηδός* συγγενής (ἐκ κηδεστίας), *ἀποφθίνω*, ἄφθ. *ἀπεφθίμην*, ἀποφθνήσκω, *Ἰλιόθι* πρὸ παρὰ τὸ Ἴλιον ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ Ἴ., *ἔσθλός* ἀγαθός, ἀνδρείος, *οἷ τε ἀναφ.* αἰτιολ., *τελέθω* διατελῶ, εἶμαι, *κῆδιτος* (κῆδος, κῆδομαι) μεγίστης φροντίδος καὶ ἐνδιαφέροντος ἄξιος, ἀγαπητότατος, *μεθ' αἷμα καὶ γένος* μετὰ τοὺς ἐξ αἵματος συγγενεῖς καὶ τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ ἰδικόν των γένος, *αὐτῶν ἀναφέρ.* εἰς τὸ ἀνθρώποις, ὅπερ νοητέον παρὰ τὸ *τελέθουσι, ἢ τις* (ἀπέφθιτο), *πὸν ἴσως*, τυχόν, *ἐταῖρος* α ὁ φίλος, *κεχαρισμένα εἰδὼς* τρέφων αἰσθήματα ἀγάπης, *μὲν* 585 ἀληθῶς, *οὐ τι* οὐδαμῶς, *χερσίων* χείρων, *γίγνεται* ἀναδεικνύεται, εὐρίσκειται, *πεπνυμένος* (πνέω) ἔμπνευσμένος, συνετός, *οἶδα π.* εἶμαι προικισμένος μὲ σύνεσιν.

556 Αἱ νῆες τῶν Φ. παρίστανται ὡς ἔμπυχοι ὅπως οἱ τέσσαρες χρυσοὶ καὶ ἀργυροὶ κύνες οἱ φυλάσσοντες ἑκατέρωθεν τὴν εἴσοδον τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ἀλκίνοῦ η 91..., αἱ εἴχουσιν αὐτοκίνητοι τράπεζαι τοῦ Ἡφαίστου ἐν Σ 373 καὶ αἱ χρυσαῖ νεανίδες αἱ ὑποβασιάζουσαι τὸν θεόν, αὐτόθι 417...· ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει καὶ τὸν θρῦλλον τῶν κηρίων πτερῶν τοῦ Ἰκάρου καὶ τὰ εὐρήματα τὰ κοσμοῦντα τὴν Μυκηναίαν Αἴθουσαν καὶ τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἡρακλείου καὶ ἄλλα θαυμαστά μνημεῖα, σφῆζόμενα σήμερον, φαίνεται ὅτι ἡ τέχνη τότε ἦτο πολὺ προηγμένη.—562 *ἦέρε* καὶ ν. κ. ἦτοι ἄόρατοι· κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθίσταντο καὶ οἱ θεοὶ ἀφανεῖς.

I

ἀπόλογος διεξοδικὴ διήγησις, Ἀλκίνοῦ γεν. ἀντικμ. πρὸς τὸν Ἀλκίνοῦν.—I-36. 1-11 *ἀπαμείβομαι* ἀμείβομαι α 44, *πολύμητις* 2 (μῆτις ἰος θ. σκέψις, ἐπίνοια) πολυμήχανος *χερσίων* α 44, *ἀριδέκετος* (ἀρι(ἐ)ιτ.-δείκνυμαι) περίβλεπτος, ἐκλαμπρότατος, *λαῶν* ἀνδρῶν, πολιτῶν, *ἦ τοι* ἀληθῶς, *μὲν* ἢ ἀντίθ. ἐν 12, *καλόν* ἐστι τόδε, *ἀκουέμεν* ἀκούειν (-μεν κ. -μεναι καταλ. ἀπρομφ), ἐπεξ. τοῦ τόδε, (ἐν) *ἀλλίγκιος* ὅμοιος, ἐπεξ. τοῦ οἶος..., *αὐδῆ* φωνή, ἐκ τούτου τὸ *αὐδάω*, *τέλος* (σκοπός) ἰδανικόν, *οὐ τι τέλος* οὐδὲν ἄλλο ἰδανικόν, *χαρῖεις* εὐχάριστος, εὐάρεστος, *ἔχῃ* κἀτα ἀναστροφή: κατέχῃ, πληροῖ, *δῆμος* ὁ λαός, *δαιτυμῶν* (δαίνυμαι εὐωχοῦμαι, δαῖς-τὸς τράπεζα), *ἀκουάζομαι* (ἰσχυρότερον τοῦ ἀκούειν) ἀκροῶμαι προσεκτικῶς.

ἤμαι κάθημαι, ἐξείης (ἔχομαι) ἐξῆς, κατὰ σειράν, παρὰ ἐπιρ. πα-
ραλλήλως: παράκειναι δὲ πλήθουσαι, **οἶτος** ἄοτος, **ἀφύσσω** ἀντῶ,
μέθυ-υος οὐ. οἶνος, **κρητήρ** ἄ. (κεράννυμι) κρατήρ, εὐρὴ πλατύ-
στομον ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἀνμείγνυον τὸν οἶνον μετὰ τοῦ ὕδατος, **φο-
ρέω** (θαμ. τοῦ φέρειν) συγνὰ φέρω, **ἐγγελεῖ** ἐγγέλη, **δέπας-αος** οὐ.
ποτήριον, **εἶδομαι** (φείδομαι, *videri*) φαίνομαι, **φρένες** ψυχὴ, **ἐν**
ἐν, **κάλλιστόν τι** πολὺ ὠραιότατον ἐκ πασῶν τῶν προτάσεων 5 10
τὸ βάρος πίπτει εἰς τὴν: **δαιτυμόνες** ἀκουάζονται, τῶν λοιπῶν ἐπε-
χουσῶν πρὸς ταύτην θέσιν διορισμῶν: οὐδὲν εἶναι εὐαρεστότερον
ἢ τὸ ἀκροᾶσθαι ἐξαιρέτου ἀοιδοῦ ἐν πλουσίᾳ εὐωχίᾳ, διὰ τοῦ 11
ἀνακεφαλαιοῦνται τὰ ἠγούμενα 3-10 καὶ ἐπαναλαμβάνονται τὰ ἐν 3
χάριν ἀντιθέσεως πρὸς τὰ ἐν 12.—12-5 **θυμὸς** α 4, **ἐπιτρέπω**
-πομαι σιρέφομαι πρὸς τι, αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν ὠθούμενον πρὸς τι
: ἡ ψυχὴ σου σὲ παρεκίνησε, **εἶρομαι** (ἀττ. ἄορ. ἠρόμην) ἐρωτῶ,
κῆδος-εος (κῆδω λυπῶ, θλίβω) λύπη, βάσανον, πικρία, ἀντικ. τοῦ
εἶρεσθαι, **σιονόεις** 3 πολυστένακτος, **μᾶλλον** ἢ ὅσον ἔκλαυσα ἕως
τώρα ἄδοντας τοῦ Δημ., **καταλέγω** θ 572, **καταλέξω** τίς ἢ ἐγκλ.
καὶ τί σημαίνει; **τοί** σοί, *tibi*, **ἔπειτα** συνεπεῖρ τῆς ἐρωτήσεώς σου.
—16-20 **μυθέομαι** (μῦθος λόγος), **πρῶτον** ἢ συνέχεια ἐν 21 κ.
37, **ὄφρα** τελ., **εἶδετε** εἰδῆτε, **φυγῶν ὑπο** (ἀναστρ.) ὑπεφυγῶν.
ἤμαρ (τοῦ θανάτου), **νηλεῆς** (νη-ἔλεος) ἀσπλαγχνος, σκληρός, **ἂν** εἰς
τὴν μετ. ἢ εἰς τὸ ἔω (ἔσω-ἔω ὦ, *εἰμί*), **ξείνος** ξένος, **καὶ ναίων**
καίπερ ναίων, **ἀπόπροθι** μακρὰν, **Λαερτιάδης** ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου
(-ης), **μέλω** εἶμαι ὑποκείμενον φρονίδος καὶ συμπαθείας, γενικοῦ
ἐνδιαφέροντος, φέρομαι εἰς τὰ στόματα πάντων, εἶμαι πολυθρῦλη-
τος, **πᾶς** παντοῖος, **μευ** μεο-μου, **ἴκω** ἴκω, **οὐρανὸν** ἀπλῆ αἰτ-
τὴν εἰς τόπον κίνησιν.—21-7 **ναϊετάω** ναίω α 51, **εὐδείελος** ἢ
εὐδήελος εὐδήλος, περίβλεπτος, **ἐν ἐστί, εἰνοσίφυλλος** (ἐν-οθ-ωθ-
ὠθέω σείω) σεισίφυλλος, δασώδης κατ' ἐνάερος, **ἀριπρεπῆς** μεγα-
λοπρεπῆς, **ἀμφι** ἀμφοτέρωθεν, **ναϊετάω** κείμαι, **σχεδὸν** (ἔχομαι)
πλησίον, **ὕληεις** δασώδης, **αὐτῇ** ἢ 10. ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὰς
προμνημονευθείσας, **εἰν** ἐν, **ἄλς** θ. θάλασσα (παρ-άλ-τος, ἄλιεύς),
χθαμαλῇ ὀλίγον ἐξέχουσα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, **πανυπερ-
τάτη** πασῶν ἐσχάτη, βορειοτάτη, **ζόφος** σκότος, **δυσμαί** (Ζέφυρος
ὁ δυτικός), **ἀνευθε** μακρὰν, χωριστά, **ἠῶς-δος** θ. αὐγὴ (ἀττ. ἔως).
τραχηλὸς: τραχύς, πετρώδης, **ἀγαθὴ κουροτρόφος** (κοῦρος ἄ. εὐγε-
νὴς νέος) τρέφουσα ἀνδρείους νέους.—27-36 **τοί** ἀληθῶς, **ἧς** ἔης
(ἐνταῦθα ἀντὶ ἀ' προσ.), **ἧ** τῇ ἀληθείᾳ, εἶναι ἀληθὲς ὅτι, **ἔρυνκε** α

14, τί σημ. ὁ πρῆκ.; *δῖα θεῶν* α 14, ὡς δ' αὐτως (δ(ς)αὐτός) ὡσαύτως δέ, *30* = α 15, *κατερητύω* κατακρατῶ, *μέγαρα* ὁ οἶκος, *Αἰαίη* ὡς κάτοικος τῆς νήσου Αἰαίας, *δολόεις* 3 δόλιος (μάγισσα καταχθονία, ὕπουλος), *ἔπειθε θυμὸν* κατώρθωνε νὰ γυρίσῃ τὰ μυαλά, *γλυκίων ἰον* συγκρ. τοῦ γλυκός, ἧς ἔης, *τοκεὺς* (τίκτω) γονεὺς, *εἶπερ καὶ καὶ ἂν ἀκόμη, ἀπάνευθε μακρὰν, πίων-πίερα-πῖον* παχύς, πλούσιος (πι-μελή, πῖ-αρ).

Ἀλκίνου ἀπόλογοι περιλαμβάνονται ἐν ταῖς ὄαφθιαῖς 1—μ' ἐντεῦθεν ἢ φράσις κατήντησε παροιμιώδης, σημαίνουσα μακρὰς διεξοδικὰς διηγήσεις.— *Ἀλκίνους* υἱὸς τοῦ Ναυσίθοου, βασιλέως τῶν Φαιάκων· οὗτοι οἰκοῦντες ἄλλοτε ἐν τῇ μυθικῇ Ὑπερεία, ἐπειδὴ ἔκακοπάθουν ὑπὸ τῶν γειτόνων Κυκλώπων, μετόκησαν ὑπὸ τὸν Ναυσίθου εἰς τὴν Φαιακίαν ἢ Σχερίαν (Κέρκυραν), ὅπου ἔκτισαν πόλιν καὶ τείχη καὶ ἱερὰ τῶν θεῶν καὶ ἦσαν ἄριστοι ναυτικοί.— *1 κρείων, ἀριδείκετος*. Καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ἀναλόγους τίτλους, Ἐξοχότατε, Μακαριώτατε...— *3 αἰδοί* οἱ φιλόλογοι τῶν ἠρωικῶν χρόνων, δι' ὧν τελεῖται πᾶσα πνευματικὴ κίνησις τῆς ἐποχῆς. Οὗτοι ἄδουσιν ἢ παλαιότερα ἢ ἰδίας ἐμπνεύσεως ἄσματα, ὧν τὸ θέμα εἶναι εἰλημμένον ἐκ τῶν μύθων τῶν πραγματευομένων ἄθλους θεῶν καὶ ἡρώων ἢ καὶ σύγχρονοι ὑποθέσεις, αἵτινες ἦσαν προσφιλέσταται. Θεράποντες τῶν Μουσῶν, ἀφ' οὗ τὸ ποιητικὸν αὐτῶν τάλαντον ὑπελαμβάνετο δῶρον ἐκείνων, τυγχάνουσι τιμῆς καὶ σεβασμοῦ πανταχοῦ ἐν τε ταῖς αὐλαῖς τῶν ἀνάκτων καὶ ἐν ταῖς ἑδραῖς τῶν εὐγενῶν, ἀνήκοντες εἰς τοὺς καθ' ἡμέραν ἐπιφανεῖς ξένους ἐκείνων. Διὰ τοῦ ἄματος αὐτῶν, ὅπερ συνώδεον διὰ τῆς φόρμιγγος (μεζῆνος τῆς κιθάρας), φερομένη; διὰ ταινίας ἀπὸ τοῦ ὄμου, οὐ μόνον τέρπουσιν, ἀλλὰ καὶ διδάσκουσι καὶ ἐγείρουσι τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς πρὸς μίμησιν, ὡς ἐν τῇ μεσαιων. Εὐρώπη οἱ τροβαδοῦροι ἐν ταῖς αὐλαῖς ἡγεμόνων καὶ ἱπποτῶν. Τοιοῦτος αἰοιδὸς ἦτο καὶ ὁ θεῖος Ὅμηρος. Ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα δύο τοιοῦτοι ἐμφανίζονται, ὁ Φῆμιος ἐν Ἰθάκῃ καὶ ὁ τυφλὸς Δημόδοκος ἐν τῇ νήσῳ τῶν Φαιάκων. Φέρουσι μεγαλοπρεπῆ περιβολήν, ποδήρη χιτῶνα μετὰ παρυφῶν καὶ κροσσῶν καὶ κατάκοσμον χλαῖναν (ἱμάτιον). Πρβλ. τὸν Ἀπόλλωνα ἐν στολῇ αἰοιδοῦ Πίν. Γ'. 2.— *7 δώματα* ἰδ. κ 10 — *9 σῆτος - κρέας* εἶναι ἢ συνήθης τροφή τῶν Ὁμ. ἡρώων. Ὁ ἄρτος (ἐκ οἴτου, πυροῦ, ὅθεν *πύρρον*) κατεσκευάζετο ἐξ ἀλεύρου, ὅπερ μεταβαλλόμενον εἰς πόλτον ἢ ζυμούμενον ἐξηραίνεται ἐν σχήματι ἄρτου (ὡς τὰ μακαρόνια), ὅστις βρεχόμενος πρὸ

τοῦ φαγητοῦ ἐτρόγωγετο. Κρέατα οἱ Ὅμ. ἤρωες τρώγουσι βοῶν, προβάτων, αἰγῶν, χοίρων, ἄκρα δὲ ἀνάγκη ὄθει αὐτοὺς εἰς τὸ κρέας τῶν ἰχθύων καὶ τῶν πτηνῶν, εἰς ὃ συνήθως προσέφρουγον οἱ ἀπορώτεροι. Πλὴν τοῦ κρέατος θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ φυτικά οὐσίαι, ὄσπρια, λάχανα κηπαῖα, ὀπῶραι.—**κητήρ.** Οἱ Ἕλληνες οὐδέποτε ἤ τῆρξαν ἀκρατοπόται, ἀλλ' ἐν τίνι ἀναλογία οἴνου καὶ ὕδατος ἐγένετο ἡ κραισὶς κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀδύλον· ὁ νεώτερος τοῦ Ὀμήρου Ἡσίοδος συνιστᾷ διὰ τὰ κυνικά καύματα τὴν ἀναλογίαν 3]4 ὕδ. καὶ 1]4 οἴνου. Τὸ ὕδωρ πίνουσι τὰ ζῶα, οὐδέποτε δὲ Ὅμ. ἤρωες ὡς αὐτοτελὲς ποτόν, ἀλλὰ προσθέτοντες εἰς αὐτὸ ποσόν τι οἴνου. Κρατήρα ἐν Πίν. Β'. 3.—**ἀφύσσω** δι' οἰνοχόης, **πρόχου** (καννατιοῦ) πρόχους ἐκ Τροίας ἐν Πίν. Β'. 2.—**δέπας** Ποτήρια καὶ δὴ χουσαῖ εὐρέθησαν πολλὰ ἐν προϊστορικοῖς τόποις, Πίν. Δ'.—**15 Οὐρανίωνες** κ. Ὀλύμπιοι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς χθονίους, τοὺς τοῦ ἄλου.—**νηλεὲς ἡμαρ** ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Μοῖρα ἀνοικτήρων ἀποκόπτει τὸ νῆμα τῆς ζωῆς, ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου, ὁ θάνατος.—**19 Λαερτιάδης** ὡς ὁ υἱὸς τοῦ Λαέρτου, ὅστις παραιτηθεὶς τῆς βασιλείας ἔζη ὡς ἰδιώτης, ἀπολαύων ὅμως βασιλικῶν τιμῶν — **21-9.** Ἡ Ἰθάκη κατὰ τὸν Ὀδυσσεά εἶναι εὐδείελος, εὐπερίληπτος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, εὐπερίγραφος κατὰ τὰ ὄρια, ἡ περίοπτος, ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ τὸ δασῶδες ἄμα καὶ ἀριπρεπὲς Νῆριτον (ὑψους 800 μ. ἐν τῷ κέντρῳ τῆς νήσου). Ὡς προμήκης τὸ σχῆμα περιστοιχίζεται ἀμφοτέρωθεν (ἀμφί) ὑπὸ νήσων, τῆς Σάμης (Κεφαλληνίας) καὶ Ζακύνθου ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς, τῶν Ἐχινάδων καὶ ἄλλων νήσων ἀπὸ τῆς ἐτέρας. Εἶναι ὄντως χθαμαλὴ (μὴ ἐξέχουσα πολὺ ὑπὲρ τὴν θάλασσαν), παρὰ δὲ τὸ ἀριπρεπὲς τοῦ Νηρίτου ἡ χθαμαλότης τῆς νήσου προσπίπτει ἐναργεστέρως εἰς τὸν ἀπὸ τῆς Ἥλιδος προσπλέοντα, ἐὰν οὗτος ἀποβλέψη ἄμα καὶ πρὸς τὴν Κεφαλληνίαν, ἐν ἣ πυροῦται ὁ γιγαντώδης Αἴνος (ὑψος 1620 μ.). Ἄν καὶ αἱ βόρειαί τῶν δύο τούτων νήσων ἀκταὶ εὐρίσκονται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχεδὸν ἐν τῷ χάρτι ὑψους, ὅμως ἡ Ἰθάκη εἶναι ἡ ὑστάτη πασῶν τῶν ἑλλ. νήσων, ἴσως διότι ἡ νοτιωτέρα ἄκρα τῆς Κεφαλληνίας προέχει τῆς ἀντιστοίχου τῆς Ἰθάκης 16 ναυτ. μίλια, ἦτοι ὁ θαλασσοπόρος ὁ ἀπὸ τῆς Τροίας ἀνακάμπτων, ἄμα παρελθὼν τὴν νοτίαν ἄκραν τῆς Κεφαλληνίας, ἔχει νὰ διανύσῃ 16 εἰς ναυτικὰ μίλια, ἵνα φθάσῃ εἰς τὴν νοτίαν ἄκραν τῆς Ἰθάκης, ἣτις οὕτω φαίνεται μᾶλλον μεμακρυσμένη ἢ ἡ Κεφαλληνία, **πανυπερτάτη**, διότι πέραν τῆς Ἰθάκης ἐν τῇ ἑλλ.

θαλάσση οὐδεμίαν ἐτέραν Ἑλλ. νῆσον γινώσκει ἢ Ὀδύσεια διότι ἡ μὲν Λευκάς συνεδέετο τότε μετὰ τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς τῆς Ἀκαρνανίας δι' ἰσθμοῦ, καὶ ἦτο φυσικὰ χερσόνητος, οὐχὶ νῆτος, ἢ δὲ Κέρκυρα, ἦν ὄκουν οἱ Φαίακες, ἦτο ἔξω τῆς Ἑλλάδος, διότι οἱ Φαίακες δὲν ἐνομιζοντο Ἕλληνας. Ἡ Ἰθάκη κατὰ τὸν ποιητὴν κεῖται πρὸς ζόφον (δυσμάς), αἱ δὲ ἄλλαι νῆσοι, αἱ μνημονευθεῖσαι, πρὸς ἠὼ τ' ἠελιόν τε (ἀνατολάς), διότι, ἂν παρατηρήσωμεν ἐπὶ τοῦ χάριτος, ἢ διεύθυνσις τῶν ἐν τῷ Ἰονίῳ ἀκτῶν τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Ἠπείρου εἶναι ἀπὸ ΝΑ πρὸς ΒΔ καὶ ἐπομένως ὁ ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς (Μ. Ἀσίας) ἀναπλέων τὸ Ἰόνιον τοιαύτην ἔχει κατεύθυνσιν, ἐπειδὴ δὲ ἐν τοιαύτῃ πορείᾳ πᾶν ὅ,τι συναντῶμεν πρότερον κεῖται ἀνατολικότερον, πρὸς Α., ὅ,τι δὲ τελευταῖον, τοῦτο δυτικότερον, πρὸς Δ, ἐντεῦθεν ἡ μὲν Ζάκυνθος καὶ ἡ Κεφαλληνία, αἱ πρῶτας συναντᾶ τις, κεῖνται πρὸς Α (κατὰ μείζονα λόγον αἱ πολὺ ἀνατολικότερον κείμεναι Ἐχινάδες), ἢ δὲ Ἰθάκη, ἦν συναντᾶ τελευταίαν, κεῖται πρὸς Δ, πρὸς ζόφον (ὑπὸ τοῦτον δ' ἐνόουν οἱ ἀρχαῖοι οὐ μόνον τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ ὀρίζοντος, ἀλλὰ καὶ τὴν βορείαν, ἐνταῦθα νοητέα ἢ ΒΔ), μακρὰν τῶν ἄλλων νήσων μὴδ' αὐτῆς τῆς Κεφαλληνίας ἐξαιρουμένης, ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν τῶν νοτιωτάτων ἀκτῶν τῶν δύο τούτων νήσων.— Ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ Δουλίχιον; Πιθανώτατα ἦτο μία τῶν κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῷου Ἐχινάδων νήτων, ἢ καλουμένη ἄλλως *Δολίχα*, πρωτεύουσα τοῦ περὶ αὐτὴν νησιωτικοῦ κράτους, περιλαμβάνοντος πλὴν τοῦ συμπλέγματος τούτου τῶν νήσων καὶ τὸ εὐφορώτατον ΝΔ τμήμα τῆς Ἀκαρνανίας περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ, ὕστερον ἐξηπειρωθεῖσα διὰ τῶν προσχώσεων τούτου. Διὰ τὴν δυσκολίαν ταύτην καὶ τὴν τοῦ *πανυπεργάτη* καὶ *ἀνευθε* ὁ κ. Dörpfeld, πρόην διεθυντικῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ μὲν Ὀμηρικὴ Ἰθάκη εἶναι ἢ σημερινὴ Λευκάς, Σάμη δὲ ἢ σημερινὴ Ἰθάκη καὶ Δουλίχιον ἢ Κεφαλληνία, μετήλλαξαν δὲ καὶ αἱ τρεῖς νῆσοι τὰ ὀνόματα ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Δωριέων, ὅτε οἱ οἰκοῦντες τὴν Λευκάδα (Ὀμ. Ἰθάκην) φεύγοντες κατέλαβον τὴν Ὀμ. Σάμην, ἦν μετωνόμασαν Ἰθάκην, οἱ δὲ κάτοικοι ταύτης ἐξοικισθέντες κατέφυγον εἰς τὸ Ὀμ. Δουλίχιον (Κεφαλληνίαν), τὸ ὁποῖον μετωνόμασαν Σάμην.— Ἄλλ' ἢ Λευκάς ἦτο τότε νῆσος; ἢ θέσις αὐτῆς συμφωνεῖ τελείως πρὸς τὴν Ὀμηρικὴν περιγραφὴν; (εἶναι αἱ ἄλλαι νῆσοι *περὶ αὐτήν*;) Τὸ πολύχροτον τοῦτο ζήτημα σύντονοι καὶ πολλαπλαῖ

καταβάλλονται προσπάθειαι νὰ λυθῇ δι' ἀνασκαφῶν.—31 *Κίρκη-Αίαιη*. Περὶ τούτων θὰ γίνῃ λόγος ἐκ κ 135 κέ.—*Διὰ τί ἡ ἐκτενὴς περιγραφή τῆς θέσεως τῆς Ἰθάκης* ;

37-46 1. 37-8 *εἰ δ' (ἐ βούλει) ἄγε* ἔμπρός, παρακλ. εἰς τὸ ἐπίσω α 1, τοί 14, καὶ νόστον ὅπως καὶ τί ἄλλο ; *πολυκηδὴς (κηδὸς 12) πολυπαθὴς, πολύπικρος, ἐρίημι* ἀποστέλλω, ἐπικρεμῶ, ἀποδίδναι.—39-42 *Ἰλιόθεν* ἐκ τοῦ Ἰλίου, *πελάζω (πέλας πλησίον)* φέρω-ἐλθσίον, *Ἰσμαρος* θ. πόλις, *Ἰσμάρω* ἔπεξ. τοῦ *Κικόνεσσι*, *ἔπρα-θον* α 2, *αὐτοὺς* τοὺς ἄνδρας ἐκ τῶν κατοίκων, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν πόλιν, *δαίομαι* κ. *δατέομαι* διανεμόμαι (ἀλληλοπ.), τὸ ἐνεργ. *δαῖζω* κόλπω, διαχωρίζω, *κίω* εἶμι, ἀπέροχομαι, μτβτ. *κινέω*, *ἀτέμ-βομαι* στεροῦμαι, *ἴσης* (μοίρης, μερίδος).—43-6 *ἄνωγα* πρκμ. ἐν σημ. ἐνεστ. προτρέπω, ἐντεῦθεν λαμβάνει καὶ κατάλ. ἐνεστ. *ἀνώγω*, ὑπρστκ. *ἀνώγεα* ἀνώγειν κ. *ἄνωγον*, *διερὸς* 3 ταχύς, *νήπιος* μω-ρός, *μέγα νήπιοι* κτγρ. τοῦ τοί, *μῆλα* αἰγοπρόβατα, *θίς θινὸς* ἄ. σωρὸς (ἄμμον), παραλία, *παρὰ θ.* κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς, *εἰλίπο-δας-ἔλικας* α 92.—47-53 *τόφρα* ἐν τούτῳ τῶ μεταξὺ, *ἄρα* (ἀρα-ρίσκω προσαρμόζω) σημ. κυρίως τὴν ἄμεσον ἀκολουθίαν τῶν ἐπο-μένων ἐκ τῶν ἡγουμένων : εὐθύς, ἀκολούθως, τότε, ὡς ἦτο φυσι-κόν, λοιπόν, *οἰχόμενοι* τραπέντες εἰς φυγὴν, *γεγωνέω* κ. *γέγωνα* φωνάζω δυνατὰ, ὥστε νὰ ἀκούωμαι (πρβλ. *γεγωνία τῆ φωνῆ*), *ἀρείων* συγκρ. τοῦ *ἀγαθὸς* (ἄριστος, ἀρετή), ἀνδρειότερος, *ἤπει-ρος* τὰ μεσόγεια, *ἐπιστάμενοι* ἔμπειροι, δεξιοί, *μάραμαι* (Mars tis Ἄρης) μάχομαι, *ἵπποι* ἄρματα, *ὄθι* ὄπον, καὶ *ὄθι* ἀντί : *ἐπιστά-μενοι δὲ ἀνδράσι μάρασθαι καὶ πεζοὶ ἐόντες ὄθι χρῆ μάρασθαι (τινὰ) πεζὸν ἐόντα* : δεξιοὶ ἄρματομάχοι καὶ πεζομάχοι, (τοσοῦτοι) *ὄσα, ὄρη* (κυρίως : κατὰ τὴν ἐποχὴν των, ἐνταῦθα) κατὰ τὴν ἐπο-χὴν τοῦ ἔαρος, *ἠέριος* (ἠῆρ. θ. πρωινή ὀμίχλη) πρωινός, *ῥά ; αἶσα* (ἴσος, aequus) (ἴσον μερίδιον) μοῖρα, *παρέστη* ἐνέσκηψεν, *αἰνό-μορος* (αἰνὸς δεινὸς-μόρος μοῖρα) δύσμοιρος.—54-61 *ἵσταμαι μά-χην* συγκροτῶ (καίπαρ. ἡμῖν : στήνω φιλονικίαν, πετροπόλεμον...), *θαὸς* 3 (θέω) τρέχω, *μάχοντι* ἀμφότεροι οἱ στρατοί, *βάλλω* κτυπῶ ἔξ ἀποστάσεως, *ἐγχείη* κ. *ἔγχος* δόρυ, *χαλκῆρης* 2 (χ. ἀραρί-σκω) συνδεδεμένος μετὰ χαλκοῦ, χαλκόδετος, χαλκοῦς, *ὄφρα* ἐφ' ὅσον, *ἀέξω* αἰξω : ἐπαιρνεν ἡ ἡμέρα ἢ ἀντίθ. τοῦ μὲν ἐν 53 *τόφρα* 47, *ἀλέξω-ομαι* τινα. ἀόρ. ἠλακκον, ἀποκρούω (ἀλεξικέραυνον, ἀλεξι-βρόχιον...), *μένω* τινα κρατῶ τινα (μένων ἀκλόνητος ἐν τῇ θέσει μου), *μένομεν* πρτκ., πλεονάς *περ ἐόντας* ἐνδ., ἦμος ὅτε, *μετα-*

νίσσομαι (νέομαι) μεταβαίνω εἰς τὴν ἄλλην πλευράν, κλίνω (μ.μ.), *βουλυτός* ἄ. ἡ ὥρα, καθ' ἣν λύνονται ἀπὸ τοῦ ἀρότρου οἱ ἀροτριῶντες βόες, ἡ δειλίη, ἡ ἐσπέρα, *κλίνω* τρέπω εἰς φυγὴν, *εὐκνήμις* ἰ ὁ ἔχων καλὰς κνημίδας.

38 *Ζεὺς* ὡς ἐπόπτης τῆς Μοίρας, οὐ αἱ βουλαὶ εἶναι καὶ ἐκείνης βουλαί· ὅθεν Ζεὺς *Μοιραγένης*. — 39 *Κίκονες* ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις λαὸς Θρακικὸς παρὰ τὸν Ἑβρον ἀντικρὺ τῆς Θάσου, σύμμαχοι τῶν Τρώων, ὧν πρωτ. ἡ Ἴσμαρος, ἡ ὕστερον Μαρόνεια, ἦν προσέβαλον οἱ περὶ τὸν Ὀδ.—47 *Κίκονες* τίνες; —49 *ἄφ' ἵππων*. Οὐδαμοῦ τοῦ Ὀμήρου γίνεται μνεῖα ἵππικου, ἀλλ' οἱ μαχηταὶ μάχονται τὸ μὲν πολὺ κοινὸν πεζῇ, οἱ δὲ βασιλεῖς καὶ ἐπιφανεῖς ἐπιβαίνοντες ἄρματος συρομένου ὑπὸ δύο ἵππων. Τοῦ ἄρματος ἐπιβαίνουσι δύο, ὁ ἡνίοχος καὶ ὁ παραιβάτης (μαχητής), ὅστις συναντῶν τὸν πολέμιον κατέρχεται αὐτοῦ μαχόμενος πεζός, ἐν ᾧ τὸ ἄρμα ἀναμένει ἢ ἐπακολουθεῖ. Καθ' ὅλου τὸ ἄρμα χρησ. μεύει νὰ φέρῃ τὸν μαχητὴν μέχρι τῆς κυρίας θέσεως καὶ νὰ διευκολύνη τὴν ταχεῖαν διώξιν ἢ φυγὴν.—53 *Διὸς αἶσα*. Ὡς τῶν Μουσῶν, οὕτως οὐδὲ τῶν Μοιρῶν ὁ ποιητὴς γινώσκει ἀριθμὸν ἢ ὀνόματα, λέγων συνήθως μοῖρα ἢ αἶσα γενικῶς. Οἱ ὕστερον ἐφαντάσθησαν τὰς μοῖρας τρεῖς, τὴν *Κλωθῶ* (κλώθουσαν τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου), τὴν *Λάχεσιν* (ὀρίζουσαν τί θὰ λάχῃ τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ βίῳ) καὶ τὴν *Ἄτροπον* (ἀποκόπτουσαν ἀδυσώπητον, ὅπου ἤθελε, τὸ νῆμα τῆς ζωῆς). Ἐπειδὴ αἱ βουλαὶ τοῦ Διὸς καὶ τῶν θεῶν συμπίπτουσι πρὸς τὰς τῆς Μοίρας, ἐντεῦθεν αἱ φράσεις *Διὸς αἶσα* καὶ *θεοὶ ἐπεκλώσαντο* α 17.—55 *χαλκήρης*. Ὁ χαλκὸς ἐν καθαροῦ καταστάσει εἶναι μέταλλον λίαν εὐμάλακτον καὶ ἥμισα κατάλληλον πρὸς κατασκευὴν ὄπλων. Ἐκ τῶν γενομένων ὅμως χημικῶν ἀναλύσεων ἐπὶ τεμαχίων ὄπλων καὶ σκευῶν, εὐρεθέντων ἐν προϊστορ. τάφοις, εὐρέθη ὅτι ὁ χαλκὸς τοῦ Ὀμ. ἦτο κράμα τεχνητὸν χαλκοῦ καὶ κασσιτέρου, ἐν ἀναλογία περίπου 0,90 χαλκ. καὶ 0,10 κασ., ὁ καλούμενος ὀρειχαλκος. Ἐκ τούτου κατασκευάζοντο πάντα τὰ σκεύη τοῦ πολέμου ἢ τῆς εἰρήνης. Ἡ ὀρειχαλκίνη ἐποχή, καθ' ἣν ἔκαμνον ἀποκλειστικῶς χρῆσιν τοῦ ὀρειχαλκοῦ, διήρκει ἐν Ἑλλάδι 1000 περίπου ἔτη, ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς γ' χιλιετηρίδος π.Χ. μέχρι 1000 περίπου π. Χ.— *ἐγγεῖη* *κ. ἐγγος* κυρίως ἡ λόγχη καὶ εἶτα ὄλον τὸ δόρυ, ἀποτελούμενον 1) ἐκ τῆς λόγχης, *αἰχμῆς*, καὶ 2) τοῦ κυρίως *δόρυτος* (κονταρίου), ἔχον μῆκος 2—5 μ. καὶ χρησιμεῦον πρὸς βολὴν ἢ ὤσιν. Ἡ λόγχη ἔφερε πρὸς τὸ κάτω μέρος

σωλήνα (οἶον περιότου και τὰ πτύα), εἰς ὃν εἰσήρχετο τὸ ἄνω ἄκρον τοῦ δόρατος (κονταρίου), ἐν ᾧ τὸ κάτω ἄκρον αὐτοῦ ἀπέληγε πολλάκις εἰς χαλκοῦν ὀβελόν, ἵνα, ὁσάκις δὲν ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ δόρυ, ἐμπηγνύηται δι' αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καλούμενον σαυρωτῆρα ἢ οὐρίαχον (πρὸβλ. τὸν ἀνάλογον ὀβελόν, ὃν φέρουσι πολλάκις αἱ σημερινὰ ὀδοιπορικά ἢ ποιμενικά ῥάβδοι). Σαυρωτῆρα φέρει τὸ δόρυ τοῦ τρίτου ἀπ' ἀριστερῶν μαχητοῦ ἐν τῷ λεγομένῳ ἀγγείῳ τῶν πολεμιστῶν, πηλίνῳ κρατῆρι εὐρεθέντι ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Μυκηνῶν, ἐπὶ τῆς κοιλίας τοῦ ὁμοίου ἔχουσι ζωγραφηθῆ δύο σκηναί, ἐκκίνητις πολεμιστῶν πρὸς μάχην, καὶ μάχη. Πίν. Β' 3, Ε'.—56 *ἱερὸν* ἡμαρ ὡς ἔργον καὶ δῶρον τῶν θεῶν.—60 *ἔξ*. Δὲν πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὅτι ἔξ ἐκάστης τῶν 12 (στ. 159) νεῶν ἐφονεύθησαν 6 ἄνδρες, ἀλλ' ὅτι αἱ ὄλαι ἀπώλειαι ἦσαν τσαῦται (72 ἀνδρῶν), ὥστε ἐκάστη ναῦς ἐν ἀναλογίᾳ ἀπώλεσεν 6 ἄνδρας. — *ἐν κνήμιδες*. Αἱ κνήμιδες κατ' ἀρχάς, ἐφ' ὅσον ἡ ἀσπίς τοῦ μαχητοῦ ἦτο ποδιῆς, κατεσκευάζοντο ἐκ χονδροῦ ὑφάσματος ἢ μᾶλλον ἐκ δέρματος, περιβάλλουσαι τὰς κνήμας (ὡς αἱ σημερ. guêtres) καὶ προφυλάττουσαι αὐτὰς ἀπὸ τῶν προστριβῶν τῆς βαρείας ἀσπίδος, ἐναλλάξ προσκρουούσης ἐφ' ἐκατέρας τῶν κνημῶν. Πρὸς συγκρούτην αὐτῶν, ἵνα μὴ καταρρέωσι μετεχειρίζοντο οἱ ἥρωες χρυσᾶς ἐπιγονατίδας (ἀναδέσμους καλτσοδέτιας), ὧν πολλὰ εὐρέθησαν ἐν τάφοις, ἐν δὲ ζεῦγος εὐρέθη κατὰ χώραν περιδεδεμένον περὶ τὸ ὄστοῦν τοῦ γόνατος, ἐκάστη δ' αὐτῶν ἀποτελεῖται ἐκ κατακορύφου ταινίας κατερχομένης μέχρι τοῦ προσθίου μέσου τῆς κνήμης καὶ φερούσης εἰς τὸ κάτω ἄκρον ὀπῆν, προσαρμολομένην εἰς κομβίον ἐπερραμμένον ἐπὶ τῆς περικνημίδος, ἐν ᾧ τὸ ἄνω ἄκρον αὐτῆς διχάζεται εἰς δύο ὀριζοντίους βραχίονας, περιβάλλοντας τὴν κεφαλὴν τῆς κνήμης καὶ συνδεομένους ὀπισθεν τοῦ γόνατος, Πίναξ ΣΤ'. 3. Ὅσάκις ὁμως αἱ ἀσπίδες ἦσαν βραχύτεροι, στρογγύλοι, αἱ δὲ κνήμαι ἐκτεθειμέναι εἰς τὰ βήματα τῶν πολεμίων, αἱ κνημίδες τῶν ἡρώων ἦσαν μετάλλιναι καὶ ἐχρησίμευον τότε ὡς καθαρῶς ἀμυντήριον ὄπλον. Ἐν τῷ ἀγγείῳ τῶν πολεμιστῶν εἶναι δεδεμένα δι' ἱμάντων περὶ τὰ σφυρὰ καὶ τὰ γόνατα. Δερματίνας κνημίδας ἔφερον καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμέραν ἔργοις, ὡς ὁ Ὁ Λαέρτης ἐν ταῖς γεωργικαῖς ἐργασίαις.—*Διὰ τί δὲν περιέγραψε τὰς πλάνας τοῦ ἥρωος αὐτὸς ὁ ποιητής, ἀλλ' εἰσάγει τὸν Ὀδ. ἀφηγούμενον αὐτάς;*

62-81. 62 ὁ πλέομεν πρτκ., προτέρω περαιτέρω, ἀπάχημα πρκμ. τοῦ ἀκαχίζομαι, ἄχνημαι (ἄχ, ἄχ-ος θλίψις, στεναγμός), εἶμαι

περίλυπος τεθλιμμένος, ἦτορ οὐ. καρδία, ἄσμενοι περιχαρεῖς διότι ἀπεφύγομεν τὸν θάνατον, *ὄλεσαντες* εἰς τὸ ἀναγήμενοι, οὐδὲ καὶ δέν, *ἄρα* ὡς ἦτο φυσικόν, *ἀμφιέλισσα* (ἐλίσω) ἀμφικυρτος (κατὰ τὴν πρῶραν καὶ πρύμναν), *αὖω*, *ἀύσω*, *ἄνσα*, φωνάζω, *τινὰ* (πάντα τινὰ) ὑποκ., *ἐκαστον* (ἐταίρων) ἀντικμ., *δειλὸς* δειλῆιος, δόλιος, *δηῶ* (δήμος ὁ πολέμιος ὁ καίων, *δαίω* καίω, *δάς*, *δανλός*, *δαλός*) φρονεῦω. — **67-73** *ἐπόρηνυμι* θ 539 ἐγείρω ἐκ τῶν ὄπισθεν, *νεφεληγερέα* α 63, *λαῖλαψ* θ. θύελλα, *θεσπέσιος* (θεός-σεπ-, ἐν-νέπω) ἐκεῖνος, ὃν μόνον ὁ θεὸς δύναται νὰ παραστήσῃ, δαιμονιώδης, διαβολικός, *σὺν ἐκάλυπεν*, *ὄρωρα* προκμ. ἀμτβτ. τοῦ ὄρνυ-σθαι, *νῦξ* σκότος, *ἐπικάρσιος* β (ἐπὶ-κάρ οὐ. κάρη) κατακέφαλος (-α), κεκλιμένος πρὸς τὰ ἐμπρός *ἴς-ἰνός* θ. (vis) δύναμις, ἴς ἀνέμοιο ἰσχυρὸς ἄνεμος, *τριχθὰ* ἐπίρ. εἰς τρία κομμάτια, *κάθεμεν* ἄορ. τοῦ *καθήμι* καταβιβάζω, *προερέσσω* (ἐρέτης) διὰ τῶν κοπῶν ὠθῶ πρὸς τὰ ἐμπρός, *ἐσσυμένως* (σσύμαι ὄρμῶ, σπεύδω, προκμ. ἔσσυμαι) ἐσπευσμένως. — **74-8** *κείμεθα* ἤμεθα σωριασμένοι, ἐρείπια, *ἔδω* ἐσθίω, *θυμὸν ἔδοντες* κατατροχόμενοι ἀπὸ τὸν κόπον καὶ τὰς πικρίας, *τελέω* ἐπάγω, φέρω, *ἰστός* ἄ. τὸ κατάρτιον, *ἀν ἐρύω* ἀνασύρω, *τὰς τὰς ναῦς*, *ἰθύνα* (ἰθύς β εὐθύς) διευθύνω. — **79-81** *νῦ(ν)* λοιπόν, *ἀσκηθῆς* ἀβλαβῆς, *ῥόος* τὰ θαλάσσιον ῥεῦμα, *παραπλάζω* α 2 παραπλανῶ, παρασύρω ἀπό, *περιγνάμπτω* περικάμπτω· τί δηλοῖ ὁ προκμ., *Μάλεια* θ. ὁ Μαλέας.

64 *ἀμφιέλισσαι*, διότι καὶ ἡ πρῶρα καὶ ἡ πρύμνα τῆς νεὸς ἔφερον δοκὸν κατὰ μικρὸν πρὸς τὰ ἔξω ἀννυφουμένην καὶ καμπυλουμένην κάτω, ἀπολήγουσαν δ' εἰς προεξοχὴν παρεμφερῆ πρὸς κεφαλὴν ζώου, Πίν. Ζ'. 1-2, — **65** *τρὶς αὔσαι*. Διὰ τῆς τριπλῆς ἐπι-κλήσεως μετακαλοῦνται αἱ ψυχαὶ τῶν ἐν τῇ ξένην πεσόντων, ἵνα ἀκολουθήσωσι τοὺς λαλοῦντας εἰς τὴν πατρίδα, ὅπου ἀναμένει αὐτὰς κενοτάφιον, λείψανον ἀρχαίας δοξασίας, καθ' ἣν ὁ τάφος ἐνομιζέτο κατοικία τῆς ψυχῆς. ἐν ᾧ καθ' Ὅμηρον αἱ ψυχαὶ διατρίβουσιν ἐν τῷ ᾄδῃ. — **73** *νύκτας τ' ἤματα* προηγοῦνται ἐν τῇ ἀπαριθμῆσει αἱ νύκτες, διότι τὸ ἡμερονύκτιον ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς νυκτός, διότι χρονικὸν μέτρον ἦτο ἡ σελήνη, οὐχὶ ὁ ἥλιος. — **76** *Ἦώς* ἀδελφὴ τοῦ Ἥλιου, προσωποποιία τῆς πρωίας. Ἀναδύεται ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἢ ἐπὶ τεθρίππου ἄρματος ἢ πτερωτῇ φερομένη διὰ τοῦ αἰθέρος ἐν θαυμασίᾳ περιβολῇ καὶ διὰ κεκλιμένης ὑδρίας προχέουσα τὴν πρωινήν δρόσον ἐπὶ τὴν γῆν. Ταύτης προηγείται ὁ πτερωτὸς παῖς Φωσφόρος (τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς), κρατῶν δᾶδα

ἀνημένην.—77 *ιστούς ιστία*. Ἡ Ὀμ. ναὺς ἔχει ἓνα ἱστὸν καὶ ἓν ἱστίον. Ἡ κεραία (τὸ ἐγκάρσιον πρὸς τὸν ἱστὸν ξύλον, *antenna*), ἐφ' ἧς εἶχε στερεωθῆ ἡ ἄνω πλευρὰ τοῦ ἱστίου, ἀνεσύρετο διὰ σχοινίου ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ, ἐφ' οὗ προσεδένετο στερεῶς δύο ἄλλα σχοινία ἢσαν προσηρμοσμένα εἰς τὰ δύο κάτω ἄκρα τοῦ ἱστίου, δι' ὧν ἐστερεοῦτο τὸ ἱστίον ἐν τῷ πλοίῳ.—78 *κυβερνήτης* ὁ ῥυθμίζων τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίου διὰ τοῦ πηδαλίου.—80 *Μάλεια*. Ἀντινὰ κάμψη πρὸς Δ παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ βορρᾶ πρὸς Ν. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ὁ ποιητὴς ἔχει ἀκριβεῖς γεωγραφικὰς γνώσεις, ἐντεῦθεν ὅμως μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τὸ ἔδαφος τῆς φαντασίας.

82-104. 82-4 *ἐννήμαρ* ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας, *ὀλοός* 3 (*ὄλλυμι*) ὀλέθριος, πρβλ. α 52 *ὀλοόφρων*, *εἶδαρ-ατος* οὐδ. (*ἔδω*) τροφή, *ἀνθινος* ἔξ ἀνθέων, φυτῶν, φυτικός.—85-90 *ἀφύσσομαι* 9. *αἶψα* εὐθύς, *αἰροῦμαι* λαμβάνω, *δεῖπνον* (παρ' Ὀμ.) γεῦμα, *πατέομαι* (πασσοτρέφω, *πατήρ*), τρώγω, *σίτος* τροφαί, *ποτῆς-ἦτος* θ. ποτόν, αἱ γεν. διαιρ., *δὴ τότε* τότε πλέον, *προΐημι* ἀποστέλλω πέραν, *πεύθομαι* πυθάνομαι, τὸ ἀπομφ. τοῦ σκοποῦ, *χθῶν-ονός* θ. γῆ. ἐπὶ *χθονί* εἰς τὸ *σίτον* ἔδοντες, *κρίνω* χωρίζω, *δπάζω* δίδω (ὀπαδόν), *τρίτατος* τρίτος.—91-7 *μίγεν* π. ἀορ. β'. ἐμίγησαν, ἔσμιξαν, συνήντησαν, οὐδὲ ἀλλὰ δέν, ἄρα ὡς θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἀναμένη, *μήδομαι* διανοοῦμαι (πρβλ. *μητις*, *πολύμητις*), *λωτός* ἄ. εἶδος καρποῦ. *ὄστις τῶν*, *μελιθῆς* 2 γλυκὺς ὡς μέλι, *ἤθελεν* εἶχεν ὄρεξιν, *πάλιν* ὀπίσω, *βούλοντι* μετὰ τὸ περιληπτ. *ὄστις*, *ἐρέπιτομαι* λ.π. τρώγω, κυρ. περὶ τῶν ἵππων, *μετ' ἀνδράσι* μετὰ τῶν, ἐκ τοῦ *μενέμεν*, *νόστου τε λαθέσθαι* παράταξις ἀντι: *λαθόμενοι*.—98-104 *ἀνάγκη* διὰ τῆς βίας, εἰς τὸ ἄγον, *ἐρύω-ομαι* σύρω, *ζυγὰ* οὐ. καθίσματα τῶν κωπηλατῶν, τὰ ἐγκάρσια ξύλα τὰ συνδέοντα τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου, ὑπὸ ζ. εἰς τὸ ἐρύσας, *δῆσα* δέω-ῶ, *γλαφυρός* α 15, *κέλ-ομαι* (*κελ-εύω*) διατάσσω, *ἐρίηρος* 2, πληθ. μεταπλ. *ἐρίηρες*, (*ἐρι-ἀραρίσκω*) πιστός, ἀφωσιωμένος, ὠκὺς 3 ταχύς, *σπέροχομαι* σπεύδω (πρβλ. *Σπερχεῖός*), (*φοβούμενος*) *μὴ πῶς τις*, *κλήις ἴδος* (*κλεις*), *κλήϊδες* σκαρμοί, οἱ μικροὶ πασσαλίσκοι εἰς τὰ τοιχώματα τοῦ πλοίου, ὅπου προσεδένοντο αἱ κῶπαι, *πολιός* 3 λευκός, *ἐρεμὸν* οὐ. (*ἐρέσσω*, *ἐρέτης*, *remus*, *τρι-ήρ-ης*, *τριακόντ-ορ-ος*...) κώπη.

84 *Δωτοφάγοι* λαὸς οἰκῶν ἐν ἱστορ. χρόνοις ἐν Λιβύῃ (οἱ τοῦ Ὀμήρου οἰκοῦντές που μετὰ τῆς σημερ. Τριπολίτιδος καὶ τῶν Σύρτεων). Ὁ λωτός τοῦ τύπου τούτου (σήμερον *jujuba* ζιζυφιά) εἶναι ἀκανθῶδές τι δένδρον, οὗ ὁ πορφυροῦς καρπός, μεγέθους

ἐλαίας, ἔχει γλυκεῖαν γεῦσιν ὡς σύκου φοινικοβαλάνου. Κατ' ἄλλους εἶναι ἢ μελικουκκιά, παράγουσα καρποὺς ἐδωθίμους, ἰσομεγέθεις πρὸς κυάμους καὶ γλυκεῖς, ἐξ ὧν καὶ οἶνος δύναται νὰ παραχθῇ. Ἐν Βόλφ καὶ ἐνταῦθα δένδρον τι καλεῖται *λωτὸ* καὶ οἱ καρποὶ *λωτόμηλα*. — 85 ὕδωρ πρὸς τίνα σποπὸν; — 86 *δεῖπνον*. Ποσάκις τῆς ἡμέρας ἔτρωγον οἱ Ὀμ. ἤρωες ἄδηλον· πάντως φυσικαὶ ὥραι τοῦ φαγητοῦ ἦσαν ἢ πρωΐα (ἄριστον), ἢ μεσημβρία (δεῖπνον) καὶ ὁ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου χρόνος (δόρπον) καὶ τῶν φαγητῶν τούτων μνημονεύει ὁ ποιητής· πῶς καλοῦνται παρὰ τοῖς ἄττικοῖς τὰ ἀντίστοιχα φαγητά; — 87 *σῖτος* πᾶσα στερεὰ τροφή ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ποτόν, τὸν οἶνον. — 88 Ἐνταῦθα στέλλεται ἐπιτροπεία τις πρὸς συλλογὴν πληροφοριῶν καὶ διερεύνησιν τῆς χώρας. Ἐὰν ἐστέλλετο ἐπίσημος πρεσβεία πρὸς τινα, τότε θι ἀπεισέλιτο κατὰ τὰ καθιερωμένα ἐκ δύο ἀνδρῶν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τρίτου, τοῦ κήρυκος. — 89 *σῖτον ἔδοντες* καὶ σιτοφάγοι, διακρίνονται ἐκ τῆς τροφῆς οἱ ἄνθρωποι τῶν θεῶν καὶ τῶν ἄλλων ζώων. — 99 *γλαφυραὶ* ἐκ τῆς πρώτης ἐντυλώσεως ἀπὸ πλοίων στερομένων καταστρώματος, διότι αἱ Ὀμ. νῆες εἶχον μικρὸν μόνον σανίδωμα πρὸς τὴν πρῶταν καὶ τὴν πρῦμναν (σέλμα).

Κυκλώπεια (ποίησις). — 105-112. 105-11 105=62, ἐς *γαῖαν* πρὸς τὴν γῆν (ἢ μετάφρασις προληπτικῶς ἐκ τοῦ σ. 142), *ὑπερφίαλος* 2 (ὑπὲρ φύομαι) ὑπερφυής, ὑπεράνθρωπος, *ἀθέμιστος* (ἀ(στ.)-θέμις δικαιοσύνη) ἄνομος, *ῥά* φυσικά (ὡς ἐβλέπομεν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως), *ἄρῳ* ἄροτροῦ (ἄροτρον, ἄρουρα), *ἄρῳσιν* ἢ συναίρ. κατὰ τὰ εἰς-ἄω μετ' ἐπενθέσεως ο, *τά γε πάντα* ἐπεξηγούμενον ἐν τῷ ἐπομ. στ., *ἀνήροτος* 2 (ἀ(στ.)-ἄρόομαι) ἀκαλλιέργητος, *πυρρὸς* ἄ. σῖτος, *πυρροὶ* σιτάρια, *ἐριστάφυλος* θλιβόμενος ἀπὸ παχείας, τροφανὰς σταφυλάς, *δμβρος* (imber) βροχή, *ἀέξω* αὔξω, τρέφω, *καὶ σφιν ἀέξει* συνδετ. πρὸς τὸ *φύονται*. — 112 5 *ἴγορη* α 90, *βουληφόρος* ἀποφαινόμενος γνώμην, νομοθετῶν, *θέμις* κ. πλ. *θέμιστες* νόμοι, δικαιοσύνη, *κάρηνον* κεφαλή, κορυφή, *θεμιστεύω* ἀπονέμω τὸ δίκαιον, εἶμαι δικαστής, *ἄρχω*, *ἄλοχος* α 36, *ἀλέγω* φροντίζω. 105 *Κυκλώπων γαῖα* μυθικὴ χώρα, ἣν ὕστερον ἔτοπο θέτουν παρὰ τὴν Αἴτην καὶ Κατανην ἐν Σικελίᾳ. Ἴσως ὁ ποιητῆς ἐφαντάζετο αὐτὴν ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς αὐτῆς πρὸς τοὺς Λωτοφάγους ἠπείρου. — 112 *ἀγοραὶ* α 90, *θέμιστες* ἔθιμα καθιερωμένα ἐκ τοῦ χρόνου διὰ τῆς συνηθείας ὡς νόμοι· ἢ κατ' αὐτὰς ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης ἦτο ἐν τῶν σπουδαιωτέρων καθηκόντων πά-

σης εὐνομουμένης χώρας.—114 ἐν σπέεσι. Πρὶν ὁ ἄνθρωπος ἀρχίσῃ νὰ κτίσῃ μονίμους κατοικίας, κατῴκει ἐν σπηλαίοις· τοῦτο βλέπομεν καὶ ἐπὶ τῶν Κυκλώπων.—115 Οἱ παῖδες προηγούνται τῶν γυναικῶν ὡς σπουδαιότεροι καὶ ὡς συνεχίζοντες τὸ γένος.—*Βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Κ.*

116-31. 116 24 ἔπειτα μετὰ τὴν χώραν τῶν Κ., ἐκτὸς τῆς χώρας, *ἐλαχὺς-εἰα ὦ* (ἐλάσσω, ἐλάχιστος) μικρός, *τανύω* ἐκτείνω, *τετάνυσται* ἐκτείνεται, *παρὲν λιμένος* ἔξω τοῦ λιμένος καὶ παραλλήλως, ἐγκαρσίως ἀπέναντι, *σχεδὸν* 23, *ἀποσηλοῦ* μακράν, *ἀξ* (ἀίσσω πηδῶ, τινάσσομαι), *ἀπειρέσιος* 3 ἀπειρος, *γέγαα κ. γέγονα*: ὑπάρχουσι, ζῶσι, μὲν μὴν, ἀληθῶς, *πάτος* ἄ. πελατημένη ὁδός, πατήματα, κυκλοφορία ἀνθρώπων, *ἀπερύκω* ἀπομακρύνω, ἐκφοβίζω, *εἰσοιχνέω* (θαμ. τοῦ οἴχεσθαι) εἰσέρχομαι, *μῖν* α 71 τὴν νῆσον, *ἀλγεα* ταλαιπωρίαί, *ἐφέπω* διέρχομαι, διατρέχω, *οὔτ' ἄρα* οὔτε πρὸς τούτοις, *καταίτχω* κατέχω, καλύπτω, *ἄροτος* ἄ. ἀγρός, : οὔτε βόσκειται ὑπὸ ποιμνίων οὔτε ἄροτριᾶται, *χηρεῦω* (χῆρος) στεροῦμαι, εἶμαι ἔρημος, *δέ τε* ἀφ' ἑτέρου ὅμως, *βόσκω* τρέφω, *μηκὰς-άδος* θ. βελάζουσα.—126-30 *πάρα* πάρεσι· αἱ προθέσεις ὡς ἐπιρρήματα λαμβάνονται καὶ ἀντὶ ἡμετέρων, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν: *ἐπάνω* ἐγέρθητε, *κάτω* καθίσατε, *ἔξω* ἐξέλθετε· *νέες* νῆες, *μῖλο-πάρηοι* θ. ἔχουσαι τὰς παρεῖας κεραισμένας διὰ μίλτου (ἐρυθρᾶς γῆς), *ἐνι* ἔνεισι, πρβλ. ἀνωτέρω *πάρα*, *τέκτων* (τέχνη) τεχνίτης, κατασκευαστής, *κάμνω* μετὰ κόπου κατασκευάζω, φιλοπονῶ, *ἐύ-σσελμος* 2 ὁ ἔχων καλὰ σέλιματα σανιδώματα (καταστρώματα κατὰ τὴν πρῶραν καὶ πρύμναν), *αἱ κεν τελέσειεν ἕκαστα* αἱ ὁποῖαι ἤθελον διεξίγει τὸ ἐμτόριον καὶ τὴν συγκοινωνίαν· αἱ ἀναφ. πρῶτ. εἶναι συμπ., *οἷά τε πολλὰ* ὅπως πολλάκις, *περώσει* περάω, *ἐπ' ἀλλήλους* (ἐρχόμενοι), *οἷ* (τέκτονες νηῶν), *ἐκάμοντό κεν* θὰ καθίστων, *καὶ* 130 εἰς ὅλην τὴν πρότασιν: πλὴν τῶν ἄλλων καλῶν καὶ θὰ μετέβαλλον τὴν νῆσον., *κτίμενος* (κτίζω) ἐκτισμένος, πρβλ. ἀμφικτίονες, περικτίονες περίοικοι, *ἐν κτίμενος* ὁ ἔχων ὠραίας οἰκοδομὰς ἢ πυκνὰ κατοικημένους (μὲ πυκνὰς οἰκοδομὰς), πολυάνθρωπος, *σφῖν* Κύκλωφι.—131-5 *μὲν* μὴν, ἀληθῶς, *οὔ τι* οὐδαμῶς, *κακὸς* ἄγονος, ἄκαρπος, *φέροι δέ κεν* τοῦναντίον ἔχει τὰ φυσικὰ στοιχεῖα νὰ παράγῃ, *πάντα* ἀντικμ., *ῶριος* ὁ εἰς τὴν ἐποχὴν του (ῶραν) παραγόμενος, *ῶρια* κτηρ. εἰς τὴν ἐποχὴν των, *ἐν* ἔνεισι, *ὑδρηλὸς* κάθυγρος, *μαλακὸς* ἀφρατός ἢ χορτώδης, *ῶχθαι* ἀκταί, *πολιοῖο* δικατάλ. ἐνταῦθα, *εἰέν κεν* θὰ ἦτο δυνατόν νὰ καλλιεργοῦνται,

ἀφθίτος (ἀστ.) φθίω ἀποθνήσκω) αἰώνιος, ἀνεξάντλητος εἰς παραγωγήν, **ἄρσις** ἄρσιμος γῆ, **λεῖτος** ἐπίπεδος, **ἀμάω** θερίζω, **λήιον** οὖ. σπαρτὸν (ἐν τῇ ἀκμῇ πρὸς θερισμόν), **βαθὺς** ὑψηλός, **αἰεὶ** ἐκαστοτε, **εἰς ὥρας** εἰς τὴν ὠρισμένην, τὴν κατάλληλον ἐποχὴν, **πῖα** οὖ. (μόνον ὄνομ. αἰτ.) (πίων, πι-μελή) (πάχος) γονιμότης, **μάλα πῖα** πλουσία γονιμότης (φυσικὰ λιπάσματα, θεραπευτικὰ οὐσίαι), **οὐδας-εος** οὖ. ἔδαφος, ἐπιφάνεια τῆς γῆς.—**136-41 εὐορμος** 2 ἔχων καλὸν ὄρμον (τόπον ἀγκυροβολίας τῶν πλοίων), **ἵνα** ὅπου, **χρεὼ** θ. χρεία, ἀνάγκη, **πεῖσμα** σχοινίον, καλῶδιον, **εὐναί** θ. ἄγκυραι ἐκ μεγάλων λίθων προσδεδεμένων εἰς καλῶδια καὶ ὄπιστομένων ἀπὸ τῆς πύρας εἰς τὸν πυθμένα, **ἀνάπτω** προσάπτω, προσδένω, **πρυμνήσια** (πείσματα) καλῶδια, δι' ὧν δένεται τὸ πλοῖον ἀπὸ τῆς πρύμνης εἰς τὴν ἀκτὴν ἀπὸ λίθου, βράχου, πασσάλου, **ἀλλ'** (ἔστιν εἶναι δυνατόν), **ἐπικέλλω** καθίζω τὸ πλοῖον εἰς τὴν ἀμμώδη ἀκτὴν (ὥστε τὸ ὄπισθεν τοῦ πλοίου νὰ μένη ἐντὸς τοῦ ὕδατος), **εἰς ὃ** ἕως ὅτου, **ἐποτρύνῃ** (αὐτοὺς ἀποπλεῖν), **ἀήτης** ἄ. (ἄημι πνέω, φυσῶ) ἄνεμος, **ἐπιπνέω** πνέω ἐκ τῶν ὄπισθεν: πνεύσωσιν οὐριοὶ ἄνεμοι, **κάρη** α 90, **ἐπὶ κρατὸς** εἰς τὸ βάθος τοῦ λιμένος, **ἀγλαὸς** διαυγής, **κρήνη** (κάρη) κεφαλάρι, **ὑπὸ σπέεος** κάτωθεν σπηλαίου, **περὶ** ὀλόγυρα (τοῦ σπηλαίου), **πεφύασι** πεφύκασι, **αἰγείρος** θ. μαυρολεύκη.—**142 51 ἡγεμονεύω** (τινὶ) ὀδηγῶ, **διὰ νύκτα** ἐν μέσῳ τῆς νυκτός, **ὄρφναῖος** ὄ. (ὄρφη σκότος, ἐρέφω, ἔρεβος) σκοτεινός, **οὐδὲ** οὐ γάρ, **προουφαίνετο** ἀπροσ. ἔφεγγεν, **ιδέσθαι** τοῦ σκοποῦ: ὥστε νὰ βλέπη τις, **προφαίνω** φέγγω, **ἄηρ** θ., ἡέρος, ὀμίχλη, **βαθὺς** πυκνός, **κατέχομαι** καλύπτομαι, **παράταξις** ἀντὶ μετχ., **ἐνθα** ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, **εἰσδέρομαι**, **ἔδρακον**, **δέδορα**, (δράκων) παρατηρῶ, ἀντιλαμβάνομαι, **οὖν** φυσικά, τοῦλάχιστον, **μακρὸς** ἐπιμήκης, **χέρσος** θ. ξηρά, **προτί**, **ποτί**, **πρός**, **ἐπικέλλω** ἀμτβ. προσορμίζομαι, **καθαιρῶ** καταβιβάζω, **ῥηγγίς-ῖνος** θ. (ῥήγγυμαι) ἀκτὴ, **ἀποβρίζω** ἀποκοιμῶμαι, **μένω** ἀναμένω: ἐκοιμήθημεν μέχρι πρωίας.

125 μιλοπάροχοι Ἐπειδὴ ἡ προσθία κατὰ μέτωπον σάνιδωσις τοῦ πλοίου φαίνεται ὡς πρόσωπον, αἱ ἐκατέρωθεν τοῦ προσθίου ὀρθοστάτου κυρτώσεις τῶν τοιχωμάτων φαίνονται ὡς παρειαί. Αὗται ἐβάπτοντο δι' ὀρυκτῆς μίλτου (ἐρυθροῦ διοξειδίου τοῦ μολύβδου, κοκκινοχώματος, δι' οὗ βάπτοντες ἢ ἐπιχρίοντες καὶ σήμερον σχοινίον οἱ τέκτονες, βαρελοποιοὶ κλπ. χαράσσουσιν εὐθείας γραμμάς), καλούμεναι καὶ φοινικοπάροχοι, ἢ διὰ χρώματος κυανοῦ,

ὄτε κυανόπυρροι. Ἡ δι' ἰδίου χρώματος βαφή τῶν περὶ τὴν πρῶ-
ραν τοῦ πλοίου ἐκρίθη ἀναγκαία, ἵνα τὰ πλοῖα εὐκόλως ἐκκλίνωσιν
ἄλληλα κατὰ τὰς ἐπικεκλιμένας συναντήσεις. Πρὸ πάσης ὁμως τοιαύ-
της βαφῆς ἡ ναῦς ἐπεχείρητο ὅλη ἔξωθεν διὰ πίσεως φυσικῆς πρὸς
πρόληψιν τῆς σήψεως, καλουμένη *μέλαινα*.—133 *ἄφθιτοι ἄμπε-
λοι*. Ἡ ἄμπελος ζῆ μέχρι 400 ἐτῶν.—149 *καθείλομεν ἰστία*
καταβιβάσαντες τὰς κεραίας, ἐφ' ὧν ἦσαν προσδεδεμένα τὰ ἰστία.
—*Τί σκοπεῖ ὁ ποιητὴς διὰ τῆς περιγραφῆς τῆς νήσου τῶν Κ.* ;

ΙΣΤ-ΣΙΣ. 152-60 ἠριγένεια (ἀῆρ 144, δοτ. ἠέρι ἠρι. γι-
γνομένη) ἡ γεννωμένη ἐν ὀμίχλῃ, τὴν πρωϊαν, πρωιογενής, *διείομαι*
(*δίνη* στρόβιλος) περιφέρομαι, *κούρη* κόρη, *αἰγίλοχος* (*αἰγίδα* ἔχων)
ὁ φέρων τὴν αἰγίδα (ἀσπίδα, ἣτις τινασομένη (*αἴσω*) ἐνέπνεε
τρόμον εἰς τοὺς ἀντιπάλους), ἦ : ὁ ὀχούμενος ἐπὶ τῆς αἰγίδος, τῆς
καταιγίδος, ὁ θυελλώδης, *ᾠρσαν*, *ὄρνυμι*, ἐξεπέταξαν, *ὄρεσκῶς*
(*ὄρος-κείμαι*) ὄρεσίβιος, ἄγριος, *δειπνέω* 86, *αἰγανέη* κυνηγ. ἀκόν-
τιον (πολὺ βραχύ), *δολίχαυλος* 2 (*δολιχός* μακρός-αὐλός σολῆν ὄπι-
σθεν τῆς λόγῃς, εἰς ὃν εἰσῆρχετο τὸ ἄκρον τοῦ κονταρίου) ἔχων
μακρὸν σολῆνα, *βάλλομεν* (*αἰγανέας* κ. βέλη), *διακοσμοῦμαι* διαι-
ροῦμαι, *μενοεικῆς* 2 (*μένος* ἐπιθυμία-*εἶοικα*) ὁ σύμφωνος πρὸς τὴν
ἐπιθυμίαν, ἄφθονος, *λαγχάνω* περιέρχομαι διὰ κλήρου, πίπτω ὡς
μερίδιον, *ἐξαιρῶ* χωρίζω, ἐκλέγω.—161-7 *πρόπας* πᾶς, *δαινυ-
μαι* (*δαῖς* ἡ μερίς, *τράπεζα*, *δαιτυμῶν*) εὐχοῦμαι, *ἄσπετος* (ἀ(στ.)-
σеп-ἐννέπω) ἄρητος, ἄφθονος, *ἐξέφθιτο* ὑπρστ. τοῦ *ἐκφθίνω*
ἔξαντλοῦμαι, *ἐνέην* ἐνῆν, *ἀφύσσω* 9, *ἠφύσαμεν* ἀντὶ ὑπρστ.,
πολλὸν πολὺ (μέθυ), *ἀμφοροεὺς* (κ. *ἀμφοροεὺς* χάριν εὐφωνίας
ὡς (*τε*)*τράπεζα*, *Ἀ-γιάνης*, *Ἀ-γιάργης*..) ἀγγεῖον εὐμέγεθες δίω-
τον (*ἀμφοροεὺς*) μετὰ στενοῦ λαιμοῦ, *ἐκαστοι* ἐπιμερ. παράθ.
τοῦ ἡμεῖς: τὸ πλήρωμα ἐκάστου πλοίου, *λεύσσω* (*λευκός* φωτεινός)
βλέπω, *φθογγή* (*φθέγγομαι*) φωνή, ὀμιλία, *οἷς* κ. *οἷς* (ovis) γ. κ.
πρόβατον ἐκ τοῦ *ἐλεύσσομεν* κατὰ ζευγμα θὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἠκού-
ομεν : *φθογγὴν* αὐτῶν *τε* (τῶν ἰδίων τῶν Κ.) *δίων τε*.—168-9
κνέφας οὐ. σκότος.

170 6 *τίθεμαι ἀγορὴν* συγκαλῶ ἀ., μετὰ πᾶσι ἐν μέσῳ, ἐνώ-
πιον πάντων, *μίμνω* (*μι μέν-ω*) μένω, *ἐρίηρες* 100, *σὺν ἐμοῖς* ἔ.
μετὰ τοῦ πληρώματος τοῦ ἰδικοῦ μου πλοίου, *οἷτινές* εἰσι τί
πρᾶγμα εἶναι, ἢ *ῥα*... πλ. ἔρ. ἐὰν δηλαδὴ (ἢ διπλῆ ἔρ. διὰ τοῦ ἦ
(ἦέ)-ἦ (ἦε), ἐπεξ. τοῦ *οἷτινες*), *ὕβριστής* (ὑβρις (ἐκ τῆς ὑπερ-super)
ἢ συνειδήσις τῆς ἰδίας ὑπεροχῆς καὶ κατάχρησις αὐτῆς ἐπὶ ζημίᾳ ἄλ-

λων) ὑπερόπτης, ἀτάσθαλος, νόσος καρδία, ψυχὴ, θεοδ^φῆς (δ^φέος, ἀντὶ θεο δ^φεῖς) φοβούμενος τὸν θεόν.—177-80 ἀμβαίνω ἀναβαίνω. ἀναλῦσαι νὰ λύσωσι καὶ νὰ λάβωσιν ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον, 179-80=103 4.—181-6 τὸν χῶρον εἰς ἐμείνον τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἠθέλομεν νὰ διαπεραιωθῶμεν, ἐσχατιῇ ἐσχατον ἄκρον (τῆς ἀκτῆς, νήσου), ἀγχι πλησίον, συγκρ. ἄσσον, ὑπρῆτκ. ἄγχιστα, κατηρεφῆς 2 (ἐρέφω (ὄροφῆ) στεγάζω, κατα-ῶλον) ὁλόκληρον ἐστεγασμένον, σκεπασμένον, ἐνθα ἐν τῷ σπηλαίῳ, λαύω διανυκτερεύω (ἢ κατάλ. -σκω θαμ.), αὐλή μάνδρα, δέμω 51 δῶμα, κατωρυχῆς 2 (κατορύσσομαι) κεχωσμένος εἰς τὴν γῆν (καὶ ἐξέχων ὑπὲρ αὐτὴν ἀρκετά), πίτυς-υος εἶδος πεύκης, μακρός ὑψηλός, ἰδὲ καί, ὑψικόμος (κόμη φύλλωμα) ὑψηλὰ ἔχων τὸ φύλλωμα, ὑψικόρυφος.—187-92 ἐν-ιαύω 184, ὅς ῥα ὡς εἶναι αὐτονόητον ἐκ τῶν εἰρημένων, ἀπόπροθεν μακρὰν τῶν ἄλλων, οὐδὲ οὐ γάρ, πωλέομαι (θαμ. τοῦ πέλομαι εἰμί) ἐπικοινωνῶ, συχνάζω, μετ' ἄλλους πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀπάνευθεν 36, οἶδα ἀθεμίστια τρέφω ἄγρια αἰσθήματα, καὶ γὰρ καὶ ἀληθῶς (ἐπικυροῖ τὰ ἐν τοῖς ἠγουμενοῖς), τεύχω κατασκευάζω, τέτυγμαι εἶμαι κατασκευασμένος, εἶμαι, θαῦμα ὑπερφυσικὸν τέρας, οὐδὲ καὶ δέν, διότι δέν, ἔοικα +δοτ. ὁμοιάζω, ῥίον κορυφὴ ὄρους, ἀκρόρεια, οἶον ἀπ' ἄλλων διακρινομένη τῶν ἄλλων (ὥστε ἡ μονήρης κορυφὴ νὰ ἐξέχη τῶν πέριξ). — 193-6 πὰρ παρά, προβλ. ἀμ-βαίνειν 178, ἔρῳμαι ἐρύομαι, φυλάττω, βῆν ἔβην, ἐξεκίνησα.— 196-215 ἔχον εἶχον καὶ ἔφερον μαζί μου, αἴγεις αἴγειος, ὅς Ἀπόλλων, ἀμφιβαίνω προστατεύω (ὁ ὑπρστλ. διότι σήμερον ἡ πόλις εἶναι κατεστραμμένη) τίς ἡ πρώτη σημ. τοῦ ῥ.; οὕνεκα (οὐ ἔνεκα) διότι, περιέχομαι προφυλάττω, ὑπερασπίζω· τίς ἡ πρώτη σημ.; ἄζομαι (ἄγιοσ) εὐλαθεῦμαι, σέβομαι, ἄλσος οὐ. ἱερὸς τόπος δενδρόφυτος, πόρην ἄορ. ἄνευ ἐνεστ., πρkm. πέπρωται, ἔδωκεν, ἀγλαὸς λαμπρός, τάλαντον μονὰς βάρους (ἀγνώστου ἡμῖν), εὐεργῆς 2 καλῶς κατειργασμένος, πᾶσιν ἐν ὄλφ, ἀκηράσιος (ἀκήρατος, ἀκηρῆτος, ἀ(στ.) κεράννυμι) ἄκρατος, οὐδὲ καὶ δέν, ἠείδη ἦδει, δμῶς-ωδς (δάμναμαι, δοριάλωτος) δοῦλος, ἀμφίπολος θ. (ἢ ἀμφί τινα πελομένη, ἢ εὐρισκομένη ἢ ἀσχολουμένη περὶ τινα) θεράπαινα, αὐτὸς αὐτὸς μόνον, μόνον αὐτός, ταμίη θ. οἰκονόμος, μία οἶη ὀλομόναχη, πίνω (ἐνταῦθα) θέλω, πρόκειται νὰ πῶ, ὅτε πίνοιεν τί σημ. ἢ χρόν. πρότ.; χεῦε ἄορ. ἀντὶ πρκ. χέε, μέτρον μονὰς χωρητικότητος ἀγνώστου ποσοῦ, ὀδμῆ ὀσμῆ, ὀδώδειν ὑπρστλ. τοῦ ὄζειν : ἐμύριζεν, ἀνεδίδοτο, τότε ὑπὸ τὴν ἐν-

τύπωσιν τῆς εὐωδίας, οὐ τοι φίλον οὐδαμῶς εὐχάριστον, πολὺ
 δυσάρεστον, ἀποσχέσθαι (τοῦ οἴνου) νὰ μὴ πῖη τις, ἐμπλήσας :
 πλήρη, ἐν ἐπίρ., κώρυκος ἄ. σάκκος δερμάτινος, τοπ. πτ., ἦα οὐ
 πληθ. ἐφόδια (εἶμι), αὐτίκα εὐθύς μόλις εἶδον τὰ περὶ τὸ σπή-
 λαιον, δίσομαι οἴσομαι, δίσαστο θ. προησθάνθη ἢ ψυχῆ μου, ἀγήνωρ
 (ἄγαν ἀνήρ, ἀγαθός) γενναῖος, ἐπέροχομαι προσέροχομαι, ἀνδρα
 ἀντκμ., ἐπιειμένος ποκμ. τοῦ ἐπιένυσθαι ἀμφιένυσθαι, περιβάλ-
 λεσθαι, ὀπλίζεσθαι, δίκαι δικαιοσύνη, θέμιστες 112.

152 ῥοδοδάκτυλος, διότι χρόνον βραχὺν πρὸ τῆς ἀνατολῆς
 τοῦ ἡλίου προβάλλουσιν ἐν τῷ ὀρίζοντι δέσμαι ἠλιακῶν ἀκτίνων
 ὡς ῥόδινοι δάκτυλοι τῆς Ἡοῦς, ὅταν δὲ ἔκτασις ὅλη ἱκανὸν πρὸ
 τῆς ἀνατολῆς προβάλλῃ ὡς κροκόχρους, ἢ θεὰ λέγεται κροκόπε-
 πλος.—153 ἐδινεόμεσθα, ἵνα ἐρευνήσωμεν μήπως ἠδύνατο νὰ
 παράσῃ ἡμῖν ἐν τῇ θέσει ἡμῶν βοήθειάν τινα.—κοῦραι τοῦ Διός,
 διότι εἶναι προσωποποιία τῶν αἰωνίως ῥεόντων ὑδάτων ἢ τοῦ ὑγροῦ
 χυμοῦ τοῦ ζωογονοῦντος πᾶσαν γήνην βλάστησιν, τὰ ὑδατα δὲ
 ταῦτα ὀφείλουσι τὴν γένεσιν αὐτῶν εἰς τὰ οὐράνια ὑδατα, τὰ ὁποῖα
 χύνει ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Ζεὺς.—αἰγίοχος Ἡ αἰγίς ἦτο ἄσπις τοῦ Διός
 ἀποτελουμένη ἐξ ἀπλοῦ δέρματος (τοῦ τῆς αἰγὸς Ἀμαλθείας, ὡς
 ἐλέγετο, ἢ νήπιον ἐθήλασεν ὁ Ζεὺς), ὡς ἦσαν αἱ πρωτόγονοι ἀσπί-
 δες, ὅπερ συνδεόμενον περὶ τὸν λαιμὸν προεβάλλετο διὰ τῆς ἀρι-
 στερᾶς χειρὸς ὡς σκέπη τοῦ σώματος, Πίν. Η' 1-2, προβλ. καὶ Πίν.
 Θ' 1 (ὅπου τὴν αἰγίδα θυσανωτὴν καὶ φολιδαωτὴν προβάλλει ἢ
 Ἀθηνᾶ). Ἐπειδὴ τινασσομένη ἐμπνέει τρομόν τοῖς ἀντιπάλοις, φαί-
 νεται ὅτι εἶναι προσωποποιία τῶν θυελλωδῶν νεφῶν τῆς καταιγίδος,
 ἐξ ὧν προέρχονται ἢ ἀστραπὴ καὶ ὁ κεραυνός, τὰ φοβερὰ ὄπλα τοῦ
 Διός.—156 καμπύλα τόξα. Τὸ τόξον ἀποτελεῖται πολλάκις ἐκ
 καμπύλης ἐλαστικῆς ξυλίνης ῥάβδου μήκους μέχρι 1 μ. περίπου,
 ἐφ' ἧς ἐπεκολλᾶτο ἐπιμήκης ἐλαστικὴ κερατίνη πλᾶξ μονοκόμματος
 πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐλαστικότητος· ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ἄκρου ἦτο στερεῶς
 προσδεδεμένη ἢ νευρά, βοεῖα χορδὴ περιεστραμμένη ἢ πεπλεγμένη,
 ἧς τὸ ἐλεύθερον ἄκρον προσεδένετο εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ τόξου,
 ὁσάκις ἐμελλε νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτοῦ. Τὸ τόξον ἐστήνετο συνήθως
 ὄρθιον ἢ ἐκραιεῖτο διὰ τῆς χειρὸς ὑπὸ τῶν ἐπιβαινόντων ἄρμα-
 τος, ὥστε ἡ κοίλη πλευρὰ νὰ εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὸν στόχον,
 ἐφηρημόζετο τὸ βέλος ἐπὶ τῆς νευρᾶς, εἴλετο αὕτη πρὸς τὸ μέρος
 τοῦ τοξότου, τὸ τόξον ἐκαμπυλοῦτο ἤδη ἀντιθέτως καί, ὅτε εἴχε
 ταθῆ ἰσχυρῶς (ἔχον τότε ὕψος περὶ τὰ 0,7 μ.), ἀφίετο ἢ νευρὰ

καὶ τὸ βέλος ἔξηκοντίζετο, Πίν. I' 1 καὶ Πίν. Θ' 3-4.—Τὸ βέλος συνίστατο 1) ἐκ τῆς χαλκῆς ἢ λιθίνης (ἐξ ὀψιανοῦ λίθου) αἰχμῆς, φερούσης 3 ἀκίδας, Πίν. Θ' 6 8, καὶ 2) ἐξ ἑλαφοῦ κονταρίου ἐκ λεπτοῦ ξύλου ἢ καλάμου, ὅπερ κάτωθεν ἔφερε σχισμὴν, ἵνα στερεώ- νηται ἐπὶ τῆς νευρᾶς· τοῦτο ἢ εἰσήρχετο ἐντὸς μικροῦ αὐλοῦ τῆς αἰχμῆς, ἢ ἔφερε σχισμὴν, ἣτις, ἀφ' οὗ ἐνηρμόζετο ἐν αὐτῇ τὸ βέλος, φέρον ἢ μὴ ἰδίαν βάλαν, (Πίν. Θ' 6 8) περιεδένετο συσφιγγομένη.— Ἴνα προφυλάσσωνται τὰ βέλη ἀπὸ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐπιδράσεων, ἐτίθεντο ἐν τῇ *φαρέτρα*, φερομένη κατὰ γνώτου δι' ἱμάντος καὶ φερούση πῶμα, Πίν. I' 1. Τὸ τόξον ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ καμπύ- λον διὰ τὸ σχῆμα, τὸ ὁποῖον εἶχε καὶ ἐν τῇ ἀδρανεῖα αὐτοῦ.— *δολίχαιλος* διὰ τί ἐνταῦθα ὁ αὐλὸς μακρὸς;—*160 ἐμοὶ δὲ δέκα*. Πᾶσαν λείαν ὁ στρατὸς διῆρει εἰς ἵσα μερίδια, διανεμόμενα διὰ κλή- ρου εἰς πάντας τοὺς μετασχόντας τῆς ἐπιχειρήσεως ἄνδρας. Πρὸ τῆς διανομῆς ὅμως ταύτης τὰ κάλλιστα τῶν ἀντικειμένων τῆς λείας ἢ πρόσθετόν τι μερίδιον ἔξεχωρίζετο ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐδίδετο τιμῆς ἕνεκα εἰς τὸν ἡγεμόνα, καλούμενον *γέρας*.—*164 ἀμφιφορεὺς* Πίν. IA' 3—*165 ἱερὸν* πτολίεθρον α 2.—*173 ἐμοῖς ἐτάροισι* τίσι; —*178 πρυμνήσια* λῦσαι. Κατὰ τὰ 136-7 ἐν τῷ λιμένι τούτῳ δὲν ἐχορεύετο τις καλῶδια. Ὅθεν ἢ προσθήκη ἐνταῦθα εἶναι τυπική, γενομένη διὰ τὴν κατὰ πάντα ἀπόπλουν πλοίων συνηθισομένην τοιαύτην ἐνέργειαν, χωρὶς ὁ ποιητὴς νὰ σκεφθῇ ἂν αὕτη εἰσρμο- στεῖ ἐνταῦθα. Καὶ ὁ ἀγαθὸς Ὅμηρος ἐνίοτε κοιμᾶται.— *186* Δὲν πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ζῶντα δένδρα περιστέφοντα ἐνδοθεν ἢ ἔξωθεν τὴν μάνδραν, διότι ταῦτα ὡς μὴ δυνάμενα διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν νὰ εἶναι πυκνὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ποτελῶσιν ἀσφαλῆ φραγμόν, ἀλλὰ κορμούς δένδρων ἢ ἐρριμένους ἐπὶ τῆς μάνδρας ἢ μᾶλλον ἐμπε- πηγμένους ὡς σταύρωμα ἔξωθεν τῆς μάνδρας ἢ μεταξὺ τῶν πετρῶν. Ἡ εἴσοδος εἰς τὸ σπήλαιον ἐγένετο διὰ τῆς αὐλῆς.—*196 αἴγειος ἀσκὸς* σύνηθος μέσον πρὸς μεταφορὰν οἴνου ἐν Ἑλλάδι.—*198 ἀμφιφεβήκει* τότε, οὐχὶ πλέον σήμερον, διότι ἐπιστεύετο ὅτι οἱ πολιοῦχοι θεοὶ κατέλειπον τὴν πόλιν καταστρεφομένην.—*200 ἄλ- σος* *δενδρῆεν*. Ὁ Ὅμηρος γινώσκει καὶ ναοὺς καὶ εἰδῶλα τῶν θεῶν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἡρωικοὺς χρόνους ναοὶ διὰ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν ἴσως δὲν ὑπῆρχον, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἐχρησίμευον τόποι ἱεροί, ἀποκεχωρισμένοι τῶν πέριξ (ὅθεν *τεμένη*), *δενδρόφυτοι*, τὰ *ἄλση*, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ὁ βωμὸς τοῦ θεοῦ. Τὸ δένδρον εἶχεν ἰδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου, διότι κατὰ παλαιο-

τάτα; θρησκευτ. δοξασίας τὰ δένδρα ἐνομίζοντο ὡς κατοικία τῶν θεῶν (πρβλ. τὰς Δρυάδας καὶ Ἀμαδρουάδας Νύμφας)· καὶ ἕκαστος τῶν θεῶν ὡς εἶχεν ἴδιον ἱερὸν ζῶον, οὕτως εἶχε καὶ ἴδιον ἱερὸν δένδρον, ὁ Ζεὺς τὴν δρυῖν, ὁ Ἀπόλλων τὴν δάφνην, ἡ Ἀθηναῖα τὴν ἐλαίαν, ἡ Ἀφροδίτη τὴν μύρτον, ὁ Διόνυσος τὸν κισσόν. — Ὁ δὲ **ἱερεὺς** ἦτο θεράπων καὶ ἐπιστάτης ὄρισμένου ἱεροῦ, τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ἔχων κύριον ἔργον, οὐχὶ τὸ θύειν, ὅπερ ἐτέλουν καὶ οἱ προϊστάμενοι λαῶν καὶ οἰκογενειῶν, βασιλεῖς, ἄρχοντες κλπ. Τὸ ἀξίωμα ἦτο κληρονομικὸν ἢ αἱρετόν, διὰ βίου ἢ ἐνιαύσιον. Ὁ ἱερεὺς ἔφερε μακρὸν ἄζωστον χιτῶνα, συνήθως λευκόν, ἐνίοτε πορφυρεῶν, ἴσως πάντες οἱ ἱερεῖς ἔφερον κόμην, στεφάνους ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ θεοῦ καὶ ῥάβδον ἐν τῇ χειρὶ. — **ἄζόμενοι** διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν κατοικίαν ἐν τῷ ἱερῷ ἄισαι. Ἄλλ' ἡ εὐλάβεια δὲν προβαίνει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ Ὅδ. νὰ ἀφήσῃ τὸν ἱερέα καὶ ἄνευ λύτρων. — **202 τάλαντα χρυσοῦ** μέσα καταλλαγῆς ἀγνώστου βάρους καὶ ἀξίας, ἰδ. τῶν ἡμετ. **Διδακτικῶν** σ. 67 καὶ εἰκόνα χαλκοῦ τάλαντου ἐν Ἀριστ. Ἀθ. Πολιτεία Πίν. Α' 1 τῆς ἡμετ. ἐκδ.—**204 δυνάδεκα**. Ὁ ἀριθμὸς οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν 12 νεῶν τοῦ Ὅδ., διότι ὁ οἶνος ἐδόθη μόνον εἰς τὸν Ὅδ. — **206 δμῶες** Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὑπάρχουσι τρεῖς τάξεις κατοίκων, οἱ εὐγενεῖς, οἱ ἐλεύθεροι πολῖται (δῆμος) καὶ οἱ δούλοι, εἰς οὓς ἀνήκουσι καὶ οἱ δμῶες. Ἡ λ. ἀρχήθη ἐσήμαινε τὸν ἐν πολέμῳ δοριάλωτον, τὸν ἀνήκοντα εἰς λαὸν ὑποταχθέντα, ὡς ἦσαν οἱ εἰλωτες τῆς Λακωνικῆς καὶ οἱ πενέσται τῆς Θεσσαλίας, καὶ κατὰ τοῦτο θὰ διεκρίνοντο τῶν συνήθων δούλων, ἀλλ' ἄδηλον ἂν ἡ διάκρισις αὕτη ὑφίσταται παρ' Ὀμήρῳ. Παρὰ τούτῳ ὁ ἀριθμὸς τῶν δούλων εἶναι μικρὸς, μόνον δὲ οἱ ἠγεμόνες καὶ οἱ εὐγενεῖς ἔχουσι πολλοὺς ἢ δοριαλώτους ἢ ἀγορασθέντας ἀπὸ πειρατῶν, μεταξὺ δὲ ἐλευθέρων καὶ δούλων ὑφίσταται οὐχὶ μέγα χάσμα, ἀλλὰ τοῦναντίον συνήθως οἰκεία ἀναστροφή, διότι ὡς πιστοὶ θεράποντες τῶν κυρίων δύνανται νὰ πολαύωσι μεγάλην ἐκτιμῆσεως καὶ φιλόφρονος εὐνοίας.—**207** Ὁ οἶνος ἐφυλάσσετο ἐντὸς πίθων ἢ ἀμφορέων. Ἐνταῦθα διὰ τί ἡ τόση μυστικότης τῆς φυλάξεως; —**208 ἐρυθρὸν** Πῶς ἐκάλεσε προηγουμένως τὸν αὐτὸν οἶνον διὰ τὸ χρῶμα; πῶς δύναται νὰ ἀρθῇ ἡ ἀντίφασις; — **209 μέτρον** μονὰς μέτρον ἀγνώστου ποσοῦ, ἴσως ποτήριον ὄρισμένης χωρητικότητος. Ὑστερον ἡ συνήθης ἀναλογία τῆς κρασεως ἦτο 3)5 ὕδ. καὶ 2)5 οἶν. — **213 αὐτίκα** Εἰς τοὺς ἐταίρους οὐδὲν εἶχεν εἰπεῖ

πρότερον περί τοιαύτης ύποψίας, ἀλλ' ἡ ύπόνοια ἐπῆλθεν εἰς αὐτὸν ἅμα ἰδόντα τεράστιον σπήλαιον μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτοῦ. — Διὰ τί ὁ ποιητῆς ἐνταῦθα περιγράφει τὰ κατὰ τὸν οἶνον καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως ;

216-49. 216-23 καρπάλιμος ταχύς, ἄντρον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σπηλαίου, **σπέος** τὸ ἐξωτερικόν, οὐδὲ ἀλλὰ δέν, **νομεύω** βόσκω, **νομὸς** ὁ τόπος τῆς βοσκῆς, ἡ βοσκή, **θηέομαι** θεάομαι-ῶμαι, **ταρσός** ἄ. καλαθίσκος, τυρόβολον (ἐν ᾧ ξηραίνεται καὶ στραγγίζει ὁ τυρός), **βρίθω** εἶμαι (βαρῆς) φορτωμένος, γεμᾶτος, **σηκός** ἄ. μάνδρα (τῶν νεογνῶν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου), **στεινομαι** εἶμαι στενός, πλήρης, **ἐκασται** ἐκάστη κατηγορία, ἡλικία, **ἐρχατο** γ' πληθ. ὑπρστλ. τοῦ **ἐργω** (εἶργω) κλείω, **διακρίνω** διαχωρίζω, **χωρίς** χωριστά, **πρόγονοι** (ῥιες) τὰ πρόγια, **μέτασσαι** (μετὰ-κίω) τὰ μεσαῖα, **ἔρσαι** (ἔρση δρόσος) τὰ τρυφερά, τὰ ὄψιμα, **αἶθε** ἀφ' ἐτέρου, **ἄγγος** οὐ. ἀγγεῖον, **γαυλός** ἄ. κάδη, καρδάρι, **τετυγμένα** εὖ τετυγμένα ἢ χειροποίητα, **νά(ι)ω** πλέω, εἶμαι πλήρης, ἐκχειλίζω, **δρός** ἄ. τυρόγαλον. — **224-30 ἴσσομαι**, **ἐλισάμην** κ. **ἐλιτόμην**, παρακαλῶ (**λιτή**, **λιτανεύω**), ἴμεναι ἰέναι, **πάλιν** ὀπίσω, **ἴμεναι** **πάλιν** νὰ ἐπιστρέψωμεν, **αἴνυμαι** λαμβάνω, **πρώιστα** εἰς τὸ αἰνυμένους ἴμεναι **πάλιν**, **ἐξελαύνω** ἐξάγω· τὸ πρᾶγμα φυσικώτερον ἔδει νὰ ἐξενεχθῆ ᾧδε : **Πρώιστα μὲν τυρῶν αἰνυμένους**, αὐτὰρ ἔπειτα ἐξελάσαντας **καρπαλίμως σηκῶν ἐρίφους** τε καὶ ἄρνας **πάλιν ἴμεναι ἐπὶ νῆα θοὴν** καὶ **ἐμπλεῖν...** ἢ **τε** ἀντίθ. πρὸς τὰ ἡγούμενα : καὶ ὁμως θὰ ἦτο, **ἦεν ἂν** (πιθέσθαι), **κερδίων** (κέρδος) ὠφελιμώτερος, **αὐτὸν** κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν κατοικίαν, **ξείνια** δῶρα ξενίας, **αὐτὸν** **τε** καὶ **εἴ μοι...** ἀντικμ. τοῦ ἴδοιμι· ἢ πρότασις πλαγ. ἔρ. μετὰ πρότασιν ἀποπέρας. — **231-3 κῆναιτες** καίω, θύω, **τυρῶν** γεν. διατρ., καὶ αὐτοὶ ὡς καὶ οἱ θεοὶ ἐκ τοῦ ὀλοκαυτωθέντος τυροῦ, **μένομέν μιν ;** ἦος ἔως, **νέμων** μετὰ τὰ βοσκήματά του ἢ κατὰ λέξιν. — **233-9 ἄχθος** βάρος, φορτίον, **δβριμος** (**βρίθω**) βαρῆς, **ὑλη** ξύλα, **ἀζαλέος** ξηρός, **ποτιδόρπιος** (**ποτὶ** (**προτί**), πρὸς τὸ δόρπον) διὰ τὸ δεῖπνον πρὸς φωτισμόν, **δρυμαγδός** ἄ. δοῦπος, ἀτάγος : μετὰ πατάγου ἔρριψε **κάτω**, **ἀποσσεύομαι** ἀπομακρύνομαι ταχέως, παράταξ. ἀντί : ὥστε ἡμεῖς, **μυχός** τὰ ἐνδότερα, τὸ βάθος, **ἐλαύνω** εἰσάγω, **πάντα μάλα** ὅλα ἀνεξαιρέτως, ἀκριβῶς, **θύρηφιν** ὄργ. πτ. ἔξω, **βαθὺς** ὑψηλός. — **240-5 ἐπέθηκεν** εἰς τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου, **θυρεός** ἄ. θυρόλιθος, θυροτέτρα, **αἶρω** αἶρω, **ὑπόσε-ὑποῦ ὑπόθεν**, **ἐσθλός** ἀγαθός, στερεός, **τετράκυκλος** τετράτροχος, **ὀχλίξω** μετακινῶ,

οὐδας 135, *πέτρῃ* βράχος, *ἡλίβατος* (ἀγν. ἔτυμ. καὶ σημ.) ἀποκρημνος, ὑψηλός, *θύραι* τὸ στόμιον, ὁ πληθ. διότι ἡ θύρα τῶν οἰκιῶν συνίστατο ἐκ μερῶν, *μηκὰς* 124 (*μηκῶμαι* βελάζω, *μυκῶμαι* μουγγρίζω), *κατὰ μοῖραν* κατὰ σειράν, *ὕψημι* ἀπολύω κάτωθεν (ἐκάστης), *ἐμβρουον* νεογνόν.—246-9 *τρέφω* πῆζω, *τάλαρος* ἄ. κάλαθος, εἰς τὸ κατέθηκεν, *ἀμάομαι* 135 συμμαζεύω (δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸ πηκτὸν γάλα), συνθλίβω εἰς σφαῖραν, *ἔστησεν* ἐτοποθέτησεν ἐντὸς ὀρθῶν ἀγγείων, ἐσώρευσεν ἕως ἐπάνω.

219 *σηκοί*. Τὸ σπῆλαιον ἦτο τόσον μέγα, ὥστε τμήμα αὐτοῦ ἔφερε κεχωρισμένας μάνδρας χάριν τῶν μικρῶν ζώων.—221 Ἴσως ὁ ποιητὴς φαντάζεται ὅτι τὰ αἰγοπρόβατα τῶν Κ. ἐγένων τρεῖς τοῦ ἔτους.—222 *ναῖον*. Ὁ προκ. δηλοῖ ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη εἶχε γίνεαι οὐχὶ πρὸ πολλοῦ.—231 *ἐθύσαμεν*. Παρ' Ὀμήρῳ θύειν καὶ τρώγειν εἶναι ἀείποτε ἀλληλένδετα· ὡς ἡμεῖς πρὸ τοῦ φαγητοῦ κάμνομεν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, εὐχόμενοι ἢ εὐγνωμονοῦντες πρὸς τὸ θεῖον, οὕτω καὶ οἱ ἡρώες θύουσιν ἐξ ἐκείνου, ὅ,τι πρόκειται νὰ φάγωσιν, ἀναγνωρίζοντες οὕτως ὅτι πᾶν ὅ,τι ἔχουσι καὶ καρποῦνται ὀφείλουσι τοῖς θεοῖς, ὑπόχρεοι εἰς εὐγνωμοσύνην· οὕτως ἐνταῦθα θύουσιν ἐπὶ τῆς πυρᾶς τυρόν, ἐξ οὗ γεύονται οἱ θεοὶ τῆς ἀνερχομένης κνίσσης, ἀλλαχοῦ σπένδουσιν ὕδωρ διὰ τὴν ἔλλειψιν οἴνου.—241 *δύω καὶ εἶκος* ἄμαξαι. Ὁ ποιητὴς ἀπλῶς ὑπολογίζει τὴν δύναμιν τῆς ἀντιστάσεως τοῦ λίθου (σήμερον ὑπολογίζομεν εἰς ἵππους), χωρὶς νὰ προβλέπῃ εἰς τὸ δυνατόν τῆς ἐκτελέσεως τοιοῦτου ἔργου.—245 *ἐμβρουον*. Ὁ Κύκλωψ δὲν ἤμελγεν ὄλον τὸ γάλα, ἀφήνων μέρος χάριν τῶν νεογνῶν.—246 *θρέψας*. Ἡ πῆξις συνήθως ἐγένετο ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τοῦ ὀποῦ, γαλακτώδους χυμοῦ τῆς συκῆς, ἔχοντος πηκτικὴν δύναμιν ὡς καὶ ἡ πυτία.

250-86. 250-5 *σπεῦσε πονησάμενος* μετὰ σπουδῆς ἐτελείωσε, *ἄεά, εἴσιδε* τὸ βλέμμα του ἔπρεσεν ἐπάνω μας, *εἶρομαι* 13, *κέλευθος* θ. ἡ ὁδός, πληθ. συνήθως τὰ *κέλευθα, ἡ-ῆ* 175, *ἀλάομαι* πλανῶμαι, *ἀλήτης*, ὁ προκμ. ὡς ἔνεστ., *κατὰ προῆξιν* χάριν ἐμπορικῶν υποθέσεων, *μαψιδίως* (μάψ μάτην) εἰς τὴν τύχην, ἀνευ ὄρισμένου σκοποῦ, *οἶά τε* ὡς, ὅπως, *ληιστήρ* (ληίζομαι) πειρατής, *ὕπειρ ἄλα* ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, *ἀλόωνται* ἀλάονται, *παρὰ τίθεμαι* διηφοκινδυνεύω, *ψυχὴ ζωή*.—256-66 *ὡς* ἀντὶ ἀντικμ. εἰς τὸ ἔφατο· ταῦτα, *κατακλάομαι* συντριβομαι, ἠαγίζω, *δαισάντων* γεν. ἀπόλ. μετὰ τὸ ἡμῖν, *φθόγγος* φθογγή, φωνή, *πέλωρος* πελώριος, *καὶ ὡς* παρ' ὄλον τοῦτον τὸν φόβον, *τοὶ σοί, tibi*, χαρ. καὶ ταῦτα λέγω

πρὸς χάριν σου, ἐπειδὴ μὲ ἠρώτησας, ἀποπλάζομαι 2 ἀποπλανῶμαι, λαῖτμα θ 561, ἴσμαι φέρομαι, σπεύδω, ἐνδ. μτχ., ὀδὸς νία, κέλευθος πορεία, ἴτερ, πλοῦς, ποῦ φαίνεται, νομίζω, μητίομαι (μῆτις) σκέπτομαι, σχεδιάζω: τοιαύτη ἦτο, ὡς φαίνεται, ἢ θέλησις τοῦ Διός, εὐχομαι καυχῶμαι, λαοὶ ἄνδρες, πολεμισταί, δὴ προφανῶς, ὡς γνωστόν, ὑπουράνιον κλέος ἢ δόξα ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἀνὰ τὴν οἰκουμένην σύμπαταν, μέγιστον κτγρ., τόσσην τηλικαύτην.—266-71 αὐτε ἀφ' ἑτέρου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τίνα; ἰκόμεθα τὰ σά, γόνυ, γούνατος κ. γουνός, γούνατα καὶ γούνα, κιχάνω καταφθάνω, κιχανόμενοι καταντήσαντες ἐνιαυθα, εἶ τι.. πλ. ἐρ., πόρον 201, ξεινήιον ξένιον, φιλόξενος ἐστίασις, φίλευμα, δωτίνη θ. δῶρον τιμῆς, ξενίας, ὅπως ἐγένετο κατὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν ξένων, θέμις θ. ἔθιμον, συνήθεια, ἦ τε ἔλξ, ἀντι ὅ τε (τὸ δίδόναι ξεινήιον), ξείνων ἐκ τοῦ θέμις ὅπως συνηθίζουσιν οἱ ξένοι, ὅπως συνηθίζεται πρὸς τοὺς ξένους, αἰδέομαι σέβομαι, φέριστος κ. φέρτατος, συγκρ. φέρτερος ἐκ τοῦ φέρειν, παραγωγικώτατος, ἄριστος, γενναιότατος, ἰκέτης κατὰ τὸ ἰκνέσθαι γούνα, ἐπιτιμήτωρ ἐκδικητῆς τῆς τιμῆς, προστάτης, ξείνιος ξένιος, προστάτης τῶν ξένων, δε αἶτ., ὀπηδῶ (ὀπαδός) ἀκολουθῶ, βοηθῶ, αἰδοῖος (αἰδώς) σεβαστός.—272-80 νηλ(ε)ῆς 17, εἷς ἐοσί, εἶ, νήπιος μωρός, δε αἰτιολ., δεδδίμεν δεδιέναι, ἀλέομαι ἀποφεύγω, φοβοῦμαι, ἀλέγω 115, αἰγλοχος 154, μάκαρ μακάριος, εὐδαίμων, ἦ ἀληθῶς, φέρτερος 269 ἰσχυρότερος, πεφιδοίμην ἄορ. μετ' ἀναδιπλ. τοῦ φείδεσθαι, ἀλευάμενος 274, ἔχθος ἔχθρα, μῖσος,: ἐκ φόβου πρὸς τὴν ἔχθραν τοῦ Διός: τὸ νόημα: ἐὰν ἤθελον φεισθῆ σοῦ, θὰ ἔπραττον τοῦτο οὐχὶ ἐκ φόβου..., ἀλλὰ κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς καρδίας μου, εἴφ' εἰπέ, ἔχω νῆα προσομίζω τὸ πλοῖον, ὄπη ποῦ, ἐνεργῆς 202, ἰών κατὰ τὸν ἐρχομόν σου, κατὰ τὸν πρὸς τὰ ἐδῶ πλοῦν σου, ἦ-ἦ εἰ-ἦ, ἐσχατιῇ ἀπομεμακρυσμένη ἄκρα, δαήω ὑποτ. τοῦ ἄορ. ἐδάην ἔμαθον, ἄχω. ἐνες. (ἀδαῆς, δαήμων, ἀδαημοσύνη).—281 6 πειράζω δοκιμάζω, λανθάνω τινὰ διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινος, λάθε (πειράζων), εἰδότα πολλὰ ὡς πολύπειρον, ὡς διδάσκαλον εἰς αὐτά, ἄπορρον (ἄψ ὀπίσω, πάλιν-ὄσω) πάλιν, εἰς τὸ προσέφην ἀντὶ ἀπαμειβόμεν, κατέαξε κατάγνυμι, ἐνοσίχθων ἄ. 74, πείραρα ρατος οὐ. πέρας,: ἔσχατα, ὅμοι 3 ὑμέτερος, προσπελάζω φέρω πλησίον, ὀπτω ἐπάνω, ἀκρη ἀκρωτήριον, προεξέχοντες βράχοι, ἐνεικα ἦνεγκα, αἰπὺς ὄλεθρος α 11.

251 πῦρ ἀνέκαιε, διότι τὸ ἐν 231 ἀναφθὲν πῦρ φαίνεται

ὅτι εἶχε σβεσθῆ, ὅπερ οὕτω δὲν εἶδεν ὁ Κύκλωψ. — εἶσιδεν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐχρησιμοποιοῦντο λύχνοι λίθινοι, φέροντες ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ἐπιφανείας κοιλότητα πληρουμένην ἐλαίου ἢ λίπους καὶ φέρουσαν μύζας χάριν τῶν θρυαλλίδων, Πίν. ΙΑ' 1. — 252 Κατὰ τὰ ἑλλ. ἔθιμα μόνον μετὰ τὴν ἐστίασιν ἠρωτᾶτο ὁ ξένος περὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ταξιδίου. — 254 *ληιστῆρες* Φοίνικες, Κᾶρες καὶ Ἕλληνες πειραταὶ ἐλυμαίνοντο τὴν Μεσόγειον, ἀναγκάζοντες τοὺς ἀνθρώπους νὰ κτίζωσι τὰς πόλεις αὐτῶν ἐν ὀχυροῖς καὶ μακρὰν τῆς θαλάσσης· οἱ ἄνδρες ἐφονεύοντο, γυναῖκες καὶ παῖδια ἀπῆγοντο εἰς αἰχμαλωσίαν, αἱ πόλεις διηρπάζοντο, ἐκαίετο πᾶν ὅ,τι δὲν ἦτο χρήσιμον. Ἡ πειρατεία λοιπὸν ἦτο συνηθέστατον ἐπάγγελμα κατὰ τοὺς ἠρωικούς χρόνους καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἐρωτώμενος ἐὰν εἶναι πειρατὴς δὲν θεωρεῖ ἑαυτὸν προσβεβλημένον ἐκ τούτου. Πάντως ὅμως ἐθεωρεῖτο ἔντιμος προσπορίζουσα καὶ μέγα κλέος, ἐὰν ἤσκειτο πρὸς ἀλλοδαπούς, πρὸς οὓς ὁ λαὸς τοῦ πειρατοῦ δὲν συνεδέετο διὰ φιλίας, ἄλλως ἄδικος καὶ αἰσχροῦ. Πειρατικὴ πράξις ἦτο ἡ ἄλωσις τῆς Ἰσμάρου, ἣν ὁ Ὀδ. ἀπαξιῶι νάποδῶση εἰς τὸ ὅτι οἱ Κίκωνες ἦσαν σύμμαχοι τῶν Τρώων. Ἴσως ὑπαινιγμούς κατὰ τῆς πειρατείας ἐνέχουσι καὶ ἐνταῦθα αἱ λ. *μαψιδίως, ἀλάλησθε, κανόν.* — 257 *αὐτόν τε* καὶ τὴν τερατώδη σωματικὴν μορφήν τοῦ ἰδίου, ἣτις τώρα κατεφάνη ἐκ τοῦ φωτός τοῦ πυρός. — 263 *Ἀτρεΐδης* Ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν, καὶ ὁ Μενέλαος καλοῦνται Ἀτρεΐδαι ὡς υἱοὶ τοῦ Ἀτρείως, βασιλέως τῶν Μυκηνῶν. — 267 *ἐκόμεθα* τὰ σά γούνα, ἐντεῦθεν καὶ ἡ λ. *ἐκέτης*. Τὸ λαμβάνεσθαι τῶν γούνων εἶναι τὸ σχῆμα τοῦ ἱκετεύοντος. Ὄθεν τὸ ρ. *γουνούμαι κ. γουνάζομαι.* — 273 *τηλόθεν* ὥστε νὰ ἀγνοῆς τὰ ἦθη καὶ τὰς συνηθείας τῶν Κυκλώπων. — 275 *Κύκλωπες* Ἐκ τῶν συμφραζομένων φαίνεται ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι Κύκλωπες ἦσαν οἷος ὁ περιγραφείς. — 284 *ἐνοσίχθων κ. ἐνοσίχθιος* α 79.

287-316. 287-93 *ἀναΐσω* (ἀΐσω πηδῶ, ἀττ. ἄιτω, διήκτοντες ἀστέρες, αἶγες καὶ τὰ κύματα, Αἰγαῖον κυματώδες) ἀναπηδῶ, *λάλλω* θ 484, *ἐπιάλλω* ἀπλώνω ἐπάνω, *μάρπτω* συλλαμβάνω, *σὺν* ἐπιρ. συγχρόνως, *κόπτω* λ. π. κτυπῶ (προβλ. *γαργάρα, καγχάζω, κόραξ, θροῦς, φλοῖστος...*), *ὡς τε ὡς, σκύλαξ* τὸ νεογνὸν τοῦ κυνός, *δεύω* βρέχω, *διατάμνω* διατέμνω, *μελεῖσσι* κατὰ μέλη, *διατάμνω μ.* διαμελίζω, *δπλιζομαι* παρασκευάζω δι' ἑμαυτόν, *δόρπον* δεῖπνον κτηρ., *οὐδ' ἀπέλειπεν* καὶ δὲν ἄφηγε κανὲν ὑπόλειμμα, ἡ σύντ. παρατακτ. ἀντί:χωρὶς νά, *ἔγκατα* οὐ. πληθ. ἐντόσθια. — 294-8

ἀνέχω, ἀνέσχον-σχεθον, ἀνυψῶ, **σχέλιος** σκληρός, κακοῦργος, δὲ παράταξ ἀντί: ἐν φ̄, καθ' ὃν χρόνον, **νηδὺς** θ. κοιλία, **ἀνδρόμεος** ἀνδρικός, ἀνθρώπινος, **ἄκρητος** ἀνέρωτος, ἐπὶ πρὸς τούτοις, **τανύομαι** τεντώνομαι, **διὰ μῆλων** διὰ μέσου τῶν.—**299-305 βούλευσα** συνέλαβον τὴν σκέψιν, **μεγαλήτωρ** ορος μεγαλόκαρδος, τολμηρός, **ἄσσον ἄγχι**, ἐρύομαι 9) ἀνασύρω, **οὐτάξω** κ. **οὐτάω** κ. ***οὔτημι** κτυπῶ, τραυματίζω ἐκ τοῦ συστάδην, **φρένες** τὸ διάφραγμα, **ἔχω κρατῶ**, **ἐπιμαίομαι** ψηλαφῶ (τὸ σῶμα), ψηλαφητὶ ἀναζητῶ τὸ σῶμα, **χειρ'** χειρὶ, **θυμὸς** σκέψις, **ἐρύκω** α 14, **ἄμμες** αἰολ. ἡμεῖς, **δοι. ἄμμι** καὶ αἰτ. ἄμμε, **ὄβριμος** 234, **προστίθημι** ἐπιθέτω.—**306-11 στενάχοντες ἐμείναμεν...** ἐστενάζομεν μέχρι τῆς προΐας, **ἠριγένεια** 152, **κλυτὸς** 3 (κλύω ἀκούω) (ἔξακουστός) ἐκλεκτός, ἐξαίρετος.—**312-6 δειπνέω** (προ)γευματίζω, **ἄψ** πάλιν, **ἐπιθειή** (τοξότης), **φαρέτρη** (-α) (φέρω) θήκη βελῶν, **ῥοῖξος** ὁ, ἡ, **συριγμός**, **τρέπω** διευθύνω, **σκαρίζω**.

288 ἀναίξας. Ὅτι εἶχε καθίσει δὲν ἐδηλώθη.—**290 κόπτε** κρατῶν ἐκ τῶν ποδῶν καὶ κτυπῶν τὰ κρανία.—**294 Δι.** Διὰ τί εἰς τοῦτον τὸν θεόν;—**ἀνεσχέθομεν.** Ὁ εὐχόμενος πρὸς τοὺς οὐρανόους ἔβλεπε πρὸς τὸν οὐρανὸν ἢ ὅπου ἐφαντάζετο ὑπάρχοντα τὸν θεόν, ἀνατείνων τὰς χεῖρας, ὥστε ἡ ἔσωτερ. ἐπιφάνεια τῆς χειρὸς νὰ εἶναι πρὸς τὰ ἔξω ὁ πρὸς τοὺς θαλασσίους θεοὺς εὐχόμενος ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ πρὸς τοὺς γηθόνους ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὴν γῆν, ὑφ' ἣν ἐφαντάζετο αὐτοὺς κατοικοῦντας.—**297 γάλα.** Ὁ Κύκλωψ ἀντιπροσωπεύει ἀρχαιότερον τοῦ ἡρωικοῦ πολιτισμόν, καθ' ὃν οἱ ἄνθρωποι ἔπινον ὡς ποτὸν γάλα αἰγῶν, προβάτων, βοῶν, πινόμενον καὶ πηκτόν, ἀνθ' οὗ ὕστερον εἰσήχθη ὁ τυρός, καὶ μεθυστικόν τι ποτὸν ἐξ ἀγρίου μέλιτος. Ἀντὶ τούτων οἱ Ἕλληνες εἰσήγαγον τὸν οἶνον, οὐδαμοῦ δὲ παρ' Ὀμήρῳ παρίσταται Ἕλλην πίνων γάλα. **ἄκρητον**, οὐχὶ διότι τὸ γάλα ἐπίνετο κεκραμένον, ἀλλ' ἵνα δηλώσῃ ὁ ποιητὴς τὴν βαρβαρικὴν ἀκράτειαν τοῦ Κύκλωπος, μεταφέρων τὸ ψυγερόν τοῦ ἐπιθέτου ἀπὸ τοῦ οἴνου, τοῦ ποτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ τὸ γάλα, τὸ ποτὸν τοῦ Κύκλωπος.—**300 ξίφος** ὄπλον ἐπιθετικὸν χαλκοῦν, φερόμενον ἐν θήκῃ, **κο(υ)λεῶ** (οὐδ.), αἰχμηρὸν ἐμπροσθεν, ἀμφίστομον, μήκους 1 μ. περίπου, ἐξηρητημένον διὰ τελαμῶνος ἀπὸ τοῦ ὄμου ἐπὶ τοῦ μηροῦ, Πίν. I' 3. Ὁ Ὀδ. φέρει ἐν τῷ ἄντρῳ τοῦ Κ. τὸ ξίφος, διότι οἱ Ἕλληνες ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ ἐν τῷ εἰρηνικῷ βίῳ, ἐνδεδυμένοι χιτῶνα καὶ χλαῖναν, ἔφερον ἔτι καὶ ξίφος ἢ δόρυ ἢ καὶ ἀμφότερα, ἢ καὶ

κόρων και κνημίδας και κατ' αὐτοὺς τοὺς ἱστορ. χρόνους, ὅπερ ἔκαλεῖτο σιδηροφορεῖν (παρ' ἡμῖν: ὄπλοφορεῖν). Πρῶτοι οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ πάντων τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἡμερουμένων κατὰ μικρὸν τῶν ἠθῶν, ἔπαυσαν σιδηροφοροῦντες. — *ὄθι φρένες* οὐχί εἰς τὸ στῆθος, ὅπου αἱ πλευραὶ θὰ ἠδύναντο νὰ ματαιώσωσι τὸ κτύπημα, ἐμποδίζουσαι τὸ ξίφος νὰ εἰσδύσῃ. — **302 ἐπιμασσάμενος**. Τὴν καιρίαν θέσιν θὰ εὔρισκε ψηλαφῶν διὰ τὸ κροτοῦν ἐν τῷ σπηλαίῳ σκότος. — **306 ἐμείναμεν** Πόθεν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀντιληφθῶσι τὴν προίαν; — **315 ῥοῦζος** Ὑστερον ἀναφέρονται ὡς ἐπιφωνήματα τῶν βοσκῶν πρὸς τὰ ποιμνία αἱ λ. σίττα, ψίττα.

316-35. **316-24 λιπόμην** ἔμεινα ὀπίσω, **βυσσοδομεύω** (οἰκοδομῶ ἐν τῷ βυθῷ τῆς ψυχῆς) βυσσοδομῶ, μαγειρεύω, **τίνω**, **τείσω**, **ἔτεια**, πληρώνω, **τίνομαι** κάμνω τινὰ νὰ μὲ πληρώσῃ, ἐκδικουῦμαι, **εὔχος** οὐ. δοξα, *ἦδε* ἔλξ. πρὸς τὸ βουλή ἀντὶ *τόδε*, γὰρ αἰτιολ. τὰ ἐν 325 (ἐπειδή) δύναται νὰ μεταφρασθῇ και: δηλαδή, **ἐλαίνεος** ἐξ ἐλαίας (ἀγρίας), **μὲν** ἀληθῶς, **πράγματι**, **φορέω** φέρω συνήθως, **τακτικά**, **αθαίνω** ξηραίνω, **εἶσκω** (ἔοικά, *Φικ·, Φε· Φικ· σκω*) παρομοιάζω, **εἰσορῶντες** ἐκτιμῶντες διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ, **ὅσσον ἰστὸν** τόσον ὅσπος ἰστός, **εἰκόσορος** (εἰκοσιν εἴκοσιν -ἐρ·, *ἐρέσσω*) α 104 ἢ ἔχουσα εἴκοσι κόπας, **φορτῆς-ίδος** θ. φορτηγός. — **325-30 ὄργυια** (*ὄρέγω* ἐκτείνω, ἀπλώνω) ὄργυιά, τὸ μῆκος δύο τεταμένον ἀντιθέτως βραχιόνων ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου, **ἀποξύω** καθαρῶς (κλάδους καὶ φλοιόν), **θούω** ὀξύνω, κάμνω αἰχμηρόν, **ἄκρον** κτγρμ. τοῦ ἀποκοπέντος τμήματος: εἰς τὸ ἄκρον, **ἄφαρ** ἀμέσως, **κῆλεος** (καίω) καυστικός, **εὔ** προσεκτικά, ἐπιμελῶς, **ἠλιθα** πάρα πολὺ, **μεγάλα** εὐρέως, εἰς μεγάλην ἔκτασιν, **κατὰ σπέεος** κάτω εἰς τὸ διάπεδον τοῦ σπηλαίου. — **331-5 ἄνωγα** 44, **παλάσσομαι-ζομαι** πάλλομαι, κληροῦμαι, **ὅς τις** πλ. ἐρ. ἢ ἀναφορ. περιορίζουσα τὸ ἄλλους: πάντα, ὅστις ἤθελε λάβει τὸ θάρρος, **ἐμοὶ σύν**, **αείρω** αἴρω, σηκώνω, παίρνω, **τρέβω** ἐμπήγω, **ἄν κε** ἀμφοτέρω τὰ δυνητικά, **καὶ αὐτός**, **ἐλέγμην** μ. ἄορ. β' τοῦ λέγομαι, κατελέχθην.

317 Ἀθήνη, διότι εἶναι ἡ προστάτις τοῦ Ὀδ. Πόθεν γινώσκομεν τοῦτο; — **320 ἐλαίνεον** Διὰ τί ἡ ἐλαία ἀγρία; Τὸ ῥόπαλον ἐχρειαζέτο ὁ Κ. ὡς βακτηρίαν καὶ ὄπλον. — **322 εἰκόσορος** ὁ συνήθης ἀριθμὸς ἐρετῶν φορτηγίδων. Τὰ μεταγωγικὰ στρατοῦ εἶχον πολλῶ πλείονας ἐρέτας (συνήθως 50), ἀλλὰ δὲν ἔφερον ἔμβολον, διὸ οὐδὲ ναυμαχίαι μνημονεύονται. — **328 ἐλυράκτεον** ἵνα σκληρύνῃ τὴν αἰχμὴν καὶ δυνηθῇ τὴν ἐσπέραν ταχύτερον νὰ πυ-

ρακτώσει αὐτὴν πρὸς ὑστέραν χρῆσιν.—329 ὑπὸ κόπρῳ διὰ τί ; —331 τοὺς ἄλλους Πόσους εἶχε παραλάβει εἰς τὸ σπήλαιον; πόσοι ἤδη εἶχον ὑπολειφθῆ;—*κλήρω πεπαλάσθαι*. Ὡς κλῆροι ἐχρησίμευον ξυλάρια, λιθάρια, ὄστρακα, ἐφ' ὧν, ἐάν τινα ἦσαν ὅμοια, ἠδύναντο νὰ ἐγχαράξωσι καὶ σημεῖα τινα ταῦτα ὀπιτόμενα ἐντὸς κοράνους ἐπάλλοντο (οὕτως ὥστε ὁ πάλλων νὰ μὴ βλέπη ἐντὸς τοῦ κοράνους), ἕως ὅτου ἐξεπήδα ὁ ἀναγκαῖος ἀριθμὸς κλήρων. Διὰ τί ἐνταῦθα γίνεται κλήρωσις καὶ οὐχὶ ἐκλογή;—333 ἐν ὀφθαλμῷ Ἐκ τῆς φράσεως φαίνεται ὅτι ὁ Κύκλωψ ἦτο μονόφθαλμος, εἰ καὶ ὁ ποιητὴς δὲν λέγει τοῦτο διαρρηθῆν.

336-414. 336-44 *δίομαι* ὑποπιτεύω, προαισθάνομαι: ἢ ἐκ τινος προαισθήσεως, ἐξ οἰκείας βουλῆς, ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ καὶ σύνδεσις μτχ. μετὰ ὁ. —345 52 *προσανυῶ* προσφωνῶ, *κισσύβιον* ποιτήριον ξύλινον μὲ μίαν λαβὴν ὡς γαννάθα, *τῆ* δεικτ. ἐπίρ. (ἐκ τοῦ ἄρθρου θ) νά, ἰδοῦ(πᾶρε), *οἶον* κτγρ. τοῦ *τόδε*, *τί* ἐπιτ. τὸ *οἶον*: τί ἐξαίρετον ποτὸν εἶναι αὐτὸ ἐδῶ, τὸ ὁποῖον, *κεῦθω* κρύπτω, ὁ ὑποστλ. ἀντὶ πρτκ., *λοιβῆ* (*λείβω* σπένδω), κτγρ., *σοὶ δ' αὖ* ἀλλὰ ἐξαιρετικῶς πρὸς χάριν σου, *εἴ με* πλ. ἐρ. ἐξ ἔννοιας ἀποπείρας, *σὺ δὲ...* ἀλλ' ἢ μανία σου λαμβάνει πλέον ἀνυποφόρους διαστάσεις, *σχέτλιος* σκληρός, ἀθεόφοβος, *πῶς κεν...* πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῶμεν ὅτι καὶ ἄλλος τις (ὑστερον), *πολέων* πολυαριθμῶν, ὅσον δῆποτε πολλοὶ καὶ ἂν εἶναι, *ῥέξω* α 47, *κατὰ μοῖραν* προσηκόντως, δικαίως. —353-61 *ἔδεκτο* μ. ἀόρ. τοῦ *δέχεσθαι*, *ἐκπιεν* ἐστράγγισεν, *ἦσατο ἦδομαι*, *αἰνῶς* (δεινῶς) ὑπερβολικά, *αὔτις* αὔθις, πάλιν, *δεύτερον* διὰ δευτέραν φοράν, *ἔτι* ἀκόμη ἄλλην μίαν φοράν, *πρόφρων* μὲ πρόθυμον καρδίαν, μὲ τὴν ἀνοικτὴν καλὴν σου καρδίαν, *τεὸς* 3 σός, *tuus*, ᾧ ἀναφ. τελ. ἢ συμπ. διὰ νὰ καταμαρῶνῃς μὲ αὐτό, *γὰρ* ἀνήκει εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ 359, τὰ δὲ μεταξὺ ἀντὶ ἐνδ. προτάσεως, *καὶ* Κυκλώπασσι, *ζείδωρος* θ. ἐπίθ. (*ζειά* (βρίζα, σίκαλη) - *δωροῦμαι*) ἢ σιτοδότειρα, ἢ παράγουσα δημητρ. καρπούς, *ἀπορῶξ-ῶγος* θ. ἀπόρροια, ἀπόσταγμα, *ἀμβροσία* ἢ τροφή τῶν θεῶν, *νέκταρ* οὐ. τὸ ποτὸν αὐτῶν, *αἶθωψ* (αἶθος 3 (αἶθω καίω)-*δψ*) ὁ ἔχων πυρῶδη ὄψιν, ἀστράπτων, σπινθηροβολῶν, *ἀφραδίη* (ἀφραδῆς, ἀ(στ)-φραζομαι σκέπτομαι, ἀνόητος) ἀνοησία, μωρία: ἐν τῇ βλακείᾳ του.—362-7 *περὶ ἠλυθε φρένας* ἀνέβη εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐξάλισε, *Κύκλωπα φρένας* ἐπιμερ., *μειλίχιος* κ. *μείλιχος* (μειλίσσω γλυκαίνω) γλυκὺς, *αὐτὰρ* (αὔτε-ἄρα) λοιπὸν ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἐγώ, *ὀφίσταμαι* ὑπισχνοῦμαι, *κι-*

κλήσκω καλῶ, εταῖροι ἐπέξ. τοῦ ἄλλοι πάντες οἱ ἄλλοι πάντες δηλ. οἱ φίλοι μου, ἦ: καὶ πρὸς τούτους (ἄλλοι) πάντες οἱ φίλοι μου.— 368-70 πύματος (πρβλ. πυθμῆν) ἔσχατος, τελευταῖος, οἷς εἰς, τὸ δὲ τοῦτο λοιπόν.— 371-4 ἦ πρτκ. τοῦ ἡμι (α)ο λέγω (παρ' αὐτ. ἦν δ' ἐγώ, ἦ δ' ὅς), ἀνακλινθεὶς κλίνας πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀποδοχμῶ κλίνω πλαγίως (ἐν ᾧ τὸ ἄλλο σῶμα ὑπτιον): μὲ τὸν λαιμὸν κεκλιμένον πλαγίως, καδ κατά, καθαιρῶ καταλαμβάνω, καταβάλλω, ἐκσεύομαι ἐκτινάσσομαι, ψωμὸς ἄ. καὶ βλωμός, φάρυγγος φάρυγγος, ἐρεύγομαι ἐξεμιῶ (ἐρυγή), οἰνοβαρείων, μτχ. τοῦ οἰνοβαρέω, οἰνοβαρέης.— 375 81 ἤλασσα ἔχωσα, σποδὸς θ. τέφρα, ὑπὸ σπ. κάτωθεν..., ἦος ἕως, ἵνα, ἀναδύομαι ἀποσύρομαι, ἀποχωρῶ, τὸ σκάζω, ἀντὶ ἀναδύη, ὑποδδείσας (δείδω, δέδια) φοβηθεὶς, τρομάξας, ἄπτομαι ἀνάπτω, τάχα ταχέως, διαφαίνομαι κοκκινοβολῶ, εἶμαι πεπυρακτωμένος, αἰνῶς 353, ἄσσον Κύκλωπος.— 382-8 ἐνερείδω στηρίζω ἐντὸς (πρβλ. ἔρεισμα, ἀντηρίς), ἐφύπερθεν ἀπ' ἐπάνω, ἐπὶ τῆς ἀνωτέρας ἄκρας τοῦ μοχλοῦ, δίνεω (δίνη) περιστρέφω, ὡς (γίγνεται) ὅτε, ὅτε τρυπῶ τί δηλοῖ τὸ ὅτε+εὐκτ.; δόρυ ξύλον (δούρειος), νήιος 3 ναυπηγήσιμος, ἐνερθεν κάτωθεν, ὑποσσεῖω περιστρέφω κάτωθεν, ἄπτομαι πιάνομαι, τὸ δὲ παράταξ. ἀντὶ: ἐν ᾧ, ὥστε, ἐμμενὲς (ἐμμενῆς) ἀδιακόπως. Τὸ τρύπανον φέρει ἄνωθεν πλατεῖαν ξυλίνην κεφαλὴν, φέρουσαν ἐν τῇ κάτω ἐπιφανείᾳ ὀπήν, εἰς ἣν εἰσῆρχετο τὸ ἀνώτερον ἄκρον τοῦ σιδηροῦ τρυπάνου, δυνάμενον ἐλευθέρως νὰ περιστρέφεται ἐν αὐτῇ· ἀφ' οὗ τὸ κατώτερον ἄκρον τοῦ τρυπάνου τοποθετηθῆ ἔκει, ὅπου πρόκειται νὰ ἀνοιχθῆ ἡ ὀπή, ὃ τεχνίτης ἐπερείδεται μεθ' ὄλου τοῦ βάρους τοῦ σώματος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τρυπάνου, ἵνα ὤθῃ αὐτὸ πρὸς τὰ κάτω καὶ κρατῆ ἐν τῇ κατακορύφῳ διευθύνσει· συγχρόνως οἱ βοηθοὶ αὐτοῦ (οἱ δὲ) περιελίσσουσι περὶ τὸ μέσον τοῦ ὕψους τοῦ τρυπάνου σχοινίον, ὥστε τοῦτο νὰ ποτελῆ ἓνα γῦρον περὶ τὸ τρύπανον, τὰ δὲ ἄκρα αὐτοῦ ἀφίενται εἰς ἰκανὸν μῆκος ἐκατέρωθεν ἐλευθέρως, ὥστε νὰ πιασθῶσιν ἀφ' ἑκατέρου αὐτῶν διὰ τῶν χειρῶν δύο ὁμάδες βοηθῶν, ἵσταμένων ἀντιμετώπων ἐκατέρωθεν τοῦ τεχνίτου (ἀψάμενοι ἐκατέρωθεν) καὶ χαμηλότερον αὐτοῦ (ἐνερθε): ἐκατέρα τῶν ὁμάδων τούτων ἔλκει ἐκ περιτροπῆς πρὸς ἑαυτὴν τὸ σχοινίον ἢ χαλαρώνει (ὑποσσείουσιν), ὥστε τὸ τρύπανον διαρκῶς περιστρέφεται κατερχόμενον ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ἄνωθεν πιέζοντος τεχνίτου (τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ)· πυρρήκης (πῦρ-ἄκη-ίς) πεπυρακτωμένος εἰς τὸ ἄκρον· ἢ σειρὰ τῶν λ.: ἐλόντες τὸν μοχλὸν

δινόμεν ἐν ὀφθαλμῷ τοῦ, αἷμα θερμόν, ἰόντα (τὸν μοχλὸν) κα-
 τερχόμενον. — 389-94 ἀντιμῆ (ἄημι πνέω) ἢ πνοή τοῦ πυρός,
 ἢ πύρα, εὔω τσουλουφρίζω, κραιπαλίζω, πάντα καθ' ὀλοκληρίαν,
 ἀμφὶ ὀλόγουρα, γλήνη ἢ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, ῥίζαι τοῦ ὀφθαλμοῦ,
 τὸ βαθύτατον, σφαραγέομαι (σφάραγος ἄ., fragor) τριζοβολῶ,
 ὡς ὅτε 384, βάπτω ἐμβάπτω, βάπτω (ἐπὶ τῆς εἰδ. σημ. τῆς σκλη-
 ρύνσεως, πρβλ. βαφή σιδήρου...), ἦ ἢ, λάχω (ἦχ-ος Ἔάχ-, Ἔι-Ἔάχ-ω)
 φωνάζω, μεγάλα δυνατά, φοβερά, προληπτ. : ὥστε νὰ φωνάξῃ
 φοβερά, φαρμάσσω ἐμβάπτω εἰς φάρμακον, στομώνω, τὸ τὸ βά-
 πτειν, αὐτε ἐξ ἀντιθέτου (διότι ὁ σίδηρος προηγουμένως εἶχε μα-
 λαχθῆ διὰ τοῦ πυρός), ἦ : πάλιν, ὅπως καὶ κατ' ἄλλους τρόπους
 σκληρύνεται ὁ σίδηρος, κράτος ἐστὶ σιδήρου σκληρύνει τὸν σ.,
 σιδήρου γε τοῦλάχιστον, ἀσχέτως πρὸς ἄλλα μέταλλα, σίζω λ. π,
 τσιτσιρίζω. — 395-400 οἰμῶζω (οἰμοί) στενάζω, σμερδαλέος τρο-
 μερός : ἐξέβαλεν ἓνα φρικωδῶς δυνατὸν στεναγμόν, μούγκρισμα,
 περὶ λάχω ἀντηχῶ πέριξ, παράταξ. ἀντι : ὥστε..., ἐξερῶ ἀποσπῶ,
 ἀποσύρω, φύρω βρέχω, πεφυρμένον αἵματι αἰμόφυρτον, ἔο γεν.
 γ' προσ. προσωπικ. ἀντων., ἀπὸ ἔο μακρὰν ἑαυτοῦ, ἀλύω λυσῶ,
 μαίνομαι, εἶμαι ἔξω φρενῶν, χερσὶν ἀλύων περιφέρων μανιωδῶς
 τὰς χεῖρας, ἠπύω φωνάζω, μεγάλα μεγαλοφώνως, ῥὰ ὡς γνω-
 στόν, ἀμφὶς ἀμφί, πάντοτε ἐπιτασσομένη τοῦ ὀνόματος, ἀκρίς-ιος
 θ. ἀκρώρεα, δι' ἀκρίας ἀνὰ τὰς, ἠνεμόεις 3 ἀνεμόδαρτος, ὑψη-
 λός. — 401-6 αἰώ ἀκούω, φοιτῶ συρρέω, ὅτι ὅ, τι, κήδω 15,
 ἱστάμενοι περὶ σπέος, τίπιτε (τίποτε τίπι' καὶ πρὸ φων. δασυν.
 τίφθ') διὰ τί τέλος πάντων, ἀρημένος (μόνον ὁ πρkm. mτχ.) βε-
 βλαμμένος, ἐνέχει τὴν κυρ. ἔννοιαν, τὰ δὲ ἐτόμενα τὴν ἀκολουθίαν :
 ποῖον εἶναι τέλος πάντων τὸ βάσανον, τὸ ὁποῖον σὲ τυραννεῖ, ὥστε,
 διὰ νύκτα ἐν μέσῳ τῆς, ἀμβρόσιος 3 κ. ἄμβροτος (ἄ. (στ.) βροτὸς
 θνητός, μογς, μογιόγ, μορ-μορ-, μβρο-τὸς (πρβλ. μεσημβρία),
 βροτὸς χάριν εὐφωνίας : ἀλλὰ σύνθ. ἄ-μβροτος-σιος) ἀθάνατος, θεῖος,
 μὴ τις βροτῶν, ἐλαύνει ἀπάγει, ὁ ἐνεστ. ἀπόπειραν, ὅπως καὶ τὸ
 κτείνει, βίηφιν ὀργ. πτ. — 407 14 ὁ 408 δίσσημος : ὁ Κ. λέγει :
 ὁ Οὐτὶς ζητεῖ νὰ μὲ φονεύσῃ διὰ δόλου καλοῦχι διὰ τῆς βίας : οἱ ἄλλοι
 Κύκλωπες ἐκλαμβάνουσιν : οὐδεὶς ζητεῖ νὰ μὲ φονεύσῃ διὰ δόλου
 οὐδὲ διὰ τῆς βίας : τὸ δίσσημον ἐν τῷ Οὐτὶς : πτερόεντα διότι ἅταξ
 ἐξεληθόντα τοῦ στόματος ἐκφεύγουσιν ὡς πτηνὰ ἐκ τοῦ κλωβοῦ,
 410 εἰάν λοιπὸν οὐδεὶς πράγματι μεταχειρίζεται βίαν κατὰ σοῦ ἐν
 τῇ μωνώσει σου καὶ ὅμως φωνάζεις χωρὶς λόγον, τότε ἀσφαλῶς σὲ

ἔχει προσβάλει τρέλλα, ἣν στέλλει ὁ Ζεὺς, ταύτην δὲ κατ' οὐδένα τρόπον εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφύγῃς εἰμὴ ἐπικαλούμενος τὸν Π., *κέαρ-κῆρ* οὐ., *κῆρος*, (cor-dis, *καρδία*) καρδία, ὡς πῶς ἢ αἷτ. εἰς τὸ *ἔγλασε, ἀμύμων* α 29.

338 Τί εἶχεν ὡς πρὸς τοῦτο πράξει τὴν προηγουμένην ἐσπέραν ὁ Κ.;—**339** *θεὸς* Ἐὰν οὗτος ἦτο εὐμενῆς ἢ δυσμενῆς πρὸς τὸν Ὅδ., θὰ ἴδωμεν ἐκ τῶν ἐπομένων.—**344** *δύω μάργας* Ὁ ποιητῆς προϋποθέτει ὅτι οἱ συλληφθέντες δὲν ἦσαν ἐκ τῶν κληρωθέντων.—**349** *λοιβὴν* Πῶς ἐκλαμβάνει ὁ Ὅδ. τὸν Κύκλωπα;—**350** *πέμψειας* παρέχων πᾶν ὅ,τι ἀναγκαῖον πρὸς ἐπιτυχίαν μακροῦ ταξειδίου.—**359** *ἀμβροσία* φαίνεται ὅτι ἐξελήφθη τὸ μέλι, νέκταρ δὲ τὸ ὑδρόμελι, κρᾶμα μέλιτος καὶ ὕδατος.—**371** *ὑπτιος* Τί κερδίζει ὁ Ὅδ. ἐκ τῆς θέσεως ταύτης τοῦ Κ.;—**375** *πάντας* τίνας κυρίως;—**379** *χλωρὸς* Δὲν ἀληθεύει ὅπως μετὰ τὰ ἐν 328 ἐκτεθέντα.—**391** *χαλκεὺς* σιδηρουργός, ἀπὸ τοῦ συνηθεστέρου μετάλλου, ὅπερ κατηργάετο.—**393** *σίδηρος* Ἐπειδὴ ὡς μέταλλον οὐδέποτε ἀπαντᾷ καθαρὸς, ἀλλ' ἐξίγεται ἐκ μεταλλευμάτων δι' ἐκκαμινεύσεως, καὶ διὰ τὸ δύσκολον τῆς κατεργασίας αὐτοῦ, εἶναι ἐν σπανίᾳ χρήσει κατὰ τὴν περίοδον, ἣν περιγράφει ὁ ποιητῆς. Ἀπὸ τοῦ 1000 π.Χ. ἀρχεται ἡ χρῆσις αὐτοῦ παραλλήλως πρὸς τὴν τοῦ ὀρειχάλκου, ἀπὸ δὲ τοῦ 500 π.Χ. ἀποβαίνει μόνος σχεδὸν ἐν χρήσει. Ἐπὶ τοῦ Ὅμ. (9. ἐκ. π. Χ.) ἐγένετο ἰκανὴ χρῆσις τοῦ σιδήρου ἐν τῇ βιομηχανίᾳ, ἀλλ' ὑπερίσχυεν ἔτι ὁ χαλκός.—**403** *Πολύφημε* Νῦν τὸ πρῶτον μανθάνει ὁ Ὅδ. ἀπὸ τῶν ἄλλων Κυκλώπων τὸ ὄνομα τοῦ ξενίζοντος.—**404** *νύξ ἀμβροσίη* ὡς δῶρον τῶν θεῶν ἀναζωογονοῦν τὴν φύσιν καὶ δὴ διὰ τοῦ ὕπνου.—**411** *νοῦσον Διὸς* Ἡ ἀρχαιότης καθ' ὅλου ἐν πνευματικῇ διαταραξεί εὐρίσκει νόσον πεμφθεῖσαν ὑπὸ τινος θεοῦ (πρβλ. τὴν *ἱερὰν νόσον* ἐπιληψίαν, τὴν *θείαν νόσον* παραφροσύνην καὶ τὸ *δαιμονίζομαι* ἔχω ἐν ἑμαυτῷ δαιμόνιον, πονηρὸν πνεῦμα).

415-61. **415-9** *ὠδίνω* (*ὠδισ-ίνες* πόνοι τοῦ τοκετοῦ) πονῶ, βασανίζομαι, *δδύναι* πόνοι, *ἀπὸ εἶλε, εἰνί-ἐνί-ἐν, πετάννυμι* ἀπλώνω, *εἰ λάβοι* πλ. ἐρ., *στείχω* βαδίζω (*στίχος*), *μετ' ὕισσι* εἰς τὸ *στείχοντα, οὔτω* τόσον (νήπιον), *ἔλλπομαι*, ἔολπα, νομίζω, ἐκ τούτου *ἐν φρεσί*.—**420** **4** *δπως* πλ. ἐρ., *ὄχα* (ἔχω) σφιγκτά, καλά, ἐξόχως, πάντοτε μετὰ τοῦ *ἄριστα*,: πῶς τὸ πρᾶγμα θὰ λάβῃ ἐξόχως ἀρίστην λύσιν, *εἴ τινα* πλ.ἐρ.ἐπεξ. τῆς ἡγουμένης, *λύσις* ἀπολύτρωσις, ἀπαλλαγὴ, *ὑφαίνω* σχεδιάζω, πλέκω, *πάντας* παντοίους, καὶ εἰς τὸ *μῆτιν, ὡς τε* Δ. Ν. Γουδῆ.—Ψηφισμοὶ θῆκε τὸ Ἄ. Θ. I. Κ. Ἐκλάσει. Ἡς Πολιτικῆς

αἴτ. διότι ἐπρόκειτο περὶ τῆς ζωῆς ἡμῶν (κυρίως : ὡς ποιεῖ τις περὶ τῆς ψυχῆς), **ἐγγύθεν ἦεν** ἐπεκρέματο ἐπὶ τῶν κεφαλῶν.—**425-31** **εὐ-
τρεφῆς** εὐτραφής, **εἶρος-εος** οὐ. ἔριον, **λοδνεφῆς** 2 (ἴον-δνεφας, κνέφας, σκότος) σκοτεινόχρους, **ἀκέων** 3 σιγῶν, **συνεέργω** συνδέω, **λύγος** θ. (λυγαριὰ) κλάδος λυγαριᾶς, **εὐστρεφῆς** 2 καλοστρωιμμένος, **πέλωρ-ωρος** οὐ. τὸ τέρας, **εὐδω** καθεύδω, **ἀθεμίστια εἰδῶς** ἄδικα διανοοῦμενος, τρέφων ἄδικα αἰσθήματα, **αἴνυμαι** 225, **σὺν τρεῖς** τρεῖς μαζί, ἀνά τρεῖς, **φέρεσκεν** ὑπὸ τὴν κοιλίαν δεδεμένον ὑπὸ τοῦ Ὁδ. διὰ λύγων, **σαάω** (σάος-σῶς) σῶζω (σκεπάζω), δὲ 431 λοιπόν, οὕτω, **φῶς, φωτὸς** ἄ. ἀνήρ.—**431-5** γὰρ δηλαδὴ ἦ ἐπειδὴ, **κατὰ λαβῶν** τοῦτον πιάσας καλῶς ἀπὸ τὴν ῥάχιν, **ἐλύω** (=ελύω, νοίνο, ἐλίσσω) συστρέφω, τυλίσσω, συστειρῶ, **λάσιος** μαλλιαρός, **κείμην** ἤμην κρεμασμένος, **στρεφθῆεις** τυλιχθῆεις ἐντὸς τοῦ ἔριου, περιστροφῆς χεῖρας καὶ πόδας ἐντὸς αὐτοῦ, **ἐχόμην** ἐκρατούμην, **ἄωτον** κ. **ἄωτος** (ἄημι πνέω) (λεπτότατον) ἔριον, **νώλεμέως** ἀκαταπονήτως, καρτερικῶς, διαρκῶς, εἰς τὸ **ἐχόμην**, ***τλάω**, τλήσομαι, **ἔτλην, τέτληκα, (τλήμων, τόλμα)** ὑπομένω ἢ τολμῶ, **τετληότι θυμῶ** μετὰ καρτερικοῦ θάρρους.—**436-40** 435 7=306-7, **ἐκσεύομαι** ἐξορμῶ, **νομόνδε** νομός, **μηκάομαι**, πρκμ. **μέμηκα**, πρτκ. **μέμηκον**, λ. π. βελάζω, ἐκ τούτου **μηκάς** ὁ ἀναδιπλ. τὴν ἐπανάληψιν τῶν βελασμάτων, **περὶ σηκούς** ἐντὸς τῶν μανδριῶν τριγύρω, **οὐ-
θαρ-ατος** οὐ. (uber) μαστός, **σφαραγέομαι** 390 σφριγῶ, εἶμαι ἐξωγκωμένος, πλήρης.—**440-3** **ἀναξ** ὁ κύριος, **τείρω** (tego) (κατα-
τρίβω, καταπονῶ) βασανίζω, **ἐπιμαίομαι** 302, **ὀρθῶν ἐσταότων** ὅπως ἴσταντο ὄρθιοι, **ἐνόησεν** ἔβαλε μὲ τὸν νοῦν του, **νήπιος** κτηρ. ἐν τῇ βλακείᾳ του, ὡς εἰδ. ἐπεξ. τοῦ **τό, οἷ** ἢθ., **εἰρόποκος** (εἶ-
ρος-πέκομαι κουρεύομαι) πυκνόμαλλος.—**444-55** ὕστατος μῆλων, **στείνομαι** (σιενός) στενοχωροῦμαι, βαρύνομαι, **λάχνος** ἄ. καὶ **λά-
χνη** (lana ἔριον) τρίχωμα, **πυκινός** πυκνός, κρουστός, **π. φρονέων** συνετὰ φρονῶν, σοφός, εὐφυής, **πέπων-ονος** (πέσσω χωνεύω, ψήνω) (ῶριμος, ψημένος, γλυκὺς) ἀγαπητός : καλέ μου κοιέ, **ἔσ-
συο, ἐσσύμην** ἄορ. τοῦ **σέεσθαι**, βαδίζεις, **διὰ σπέεος** διὰ σπέους, **ὑστατος** ἐπεξ. τοῦ ὄδε, **οὐ τι** οὐδαμῶς, **πάρος** πρότερον, **π. ἔρ-
χεαι** ἤρχεσο, **λελειμμένος** μένων ὀπίσω, **τέρην-εινα εν** (tener) τρυ-
φερός, **ἄνθος** βλαστός, **ποίη** πόα, γλόη, **βιβὰς** μτχ. τοῦ ***βίβημι** βαίνω, **μακρὰ βιβὰς** κάμνων μεγάλα βήματα, ὁ ἀναδιπλ. τὴν ἐπα-
νάληψιν, **λιλαίομαι** α 15, **ἀπονέομαι** νέομαι, **σταθμός** μάνδρα, **μανδρί, αὐτε** ἀντιθέτως, τῶναντίον, **πανύστατος** πάντων ὕστατος,

ἀνακτος τοῦ κυρίου σου, κακὸς δειλός, ἀνανδρος, ἐξαλαώω (ἀλαὸς τυφλὸς) τελείως τυφλώνω, *λυγρός* β (lug-eo) ἔλθεινός, ἀξιοδάκρυτος (διὰ τὴν μικρότητα καὶ ἀδυναμίαν τοῦ σώματος), *δαμασάμενος* ναρκώσας, *φημί* βεβαιῶ, *πεφυγμένον* ἔμμεν πεφευγέναι. — 456-61 *εἰ δὴ ὁμοφρονέοις* εὐχὴ (ὡς παρ' ἡμῖν : ἂν τὸν εἶχα εἰς τὰ χέρια μου!) ἂν λοιπὸν εἶχες τὸ αὐτὸ λογικὸν μὲ ἐμέ, *ποιτῶν-νήεις* β φωνήεις : καὶ ἂν εἶχες τὸ χάρισμα νὰ μοὶ εἴπης, *δπη* ποῦ, *ἠλασκάζω* (ἀλάομαι) θαμ. ἀποφεύγω περιφερόμενος ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, *μένος* ὀργή, λύσσα, τῶ ἂν τοῦτο (456) ἤθελε γίνεαι, τότε, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, *ῥαίω* συντρίβω, σκοραίζω, *θείνομαι* πλήττομαι, *οὔδας* 135, πρὸς οὔδει εἰς τὸ *θεινόμενον*, γεν. μετὰ τὸ οἶ, *κατὰ λωφάω* ἀνακουφίζομαι ἐντελῶς, *κῆρ* 413, *ἀπὸ πέμπε* ἀφῆκε νὰ πηγαίη ἔξω.

425 *ἄρσενες* *δίες* Τί ἦτο λοιπὸν ὁ θεὸς ὁ ὑπαγορεύσας εἰς τὸν Κ. ἐν 339 τὴν εἰσαγωγὴν πάντων τῶν αἰγοπροβάτων εἰς τὸ σπήλαιον ; — 430 Ἐποπτικὴ παράστασις τοῦ σχεδίου τοῦ Ὁδ. Κατὰ τίνα τρόπον ὁ Πολ. θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνακαλύψῃ τοὺς δράστας ; Ἐκαστὸν ἄνδρα ἔδενεν ὁ Ὁδ. βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἑταίρων, ἐφ' ὅσον ὑπῆρχον τοιοῦτοι. — 432 *ἄχ'* *ἄριστος* τὸ κεσέμι. — *Τίνα καλλιτεχνικά μέσα τοῦ ποιητοῦ θαυμάζομεν ἐν τῇ περιγραφῇ καὶ ἐκτελέσει τοῦ σχεδίου τοῦ Ὁδ. ;*

462-90. 462-7 ἠβαιὸς β ὀλίγος, *ἐλθόντες*-*λυόμεν-ὑπέ-λυσα* δὲ ἀντὶ *λυόμεθα*, *ὑπ'* *ἀρνηοῦ* κάτωθεν τοῦ, *ταναύπους* 1 (ταναΐδος (τείνω) μακρὸς-πόδες) μακρόπους (καὶ οὕτω χωρῶν εὐθὺ πρὸς τὰ ἔμπροσθεν ἐναντιθεσὶ πρὸς τοὺς *εἰλίποδας* βοῦς), *τὰ μῆλα* ἐκεῖνα τὰ 19 πρόβατα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἔσφωσαν, *δημὸς* ἄ. πάχος, *ἐλαύνω* βάλλω ἔμπρός, ἀπάγω, *πολλὰ περιτροπέοντες* συχνὰ πυκνὰ κάμνοντες γύρους, πολλοὺς ἐλιγμοὺς ἐν τῇ φυγῇ, κατὰ πολλὰς διευθύνσεις τρεπόμενοι (ἐκ φόβου μήπως ὁ Κύκλωψ καταδιώξῃ αὐτούς), *ἄφρα* ἕως ὅτου, *ἀσπάσιοι* εὐπρόσδεκτοι, πρὸς μεγάλην τῶν χαρᾶν, (ἡμεῖς) δηλ. οἶ, *τοὺς δὲ* ἀλλὰ τοὺς ἄλλους (τοὺς 6, οὓς κατεβρόχθισεν ὁ Κ.), *γοάω* θρηγῶ γοερῶς. — 468-72 *ἔασον* κλαίειν, *ἀνά δὲ νεῦσον* ἀντὶ *ἀνανεύων*, *πολλὰ* τὰ πολλὰ, τὰ 19. — 473-9 *ἀπῆν* α' προσ. ἀπείχον (ἀπὸ τοῦ Κ.), *γέγωνα* 47 ἐν σημ. ἔνεσ. κ. *γεγωνέω* : ὥστε νὰ γίνῃ τις ἀκουστός, ἐὰν φωνάξῃ (εἰς ἐπίκοον), *κερτόμιος* (κέρστομος ὁ ἔχων κεῖρον (δηκτικὸν) στόμα) δηκτικός, *ἀναλκίς* (ἀ (στ.)-ἀλκή) ἀνανδρος, *οὐκ ἄρ'* *ἐμελλες*... λοιπὸν (ὡς μόλις τώρα βλέπεις) δὲν ἐπέπρωτο νὰ εἶναι δειλὸς ὁ ἀνὴρ, τοῦ

ὁποίου ἔτρωγες τοὺς φίλους, **γλαφυρὸς** α 15, **κρατερῆφι βίηφι** ὄργ-
 πτ. μὲ τὴν σιδηρᾶν δύναμίν σου, **κιχάνω κ. κίχημι, κιχῆσομαι,**
ἔκιχον, καταφθάνω, εὐρίσκω: ὄφειλον (ὡς ἀπαιτεῖ ἡ δικαιοσύνη)
 νὰ σὲ εὕρουν τὰ ἀνόσια ἔργα σου (μετὰ τῶν συνεπειῶν τῶν), ἡ τι-
 μωρία διὰ τὰς ἀνοσιουργίας σου, **καὶ λην** καὶ πολὺ μάλιστα, εἰς τὸ
κιχῆσθαι, σχέτλιος 295, **ἄζομαι** 200, **ἔσθήμεναι** ἔσθαι, ἔδειν,
τῷ διὰ τοῦτο, **τίνομαι** 317.—480-6 **χολόσομαι** (χόλος ὄργῆ), **κη-**
ρόθι (κῆρ) ἐν τῇ καρδίᾳ, κατάκαρδα, **μᾶλλον** ἢ ὅσον ἦτο τέως,
ἀπορρηγγυμι ἀποσπῶ, ἀποκόπτω, **ἦκε ἴημι, προπάροιθε** ἔμπρο-
 σθεν πρὸ τῆς πρῶρας, **κυανόπρωρος** 2 (κύανος ὑαλώδης μᾶζα χρώ-
 ματος βαθέος κυανοῦ) ἔχων κυανοβαφῆ τὴν πρῶραν, **κλύζομαι** κυ-
 ματοῦμαι (κατακλυσμός), **ὕπὸ πείρης** κάτωθεν καὶ ἐξ αἰτίας τοῦ
 βράχου βυθιζόμενον, **παλιρρόθιος** (πάλιν-ρόθος βοῆ κυμάτων) πα-
 λίνδρομος, **πλημυρὶς ἴδος** κύμα, **πλ. ἐκ πόντοιο** τὰ ἐκ τῆς ἀνοι-
 κτῆς θαλάσσης ἐρχόμενα κύματα, **τὴν νῆα, ἄψ** ὀπίσω, **θεμῶ** (θε-
 θεῖναι) ἀναγκάζω.—487-90 **περιμήκης** μακρός, **παρῆς** πρὸς τὰ
 ἔξω (τῆς ἀκτίνος τῶν κυμάτων) καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν ἀκτὴν,
κέλευσα + δοτ. πλειστάκις παρ' Ὁμ., **ἐμβάλλω** (ἀμτβτ.) **κώπαις**
 ῥίπτομαι εἰς τὰς κώπας, κωπηλατῶ συντόνως, **ὕπεν φύγοιμεν, κα-**
κότης θ. δυστυχία, συμφορὰ, **προπεσόντες** ῥιφθέντες ἔμπρὸς (μὲ
 τὰ μοῦτρα) εἰς τὰς κώπας.

463 **πρῶτος λυόμην**, ἐπειδὴ μόνος αὐτὸς δὲν εἶχε δεθῆ,
 ἀπλῶς περιτυλίξας χεῖρας καὶ πόδας ἐντὸς τῶν ἐρίων.—468
ὄφρῦσι νεῦον, ἵνα μὴ μάθῃ ὁ Πολ. πρῶτως τὴν σωτηρίαν τῶν
 καὶ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς καθοδηγούμενος ἐκ τῆς φωνῆς.—470
πολλὰ ἐν ὄλφ 19 κριούς πῶς τόσοι;—479 **Ζεὺς τείσατο** Τοῦτο
 εἶχε προεῖπει ὁ Ὅδ. ἐν 271.—486 **πλημυρὶς** κυρίως τὰ συνεπίε-
 τοῦ βλήματος σχηματισθέντα περὶ τὸ σημεῖον τῆς πτώσεως κυκλικά
 κύματα, τὰ ὁποῖα παρέσυρον τὸ πλοῖον πρὸς τὴν ἀκτὴν.—488
ἐποτρύνας ἐκέλευσα δια τίνος μέσου;

491-542. 491-9 **πρήσσω** διαπερῶ, ἀπῆμεν δις τόσον
 τῆς ἀποστάσεως κατὰ τὴν πρώτην προσφώνησιν, **προσηύδων** ἠτοι-
 μαζόμεν νά, **ἀμφι** ἀμφοτέρωθεν, **ἐρητύω** ἐμποδίζω, συγκρατῶ τί
 σημ. ὁ πρτκ.; **σχέτλιος** παρὰτολμος, ῥιποκίνδυνος, **τίπτε**; **καὶ νῦν**
 καὶ τώρα ἀκόμη, **βέλος** βλήμα, **καὶ δὴ φάμεν** οὕτως ὥστε ἐνομιζόμεν
 πλέον ὅτι ἐκεῖ (ἐν τῇ ξηραῖ), **ὀλέσθαι** ἀντὶ μέλ. ὀλεῖσθαι, διότι οἱ λέ-
 γοντες ἦσαν πεπεισμένοι τότε ὅτι ἐχάθησαν (καὶ ἡμεῖς βλέποντες ἐπερ-
 χόμενον τὸν κίνδυνον λέγομεν: ἐχάθημεν!), **τεὺ τεὸ τοῦ** τινός, **φθέγ-**

γομαι φωνάζω, αὐδῶ ὁμιλῶ, συναράσσω λ. π. συντριβῶ, νήιος 3 τῆς νεώς, μάρμαρος ἐπίθ. (λίθος) μαρμαρόπετρα, λίθος, ὀκριόεις 3 (ὄκρις ἄκρος, ὀξύς, acer) αἰχμηρός, τραχύς, τόσσον ἴησιν με τόσην δύναμιν βάλλει, τόσσον δυνατὸν εἶναι τὸ ῥίψιμόν του.—500-5 οὐ πείθον δὲν κατῶρθονον νὰ με μεταπέισωσι, νὰ γυρίσουν τὰ μυαλά μου, ἄψορρον 282, κεκοτηῶς (κότος ἄ. (ἐπίμονος) ὀργή, μνησικακία, κοίω) ὠργισμένος, ὀργίλος: με καρδίαν, ἡ ὁποία ἔβραζε, αἰ εἰ, αἴ κεν εἰάν, ἀλαωτὺς·ύος θ. (ἀλαῶ) τύφλωσις, ἀεικέλιος 3 (ἀεικής, ἄ(στ.)-ἔοικα) ἐπονείδιστος, ἐπαίσχυντος, φάσθαι ἀντὶ προσκτ., πτολιπόρθιος κ. πτολίπορθος, οἰκία οὐ. πληθ. (οἰκίον) οἰκία.—506-11 ὦ πόποι ὦχ δυστυχία μου, θέσφατον οὐ. (θεός-φημί) χρησμός, παλαίφατος (πάλαι φημί) πρὸ πολλοῦ εἰρημένος, παλαιός, ἰκάνει με με ἔχουσιν εὖρει, ἔχουσι πληρωθῆ κατ' ἑμοῦ, ἔσκε ἦν, ἦς ἐπίθ., οὐδ. ἦν, ἐν (εὔ), ἀγαθός, ἀνδρεῖος, μέγας πελώριος, Εὐρυμίδης, ὁ πατὴρ Εὐρυμος, κέκασμαι κεκόσμημαι, διαπρέπω, προκμ. τοῦ καίνυμαι (κασ-, κόσμος), μαντευόμενος κατεγῆρα ἔδιδε μαντείας μέχρι βαθέος γήρατος, Κυκλώπεσσι τοπ. μεταξὺ τῶν Κ., τάδε ὅ, τι ἐτελέσθη σήμερον, τελευτῶ ἐμπληροῦμαι, ὀπίσσω ἐν τῷ μέλλοντι, ἀμαρτάνω τινὸς στεροῦμαι, ὀπωπῆ ὄρασις.—512-6 ἐδέγμην (δέχεσθαι) ἀνέμενον, ἐπιειμένον ἀλήην 214, ἐὼν ἕνα, ὁ ὁποῖος ἦτο, ὀλίγος νάνος, ἀνθρωπάριον, ἀκιυς ἀδύνατος, ἄταρος, ψόπιος, ἐδαμάσσατο ἔρριψε κάτω.—517-21 ἄγε δεῦρο δεῦρ' ἴθι, πὰρ ξείνια θείω παραθέσω φιλόξενον τράπεζαν, ἐνοσίγαιος κ. ἐνοσίχθων; κλυτὸς 308, πομπή ἀποστολή, ἀσφάλεια ἀποστολῆς, ἰάομαι θεραπεύω (ἰατρός), αὐτὸς αὐτὸς μόνος.—522-5 αἰ γὰρ εἰ γάρ, τὸ δὴ ἐπιτείνει τὴν εὐχὴν, εὖνις 1 ἔστερημένος, ψυχὴ ἀναπνοή, ζωὴ, αἰὼν ὁ, ἡ, ζωή, *Αἰς, *Αἶδος, *Αἶδι κ. *Αἶδης (ἄ. (στ.)-ἰδεῖν ἀθέατος) ὁ Πλούτων, δόμος *Αἶδος ὁ ᾤδης, ὡς ὅπως,: ὅτι ὁ Ποσειδῶν δὲν θὰ σὲ θεραπεύσῃ εἶμαι ἀκραδάντως περὶ τούτου πεπεισμένος, ἔχω μεγίστην περὶ τούτου βεβαιότητα: εἴθε νὰ εἶχον καὶ τὴν δύναμιν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ἐν ᾧ ἔχω καὶ τὴν βεβαιότητα, διὰ νὰ ἠδυνάμην νὰ σὲ φονεύσω.—526-35 χεῖρ' (ε), δρέγω 328, κλυθι προσκτ. ἀόρ. β' τοῦ κλύω, γαιήοχος (ὁ γαῖαν φέρον) (νελο), φέρον) ὁ φέρον τὴν γῆν ὡς δίσκον ἐπὶ τῶν ὑδάτων (πρβλ. τὸ τῆς Ἐκκλησίας: ὁ ἐν ὑδασι τὴν γῆν κρεμάσας), κυανοχαίτης κυανόκομος, γαλανόμαυρος, εἰεὸν (εἰεὸς 3 (εἰμι) ἀληθῆς) ἀληθῶς, ἐν κτίμενος 130 καλῶς ἐκτισμένος, κομφός, ὠραῖος, πατρίδα ἐπίθ. εἰς τὸ γαῖαν, ὀψὲ ἀργά, πῆμα (πάσχω)

συμπορά.—536-42 *ἐξαυτίς* αὐτίς, αὐθίς, *λαῶς*, γεν. *λαός*, λίθος (πρβλ. *λα-τόμος*, -*μεῖον*, *λεύω* λιθοβολῶ), *ἐπιδινέω* περιστρέφω, *ἐπερείδω* στηρίζω, καταβάλλω, *ἀπέλεθρος* 2 (*ἀ* (στ. ἢ ἐπιτ.)·πέ-*λεθρον*, *πλέθρον*, *πλήθος*) ἀμέτρητος, *τυτθός* ὀλίγος, *τυτθόν* μετόπισθε, *ἐδεύησεν* (δέω) ὀλίγον ἔλειψεν (ὁ *λαῶς*), ἀντί προτ. ἀκολουθίας, *ἐκέσθαι* νὰ κτυπήσῃ, *οἰήιον* οἶαξ, ἢ λαβὴ τοῦ πηδαλιού, *ἄκρον* κτγρ., εἰς τὸ ἄκρον, *θέμωσε* 486, *χέρσον* τῆς νήσου τῶν αἰγῶν.

491 *δὶς τόσσον*. Ὁ ποιητὴς ἐλησμόνησε μετὰ τὰ ἐν 474 ὅτι ἤδη ὁ Ὀδ. εὐρίσκειται ἐκτός ἐπηκόου, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ γίνῃ ἀκουστός.—498 *σύν κεν ἄραξεν* ἢ ἐν τῷ πόντῳ ἢ παρὰ τὴν ἀκτὴν, ἐὰν τὸ πλοῖον ὠθούμενον ὑπὸ τοῦ κύματος ἀνέστρεφεν, ἀντελαμβένητο δὲ ὁ Πολ. τὴν ἐκεῖ παρουσίαν αὐτῶν.—508 *μάντις*. Εἶναι παναρχαία ἢ πίστις ὅτι ἡ θεότης ἐξαγγέλλει τῷ ἀνθρώπῳ διὰ σημείων τί πρόκειται νὰ πράξῃ ἢ οὐ. Τὰ σημεῖα ταῦτα ἢ ζητοῦνται ἀπὸ τῶν θεῶν δι' εὐχῶν ἢ δίδονται ὑπ' αὐτῶν οἰκεία βουλήσει, τοιαῦτα δὲ σημεῖα εἶναι πτῆσις πτηνῶν, θροῦς ἱερῶν δένδρων, ὄνειροι, ἀστραπαὶ κλπ. Ἄλλ' οὐχὶ πάντες δύνανται νὰ ἐρμηνεύσωσι τὰ σημεῖα ταῦτα, ἀλλὰ μόνον ὁ εἰδήμων, ὁ μάντις, ὅστις κέκτηται τὸ δῶρον τοῦτο ἐξ ἰδίας πείρας καὶ ἐξ εὐνοίας τῶν θεῶν, κληροδοτουμένης ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν ὡς πᾶσα δεξιότης. Ἡ λακὰτ' ἀρχαῖς ἐσήμεαινε τὸν μαινόμενον, τὸν πληρούμενον ἐνθουσιασμοῦ, θεότητος, ὅστις ἐν ἐκστάσει διατελῶν προσηφίτευε τὰ ἀποκαλυπτόμενα εἰς αὐτὸν παρὰ τοῦ θεοῦ, εἶτα δὲ τὸν ἀνευ ἐκστάσεως ἀποκαλύπτοντα τὴν θεῖαν βούλησιν.—*ἡύς τε μέγας τε* κατὰ τὰς ἑλλ. ἀντιλήψεις ὁ καλὸς ἀγαθὸς ἦτο τέλειος ἀνὴρ.—528 *κυανοχαίτης* διὰ τί ἡ κόμη τοῦ θεοῦ κυανῆ;—538 *ἴν' ἀπέλεθρον*, διότι ἡ ἀπόστασις ἤδη πολὺ μεγαλυτέρα καὶ τὸ βλῆμα πολὺ μεγαλύτερον.—*Τὶ παραδόξως πάσχει ὁ ἥρωσ ἐνταῦθα*;

543-66. 543-51 *ἐύσσελμος* 127, *μένον* ἀνέμενον, *ἦατο* ἦντο, *ποτιδέγμενοι* προσδεχόμενοι, προσδοκῶντες, *κέλλω* 138, *ψάματος* θ. ἄμμος, *ῥηγμῖς* 150, 549=42, *ἔξοχα* ἐξαιρετικῶς, *δόσαν ἔξοχα* ἔξελον 160.—551-5 *ῥέξω* θύω, *μηρία* τὰ ὄσῃ τῶν μηρῶν μετ' ὀλίγου κρέατος, *θῖς* 46, *κελαινεφῆς* (κελαινὸς μέλας-νέφος ἀντὶ *κελαινονεφῆς*, πρβλ. *ἀμφορεύς*, *τράπεζα*...) ὁ συγκεντρῶνων ἐν τῷ οὐρανῷ τὰς μαύρας νεφέλας, *ἀνάσσει*+τοπ. πτ. ἐπὶ πάντων, *ἐμπάζομαι* φροντίζω, ἐνδιαφέρομαι, *ἰερά* τὰ ἱερά, ἢ θυσία, *μερμηρίζω* (μέρ-ιμνα, μέρ-μερ-ος) διανοῦμαι, *ἀπολοῖατο* ἀπόλοιτο.—556-9

=161-2, 168-9. — 560-6 560=170, 562=178, 563 4=103-4, 565-6=62-3.

550 ἀρνὸν τὸν κριὸν τὸν σφάσαντα αὐτόν· πῶς ἐλέγετο τὸ ἐξαίρετικὸν τοῦτο δῶρον πρὸς τὸν ἡγεμόνα ;—553 μῆρια Οἱ ἀρχαῖοι ἐκ τοῦ σφαγίου ἔκαιον πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν τὰ ὀστᾶ τῶν μῆρῶν (μῆρια), ἐπὶ τῶν ὀποιῶν ἄρῆνον καὶ ὀλίγον κρέας, τὸ δὲ λοιπὸν ψηνόμενον ἔτρωγον οἱ θύοντες. Ἡ θυσία προσηνέχθη εἰς τὸν Δία διὰ τὴν τιμωρίαν τοῦ μισοξένου Κύκλωπος καὶ εἰς εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ.—Πόθεν γινώσκει ὁ Ὅδ., ὅτι ὁ Ζεὺς οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν ;—554 Τοῦτο προσθέτει ὁ Ὅδ. ὡς λόγον τῶν ὑστέρων παθημάτων αὐτοῦ, τὰ ὀποῖα, ἐν ᾧ προῆλθον ἐκ τῆς κατ' αὐτοῦ ὀργῆς τοῦ Ποσειδῶνος, ἀποδίδει ἐν τούτοις εἰς τὸν Δία, διότι παρὰ τὴν θέλησιν τούτου δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ ὁ Ποσειδῶν.—Ἐτυπώσεις ἐκ τῆς ῥαφιδίας.

Κ

1-76. 1-4 Αἰολίη ἐπίθ. ἢ τοῦ Αἰόλου, Ἰπποτάδης ὁ υἱὸς τοῦ Ἰπλότου, πλωτὸς (πλώω πλέω) ἐπιπλέων, περὶ μιν (ἑστί), πέτρη βράχος, ὑποκ., ἀναθέω, ἀναδέδρομε ἔχει ἀνυψωθῆ, ἀναδύεται (ἐκ τῆς θαλάσσης), λισσὸς 3 (λίον) λείος, ὀλισθηρός, κτγρ.: ἢ δὲ βραχόδης νῆσος ὑψοῦται ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ὀλισθηρά.—5-13 τοῦ ἐκ τούτου, γέγονα κ. γέγαα, ὡς μέμονα κ. μέμαα, γεγάασι ἔχουσι γεννηθῆ(καὶ ζῶσι), εἰς τοῦτο τὸ τοῦ, καὶ δώδεκα πλὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἡβᾶω εἶμαι ἔφηβος, ἡβῶντες ἔφηβοι, ἐνθα ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας (διὰ τὸ ἀποκεκλεισμένον τῆς νήσου καὶ τὸ ἰσάριθμον υἱῶν καὶ θυγατέρων), πόρην θ 477, υἰάσι κατὰ τὸ πατράσι, ἀκοίτις αἰτ. πλ. τοῦ ἀκοίσις α 39, δαίνυμαι ι 162, κεδνὸς (κῆδομαι) σεβαστός, παρὰ κεῖται, ὄνηαρ-τος οὐ. (ὀνίημι) τονωτικά, φαγητά, δῶμα (δέμω κτίζω) μέγαρον, κνισήεις γεμᾶτος ἀπόκνισαν, περὶ στεναχίζομαι ἀντηγῶ κέριξ, ἀλλῆ τοπ.: τὰ εὐφρόσυνα δὲ ἄσματα καὶ τὰ χροοπηδήματα ἐν τῷ μεγάρῳ ἀντηχοῦν ὀλόγυρα ἀπὸ τὸ μέγαρον ἐν τῇ ἀλλῆ, ὡς ἀντελήφθη προσερχόμενος ὁ Ὅδ., δ' αὖτε ἀφ' ἑτέρου δέ, τούναντίον, αἰδοίος (αἰδώς) σεβαστός, τάπησ-ητος ἄ. ὑπόστρωμα μάλλινον καὶ σκέπασμα, λέχος (*λέχομαι κατακλίνομαι, λεχώ, λόχος ἐνέδρα) κλίνη, τρητὸς (τρᾶω τρυπῶ), μὲν μὴν, ἀληθῶς, ὄντως, πόλις ἀκρόπολις, καὶ τῶν.—14-8 φιλέω φιλεῶ, φιλοξενῶ, ἐξερεείνω ἐρωτῶ λεπτομερῶς,

"Ιλιος θ. παρ' Ὀμ., οἱ μεθ' Ὀμηρον πάντες τὸ "Ιλιον, μὲν ἀληθῶς, ὄντως, καταλέγω (ἀπαριθμῶ) ἐκθέτω, διηγοῦμαι λεπτομερῶς, καὶ ἐγὼ, ὅπως ἐκεῖνος ἠρώτα, κατὰ μοῖραν ἐν τάξει, κατὰ σειρᾶν, ὁδὸς ἀποστολῆ εἰς τὴν πατρίδα, ἀπόπλους, οὐδέ τι κείνος καὶ ἐκεῖνος (ὅπως ἐγὼ ἐφάνην ὑποχρεωτικὸς συμμορφωθεὶς πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν του) οὐδαμῶς, ἀναίνομαι ἀρνούμαι.—19-26 δέ μ' (οι), ἐννέωρος (ῶρος ᾶ) ἐννεαετής, μέγας, ἐκδέρω γδέρνω, καταδέω ᾶ δένω καλά, κέλευθα ι 201, : ἀνέστειλε τὰς κινήσεις, βύκτης ᾶ. (βύζω λ. π. φωνάζω ὡς ὁ βύας (μποῦφος), βυκάνη σάλπιγξ, buc-cina) ὁ συρίζων, ταμίης οἰκονόμος, ἐπιστάτης, ἡμὲν-ἡδὲ καὶ-καί, παύω ἀναστέλλω, κατευνάζω, ὄρνυμι θέτω εἰς ἐνέργειαν (προβλ. παρ' ἡμῖν : ἐσηκώθη ἄνεμος), κατέδει (τὸν ἀσκόν), μέρμις-ιθος θ. κλωστή, φαεινὸς β (φάος, φα-εσνός) λαμπρός, ἵνα μὴ τι παραπνεύση ἵνα μὴ παρὰ τὸν πνεόντα οὖριον ἄνεμον ξεφυσήσῃ (ξεθυμάνῃ) ἐκ τοῦ ἀσκού ἔστω καὶ ἡ ἐλαχίστη πνοὴ ἐναντίου ἀνέμου, ἢ πρὸτ. εἰς τὸ κατέδει, προῖτημι ἀπολύω, ἀφήνω, ἄημι πνέω, (προβλ. ἄνεμος, v e n t u s, ἄελλα, ἀήρ, αὔρα, ἀτμός, a n i m a).—26-7 οὐδ' ἄρ'... ἀλλ' ὡς ἐδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, δὲν ἐπέρωτο νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν βουλήν του, ἀπωλόμεθα ἐχάθημεν, περὶ μεγάλης συμφορᾶς, ἀφραδίη ι 361, (ἡμῶν) αὐτῶν.—28-32 δμῶς (ὁμός ὁ αὐτός), ὁμοίως, ἄνευ διακοπῆς ἡμέραν καὶ νύκτα, πατρὶς ἐπιθ., καὶ δὴ καὶ ἦδη, καὶ ἰδού, λεύσσω (λευκ-, λυκ-, lux, luc-idus, λυκ-ανγές, λυκό-φως, Λύκ-ειον, λευκ-ός, λύχ-νος) ι 166, πυρπολέω καίω πυρά, νωμάω κινῶ, χειρίζομαι, πούς νηδὸς τὸ σχοινίον, τὸ προσδεδεμένον εἰς τὸ κατώτερον ἄκρον τοῦ ἰστίου, δι' οὗ ὀυθμίζεται ἢ θέσις τοῦ ἰστίου πρὸς τὸν ἄνεμον (νῦν σκότα), οὐδὲ τῷ παράταξι ἀντί: χωρὶς νά, θᾶσσαν ταχύτερον, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.—34-45 ἄγομαι φέρω μαζί μου, δῶρα κτηρ., Αἰόλο(ι)ο-ου, 37: ὡς ἐξῆς δὲ πᾶς τις ἔλεγε ὄριπτον βλέμμα εἰς ἄλλον παριστάμενόν του, ᾧ πόποι περίεργον πρᾶγμα! τίμιος τετιμημένος, : με πόσην ἀγάπην καὶ τιμὴν περιβάλλουσιν αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι, ὅτιων ὄν τινων, κειμήλιον (κεῖμαι) πολύτιμον πρᾶγμα (κατατιθέμενον ἐν ἀσφαλεῖ), ληῖς-ίδος θ. λάφυρα, ἢ γεν. διαιρ., ἡμεῖς δὲ αὐτεῖ ἐν ᾧ ἡμεῖς τοῦναντίον, ὁμός 28, νίσσομαι (νέ(σ)-ομαι, νεσ-, ν(έ)σ-ομαι νίνσομαι νίσσομαι) ἐπιστρέφω, σὺν ἔχοντες ἔχοντες ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, οὐχὶ κρεμαμένας, κενεὰς κτηρ., καὶ νῦν καὶ τώρα ἀκόμη, χαριζόμενος χαριστικῶς, φιλότιμι ἀπὸ ἀγάπην, ὅσος ἐπιφ., ἢ τις ἐπιτ.: πόσον πολὺς, πόσον ἀμέτρητος.—46-9 ὀρούω

ὄρμῳ, ἐξορούω, πόντος ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα, ἀπὸ γαίης μακρὰν τῆς.—49-55 ἐγρόμενος ἄορ. τοῦ ἐγείρεσθαι, μερμηρίζω ι 554, ἀποφθίμην ἀντὶ ἀποφθίμην εὐκτ. ἄορ. τοῦ ἀποφθίμην ἀποθνήσκειν ἢ εὐκτ. ἐκ τῆς ἀπορημ. ὑπκτ. τοῦ εὐθέος λόγου, ἀκέων ι 427, ἔτιλην ι 435, μέτειμι ὑπάρχω μεταξύ, ἔμεινα (ἐν ζωοῖσι) ἢ ἐνεκαρτέρησα, κείμην ἤμην σωρειασμένος.—56-65 56 58=ι 85-7, δπάζω δίδω (ὀλαδόν), δπάζομαι λαμβάνω μαζί μου ὀπαδόν, ἧ ἔη, σταθμοὶ παραστάδες, οὐδὸς ἄ. κατώφλιον (τῆς εισόδου).—63-6 θαμβέω ἐκθαμβοῦμαι, ἐκπλήττομαι, ἐξέρομαι εἴρομαι, πῶς τί σοῦ συνέβη, ὥστε νά, χραύω, ἄορ. ἔχραον, προσβάλλω, καταδιώκω, βλάπτω, τοὶ σοί, ἦ μὲν καὶ ὅμως εἶναι ἀληθὲς ὅτι, ἐνδυνκέως ἐπιμελῶς, μὲ ὄλον τὸ ἐνδιαφέρον μας.—67-70 μετεφώνεον ἔλεγον μεταξύ αὐτῶν, ἄχυνμαι (ἄχ-ἄχος, ἀχαρίζομαι) ἀναστενάζω, κῆρ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας, ἀάω βλάπτω, πρὸς τοῖσι ἐκτὸς τούτων, ἀκέομαι θεραπεύω, διορθώνω (τὸ κακόν), πρβλ. ἀνήκεστος, πανάκεια, καθάπτομαι μ. ἔ. πιάνω τινὰ μὲ μαλακὰ λόγια.—71-6 ἄνεως (ἀστ.) αὐω φωνάζω, ἄνηφος, ἄνεως) ἄφωνος, ἀναυδος, ἔρρω πηγαίνω ἢ ἔρχομαι ἐπὶ κακῷ, ἔρρε χάσου, κρημνίσου ἀπ' ἐδῶ (ἔρρ' ἐς κόρακας), ἔλεγχῆς (τὸ ἔλεγχος ὄνειδος, αἰσχύνη), ἐπονείδιστος, ἐπαίσχυντος, θέμις ἐστὶ ἔξεστι, κομίζω κ. κομέω περιποιοῦμαι (ἵππο-κόμος, γηρο-κομῶ), ἀποπέμπειν (οἴκαδε δι' εὐνοϊκοῦ ἀνέμου), τὸν τοιοῦτον, ἓνα ἄνδρα ὡς αὐτός, ὁ ὁποῖος, ἀπεχθάνομαι τινε γίνομαι μισητὸς εἶς τινά, τόδε ἐνθάδε (κυρίως ἐπιθ. διορ. τοῦ συστ. ἀντικμ.), ἄρα ὡς εἶναι προφανὲς ἐκ τῆς ἐπανόδου σου.

1 Αἰολίη μυθικὴ νῆσος, κατὰ τοὺς μγνστ. μία τῶν Λιπαρῶν ἢ τοῦ Αἰόλου, Β τῆς Σικελίας, κατὰ τινὰς ἢ Στρογγύλη (νῦν Stroboli), κατ' ἄλλους ἢ Λιπάρα.—3 πλωτῆ Αἰ νῆσοι τοῦ Αἰόλου ἦσαν 7, πλωταὶ καὶ περιδρομοὶ. Μεταξὺ τῶν πλωτῶν νήσων, καλουμένων καὶ πλωάδων, ἐμνημόνεον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τῆς Δήλου, ἣτις ἔπαυσε κινουμένη εὐθὺς μόλις ἡ Λητὴ ἐγέννησεν ἐπ' αὐτῆς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν, καὶ τῆς Αἴγυπτ. νήσου Χέμμιος. Πρβλ. καὶ τὰ περὶ τῶν Συμπληγάδων πετρῶν ἐν τῇ ἀργοναυτικῇ ἐκστρατείᾳ. Ὡς φαίνεται, πρόκειται περὶ μυθώδους παραστάσεως ἀντικατοπτρισμῶν, ὡς οὗτοι ἐνεφανίζοντο τοῖς ναυτίλοις ἐν τῇ θαλάσῃ, γνωστότατοι ὑπὸ τὸ ὄνομα Fata Morgana.—4 χάλκεον ἄρρηκτον, ἵνα ἐγκλείωνται ἀσφαλῶς ἐν αὐτῷ οἱ ἄνεμοι. Περὶ τοῦ χαλκοῦ ι 55.—7 Πλὴν τοῦ παραδείγματος τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἀδελφῶν ἅμα καὶ συζύγων, οὐδὲν ἕτερον τοιοῦτον παράδειγμα παρ'

Ἐπιφάνειαν μνημονεύεται. Μόνον παρὰ Πτολεμαίοις τῆς Αἰγύπτου ἐγένοντο γάμοι ἑτεροθαλῶν ἀδελφῶν ἐκ διαφόρων μητέρων. Ἐκ τοῦ γάμου τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι τοιοῦτοι γάμοι ἐν παλαιότεροις χρόνοις δὲν θὰ ἦσαν ἀρεπεῖς καὶ σκανδαλώδεις. Ἐνταῦθα οἱ υἱοὶ τοῦ Αἰόλου ἐνυμφεύθησαν τὰς ἀδελφὰς αὐτῶν διὰ τὰς ἑξαιρετικὰς συνθήκας, ὑφ' αἷς ζῶσιν ἐκεῖ, κειρωμένοι τοῦ λοιποῦ κόσμου.—9 **δνήματα** πάντοτε περὶ τοῦ ἀρτου καὶ τοῦ κρέατος τοῦ φαγητοῦ.—10 **δῶμα-αὐλή** Ὁ Ὀμ. οἶκος συνίσταται Πίν. ΙΒ'. α') ἐκ τῆς **αὐλῆς** Μ, ὑπαίθρου, συνήθως σχήματος τετραγώνου, εἰς ἣν εἰσερχόμεθα ἔξωθεν διὰ **προθύρου** ἢ **αὐλή** ἔχει στοὰς ἀνοικτάς πρὸς τὰ ἔσω, τὰς **αἰθούσας**, σχημαζοτιμένες διὰ σειρᾶς κίονων παραλλήλων πρὸς τὰς πλευρὰς αὐτῆς; β') ἐκ τοῦ **μεγάρου** Κ, μεγάλου ὀρθογωνίου ἢ τετραγώνου δωματίου, φέροντος ἔξωθεν τέσσαρας κίονας ὑποβαστάζοντας τὴν ὀροφήν καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὴν ἐστίν· καὶ γ') ἐκ τῆς εἰσόδου ἀπὸ τῆς αὐλῆς εἰς τὸ μέγαρον, ἣτις ἐσχηματίζετο ἐκ προεκτάσεως τῶν δύο πλαγίων τοίχων τοῦ μεγάρου πρὸς τὰ ἔμπροσθαι καὶ ἐκ διατομῆς αὐτῶν δι' ἑγκαρσίου τοίχου φέροντος θύρας(-αν) καὶ διαιροῦντος τὴν εἴσοδον εἰς δύο τμήματα, 1) τὸ πρόσθιον πρὸς τὴν αὐλήν, τὸ καλούμενον **αἴθουσαν δώματος**, καὶ 2) τὸ ὀπισθεν τὸ ἀμέσως πρὸ τοῦ μεγάρου, ὅπερ ἔκαλεῖτο **πρόδομος**. Ὡς ἐνδιαίτημα τῆς οἰκογενεᾶς ἐχρησίμευε τὸ μέγαρον, ὅπου ἔτρωγον οἱ οἰκοδεσπότες, συνεσκέπτοντο, ἠργάζοντο, ἐκεῖ δὲ ἐκοιμῶντο καὶ τὰ μικρὰ αὐτῶν τέκνα, ἐν ᾧ οἱ οἰκοδεσπότες ἐκοιμῶντο ἐν ἰδίῳ διαρίσματι, ἐν τῷ βάθει τοῦ μεγάρου, **μυχῶ δόμοιο**. Ἄλλ' οἱ ἔφηβοι υἱοὶ καὶ θυγατέρες καὶ δὴ οἱ ἔγγαμοι ἐκρίθη εὐπρεπέστερον νὰ ἔχωσιν ἰδίαν κατοικίαν, τὸν **θάλαμον**, κοιτῶνα ἅμα καὶ μέγαρον, ἀποτελούμενον ἐκ μικροτέρου μεγάρου καὶ πρόδομου καὶ ἐπικοινωνοῦντα πρὸς τὴν πατρικὴν αὐλήν, ἐν ἣ ἐκτίζετο. Περὶ τὰ κύρια ταῦτα μέρη τοῦ Ὀμ. οἴκου ὑπῆρχον καὶ δευτερεύοντα παραρτήματα, χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκαι, λουτρόν, χάριν τῆς ὑπηρεσίας κ. ἄ.. Καὶ ἐνταῦθα δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν ὅτι συνευωχοῦντο μὲν οἱ παῖδες μετὰ τῶν γονέων ἐν τῷ κυρίῳ μεγάρῳ, ἀλλ' ὅτι ἕκαστον ζεῦγος εἶχεν ἴδιον θάλαμον ἐν τῇ αὐλῇ, εἰ καὶ τοῦτο δὲν λέγεται.—Φαίνεται ὅτι ὁ Ὀδ. ἅμα εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλήν εὗρεν αὐτὴν ὀλόγυρα ἀντηχοῦσαν ἐκ τῆς οἰκογ. εὐωχίας, ἣς ἀρτύματα ἦσαν ἄσματα καὶ χοροί. Ἡ συμβίωσις αὕτη τῶν οἰκογενειῶν τῶν υἱῶν μετὰ τῆς τοῦ πατρὸς εἶναι ὑπόδειγμα τῆς παλαιᾶς οἰκογεν. κοινωνίας, συνοικήσεως τῶν ἐκγόνων τοῦ αὐτοῦ

γενάρχου, οἵτινες κατοικοῦσιν ἐν τῷ αὐτῷ κτήματι, ἔχουσι κοινὰς τὰς γαίας καὶ ζῶσι κοινῇ ἀπὸ τῶν προϊόντων κοινῆς ἐργασίας, τῶν μὲν ἀνδρῶν θηρευόντων, καίλιεργούντων τὴν γῆν, κατασκευαζόντων ὄπλα κλπ., τῶν δὲ γυναικῶν ἀσχολουμένων περὶ τὰ οἰκιακὰ (τοῦτο συμβαίνει καὶ σήμερον πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν κώμαις). Τὸ σύνολον τῶν συγγενικῶν οἰκογενειῶν ἐκλήθη *πατριὰ* ἢ *πάτρα*, ἣς προϊστατο ὁ γενάρχης, ὁ πατὴρ τῆς ἀρχικῆς οἰκογενείας (ὁ ὕστερον κληθεὶς πατριάρχης, ἐξ οὗ καὶ ὁ βίος πατριαρχικός), τοῦτου δὲ ἀποθνήσκοντος ὁ πρεσβύτατος υἱὸς ἢ ὁ ἀσκῶν μεγίστην ἐπιρροὴν διὰ τῆς προσωπικότητος καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Οὕτως ἐμορφώθησαν καὶ αἱ πρῶται κῶμαι (μορφοῦνται δὲ καὶ σήμερον) καὶ ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται διὰ τί τὸ παλαιότατον πολίτευμα ἐν Ἑλλάδι ἦτο μοναρχικόν.—**11** *τρητοῖς*, διότι ἔφερον ὀπλὰς, δι' ὧν διήρχοντο οἱ διασταυρούμενοι πλατεῖς ἱμάντες [τόνοι ἢ αἱ κειρίαι], χρησιμεύοντες πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐπὶ τῆς κλίνης ἐπιστρωννυμένης στρωμνῆς ἢ ὀθονῶν.—**13** *πόλιν* Κατὰ τοὺς πειρατικούς ἐκείνους χρόνους αἱ πόλεις πρὸς ἀσφάλειαν ἐκτίζοντο ἐπὶ ὄχυρῶν ὑψωμάτων περιβαλλομένων διὰ τείχους, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατόκει ὁ ἄρχων καὶ ὁ λαός, ἐὰν ὁ συνοικισμὸς ἦτο μικρός· ἀλλ' ἐὰν ὁ συνοικισμὸς μέγας, κατόκει ἐκεῖ μόνον ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν, ὁ δὲ πολὺς λαὸς ἔξω ἐν τοῖς ἀγροῖς κατὰ γένη ἢ οἰκογενείας καὶ μόνον ἐν ἀνάγκῃ κατέφευγεν εἰς τὸ ὄχυρόν, ὅπερ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἦτο τὸ κέντρον τοῦ κράτους, ἢ *πόλις* ἢ *ἀκρόπολις* διὰ τὴν θέσιν ἢ *ἀκρη*. Κατ' ἀναλογίαν καὶ ὁ τετειχισμένος χῶρος, ἐν ᾧ κατοικεῖ ὁ Αἰῶλος, καλεῖται πόλις.—*ἐκόμθη* πῶς ἦτο δυνατόν νὰ προσορμισθῶσιν εἰς πλωτὴν νῆσον δὲν ἐνδιαφέρει τὸν ποιητὴν, ὅστις γινώσκει ὅτι ἀφηγεῖται μῦθον.—**14** *Ἴλιον Ἀργεῖων τε νέας* ἡ φράσις ὑποδηλοῖ τὸ περιεχόμενον τῆς Ἰλιάδος καὶ ἄλλων σχετικῶν ἐπῶν, *νόστιον Ἀχαιῶν* τὸ περιεχόμενον τῆς Ὀδυσσεΐας καὶ ἄλλων ἀναλόγων ἐπῶν.—**19** *ἐννεώροιο*, ἵνα δηλωθῇ ὅτι τὸ δέρμα ἦτο καὶ μέγα, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ πάντας τοὺς ἀνέμους, καὶ στερεόν. Ὁ Ὀδ. λαμβάνει τὸν ἄσκον ὡς ἀσφαλὲς ἐνέχυρον εὐτυχοῦς πλοῦ, διότι εἰς αὐτὸν τοῦτον ἐνεπιστεύθη ἡ ἄγρυπνος φύλαξις αὐτοῦ.—**25** *Ζεφύρου*, ἵνα φέρῃ τὸν Ὀδ. πρὸς Α ἢ ΝΑ, ὅπου ἡ Ἰθάκη.—**30** *πυρπολέοντας* ποιμένας.—**35** *χρυσὸν κ. ἀργυρον* Τὰς κούφας αὐτῶν ὑπονοίας περὶ βαρυτίμου περιεχομένου τοῦ ἀσκοῦ ἴσως προεκάλεσε τὸ κατηραμένον *ἀργυροῦν* νῆμα, δι' οὗ ἦτο δεδεμένον τὸ στόμιον τοῦ ἀσκοῦ. Πόθεν ὁ Ὀδ. γινώσκει τὰ διαμειφθέντα δὲν λέ-

γει ὁ ποιητής· πόθεν ὅμως θὰ ἔμαθε ταῦτα;—**46** νίκησε τί εἰκά-
 ζομεν ἐκ τῆς λέξεως περὶ τῶν γνωμῶν τῶν ἑταίρων;—**48** τοὺς
 δὲ δὲν περιλαμβάνει καὶ ἑαυτὸν ἢ διότι εἶναι ἀμέτοχος τοῦ πρα-
 ξικοπήματος ἢ διότι μόνοι παρηκολούθουν τῷ πάθημά των, ἐν ᾧ
 ὁ Ὅδ. ἐκοιμᾶτο, ἀφυπνισθεῖς ἐκ τῶν θρήνων αὐτῶν.—**53** καλυ-
 ψάμενος ἐκ θλίψεως, ἵνα ἀπομονώσω ἑμαυτὸν ἀπὸ τοῦ ἔξω κό-
 σμου, ὅστις οὐδὲν πλεόν θέλητρον μοὶ παρεῖχε.—**55** αὖτις πρὸς
 Αἰολίην, διότι οἱ ἄνεμοι ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ ἴδια παρέσυρον μεθ'
 ἑαυτῶν καὶ τὰς 12 ναῦς τοῦ Ὅδ.—**59** κήρυκα τῆς αὐτῆς τιμῆς
 πρὸς τοὺς ἀοιδούς τυγχάνει ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν βασιλέων καὶ ὁ
 κήρυξ. Εἶναι βοηθὸς τοῦ βασιλέως φέρων ὡς οὗτος σκῆπτρον, τι-
 μητικὴν ῥίβδον, δεῖγμα τοῦ ἀξιώματος. Ἐν ταῖς ἑορταῖς ἄγει τὴν
 ἱερὰν ἑκατόμβην εἰς τὸν βωμὸν τοῦ θεοῦ, ἐν ταῖς εὐωχίαις κεραν-
 νύει καὶ οἴνοχοεῖ τὸν οἶνον, δι' οὗ προσφέρονται σπονδαί, ὑπη-
 ρετεῖ ἐν συμποσίῳ, ἐπιμελούμενος καὶ πολλῶν ἄλλων ἔργων ἐκτε-
 λουμένων ἄλλως ὑπὸ τῶν θεραπεόντων, ἀνακοινοῖ παραγγελίας τοῦ
 βασιλέως καὶ ὡς ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς
 πρεσβευτής. Ὁ τοῦ Ὅδ. ἐκαλεῖτο Εὐρυβάτης.—**60** βῆν Κατόπιν
 τῆς ἀφροσύνης τῶν ἑταίρων ἀμφιβάλλον περὶ τῶν διαθέσεων τοῦ
 Αἰόλου μεταβαίνει αὐτὸς λαμβάνων καὶ κήρυκα διὰ τὸν ἐπίσημον
 χαρακτῆρα τῆς πρεσβείας· ἐν ι 88 τί εἶχε πρᾶξει;— εἰς δώματα
 Ἐν τίνι στίχῳ λέγεται ὅτι ἔφθασεν εἰς αὐτά; πῶς λοιπὸν πρέπει
 νὰ μεταφρασθῇ ἐνταῦθα (ι 106);—**62** ἐπ' οὐδοῦ ὡς ἰκέται, ὡς συν-
 ἦθος ἔπραττον οἱ δυστυχεῖς.—**64** δαίμων (*δαίω μοιράζω) α' ὁ
 κατανέμων τὴν μοῖραν θεός, ἢ θεότης (ἀορίστως) καὶ β' ἡ (κατα-
 νεμομένη) μοῖρα.—**75** θεοῖσιν ἀπεχθόμενος. Ὁ Αἰόλος 2 παρε-
 στάθη ὡς φίλος τῶν θεῶν καὶ ὡς τοιοῦτος ἀναγνωρίζει ὡς ἁμαρτω-
 λὸν καὶ θεοστυγῆ τὸν ἄνδρα, ὅστις παρὰ πᾶσαν τὴν βοήθειαν, ἣν
 ἐπεδαψίλευσεν αὐτῷ, δὲν ἠδυνήθη νὰ σωθῆ. Ὅθεν εὐθύς χωρὶς νὰ
 ζητήσῃ νὰ διευκρινήσῃ τοὺς ἐν 68 ὑπαινιγμούς ἀποτομώτατ' ἀπο-
 πέμπει αὐτόν. Ὁ Ὅδ. λαμβάνει ἤδη τὴν βεβαίωσιν τῶν ι 553
 ἐκτεθέντων, ὅτι ὁ Ποσειδῶν ἐπήκουσε τῆς εὐχῆς τοῦ Κύκλωπος καὶ
 οἱ θεοὶ ὠργίσθησαν κατ' αὐτοῦ.—Τίνα καλλιτεχνικὰ μέσα χρησιμο-
 ποιεῖ ἐνταῦθα ὁ ποιητής;

77-132. 77-86 ἀκάχημαι παρκμ. ἐν σημ. ἐνεστ., ἄχνυμαι,
 ἀκαχίζομαι, τείρω ι 441, εἰρησίη (ἐρέτης) κωπηλασία, ἀλεγεινὸς ἀλ-
 γεινός, ἐπίμοχθος, ματίη θ. ἀφροσύνη, σφάλμα, πομπή μέσον ἀπο-
 στολῆς εἰς τὴν πατρίδα, ὁμῶς 28, αἰπὺς α 11, Δάμος ὁ, Δαι-
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

στρυγονίη τῶν Λαιστρυγόνων, (-όνες), *ὄθι* ὄπου, *ἠπύω* (φωνάζω) προσφωνῶ, *χαιρετίζω*, *εἰσελάων* εἰσελαύνων, εἰσάγων τὰ (πρόβατα), *ἐξελάων* (τοὺς βοῦς), *ὕπακούω* ἀποκρίνομαι, ἀντιχαιρετίζω, *ἐνθα* ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, τούτων οὕτως ἐχόντων, *ἄυπνος* μὴ ἔχων ἀνάγκην ὕπνου, *ἐξάιρομαι* λαμβάνω, *κερδίζω* (παίρνω), *δοῖος* 3 διπλοῦς, *τὸν μὲν-τὸν δὲ* ἐπεξ., *ἀργυφος* 2 (ἀργός λευκός-φάος) λευκός, : 82-6 ὄπου ὁ ποιμὴν εἰσάγων τὴν ἐσπέραν εἰς τὴν μάνδραν τὰ πρόβατα χαιρετίζει τὸν βουκόλον, ὅστις ἐξάγων (σχεδὸν συγχρόνως) τοὺς βοῦς ἀνταποδίδει τὸν χαιρετισμόν. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἀνὴρ μὴ ἔχων ἀνάγκην τοῦ ὕπνου θὰ ἠδύνατο νὰ κερδίσῃ διπλοῦν μισθόν, τὸν μὲν ἕνα βόσκων βοῦς (ἐξεροχόμενος ὡς βουκόλος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν χρόνον ἐπιστρέφει μετὰ τῆς ποιμνῆς ἐκ τῆς βοσκῆς ὁ ποιμὴν), τὸν δὲ ἄλλον λευκὰ πρόβατα· διότι νῦξ καὶ ἡμέρα διαδέχονται συντομώματα ἀλλήλας (μόλις ἀρχίσῃ ἡ νύξ, πλησιάζει ἡ ἡμέρα πάλιν τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας). — 87-96 *ἐνθα* τότε, *ἐπει* ἢ *κυρ.* πρὸτ. ἐν 91, *ἐς λ.* πρὸς, *κλυτός* 3 ἐξαισιος, *ἠλίβατος* ι 243, *τετύχηκε* (*τυγχάνω*) ὑπάρχει, ἐκτείνεται, *διαμπερὲς* (διὰ-ἀμπερὲς, ἀναπείρω ἢ ἀνὰ πέρασ) πέρα πέρα ἀνευ διακοπῆς, *ἀμφοτέρωθεν* τῆς εισόδου, *προβλής-ἦτος* 1 προεξέχων, *προέχω* προεξέχω, προβάλλω, *ἐναντίος* ἀντιμέτωπος, ἀντικρῦ, *στόμα* στόμιον, εἴσοδος, *ἀραιὸς* στενός, *κτρ.*, *δὲ παράταξις* ἀντι: ὥστε, *ἐνθα* ἐκεῖ, ἢ *κυρ.* πρ. εἰς 87., *ἔχων*. διευθύνω, *ἀμφιέλισσαι* ι 64, *κοῖλος* διὰ τοὺς πέριξ βράχους, *ἀρα* λοιπόν, *πλησίαι* ἢ μία πρὸς τὴν ἄλλην, *γὰρ* τί αἰτιολ. ; *ἀέξω* ἐγείρω, ὑψώνω, *μὲν* ἀληθῶς, *ὀλίγον* μικρόν, *λευκὸς* στίλβων, διαφανής: γαλήνη μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης μαρμαίρουσαν, *ἀμφι* ἀπὸ τὸ ἐν ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο, ἢ: ἀμφοτέρωθεν τοῦ εἰσπλέοντος, *σχέθον* ἐκράτησα, *ἔξω* τοῦ λιμένος, *ἐσχατιή* τὸ ἐξώτατον μέρος τοῦ λιμένος, *πείσματα* ι 136. — 97-102 *σκοπιή-ά*, *παιπαλόεις* (πάλλω, πάλιν, πόλος (σημεῖον περιστροφῆς)) πολύστροφος, πολυέλικτος, *ἀνελθὼν* εἰς σκοπιήν, *ἐνθα* τότε, *ἔργα βοῶν*... ἐκτάσεις κεκαλλιεργημένα διὰ βοῶν ἢ δι' ἀνθρωπίνης χειρός, ἔχνη γεωργίας ἢ δενδροκομίας ἢ ἀμπελοουργίας, *αἴσω* (αἶξ, αἶγες, Αἰγαῖον, αἶγίς), 100·2=88 90. — 103-11 *ἐκβάντες* τῆς νεῶς, *ἴσαν* ἦσαν, *λείη* ὁδὸς ὀμαλή, πεδινή, ἀμαξιτή, ἢ αἰτ. εἰς τὸ ἴσαν, ἢ *περ* διὰ τῆς ὁποίας ἀκριβῶς καί, *κατ-αγινέω* κατάγω, φέρω κάτω, *ὑλη* ξύλα, *ξύμβλητο* μ. ἀορ. τοῦ *ξυμβάλλομαι* συναντῶ, *ὕδρεύω* ὑδρεύομαι, *θυγατέρ'(ι)*, *Ἰφθιμος* εὐρωστος, ὄμμαλος, *ἀρα* δηλαδή, *κατεβήσαιο* μεικτοῦ ἀορ. ἀντι

ὑπρστλκ., τῶνδε τῶν ἀνθρώπων τῶν κατοικούντων αὐτὴν ἐδῶ τὴν χώραν, τοῖσιν τέοισι, τίσι, τοπ. πτ. μεταξὺ τίνων, ἐπέφραδεν ἀόρ. τοῦ φράζω δεικνύω, δῶ δῶμα, βραχὺς τύπος ὡς κρῖ κριθή, ὑπερεφής (ὑψι ἐρέφω, ὄροφῆ) ὁ ἔχων ὑψηλὰ τὴν ὄροφὴν, ὑψηλός. — 112 7 κλυτός περίφημος, τὴν δὲ περιττεύει ὁ δέ, λείψανον τῆς πάλαι ποτὲ κατὰ παράταξιν συντάξεως, τὴν ἰδοῦ (νὰ) ἐκεῖ, ὄσην κορυφὴν τοσαύτην, ὄση ἐστί, ἔλξις ὑποκ. κ. κτηρ. ἅμα, καταστύγῳ, κατέστυγον, κατατρομάζω, ἐκάλει ἔστειλε νὰ καλέσῃ ἢ ἐφώναζε, Ἄντιφατῆα μεταπλ. ἀντὶ Ἄντιφάτην, ὄν ἑόν, δὴ τότε, μῆδομαι μελετῶ, σχεδιάζω, λυγρός ι 454, μάρωτω συλλαμβάνω, ὀπλίζομαι ι 191, τῷ δὲ δύο οἱ δὲ δύο ἄλλοι, αἴξαντε ἀφ' οὗ ἐπετάχθησαν ἔξω. — 118-24 τεῦχε βοὴν ἐροήγνυε πολεμικὰς κραυγὰς, διέταξε νὰ., αἰῶ ἀκούω (βοῆς), φοῖταον συνέροεον, ἀνδρεσσι πρὸς τοὺς συνήθεις ἀνδρας, οἱ ῥα διότι οὗτοι τότε, συνεπέα τῆς πολεμ. κραυγῆς, χερμάδιον χειροπληθῆς, ὀγκώδης λίθος, ἀνδραχθῆς (ἄχθω βαρύνω) ἀνδροβαρῆς, βαρὺς, ἀπὸ πετράων ἀποσπῶντες ἀπὸ τῶν περὶ τὸν λιμένα βράχων, ἄφαρ εὐθύς, κόναβος ἀ.λ.π. βρόντος, πάταγος, κακὸς δεινός, ἀπαίσιος, ὀρώρει ὡς ἔντονος πρτκ., ὁ ἀναδιπλ. τὴν ἐπανάληψιν καὶ διάρκειαν, πείρω διατρύπῳ, διαπερῶ (διὰ τριοδόντων καμακίων), ἰχθὺς ὡς ἀναστρ., φέρομαι ἀποκομίζω μαζί μου, διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, δαῖτα κτηρ., ἀτερπῆς ἀποκομίζω μαζί μου, διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, δαῖτα κτηρ., ἀτερπῆς ἀηδῆς, φρικιαστικός. — 125-32 ὄφρα ἐν ὄσφ, ὀλέκω ὄλλυμι, πολυβενθῆς πολυβαθῆς (πρβλ. βένθος - βάθος, πένθος - πάθος), πείσμα ι 136, κυανόπρωρος ι 482, ἐμοῖς τοῖς τοῦ πλοίου μου, 129=ι 489, ἀνέρριψαν ἄλα ἐτίναξαν ὑψηλὰ (διὰ τοῦ πλατέος ἄκρου τῆς κόπης), πάση δυνάμει ἐκωπηλάτου, ἀσπασίως φύγεν ἔμεινεν εὐχαριστημένη διότι διέφυγε, ἐπηρεφῆς 2 (ἐρέφω) ἐπικρεμᾶμενος, ὑψηλοκρεμαστός, ἀολλῆς 2 (ἀ(ἀθρ.)-εἰ(λ)ω συνωθῶ) ἀθρόος.

81 Λάμος παλαιὸς ἥρωας, οἰκιστῆς καὶ βασιλεὺς τῆς Τηλεπύλου, ἔξ οὗ ἐλέγετο ὅτι εἶλκε τὴν καταγωγὴν τὸ ἐπιφανὲς ἐν Ῥώμῃ γένος τῶν Λαμιῶν. Ἡ πόλις ἐτίθητο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων παρὰ τοὺς Λεοντίους τῆς Σικελίας, ἀλλ' ὁ Κικέρων μεταθέτει αὐτὴν εἰς τὰς Φορμίας (Mola di Gaeta). — 82-6 Αἰ συγκεχυμένα καὶ ἀσαφεῖς αὐτὰ εἰδήσεις ὀφείλονται πιθανῶς εἰς ἀνακοινώσεις θαλασσοπόρων Φοινίκων πρὸς τοὺς Ἕλληνας περὶ τῶν βραχειῶν καὶ φωτεινῶν νυκτῶν τῶν ὑπερβορείων χωρῶν. Τοῦτο ἀδύνατον νὰ ἀντελήφθῃ αὐτὸς ὁ Ὅδ. ὡς βραχὺ ἐκεῖ παραμείνας· ἀλλὰ δὲν διαφέρει τοῦτο τὸν ποιητὴν ἐμβάλλοντα εἰς τὸ στόμα τοῦ ἱστο-

ροῦντος ἰδίας ἑαυτοῦ γνώσεις.—92 *δέδεντο* πῶς;—99 *καπνὸν* τί δηλοῦντα; *δρῶμεν* πρβλ. τὸ *ἔστιν* 97· πῶς δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ διαφορὰ τοῦ ἀριθμοῦ;—102 *κῆρυκα*. Διὰ τί προσετέθη οὗτος; ἔξ ὧσων ἤδη εἶδομεν πᾶσα πρεσβεία ἐκ πόσων ἀνδρῶν ἀποτελεῖται;—103 *ἐκβάντες*. Φαίνεται ὅτι τὸ ἄλλο πλήρωμα εἶχε μείνει ἐν τῷ πλοίῳ.—107 *κατεβήσεται*. Ἡ Τηλέπυλος ἦτο αἰπὺ πτολίεθρον, ἡ δὲ κρήνη θὰ ἔκειτο κάτω ἐν τῇ πεδιάδι.—111 Ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν 110 τί ἦτο ὁ πατήρ Ἀντιφάτης;—113 *ὄρεος κορυφῆν*. Ἐὰν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν σχετικὴν διαφορὰν τοῦ ὕψους ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, διὰ τοῦ ὕψους τῆς συζύγου τοῦ Ἀντιφάτου τί ἠθέλησεν ὁ ποιητὴς νὰ δηλώσῃ;—116 *ὀπλίσσατο*. Ἡ προπαρασκευὴ τοῦ γεύματος περιορίσθη βεβαίως μόνον εἰς τὸν φόνον τοῦ ἀνδρὸς καὶ εἰς οὐδὲν πλέον.—117 *ἐπὶ νῆας* πρὸς τὸν λιμένα καὶ δὴ πρὸς τὸ πλοῖον τοῦ Ὀδ., ἔξ οὗ προδήλως εἶχον ἀποσταλῆ, παρ' ὧν ὁ Ὀδ. ἔμαθεν ὕστερον τίνας περιπετειάς ἔσχεν ἡ πρεσβεία.—118 *τεῦχε βοῆν* ἢ αὐτὸς ἢ κῆρυκας ἕως διέταξε νὰ βάλλωσι τὴν πολεμικὴν κραυγὴν.—120 *Γίγαντες* οἱ τῆς Ὀδυσσεΐας εἶναι ἄγχιος καὶ γιγαντώδης λαὸς τῆς Δύσεως, κατοικῶν ἐγγὺς τῶν Κυκλάδων ἐν τῇ μυθικῇ Ὑπερείᾳ, συγγενῆς τοῖς θεοῖς.—124 *πεύροντες* τοὺς ἰχθῦς ἠλλεον ἢ διὰ καμάκων ἢ διὰ δικτύων. Τίνες ἐν Ἑλλάδι ἔτρωγον ἰχθῦς;—127 *ἔκοψα* διὰ τί δὲν ἔλυσε;—132 *Πόσας ναῦς ἀπώλεσεν ὁ Ὀδ.*; ἡ ἀπώλεια αὕτη τίνα κατάραν ὑπομνήσκει; Σύγκρισις τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Α. πρὸς τὸν τῶν Κυκλάδων.

135-86. 135-9 *Αἰαίη* (ἐλίθ.) *νῆσος* ἢ νῆσος Αἴα, *αὐδήεις* (αὐδή) ἔχων ἀνθρωπίνην φωνήν, *κασίγνητος* ἀδελφός, *δλοόφρων* α 52 καταθρόνιος, *ἐκγέγαα* γέγονα ἐκ, *φασί-μβροτος* (φάος-βροτός) ὁ φέγγων εἰς τοὺς θνητούς, *μητρὸς κ. παῖδα* κτθ.—140-7 *ναύλοχος* (ναῦς-λέχων κοιμίζων, ἀναπαύων) ἀσφαλῆς, *ἡγεμονεύω* ι 142, 143=ι 75, *φάσγανον* ξίφος, *καρπαλίμως* ι 216, *ἀνήιον* ἀνήειν, *περιοπῆ* (περιορῶ) τόπος, ὁπόθεν περισκοπεῖ τις τὰ πέριξ, σκοπιὰ, *ἔργα βροτῶν* ἔργα ἀνθρωπίνης χειρός, *ἐνοπῆ* (ἐγγέπω) φωνή (βροτῶν).—148-55 148=97, *εἶδομαι*, (-ιδ-, vid-eri), εἰσαίμην, φαίνομαι, *καπνὸς* (ἀίσσων), *εὐρύδεια* θ. ἐπίθ. ἔχουσα εὐρείας ὁδοὺς (πρβλ. *εὐρύγνια*, ἡ θάλασσα *εὐρύπορος*), *δρυμὸς* ἄ., πλ. *δρυμά*, δάσος δρυῶν, *κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν* ἐν τῇ ψυχῇ μου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ἐνδομύχως, *αἶθροψ* ὁ καπνὸς ὡς διασχιζόμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς ἑστίας, καπνὸς μὲ φωτιά, ἐν ἀντιθ. πρὸς τὸ σκο-

τεινὸν χρῶμα τοῦ δάσους, *δοάσσατο* ἑλλιπὲς ὄ. ἐφάνη, *κέρδιον* ι 228, *θίς* ι 46, *προέμεν προεῖναι, προῖμι* στέλλω ἐκεῖ πέραν.—*156-63 ἦα ἦ(ν), σχεδὸν* νεῶς, *δλοφύρομαι* λυποῦμαι, ἐλεῶ, *μοῦνον ἐόντα* ἐν τῇ ἐρημίᾳ μου, *ῥά* δηλαδή, *ἦκεν ἴημι, εἰς ὁδὸν αὐτὴν* ἀκριβῶς εἰς τὴν ὁδόν, *πιόμενος* μέλ. τοῦ *πίειν*, δὴ ἴδη, *μένος* ὁ καύσων, *ἔχεν* ἐστενοχῶρει, *ἐκβαίνοντα* ὕλης, *τὸν μέσα ν.* ἐπιμερ., *ἄκηστις-ιος* θ. (ἄκανθα, ac-er) σπονδυλ. στήλη, *ἀντι-κρὺ* πέρα πέρα, *μακῶν* ἄορ. τοῦ *μηκᾶσθαι*: μὲ μίαν δυνατὴν φωνήν, *ἀποπέτομαι*, ἄορ. *ἀπέπιατο, ἀφίπταμαι, ἐκφεύγω*.—*164-71 ἐμβαίνω* πατῶ ἐπάνω, *ὠτειλὴ* πληγὴ, *κατακλίνω* βάλλω κάτω, *αὔθι* αὐτόθι, ἐκεῖ, *σπάομαι* ἀποσπῶ, *ξερριζῶνω, ῥῶψ-ωπὸς* θ. θάμνος, χαμόκλαδον (πρβλ. *ῥωπεῖον, ῥωπογράφος*), *λύγος* θ. λυγαριά, *λύγοι* κλάδοι λυγαριάς, *ὅσον ὄργυιαν* ι 322 καὶ 325, κ 113, *πλεξάμενοι* ἀμφοτέρωθεν, *εὐστρεφῆς* καλοστριμμένος, καλοπλεγμένος, κτγρ. εἰς τὸ *πεῖσμα* σχοινίον· ὁ Ὅδ. λαβῶν δύο δροῦκας μακρῶν τρουφερῶν κλάδων ἔδεσεν αὐτὰς εἰς τὸ μέσον καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἔπλεξε καὶ τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην δροῦκα, ὥστε ἀπετελέσθη μακρὸν πλεκτὸν σχοινίον, *πέλωρον* πελώριον θηρίον, *καταλοφάδια* (λόφος αὐχὴν) ἐπὶ τοῦ αὐχένος (ὅπως φέρουσι καὶ σημεροὶ οἱ ποιμένες πρόβατα), *οὐ πως ἦεν* κατ' οὐδένα τρόπον ἦτο δυνατόν.—*172-7 προπάρουθε* ἔμπροσθεν, *ἀνέγειρα* ἀφύπνισα, *παρασταδὸν* ἰστάμενος πλησίον, *οὐ γάρ πω* αἰτιολογεῖ τὴν νοουμένην ἔννοιαν *λάβετε θάρρος*, διότι· ἐντεῦθεν γὰρ ἀλήθεια, *καταδύομαι* κατέρχομαι, *ἀχνύμενοί περ* παρ' ὕλην μας τὴν λύπην, *μόρσιμος* 2 (μόρος) μοιραῖος, *ὄρρα* ἔφ' ὅσον, *μνησόμεθα* ὑπκτ., *βρώμη* βρῶσις, *τρύχομαι* κατατρύχομαι, *βασανίζομαι*.—*178-82 ὦκα* (ὠκὺς) ταχέως, *ἐκκαλύπτομαι* ξεσκεπάζομαι, *ἀτρεύγετος* α 72, *θηέομαι* ι 218, *τάρπησαν* π. ἄορ. β' τοῦ *τέρπεσθαι*, ηὔχαριστήθησαν, ἐχόρτασαν, *ἐρικυδῆς* 2 (ἐρι(ἐπιτ.)-κῦδος δόξα) περίφημος, λαμπρός.—*183-6 ἐς ἥελιον* καταδύντια μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, 184=ι 162, 185-6=ι 168-9.

135 Αἰαίη κ. *Αἶα* ἡ νῆσος τῆς Κίρκης, ἦν οἱ Ῥωμαῖοι ἐτοποθέτουσαν ἐν Λατίφ, ὅπου τὸ ἀκρωτήριον (ἄλλοτε νῆσος) μετὰ πόλεως Κιρκαιῶν (Circeii, νῦν Monte Circello, ὁ λιμὴν Porto di Paulo).—*137 Αἰήτης* ὁ βασιλεὺς τῆς Κολχίδος, πατὴρ τῆς μαγίσσης Μηδείας.—*139 Ὠκεανὸς* εἶναι ὁ μέγιστος ποταμὸς ὁ περιβάλλων τὴν γῆν, ἐξ οὗ ἀνατέλλει τὴν πρωΐαν ἡ Ἥως καὶ ὁ ἥλιος καὶ εἰς ὃν κατέρχεται κατὰ τὴν δύσιν, ἵνα λουσθῆ, ὡς καὶ οἱ ἀστέρες

κατὰ τὴν δύσιν αὐτῶν. — 140 *σιωπῆ* ἐκ προνοίας, ἵνα μένωσιν ἀπα-
ρατήρητοι, διότι ἡγνούν τι ἀνέμενεν αὐτοὺς ἐκεῖ. — 141 *καὶ τις θεός*
διότι εἶχον ἀνάγκην ἀνακουφίσεως μετὰ τόσας δοκιμασίας. Ἴσως ὁ
ποιητὴς ἀποβλέπει καὶ εἰς τὰ ὕστερον ἐπακολουθήσαντα. — 143 Διὰ
τὰ ἐν 128-30. — 147 *ἔργα βροτῶν* 98. — 150 *Κίρκης* τοῦτο ἔμαθε
κατόπιν. — 155 *δεῖπνον δόμεναι* ἐκ τῶν ἐν τῷ πλοίῳ ὑπαρχουσῶν
ἔτι προμηθειῶν, αἱ ὁποῖαι ὅμως θὰ εἶχον ἤδη πολὺ μειωθῆ, διότι
οὗτοι ἀπὸ τῆς νήσου τοῦ Αἰόλου ἐπὶ 30 τοῦλάχιστον ἡμέρας θὰ
διετέλουν ἐν πλῶ χωρὶς νὰ δύνανται νάναπληρώσωσι τὰς προμη-
θειάς των. — 160 *μένος ἡελίοιο* φαίνεται ὅτι ὁ Ὅδ. ἀπὸ τῆς πρω-
ίας ἀρκετὴν ὥραν ἀπησχολήθη περὶ τὴν πορείαν, τὴν κατόπτευσιν
καὶ τὰς σκέψεις, ὥστε προβάσῃς τῆς ὥρας ὁ ἥλιος νὰ εἶναι ἤδη
καυστικός. — 163 *ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμὸς* ἢ ψυχὴ ἐπιστεύετο ὅτι
ἔξήρχετο ἐκ τοῦ στόματος ἢ ἐκ τοῦ τραύματος. — 165 *κατακλίνας*
θὰ εἶχε τὸ δόρυ σαυρωτῆρα; — 175 *Ἄιδης κ. *Ἄις κ. *Ἄιδω-
νεὺς* (α(στ.)-*ιδεῖν* ἀόρατος) ὁ θεὸς τοῦ ἔδου, ὁ Πλούτων, ἀδελφὸς
τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος, λαχὼν κατὰ τὴν κλήρωσιν τοῦ σύμ-
παντος τὸ κράτος τῶν χθονίων· ὁ τόπος, ὅπου αἱ ψυχαί, καλεῖται
δόμοι-οι Ἄιδαι, Ἄιδος. — 182 *χεῖρας νιψάμενοι* μετὰ τοῦ φα-
γητοῦ συνυπνοεῖται κατὰ τὰ ἤδη εἰρημένα καὶ θυσία πρὸς τοὺς
θεοὺς· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἔδει νὰ ἔχωσι τὰς χεῖρας καθαρὰς καὶ διὰ
τοῦτο πρὸ πάσης ἱεράς πράξεως αἱ χεῖρες ἐνίπτοντο· ἄλλως αὐταὶ
ἐνταῦθα ἐκ τῆς μακρᾶς κωπηλασίας θὰ ἦσαν ῥυπαραί. — *Διὰ τί ὁ*
Ὅδ. προβαίνει εἰς ἀνακρινώσεις μετὰ τὸ φαγητόν;

187-260. 187-96 187=ι 190, *κέκλυτε κλύετε* προσκτ.
ἀορ. β' τοῦ *κλύειν*, *μύθων* μεν, *γὰρ* ἀληθῶς, *ζόφος* ι 26, *ἧὼς* ἀνα-
τολαί, *φασίμβροτος* 138, *εἶσι* ἔρχεται, κατέρχεται, *δύει*, *ἀννέομαι*
(ἀνα-*νέομαι*) ἀναβαίνω, ἀνατέλλω, *ἀλλὰ* ὄθεν, *θάσσον* 33, *εἴ τις*
πλ. ἔρ., *ἔτι μῆτις* ἄλλο μέσον σωτηρίας, ἄλλη διέξοδος (ἐκτὸς ἐκείνης,
ἣν ἔχω κατὰ νοῦν καὶ εὐθύς ἤδη ὑποδεικνύω), *ἔστεφάνονται* περι-
στέφει, περιβάλλει, *ἀπειρίτος κ. ἀπειρέσιος κ. ἀπειρων* ἀπέραντος,
αὐτῇ ἐν ἀντιθ. πρὸς τὴν θάλασσαν, *χθαμαλή* ὀλίγον ἐξέχουσα ὑπὲρ
τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, πεδινή, *δέρομαι*, ἀορ. *ἔδρακον*,
πρσμ. *δέδορα*, (δράκων) βλέπω, *ἐνὶ μέσση* κτγρ. εἰς τὸ κέντρον
αὐτῆς, *δρυμὸς* ἄ., πλ. *δρυμά*. — 198-202 *κατακλάομαι* συντρι-
βομαι, ῥαγίζω, *βίη Κ.* περίφρ. βίαιος Κ., *μεγαλήτωρ* ἀτάσθαλος,
ὑπερόπτης, *λιγέως* (λιγὸς-εἰα ὀξύφωνος) δυνατά, γοερῶς, *θαλερὸς*
β (θάλλω) ἀφθονος, *ἀλλὰ* (πάλιν κατέλασσαν τὸν θρηῆνον)· διότι...,

Δ. Ν. Γουδῆ. — Ὁμιλοῦν Ὁδύσσεια Α. Θ. Ι. Κ. *Ἐχθρὸς Η' 8.
Ἡφιόποιοι ἔθε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

έντεϋθεν : ἀλλὰ βεβαίως, *πρῆξις* κέρδος, *μύρομαι* λ.π. θρηνώ, διακροροῶ. — 203-9 *ἀριθμέω* δίχα ἀριθμητικῶς κατανέμω εἰς δύο, *ὀπάζω* δίδω, τάσσω παρά τινι, *ἀρχός* ἀρχηγός, *κυνέη* ἐπίθ. (κόρυς-υθος θ. περικεφαλαία) κράνος (ἐκ δέρματος κυνός), *χαλκήρης* 2 ι 55, *ἐκθρόσκω* πηδῶ ἔξω, *βῆ ἔμεναι* ἐξεκίνησε νὰ ὑπάγῃ, *ἄμμες* αἰολ. ἡμεῖς, δοτ. ἄμμι, αἰτ. ἄμμε, δωρ. ἄμές. — 210-9 *βῆσσα* θ. (βαθὺς) κοιλάς (σύνδενδρος), *λᾶας* ι 537, *ξεστός* 3 (ξέω) πελεκητός, *περίσκεπτος* 2 (π.-σκέπω) ὀλόγυρα σκεπασμένος (ἀπὸ δένδρα ἢ ἀπὸ ὑψώματα δασώδη ὡς ἐν κοιλάδι), *μιν* δώματα, *ὄρεστερος* ὄρεινός, ὄρεσίβιος, *καταθέλω* μαγεύω (γητεύω) (διὰ τοῦτου εἶχε μεταβάλλει αὐτοὺς ἀπ' ἀνθρώπων εἰς θηρία), *οὐδ' οἴγε* καὶ ὁμως δὲν (ἐν ᾧ ἦσαν ἄγρια θηρία), *ἄρα* φυσικά, *περισσαίνω* κινῶ περὶ τινὰ τὴν οὐρὰν, θωπεύω, ὡς οἰε ι 384, *ἀναξ* ὁ κύριος, *ἰόντα* ἐπανιόντα, *δαίτηθεν* (δαίς) ἀπὸ συμποσίου, *μειλίγματα* (μειλίσσω) θυμοῦ ξελιγούρια, καρδιοστυλωτικά, *πέλωρ* ἢ *πέλωρον*. — 220-9 *πρόθυρα* τῆς ἐξωθύρας, *αἰίδω* (αἰοιδῆ ᾠδή, αἰοδός) ἄδω, ὄψ *ὀπός* (Ψόψ, νοχ) φωνή, *ἐποίχομαι* πηγαίνω καὶ ἔρχομαι (πρὸ τοῦ ἀργαλειοῦ, ὑφάσματος), ὑφαίνω, *ἰστός* ἄ. (ἴσταμαι), ἀργαλειός (ὄρθιος, οὐχὶ ὀριζώντιος ὡς παρ' ἡμῖν, ὅπου ἡ ὑφαίνουσα κἀθηται), ἐνταῦθα: ὑφασμα, ἢ μετχ. *ἐποικομένης* διορίζει τὴν *αἰδοῦσης*, *ἄμβροτος* 138, ι 404, *οἶα* ὑφαινούσης ὑφασμα τόσον λεπτόν, ὅπως εἶναι τὰ ἔργα τῶν θεαινῶν, *ἦρχε μύθων* πρῶτος ἤρχισε νὰ λέγῃ, *τοῖσι* τοπ. μεταξὺ τούτων, *ὄρχαμος* (ἄρχω) ἀρχηγός, *κῆδιστος* (κῆδος φροντίς) (ὁ ἐν μεγίστη φροντίδι ὢν) περισπούδαστος, φίλτατος, *κεδνός* (κῆδομαι) (φροντιστικὸς) πιστός, γὰρ ὄντως (κυρίως : καλῆ σύμπτωσις διότι...), *αἰοιδιάω* ἐπιτεταμ. τύπος τοῦ *αἰεῖν*, εἰς τοῦτο τὸ καλόν, *δάπεδον* ἔδαφος, πάτωμα, *ἀμφιμυκῶμαι* βομβῶ, ἠγῶ περίξ, *θεός* θ., *φθέγγομαι* φωνάζω. — 230-2 *ἐξελθοῦσα* (τοῦ μεγάρου), *οἴγω* γνυμι ἀνοίγω, *θύρας* τὴν ἐξωθύραν, *κάλει* ἐντός, *ἅμα πάντες* ἅπαντες, *αἰδρεῖη* (ἄ.(στ.)-ἴδρις γνώστης, ἄδρις ἄπειρος) ἀπειρία, ἄγνοια, *ὑπομένω* μένω ὀπίσω, *δισάμενος* (οἶομαι) ἐπειδὴ ὑπόπτεισεν, ἐκ προαισθήσεως. — 233-6 *εἶσα* θ 472, *κλισμός* ἄ. (ἴσως) κάθισμα ἔχον μόνον ἐρεισίνωτον, *θρόνος* τὸ ἔχον ἐρείσματα νώτων καὶ χειρῶν, *ἐν-κυκῶα* ἀναμειγνύω τὸ κρᾶμα, τὸν κυκεῶνα, *ἄλφιτα* οὐ. χονδροαλεσμένη κριθή, χονδρὰ κριθάλευρα, *χλωρός* ξανθός, *Πράμνεις* οἶνος ἀγνώστου προελεύσεως, κατὰ τὴν συνήθη ἐκδοχὴν : προερχόμενος ἐκ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Ἰκαρία ὄρους τῆς Πράμνης, ἐρυθρός, βαρὺς, στρυφνός καὶ τονωτικός, *σίτος* τροφή (ὁ κυκεῶν),

λυγρός ι 454 ὀλέθριος, *πάγχυ* (πάνυ) παντελῶς. — 237 43 *πληγυῖα* ἀντί προκ. ὁ ἀναδιπλ. δηλοῖ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πράξεως τῆς Κ. πληττούσης διὰ τῆς μαγικῆς ῥάβδου τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον τοὺς ἑταίρους τοῦ Ὁδ., *κατὰ ἔεργνυ*, *ἔεργνυμι* (εἴργνυμι) κλείω ἐντός, *συφρός* ἄ. (σῦς, ὕς, συ-φορβός) χοιροστάσιον, μάνδρα τῶν χοίρων, τοπ. πτ. ὁ πληθ. ἀντί ἐν. διὰ τὰ πολλὰ διαμερίσματα *δέμας* οὐ. μόνον αιτ. ἐν. σῶμα, ἀνάστημα, *νοῦς* συνείδησις, *ἔμπεδος* 2 ἀναλλοίωτος, *ὡς τὸ πάρος περ* ὅπως ἀκριβῶς πρότερον, *ἔερχατο* γ' πλ. ὑπροστλ. τοῦ εἶργω, *Ἔεργω*, *Ἔε-Ἔερχατο* εἰργμένοι ἦσαν, *παραβάλλω* ἠίπτω τροφήν (ἐπὶ ζῴων, *παρατίθημι* περὶ ἀνθρώπων), *ἄκυλος* θ. ἡ βάλανος τῆς πρίνου, *βάλανος* θ. ὁ καρπὸς τῆς δρυός, *κράνεια* θ. τὸ δένδρον ἢ κρανεία, ὁ καρπὸς αὐτῆς σήμερον *κράνον*, *ῥά* ὡς ἦτο φυσικόν, *ἔδμεναι* ἔδειν, *χαμαιευνάς* (χ. εὐνάζομαι, εὐνή κλίνη) ὁ κοιμώμενος χαμαί. — 244-8 *ἔρέων* μέλλ. τοῦ φάναι, *πότμος* (πίπτω) μοῖρα, *ἀδευκῆς* 2 (ἀ(στ.)-δεύκει φροντίζει) σκληρός, πικρός, *ἐτάρων* εἰς τὸ ἀγγελίην κ. πότμος· τίς γεν. εἰς ἑκάτερον; *οὐδὲ* ἀλλὰ δέν, *ἐκφάσθαι* νὰ ἐκβάλλῃ λέξιν ἐκ τοῦ στόματος, *ἔμαι* (-ἔμαι vi-s, in-vi-tus) ἐπιθυμῶ, *βεβολημένος* προκμ. τοῦ βάλλειν βεβλημένος, τετραμένος (πάντοτε περὶ ψυχ. παθῶν), *ἄχος* πόνος, καῦμός, *ἐν-πίμπλαντο*, *ὄσσε* ἔδνικ. (oc-ulus) ὀφθαλμοί, *δακρυόφιν* ὄργ. πτ., *γόνον* ὠίετο *θυμός* ἢ καρδιά του ἐφαίνετο ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἀναλυθῇ εἰς θρήγους, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο: διατέλει ἐν ἀγωνίᾳ. — 249-60 *ἔρέω* εἶρομαι, *ἀγαμαι* θαυμάζω, *ἀγαδάμεθα* ἐξερέοντες μετ' ἐκπλήξεως ἠρωτήσαμεν, *καταλέγω* 16, *ἦομεν* ἦμεν. *φαίδιμος* (φάος) ἔνδοξος, *λιγα* (λιγὸς 201), *αἰστόω* (αἰστος(ἄ(στ.)-ἰδεῖν) ἄφαντος) κάμνω ἄφαντον, *ἀολλῆς* 132, εἰς τοῦτο τὸ *ἄμα*, *ἐκφαίνομαι* ἐμφανίζομαι ἔξω, *δὲ* καίτοι, *σκοπιάζω* περισκοπῶ, *κάθημαι* (ὡς παρ' ἡμῶν) παραμένω, *δηρὸν* (δῆν, δηθά, diu) ἐπὶ πολλὴν ὥραν.

190-1 Ὁ ὀρίζων διαιρεῖται συνήθως παρ' Ὁμήρῳ εἰς τὸ ἀνατολικὸν (ἠῶ) καὶ τὸ δυτικὸν (ζῶφον) κατὰ τὸ ἀποπτικὸν σημεῖον τοῦ οἰωνοσκόπου, ὅστις παρετήρει πρὸς Β, ὅπου ὁ Ὀλυμπος, ἢ ἔδρα τῶν θεῶν· οὕτως ὁ ὀρίζων διηρεῖτο εἰς τὰ πρὸς δεξιὰ αὐτοῦ (ἠῶ) καὶ εἰς τὰ πρὸς ἄριστερὰ (ζῶφον). Ἡ ἔννοια: ἀφ' οὗ δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ προσανατολισθῶμεν διὰ τὸν περαιτέρω πλοῦν, ἀφ' οὗ εὐρυσκόμεθα ἐν ἐσχάτῃ ἀμμηχανίᾳ, τί πρέπει νὰ πράξωμεν; ἐγὼ νομίζω ὅτι σιδηρᾶ ἀνάγκη ἱεπιβάλλει εἰς ἡμᾶς νὰ διερευνήσωμεν τὴν νῆσον παρ' ὅλα, ὅσα ἐπάθομεν ἐν ἄλλαις χώραις,

καὶ παρ' ὄλους τοὺς ἐντεῦθεν φόβους ἡμῶν μήπως καὶ ἐνταῦθα πάθωμεν τὰ αὐτὰ ἢ χειρότερα· ἄλλως, ὅπως ἡ νῆσος εὐρίσκεται ἐν τῷ ἄχανεϊ πόντῳ μακρὰν πάσης ἄλλης ἡπείρου, ὥστε μόνον οὐρανὸν καὶ θάλασσαν νὰ βλέπωμεν, καὶ ἀποθαρρύνει διὰ τὸν περαιτέρῳ πλοῦν, ἄνευ μάλιστα τροφίμων, οὕτως ἀντιστρόφως ἢ ἀντιληψις τοῦ καπνοῦ προκαλεῖ ἡμᾶς εἰς τὴν ἀποστολὴν ἐρευνητῶν (ἦν ἤδη προετίθετο ὁ Ὅδ. 155). — **199 χθαμαλή** προστίθεται πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀνωτέρω ἀνακοινώσεων, ὥς μὴ παρεμβάλουσα οὐδὲν πρόσκομμα κατὰ τὴν περισκόπησιν, ὥστε πᾶς τις νὰ δύναται νὰντιληφθῆ ὅ,τι ὁ Ὅδ. — **206 κλήρους** ι 331· διὰ τί ἡ κλήρωσις; — **κυνέη** εἶναι ἀμυντήριον ὄπλον τῆς κεφαλῆς, κατεσκευασμένη ἐκ δέσματος ἐν σχήματι κώνου καὶ καλυπτομένη δι' ἐλασμάτων χαλκοῦ, ἐξ ὧν **χαλκήρης**. Εἰς τὴν κορυφὴν φέρει τὸν λόφον ἐκ δέσμης τριῶν ἵππου, ἐμπνέοντα τρόμον, εἰς τὸ κατώτερον δὲ κράσπεδον αὐτῆς φέρει χαλκοῦν δακτύλιον πλατύν, τὴν στεφάνην. Συγκρατεῖται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ πλατέος ἱμάντος φέροντος χαλκᾶ πέταλα καὶ καθήκοντος πρὸ τῶν ὠτων ὑπὸ τὸν πώγωνα, Πίν. Θ'. 2 (ἡ στεφάνη ἐν τῷ κράνει τῆς Ἀθηνᾶς 1). — **208** Τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου τοῦ Ὅδ. περιλαμβάνει σήμερον 46 ἄνδρας (2×22+2 ἀρχηγ.) Ἐὰν ὑπολογίσωμεν τὰς ἀπωλείας αὐτοῦ ἐξ 6 ἀνδρῶν ι 60, τοὺς σπαραχθέντας 6 ἄνδρας ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος καὶ 1 ἄνδρα σπαραχθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀντιφάτου 116, ἐν ὄλῳ 13 ἀνδρῶν, τὸ πλήρωμα περιελάμβανε κατὰ τὸν ἀπὸ τῆς Τροίας ἀπόπλου 59 ἄνδρας, συμπεριλαμβανομένου τοῦ Ὅδ. καὶ Εὐρ. — **210-43** Ὁ Ὅδ. ἀφηγεῖται ἐνταῦθα τὰς περιπετείας τῶν ἀποσταλέντων ἐρευνητῶν τόσον ἀκριβῶς, ὥς εἰ αὐτὸς ἦτο παρὼν ἐκεῖ, καὶ μετὰ λεπτομερειῶν (212., 233), ὡς ὕστερον δὲν ἀφηγεῖται ὁ Εὐρύλοχος· πρβλ. ι 553· πόθεν ἐγίνωσκε πάντα ταῦτα ὁ Ὅδ.; — **212 ἀμφὶ δέ μιν** τὰ θηρία δὲν ἦσαν ἐν τῇ αὐλῇ, ἀλλὰ γύρω περὶ τὴν ὄλην κατοικίαν τῆς Κίρκης, καὶ δὴ περὶ τὴν μάνδραν τῆς αὐλῆς. — **220 πρόθυρα** εἶναι ἡ αὐλείος θύρα, δι' ἧς εἰσῆρχετο τις ἐξωθεν εἰς τὴν αὐλήν. — **221 ἀειδούσης** Πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὅτι τὸ ἄσμα ἦτο ῥυθμικόν, πρὸς τὸν ῥυθμὸν τοῦ ὁποίου ὕφαινον. Καθ' ὄλου οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συνήθιζον νὰ συνοδεύωσι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν καὶ δι' ἄσματος, καθιστῶντες αὐτὴν οὕτω κουφοτέραν καὶ τερπνοτέραν· οὕτω μνημονεύονται ὀδοὶ **ἱμαῖαι** τῶν ἀντλούντων ὕδωρ, **ἐπιμύλιοι** τῶν μυλωθρῶν, **λιτυέρσαι** (τῶν θεριστῶν), **ἐπιλήγια** (κατὰ τὴν θλίψιν τῶν σταφυλῶν).

βουκαλήματα (τῶν μητέρων), ἔρετικάί, ποιμενικάί κ. ἄ.—230 *ἐξελθοῦσα* ἐκ τοῦ μεγάρου διὰ τῆς αὐλῆς πρὸς τὴν θύραν.—*φαιινὰς* διὰ τὴν στιλπνότητα τοῦ ξύλου.—234-5 Τὸ κρᾶμα ἐκαλεῖτο κυκεῶν, παρέμεινε δὲ ὡς λείψανον τῆς παλαιᾶς χρήσεως γάλακτος καὶ ἀγρίου μέλιτος ὡς ποτῶν ἀντὶ τοῦ νεωτέρου οἴνου. Ὁ τυρὸς ἐτρίβετο ἐν τὸς αὐτοῦ, ἔνεκα δὲ τοῦ περιεχομένου τυροῦ καὶ ἀλφίτων καλεῖται ὁ κυκεῶν *σίτος*, τροφή.—Τοῦ μέλιτος ἐγένετο εὐρεῖα χρῆσις ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὡς ἀναπληροῦντος καὶ τὴν σημερινὴν σάκχαριν· ἐντεῦθεν καὶ αἱ συχναὶ χρήσεις τῶν ἐπιθ. *μελίφρων*, *μελιηδής*, *μελίγηρος* κλπ.—250 *ἄλεθρον* διότι ἐπίστευεν ὅτι οἱ ἑταῖροι ἀπωλέσθησαν· περιεργον ὅτι δὲν μνημονεύει τῶν λύκων καὶ λεόντων, ὧν ἡ θέα εἶχε τρομάξει τοὺς περὶ αὐτόν.—*Διὰ τί ὁ πολύμητις* Ὀδ. φαίνεται διατελῶν *ἐνταῦθα ἐν ἀμχανίᾳ*; Πῶς θὰ κριθῆ ἡ διαγωγή τοῦ Εὐρ.;

261-306. 261-9 *περὶ-ἀμφι-βαλόμην, ἀργυρόηλον* τὸ ἔχον κεκοσμημένην τὴν κόπην (λαβὴν) δι' ἀργυροκεφάλων ἤλων, *τόξα* διὰ τί ὁ πληθ.; *ἠγήσασθαι* (ἐμοί), *αὐτήν* τὴν αὐτήν, *λαβὼν γούνων ἀμφοτέρησι* (χερσί), *λίσσομαι*, *ἐλισάμην* κ. *ἐλιτόμην*, *παρακαλῶ* (*λιτή*, *λιτανεύω*), *πιερόεντα* διότι ἐξερχόμενα τοῦ στόματος ἀφίπτανται ἀνεπιστρεπτι ὡς πιτηνὰ ἐκ τοῦ κλωβοῦ, *ἀέκων* ἄκων, *διοτρεφῆς* ὁ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀνατραφεὶς, *ἐλεύσειαι* μέλλ. τοῦ *ἔναι* θὰ ἐπαγγέλθῃς, *σῶν* ἄντων., *ἀλύσκω* ἀποφεύγω, *κακὸν ἡμᾶρ* ἡ ἡμέρα τῆς καταστροφῆς.—270-3 *ἀνάγκη* τὸ πρὸς τοὺς ἑταίρους καθῆκον, *κρατερῆ ἄ.* σιδηρᾶ, *ἔπλετο*, ἄορ. τοῦ *πέλεσθαι*, ὑφίσταται — 274 80 *ἀνήιον* ἀνέβαινον, *ἄρα* ἀκριβῶς, *χρυσόραπις* (*ράπις* ῥάβδος, *ῥαπ-ῥάβδος*, *ῥόπ-αλον*, *ῥόπ-τρον*) ὁ ἔχων χρυσοῦν ῥάβδον, *ἀντιβολῶ* συναντῶ, *ὑπηνήτης* (*ὑπήνη* μύσταξ κ. πώγων) ὁ παρουσιάζων τὴν τρίχωσιν τοῦ μύστακος (καὶ τοῦ πώγωνος), *τὸ πρῶτον ὑπηνήτης* ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ἰδρώνουν αἱ πρῶται τρίχες, *ἦβη* ἡ νεανικὴ ἡλικία, *ἐν-φῦ* (*ἐμφύομαι*) ἐφύτρωσεν ἐντὸς τῆς χειρὸς, ἔθλιψε θερμῶς τὴν χεῖρα, *ἄρα* εὐθύς, *χειρὶ οἷ* ἐπιμερ., *ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε* (στερεότ. ποιητικ. φράσις σημαίνουσα κυρίως: ἔλεγε καὶ προσηγόρευεν ὕνομαστί) ἤρχισε νὰ λέγῃ.—281-5 *δὴ αὖτε* τώρα αἶλιν, *δύστηνος* α 55, *δι' ἄκριας* ι 400, *αἰδρις-ιος*, -εος 231 : χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸν τόπον καὶ τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἐγκρούπει, δὲ παρτάξ. καίτοι, *οἶδε* ἐδῶ, *ἐνὶ* (δώμασι) **Κ.**, *τοὶ σοί, κευθμῶν ἄ* (*κεύθω*) φωλεά, συφεός, *πυκινὸς* »σφαλής, ἀδιέξοδος **π. κ.** *ἔχοντες* ἐντὸς ἀδιεξόδων συφεῶν, *λύο-*

μαι ἀπελευθερῶ (οὐ; ἄλλος ἔχει), οὐδὲ σέ φημι... ἀλλὰ διαβεβαιῶ ὅτι οὐδὲ σύ.— 286-92 ἐκλύομαι ἀπολυτρῶνω, ἐκλύσομαι τίνος ἐγκλ.; τῇ 347 ἐσθλὸς σωτήριος, ἀντίθ. λυγρός, ἀλέξω τινά, ἀλάλησι κεν ἀλεξήσει, τὸ -ησιν ἀρχ. κατάλ. ὑπκτι., δῆνεα πλ.οὐ. ἐπιβουλαί, δόλοι, τεχνάσματα, δλοφῶιος ἐπιθ. (ἐλεφαίρομαι ἀπατῶ) ἀπατηλός, κυκεῶ κυκεῶνα, οὐδ' ὧ; παρ' ὅλα ταῦτα δέν, θέλω 213, ἐρέω δέ =λέγων ἅμα, ἕκαστα λεπτομερεῖς ὁδηγίας περὶ τοῦ πρακτείου. — 293-301 ἐλαύνω κτυπῶ, ἐπαῖσσω ἐφορμῶ, ἐπαῖξαι ἀντίπρσκτι., ὡς τὸ ἀπανήγασθαι, κέλεσθαι, μενεαίνω ζωηρῶς ἐπιθυμῶ κτάμεναι (ἔκταν) κτανεῖν, κτειναι, ὑποδδείσασα τρομάξασα πρὸ τούτου, κελήσεταιί σε μέλλ.τοῦ κέλεσθαι, εὐνάζομαι κατακλίνομαι, συγκοιμῶμαι, ἐνθα ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἔπειτα, τότε, ἀπαναίνουμαι ἀρνοῦμαι, λύω ἀπολυτρῶνω (οὐ; αὐτὸς ἔχω), κομίζω 73, ἀλλὰ μόνον, μὴ βουλευσέμεν εἰδ. ἀρμφ., τοι αὐτῶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς μεταμορφωθέντας ἐταίρους, πῆμα(παθ-εῖν) συμφορὰ, δυστύχημα, θῆη θῆ, καταστίθη, κακὸς δειλός, ἀνανδρος, ἀνήνωρ (α(στ.)-ἀνήρ) ἀνανδρος: μὴ σὲ στερήσῃ τῆς ῥώμης σου καὶ τοῦ ἀνδρισμοῦ σου. — 302-6 Ἀργεῖφόντης α 38, ἐρύω ἀποσπῶ, φύσις χαρακτηριστικά, ῥίζη τοπ. πτ., εἴκελος (ἔοικα) ὁμοιος, ἀνθος ὄνομ. ὑποκ-ῆ αἰτ. τῆς ἀναφορᾶς, δρύσσω ἔξορύσσω, ἀποσπῶ, χαλεπὸν δρύσειν δυσεκρίζοντον.

261 ἀργυρόηλον, διότι τὰ ἐκατέρωθεν ἐπικαλύμματα τῆς κόπης ἐκ ξύλου, ὁστοῦ, εἶχον στερεωθῆ μετὰ τοῦ χαλκοῦ πυρῆνος δι' ἧλων, ἐχόντων τὰς κεφαλὰς ἀργυρᾶς.— 275 ἱεράς βήσσας, διότι ἐκεῖ κατῴκει ἡ θεὰ Κίρκη.— 277 Ἑρμείας Ὁ θεὸς εἶναι προσωποποιία τοῦ ἀνέμου· ὡς ὁ ἄνεμος πέμπεται ὑπὸ τοῦ Διός, οὕτω καὶ ὁ Ἑρμῆς εἶναι ἄγγελος αὐτοῦ· ὡς ὁ ἄνεμος περιφέρεται τῆδε κάκεισε, οὕτω καὶ ὁ Ἑρμῆς ἐγένετο ὁ θεὸς ἀγήτωρ, ἡγεμόνιος, ἐνόδιος, ὁδηγὸς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐν ταῖς διασταυρώσεσι τῶν ὁδῶν πολλῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρχον οἱ ἐρμαῖ (πρβλ. τοὺς ἐρμαῖς τῶν Πεισιστρατιδῶν, περὶ ὧν ἰδὲ τὰ ἡμέτ. Διδακτικὰ ἐν σ. 73-4 καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ μόνου εὐρεθέντος ἐρμού αὐτῶν ἐν Ἀριστ. Ἀθ. Πολιτεία Πίν. Γ' τῆς ἡμετ. ἐκδ.). Καὶ ἐνταῦθα ἐκ τῆς αἰφνιδίας ἐμφανίσεως τοῦ νεανίου, ἐκ τῆς γνώσεως τῶν γεγονότων τῆς ὑπερβαινούσης τὰς ἀνθρωπίνας δυνάμεις, ὅπως τῆς προθέσεως τοῦ Ὁδ., καὶ ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παρασχεθείσης ἐπικουρίας δὲν ἠδύνατο νὰ ἀμφιβάλλῃ ὁ Ὁδ. ὅτι εἶχε πρὸ αὐτοῦ τὸν προσηγῆ τῶν ὁδοιπόρων σύντροφον. — χρυσόραπισ

διότι κρατῶν χρυσὴν ῥάβδον κατήγε τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων εἰς τὸν Ἄδην ἢ ἀνήγεν ἐκεῖθεν, καὶ οὐχὶ διότι ἐν τῇ παρούσῃ στιγμῇ ἐκράτει τοιαύτην ἐν τῇ χειρί.—**282** *χώρου* τοῦ πλήρους κινδύνων, οὗ; περιγράφουσι τὰ ἐπόμενα. Ἐνταῦθα τὸ πρῶτον ὁ Ὅδ. μανθάνει τὸ ὄνομα τῆς Κίρκης.—**286** *κακὸν ἡμαρ* τῆς μεταμορφώσεως.— **289** *δήνεα* περιγραφόμενα ἐν 290, 293, 296, 300 l.—**299** *μακάρων μέγαν ὄρκον* Οἱ θεοὶ ὀρκιζόμενοι ἐπεκαλοῦντο μάρτυρας τῆς ἀληθείας τῶν λόγων αὐτῶν τὸν Οὐρανόν, τὴν Γῆν καὶ τὴν Στύγα (ποταμὸν τοῦ Ἄδου ὡς ἀντιπρόσωπον τοῦ κάτω κόσμου), διὰ τῆς ἐπικλήσεως δὲ τῆς Στυγὸς ἐδηλοῦτο ἅμα ὅτι ὁ θεὸς ὁ ὀμνύων ψευδῶς κατηρᾶτο καθ' ἑαυτοῦ τὸν θάνατον.— **305** *μῶλυ* Οἱ ἄνθρωποι οὐδὲν ὄνομα ἔχουσι, διότι ἀγνοοῦσι καὶ τὸ φυτὸν καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. Ὁ Ὅμ. συνηθίζει ἀρχαίотροπα ἐπεσκοτισμένα ὀνόματα νάποδίδῃ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν θεῶν. Κατὰ τὸν Θεόφραστον τὸ μῶλυ ἐφύετο περὶ Φερεὸν καὶ Κυλλήνην, εἶχε δὲ ῥίζαν παρεμφερῆ πρὸς τὸ κρόμμυον καὶ τὰ φύλλα ὅμοια πρὸς τὰ τῆς σκίλλης (σκιλλοκρομμύδου).— *Σύγκρισις Ὅδ. καὶ Εὐδρυλόχου. Πῶς καλεῖται ὁ θεὸς ὁ ἐπεμβαίνων ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ;*

307-47. 307:20 *μακρὸς ὑψηλός, ἀνὰ νῆσον* ἐπάνω ἀπὸ τὴν νῆσον, *πορφύρω* (φύρω ἀναμειγνύω, ἀναταράσσω, μετ' ἀναδιπλ.) ταράσσομαι, ἀνησυχῶ : ἐν μεγάλῃ δὲ ταραχῇ διετέλει καθ' ὁδὸν ἡ καρδιά μου, *ἀκαχήμενος ἦτορ* ἀγωνιῶν, *δαιδάλεος κ. δαίδαλος* (δαιδάλλω ποικίλλω) πεποικιλμένος, τεχνικῶς κατεσκευασμένος (δαίδαλον τεχνούργημα, ὁ τεχνίτης *Δαίδαλος*), *θρηῆνυς-υος ἄ.* (θρᾶνος, θρανίον) ὑποπόδιον (πιθανῶς συνδεδεμένον μετὰ τοῦ θρόνου), *δέπαι* δέπαϊ τοπ. πτ., *ἐν ἦκε, οὐδὲ χωρὶς νά, λέξο* μεικτ. ἄορ. προσκτ. τοῦ *λέχσθαι κατακλίνεσθαι 38, *μετὰ*+γεν. σπανία παρ' Ὀμήρῳ, συνηθως *μετὰ*+δοτ. μεταξύ, *ἐταίρων* ἐπεξ. τοῦ ἄλλων.—**321-35** *ἄορ-ορος* οὐ. (ἀείρομαι κρέμαμαι, *ἄορτηρ* ὁ τελαμῶν τοῦ ξίφους) ξίφος, *λάχω* ι 392, *ὑπέδραμε* ἔτρεξε κάτωθεν τοῦ προτεταμένου βραχίονος τοῦ κραδαίνοντος τὸ ξίφος, *τίς πόθεν* σύμπτυξις δύο ἐρωτήσεων *τίς* καὶ *πόθεν*, *τίς* περὶ τοῦ ὀνόματος, *πόθεν ἀνδρῶν* ἐκ τίνος τῶν ἀνδρῶν, τίνος υἱὸς εἶσαι, *εἰς ἐσσι-εἶ, εἰμί, πόθι* ποῦ, *πόλις* ἡ πατρις, *θαῦμα* κατάπληξις, ὡς αἰτιολ. (κυρίως ἐπιφ.: πῶς δὲν...), *οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ὁ α' οὐδὲ ἀνήκει* εἰς ὅλην τὴν πρότασιν, ὁ β' εἰς τὸ ὑποκ. τῆς προτ., *ἀνέτλη* ἀντέστη, παρουσίασε τοιαύτην ἀντίδρασιν τοῦ ὀργανισμοῦ, ὁ ἄορ. γνομ., *πρῶτον ἅπαξ, ἀμείβο-*

μαι παρέροχομαι, προσπερνῶ, ἀμείψεται ὑποκτ., ὑποκ. φάρμακα, **ἔρκος** α 64, νόσος καρδία, ἀκήλητος (ἀστ.)-κλήλω θέλω) ἀνένδοτος, ἄκαμπτος, ἀντιδραστική κατὰ τῶν φαρμάκων, τις ἐπιτ. τὸ ἀκήλητος, σοὶ ἐν στήθεσσι ἐπιμερ., φάσκε θαμ., ἐλεύσεσθαι (τῆδε, ἐνθάδε), ἀνιόντα ἐπανιόντα (πρβλ. ἀναχωρεῖν), κο(υ)λεὸν οὐ. θήκη τοῦ ξίφους, ὁ κολεός, νῶι ὄνομ. δυϊκ. προσωπ. ἀντων. ἀ' προσ., ἐπιβήομεν ἐπιβῶμεν, ἡμετέρης ὡς ἐὰν ὁ Ὅδ. ἦτο σύζυγος αὐτῆς, φιλότης ἀγάπη, ἔρκως, μείγνυμαι εὐνῆ κ. φ. συγκοιμῶμαι, πεποίθομεν ὑπκτ.—336-44 πῶς γὰρ τὸ πλήρες: ἀξιοῖς παρ' ἐμοῦ ἀδύνατα, διότι πῶς ἄλλως εἶναι δυνατόν νὰ ἐννοήσω τὴν ἀξιώσιν σου, ἦτοι: πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατόν νὰ ἀξιοῖς παρ' ἐμοῦ, ἥπιος μαλακός, ἄβρός, ἢ μοι αἰτιολ., σὺς μὲν ποῦ ἔπρεπε νὰ τεθῆ τὸ μέν; (ἐμὲ) αὐτόν, ἔχουσα ἐνθάδε τὸν ὅποιον κρατεῖς ἐνταῦθα, δολοφρονέουσα ἐπιβούλως, οὐδ' ἂν ἐγὼ γε... ἀλλ' ὄχι, ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν θὰ ἤμην διατεθειμένος, ἀλλ' ἐγὼ δὲν..., εἰ μὴ τλαίης ἐὰν δὲν ἠθελες λάβει τὴν ἀκόφασιν.—346-7 ἀπόμνυμι ὀρκίζομαι ὅτι δὲν θά, ἀντίθ. τοῦ ἐπομύναι, τελευτῶ τελειώνω.

307 πρὸς Ὀλυμπον Ὁ Ὅδ. δὲν εἶδε τὸν Ἑρμῆν ἀπερχόμενον εἰς τὸν Ὀλυμπον, ἀλλ' ἠδύνατο νὰ εἰκάσῃ τοῦτο.—317 ἦκε Ἴσως τὸ φάρμακον εἶχε κοινοποιηθῆ ἢ ἦτο ῥευστόν.—331 ἀεὶ φάσκεν Φαίνεται ὅτι ὁ Ἑρμῆς συχνάκις ἐπεσκέπτετο τὴν Κίρκην.—340 θάλαμον Φαίνεται ὅτι ἡ Κίρκη πλὴν τοῦ μεγάρου εἶχε καὶ ἴδιον θάλαμον ὡς κοιτῶνα.

348-74. 348-59 ἄρα ὡς ἦτο φυσικόν, τῶς ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ, πένομαι (πόνος, πέν-ης) ἀσχολοῦμαι, ἐργάζομαι, ἔασιν εἰσίν, δρῆστειρα θ. (δρησιτῆρ (δράω) ἐργατικὸς ἄνθρωπος, δραστήριος) ἐργατικὴ γυνή, ἐπὶ τῆς ἐργασίας, τῆς ὑπηρεσίας, γίγνομαι γεννῶμαι, ἄρα ὡς γνωστόν, εἰς ἄλαδε πλεον. (κυρ. εἰς ἐπίρ. μέσα εἰς), ῥήγεα οὐ. (ῥέξω βάπτω) βαπτὰ (ὑφάσματα), καθύπερθε ἄνωθεν, ὑπένερθε κάτωθεν (τῶν πορφυρῶν) ὡς ὑπόστρωμα αὐτῶν, λίτα οὐ. πλ., δοτ. ἐν. λιτί, (λίον, λείος, λισσός) λεία ὑφάσματα (ὡς λινᾶ), μαλακά, τιταίνω (τείνω) ἐκτείνω, ἀπλώνω, παραθέτω (ἐπίμηκός τι), προπάροικθε ἔμπροσθεν, κἀνειον κἀνεον-νοῦν, κιορνάω κεράννυμι, μελίφρων ὁ εὐφραίνων τὴν καρδίαν, νέμω διανέμω, ἀνακαίω ἀνάπτω, πολλὸν πῦρ φωτιά δυνατὴ, μεγάλη, τρίπους λέβης ἔχων τρεῖς πόδας, λαίνω θερμαίνω.—360-74 ζέω βράζω, χαλκός χαλκοῦς λέβης, ἦνοψ-οπος ἐπίθ. ἀπαστράπτων, στίλβων, ἔσασα τοῦ εἶσα ἔβαλον νὰ καθίσῃ, ἀσάμινθος θ. λουτήρ, σκάφη, λό'

λόφ' ε, λοῦέ με (ἡ Κίρκη, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τοῦ 373), *θυμῆρες* ἐπίθ. τοῦ συστ. ἀντικμ. (*θυμὸς-ἀραρίσκω*) εὐάρεστον εἰς τὴν ψυχὴν μου: ἀφ' οὗ παρεσκεύασεν εὐάρεστου θερμοκρασίας κοῤῃμα, ἀναμεί-
 ξασα ζέον ὕδωρ ἐκ τοῦ μεγάλου λέβητος με τὸ ψυχρὸν ὕδωρ τὸ ἐν τῷ λουτρῆρι· ἐκ *τριπόδος* καὶ εἰς τὸ κεράσασα, *κατὰ κρατὸς* ἐκ τοῦ *λόε* (*λοετρά ἔχει*) ἔχυνεν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἐλάμβανεν ἐκ τῆς σκάφης, *ὄφρα* ἕως ὅτου, *ἐκ-εἴλετο, γυῖα* οὐ. πλ. τὰ μέλη τοῦ σώματος, *θυμοφθόρος* ὅστις ἐξήντλει τὰς δυνάμεις μου, *λίπα* ὄργ. πτ. τοῦ *λίπος* δαψιλῶς, ἀφθόνως, *ἐλαιον* μύρον, *ἀμφι-βάλλω* περιβάλλω, *χλαῖνα* ἱμάτιον μάλλινον (χειμερινόν), *χιτῶν* ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸ ὑποκάμισον, *εἶσε* δὲ ἡ κυρ. πρῶτ. [*χέρνιψ ἴβος* θ. ὕδωρ νιψίματος, *πρόχρους-ους* θ. νεροκάννατον, τοπ. πτ. εἰς τὸ φέρουσα ἢ ὄργ. εἰς τὸ φέρουσα καὶ ἐπέχευε τῷ ἔχυνεν εἰς τὰς χεῖρας, *ὑπὲρ λέβητος* εἰς τὸ ἐπέχευε, *νίψασθαι* (χεῖρας), *τανύω* τιταίνω, *ξεστὸς* πλανισμένος, *ταμίη* ι 207, *σίτος* ἄρτος, *εἶδαρ-ατος* οὐ. (*ἔδω*) φαγητόν, *χαριζομένη παρεόντων* φιλοφρόνως (δαψιλῶς) ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐκ τῶν προχείρως εὑρεθέντων], *ἐκέλευεν* ἢ Κ., *ἑσθήμεναι* ἑσθῆν, ἔδειν, *ἀνδάνω* (ἡδύς), ἄόρ. ἄδον κ. εὐαδον, ἀρέσκω, : ἀλλὰ δὲν εἶχον ὄρεξιν, *ἄλλο φρονέων* ἄλλοῦ ἔχων τὸν νοῦν μου, ἀπησχολημένος με ἄλλην σκέψιν, *ἴσσομαι* (ἴσσει), μέλλ. ὄψομαι, βλέπω, μαντεύω: διότι ἡ ψυχὴ μου ἔβλεπε (εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν) μόνον συμφορὰς, ἦτο ἀπαισιόδοξος: τὸ αἴτιον ἐν 383.

350 *Νύμφαι* αἱ τῶν κρηνῶν καὶ τῶν γλυκέων ὑδάτων Κρηνιαίδες, Ναΐδες, καὶ Ναϊάδες, τῶν ἀλμυρῶν ὑδάτων Νηρηίδες, τῶν ἀλσῶν Ἀλσηίδες, τῶν ὀρέων Ὀρειάδες καὶ Ὀρεστιάδες, τῶν δένδρων Δρυάδες (γεννώμεναι καὶ ἀποθνήσκουσαι μετ' αὐτῶν, ὄθεν καὶ Ἀμαδρυάδες), τῶν ναπῶν Ναπαῖαι, τῶν ποταμῶν Ποταμίδες, τῶν ἀντρῶν Ἀντριάδες, αἱ περὶ τὰς νομάς τῶν μῆλων Ἐπιμηλίδες. — **352** Ταῦτα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀντιληφθῆ σήμερον ὁ Ὄδ., ἀλλὰ γινώσκει, διότι καθ' ἐκάστην ἐπανελαμβάνετο τὸ αὐτὸ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐκεῖ παραμονῆς του. — **353** *πορφύρεα* τὸ πορφυροῦν χροῖμα παρεσκεύαζον οἱ Φοίνικες ἐκ τῶν κογχυλίων τῶν πορφυρῶν, ἃς ἤλεγον ἐν Ἑλλάδι. Τὰ πορφυρᾶ ὑφάσματα ἦσαν βαρύτεμα καὶ περιζήτητα. — **353-4** Τὰ ὑποστρώματα ταῦτα ἀντικαθιστῶσι τὰς ἡμετέρας στιβάδας (ταπετσαρίας), τύλας, στρώματα κτλ. — **356** Περιέργον ὅτι ἡ Κίρκη, θεά, μετέχει τοιαύτης τραπέζης, ἐν ᾗ ἡ τροφή τῶν θεῶν εἶναι νέκταρ καὶ ἀμβροσία. — **359**

τρίπους λεβήτιον μικρὸν μετὰ τῶν τριῶν ποδῶν, Πίν. ΙΑ'. 2.—
361 *λόε* Μετ' ἀγῶνας, θήραν, μακρὰ ταξειδία ἐλάμβανε χώραν
 τὸ λουτρὸν χάριν καθαριότητος, ἀναψυχῆς καὶ τονώσεως τοῦ ὄργα-
 νισμοῦ, τελούμενον ὅπως ἀκριβῶς περιγράφει αὐτὸ ἐνταῦθα ὁ Ὅμ.
 ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν εὐγενῶν, ἄλλως ἐν τῷ πο-
 ταμῷ καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ (τὸ κολύμβημα ἦτο γνωστὸν ἐφ' Ὅμη-
 ρου). Τὴν λουσίαν διεξάγει αὐτὴ ἡ Κίρκη, ἀλλαχοῦ ἡ κόρη τοῦ Ξενί-
 ζοντος τὸν ξένον ἡγεμόνος. Ὁ λουόμενος ἐσμύχεται ἐν τοῖς ὕστερον
 χρόνοις διὰ ὀυμμάτων (σημημάτων), ἐπεχόντων θέσιν σάπωνος, τοι-
 αῦτα δὲ ἦσαν ἢ κονία (ἀλκαλικὴ τις κόνις), νίτρον, ἀφρόνιτρον,
 κιμωλία γῆ καὶ ἄλλα εἶδη λεπτῆς ἀργίλλου, ἐζυμωμένα μετ' εὐω-
 δῶν ὑλῶν (κατὰ τοὺς ἥωμ. αὐτοκρατορικοὺς χρόνους εἰσῆχθη εἰς
 χρῆσιν ὁ σάπων, *sapo* λ. κελτική), μετὰ δὲ τὸ λουτρὸν ἐγένετο ἡ
 ἐντριβὴ δι' ἐλαίου, ὅπερ ἀφηρεῖτο διὰ στεγγίδος, (εἵδους ξύστρας)
 καὶ χειρομάκτρον. Ἐπὶ τοῦ Ὅμ. μετὰ τὸ λουτρὸν ἐγένετο ἡ ἐπά-
 λειψις τοῦ σώματος δι' ἐλαίου, εὐώδους μύρου, ἀπαραιτήτου κτή-
 ματος πάσης οἰκιακῆς οἰκονομίας, κομιζομένου ἕξωθεν ὑπὸ τῶν κα-
 τασκευαζόντων αὐτὸ Φοινίκων, ὅπερ καὶ στιλπνὴν λειότητα προσέ-
 διδεν εἰς τὸ δέρμα καὶ εὐωδίαν εἰς τὸ σῶμα.—**365** *χλαῖναν χι-
 τῶνα*. Ὁ *χιτῶν* εἶναι ἔνδυμα φοινικικὸν (κιτὰ), λινοῦν, λευκὸν
 ἢ ὑπωχρον, εἰσαχθεὶς ὑπὸ τῶν Φοινίκων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ φο-
 ρούμενος ὑπὸ μόνον τῶν ἀνδρῶν· εἶναι ἴραπτός, φορεῖται (ὄθεν
δύεσθαι χιτῶνα) ἕσωθεν ὡς τὸ ὑποκάμισον, ἔχει συνήθως χειρίδας
 μέχρι ἀγκῶνος, ἐξικνεῖται μέχρι τῶν γονάτων (ὁ ἰωνικὸς ποδήρης,
 τοιοῦτον δ' ἐφόρουσαν καὶ οἱ ἐπιφανεῖς, οἱ μετέχοντες τελετῶν, οἱ
 ἀοιδοὶ, φέροντα παρυφὰς μετὰ κοσμημάτων), ζώννυται κατὰ τὴν
 ἐργασίαν καὶ εἶναι τὸ μόνον ἔνδυμα τὸ φορούμενον ἐν τῷ οἴκῳ.
 — Ἄλλὰ τὸ κυρίως ἔθνικόν ἔνδυμα τοῦ Ἑλλήνος ἦτο ἡ ἐρεᾶ *χλαῖνα*,
 ἣν ἐφόρει ἕξω τῆς οἰκίας, ἐπανωφόριον, ἐν ἐπίμηκες τεμάχιον ὑφά-
 σματος, ὅπερ δὲν ἐφορεῖτο, ἀλλ' ἐρορίπτετο περὶ τοὺς ὤμους (ὄθεν
βάλλεσθαι χλαῖναν) (ὡς τὸ σάλιον) καὶ ἐπορποῦτο ἐπ' αὐτῶν, ἀναδι-
 πλούμενον, διὰ πόρτης ἢ περόνης. Ἡ χλαῖνα τῶν ἐπιφανῶν ἦτο
 πολλάκις πορφυρᾶ, ἡ δὲ ἐσορτάσιμος ἔφερεν ἐνυφασμένας ποικίλας
 παραστάσεις, Πίν. Γ' 2.—Οἱ Ὅμ. ἤρωες ἐν εἰρήνῃ εἶναι ἀσκεπεῖς
 πλὴν ἐν θήρᾳ καὶ ἐν ἐξοχῇ, ὅπου φέρουσι πῖλον πῖλινον ἢ δερμά-
 τινον. Ἐπίσης ἐντὸς τῆς οἰκίας εἶναι ἀνυπόδητοι, ἀλλ' ἐξεροχόμενοι
 φοροῦσι τὰ πέδιλα, πέλματα δερμάτινα μετὰ στενοῦ γύρφ κρασπέ-
 δου, συγκρατούμενα ἐπὶ τοῦ ποδὸς δι' ἱμάντων (ὡς περίπου τὰ παρ'

ἡμῖν γουρνοτσάρουχα).—366 *εἰσαγαγοῦσα*, διότι ὁ λουτρῶν ἀπετέλει ἴδιον διαμέρισμα τοῦ οἴκου, κεχωρισμένον τοῦ μεγάρου. Ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τῆς Τίρυνθος εὐρίσκεται ἀριστερᾷ τοῦ προδόμου (μ).—368 *χέρνιβα*. Τὸ νίψιμον ἐνταῦθα τῶν χειρῶν γίνεται ὡς ἱεροπραξία πρὸ τοῦ φαγητοῦ χάριν τῶν σπονδῶν.—*Τί σκοπεῖ ἡ περιγραφή τῆς ἐσιτάσεως* ;

375-99. 375·81 *ιάλλω* ι 288, *τίφθ'* ι 403, *κατ' ἄρ' ἔξειαι* στερεότ. φράσις, ὅπου τὸ ἄρα ἀπόλεσε τὴν σημ., ἴσος ὅμοιος, *ἀνανδος* (α. (στ.)·αὐδή), *ἔδων* κατατήκων, *δ' οὐχ ἄπτεαι* παράταξ. ἀντί : χωρὶς νά, *βρώμη* (βιβρώσκω), *δίειαι* ὑποπτεύεις, φοβεῖσαι, *ποῦ* ἂν δὲν ἀπατώμαι, *οὐδέ τι ἄλλ'* οὐδαμῶς, ὅχι, δὲν ἔχεις ἀνάγκην νά φοβῆσαι, *κρεατερός* βαρῦς, φοβερός.—382·7 (μὴ μὲ παρακαλῆς νά φάγω') *τίς γὰρ ἐναίσιμος* (ἐν-αῖσα τὸ προσῆκον μέτρον) φρόνιμος, *πρὶν τλαίη κεν...* ἤθελε τολμήσει νά φάγῃ πρότερον, *ἀλλὰ* ὅθεν, *δὴ ὄντως*, *πρόφρασσα* ἐπίθ. θ. τοῦ *πρόφρων* ὁ ἔχων ὄλην τὴν καρδίαν ὑπὲρ τινος, ἦ : ὁ ἔξ ὅλης καρδίας (πρβλ. *πρόρριζος*) : μὲ ὄλην σου τὴν καρδίαν, σοβαρῶς, εἰλικρινῶς, *ἐρήρος* ι 100.—388-96 *διὲκ βεβήκει* διὰ μέσου τοῦ μεγάρου μετέβαινε ταχέως ἔξω, *ἔκ δ' ἔλασεν* (ἐτάρους), *σίαλος* (σῆς, σῆ-ιαλος) χοῖρος οἰκόσιτος, κατ' ἀντίθ. πρὸς τὸν κάπρον, *ἐννέωρος* 19, *ἐναντιοί* ἀντιμέτωποι (πρὸς τὴν Κίρκην), *φάρμακον ἄλλο* διάφορον τοῦ ἐν τῷ κνεῶνι, ἀντιφάρμακον, *ἔρρεον* ἀπέπιπτον, *τῶν* ἐκ τοῦ *μελέων*, *σὺλόμενος* μ. ἄρ. β' (ὄλλυσθαι) (χαμένος) κατηραμένος, *εἰσοράσθαι* τὸ κατὰ τι : εἰς τὴν ὄψιν, εἰς τὸ ἰδεῖν, ἐκ τοῦ *νεώτεροι*.—397-9 *ἔγνωσαν* ἀντελήφθησαν, *ἔφυν* ἔφυσαν, ἐνέφυσαν ἐν χερσὶ μοι 280, *ἡμερόεις* (ἡμερος πόθος) ποθεινός, *ὑποδύομαι* ὑπείσερχομαι : ὅλοι δὲ ἤρχισαν νά κλαίουν διὰ τοὺς ἄλλους συντρόφους τῶν ἀπὸ πικρὸν καῦμόν (νοσταλγίαν) κατόπιν τοῦ φαρμακεροῦ ἀποχωρισμοῦ, διότι εἶχον πιστεύσει ὅτι εἶχον ἀποχωρισθῆ αὐτῶν διὰ παντός, *δῶμα* (ἐνταῦθα) ἡ αὐλή, ἐν ἣ εὐρίσκοντο καὶ περὶ τὴν ὁποίαν ἦσαν αἱ μάνδραι τῶν ζώων καὶ ἄλλα ἴσως παραρτήματα, *ἀμφι* ὀλόγυρα, *κοναβίζω* (κόναβος 122) ἀντηγῶ, *σμερδαλέον* τρομερά, ἀμφι δὲ παράταξ. ἀντί : ὥστε, διότι ἡ ὄλη πρότασις καὶ ἡ ἐφεξῆς εἶναι συνέπειτα τοῦ θρήνου, *ἐλαίρω* α 19.

397 *ἔγνωσαν* περὶ τῆς μεταφράσεως τούτου πρβλ. 240· φαίνεται ὅτι ὁ Ὅδ. συνεξελθὼν μετὰ τῆς Κίρκης παρηκολούθει ἀπῶθεν τὰ γινόμενα καὶ διὰ τοῦτο ἐβράδυναν νά ἀντιληφθῶσιν

αὐτόν.—398 δῶμα ἢ αὐλή καὶ τὰ περὶ αὐτὴν οἰκοδομήματα, ἡ ὅλη οἰκία.

408-48. 400-5 δῖα θεάων α 14, διογενῆς ὁ ἐκ Διὸς γεγώς, εὐγενῆς, ἄρα ὡς εἶναι φυσικόν, εὐνόητον, *πάμπρωτον* πρῶτα πρῶτα, πρωτίστως, *πελάζω* τοποθετῶ (ἀσφαλῶς), *κινήματα* τὰ πράγματά σας, *ὄπλα* τὰ σκεύη τοῦ πλοίου (ἐξαρτήματα ἰστίων, ἰστόν, σχοινία, κόπας, κεραιάς κλπ.), *ἄψ ἰέναι* ἐπανερχοῦ.—406 21 *ἐπεπίθετο* ἐπιπέθεσθαι, *ἀγῆνωρ* ι 213 *οἴκτρ* οἰκτρά, κατὰ τρόπον ἀξιολύπητον, *χέοντας* εἰς τὸ ὀλοφυρομένους, *θαλερός* τρυφερός, θερμός, *θ. δάκρυ* ἀφθονα δάκρυα, *δι' ἄν* (χέωνται), ὅπερ νοοῦμεν ἐκ τοῦ *ἔχυντο* 415, *πόρ(τ)ις-ιος* θ. δάμαλις (ἀρσ. ὁ μόςχος), *ἄγραυλος* ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἐν τῇ ἐξοχῇ διαμένων, ἀγροτικός, *ἐλθούσας* ὅταν ἐπανεέλθωσιν, *κόπρος* θ. κοπριά, βουστάσιον, *σκαίρω* σκιρτῶ, χοροπηδῶ, *ἐναντίαι* ἐξ ἀντιθέτου διευθύνσεως, *σηκοί* τὰ μανδριά τῶν νεογνῶν, *ἴσχω* ἀναχαιτίζω, *ἀδινός* συχνός (*ἄδην* κατὰ κόρον), *ἀδινὸν μ.* συχνὰ πυκνά, ἀδιακόπως μ., ἐν μέσῳ ἀδιακόπων μυκηθμῶν, *σκαίρουσιν-ἀμφιθέουσιν* ἔνεκα τῆς παρεμβολῆς προτάσεων καὶ τῆς διαταραχῆς τοῦ λόγου ἐπιφέρονται ἀνακολούθως ὡς κύριαι προτάσεις συνεχίζουσαι τὴν παραβολήν, ἧς ἀπόδοσις ὡς *ἔχυντο* ἐχύθησαν, (περὶ) ἐμὲ ἢ πρόθ. ἐκ τοῦ *ἀμφιθέουσι*, ἢ ἀπλῆ αἰτ. ἐμὲ εἰς τὸ εἶδον, *δόκησε θυμὸς...* ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶχον τοιαύτην ψυχ. διάθεσιν, ἠσθάνθησαν ὅτι εὐρίσκοντο ἐν τοιαύτῃ ψυχ. διαθέσει, ὡς εἰάν, δὲ γάρ, *ἵνα* ὅπου, *τρέφεν* τράφησαν, *σοὶ νοστήσαντι* διὰ τὴν ἐπάνοδόν σου.—422-7 *ἐρύσσομεν* ὑπκτ., *διτρύνομαι* ἐπείγομαι, σπεύδω, *ἐπηετανὸν* (ἐπη (ἐπί, προβλ. ἐπήβολος) ἔτος) (ἐπὶ ἔτος, ἐπὶ μακρὸν χρόνον, : ἐπαρκεῖν ἐπὶ μακρὸν χρόνον) ἀφθόνως.—428-37 *ἐρυκάνω* κ. *ἐρύκω*, -ξω, -ξα κ. *ἐρύκακον*, ὁ πρτκ. προσπάθειαν, *δειλὸς* δυστυχής, *δόλιος* (μετὰ συμπαθείας), *πόσε* εἰς ποῖον ἀπαίσιον μέρος, *ἠμείρω-ομαι*, *ποιήσεται κεν* ὑπκτ. ἀντὶ μέλλοντος, *οἷ κεν* συμπερ, *φυλάσσοιμέν κεν* ἠθέλομεν εἶσθαι ἠναγκασμένοι νὰ φυλάττωμεν καὶ παρὰ τὴν θέλησίν μας (μὴ δυνάμενοι ἔνεκα τῆς μεταμορφώσεως νὰ δραπετεύσωμεν), *ἔρξε ἔργω* ἐγκλείω : ὅπως καὶ ὁ K. ἔκαμεν ἐγκλείσας τοὺς συντρόφους ἡμῶν, ὥστε πᾶσα ἐλπίς ἐπανόδου εἰς τὴν πατρίδα δι' αὐτοὺς εἶχε χαθῆ, *μέσσαυλον-ος* ὁ χώρος τῆς αὐλῆς μέσης, ἢ αὐλή, ἢ μάνδρα, *θρασύς* παράβολος, παράτολμος, *σὺν δὲ* ἀντὶ ἐξηρτ. προτ. : ἐν συνοδείᾳ τοῦ Ὁδ., *γὰρ* αἰτ. τοῦ θρασύς, *καὶ κείνοι* ὅπως τώρα καὶ ἡμεῖς, *ἀτασθαλίη* ἀνοησία, ἀλαζονεία.—438-45 *μερμηρίζω* ι 554, *μετὰ φρεσὶ* ἐν

δομύχως, *ἄορ* 321, *τανυήκης* 2 (*τανός μακρός, *τανώ*, *ταναός*, *τείνω*, *ἀκή*) ὁ ἔχων μακρὰν αἰχμήν, *πελάζω* ῥίπτω, *πειῶ*, *κυλίω*, *οὐδάσδε* κατὰ γῆς, *πηός* ἄ. κηδεστής, συμπέθερος, *μάλα σχεδόν* ὁ πολὺ πλησίον, στενός (συγγενής), *ἀποπλήσσω* διὰ κτυπήματος ἀποκόπτω, *τῷ ὄργ.*, *ἐρητύω* 493, *εἰ σὺ κελεύεις* ἐὰν σὺ δὲν ἔχεις ἀντίρρησιν, εἶσαι σύμφωνος, *ἐρύομαι* κ. *ἔρυμαι* φυλάττω.—446-8 *οὐδὲ μὲν* ἀλλὰ καὶ ὁ *Εὐρ.* δέν, *ἐνιπή* θ. (*ἐνίπτω* ἐπιπλήττω, ἀπειλῶ) ἀπειλή, *ἐκπαγλος* (*ἐκπλήσσω*, *ἐκπλαγλος*) δεινός.

403 *ἐρύσσετε* Ἐὰν τὸ πλοῖον ἐμελλεν ἐπὶ μακρὸν νᾶδρανήσῃ, ἔδει νᾶνελευσθῆ ἔκ τῆς θαλάσσης, ἵνα μὴ σήπηται. Ἡ Κίρκη συνιστῶσα τοῦτο τί σκέπτεται;—416 *πόλιν αὐτὴν* ὡς τὸ κέντρον τῆς πατρίδος. — 421 *ὄλεθρον* Τοῦτο εἰκάζουσιν ἔκ τοῦ *ἀιστώθησαν* τοῦ *Εὐρυλόχου* 259 καὶ διότι βλέπουνσι τὸν Ὅδ ἐπιστρέφοντα μόνον.—426 *Κίρκης* Ἐνταῦθα τὸ πρῶτον οἱ ἑταῖροι μανθάνουσι τὸ ὄνομα τῆς Κίρκης.—432 *καταβήμεναι*, διότι τὸ μέγαρον ἔκειτο ἐν κοιλάδι· ἀπ' ἄλλης ἀπόψεως ἐπὶ πορείας ἀπὸ τῆς ἀκτῆς εἰς τὰ μεσόγεια *ἀνήιον* 274, 446.—433 Ὁ *Εὐρυλόχος*, ὅστις προηγουμένως οὐδὲν ὄρισμένον ἐγίνωσκε περὶ τῆς τύχης τῶν ἑταίρων, εἰκάζει νῦν τοῦτο ἔκ τῶν λύκων καὶ τῶν λέοντων, οἷτινες εἶχον θελχθῆ ἄλλως οὐδὲν ἠδύνατο νὰ γινώσκῃ περὶ τούτου. — 437 *τούτου ἀτασθαλίῃσιν* εἶναι ἀληθὲς τοῦτο; — 441 *πηῶ* οἱ ὕστερον ἔπλασαν ὅτι εἶχε νυμφευθῆ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ὅδ. Κτιμένην.— 442 *ἐρήτυον* ἔκ τούτου δύναται τις νὰ εἰκάσῃ ἢ ὅτι ὁ Ὅδ. ἀπεπειράθη νὰ ἀνασπάσῃ τὸ ξίφος ἢ ὅτι ἐμφαντικῶς διὰ σχηματισμῶν ἐξεδήλωσε τὰς προθέσεις αὐτοῦ, ὅπερ τὸ πιθανώτερον.— *Μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς ὑπὲρ τῶν ἑταίρων αὐταπαρηγήσεως τοῦ Ὅδ. τί δεικνύει ἡμῖν ἐνταῦθα ὁ ποιητής; Αἱ κατηγορίαι τοῦ Εὐρ. εἶναι ἀληθεῖς;*

449-68. 449 52 *τόφρα* ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ, *λοῦσεν...* διάμεσα, *ἐνδυνέως* 65, *ἄρα* ἀκολουθῶς, πρὸς τούτοις, *ἀμφὶ βάλεν*, *οὐλος* (εἶλω συνθλίβω, *ὄλφος*, *ὄλλος*, *οὐλος*) πυκνός, δασύμαλλος, ἐν δαψιλῶς.—453-65 *φράζομαι* βλέπω (ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τὰ *σκέπτομαι*, *στοχάζομαι*), *ἐσάντα* (ἐς ἅντα ἀντικρὺ) κατὰ πρόσωπον, περὶ δὲ ὥστε, *ὄρνυμι* προκαλῶ, *μὴ ὄρνυτε* παύσατε, *θαλερός γόος* σφοδρός, μέγας, ἀφθονος, πρβλ. *θαλερόν* δάκρυ, *ἀνάρσιος* (ἀ(στ.)-ἀραρίσκω) ἐχθρικός, δυσμενής, *δηλέομοι* (dele-o) βλάπτω (*δηλητήριον*), *εἰς ὃ* ἕως ὅτου, *θυμὸς* θάρρος, ψυχὴ: ἕως ὅτου ἀναλάβετε τὰς δυνάμεις σας καὶ ἀνακίσητε τὸ ἠθικόν σας, *οἶον* τοιοῦτον, οἶον εἴχετε, ὅτε *πρώτιστον* διὰ πρώτην φορὰν, *ἀσκελής* (σκέλλω, σκέλ-

λομαι στεγνώνω, στραγγίζω, εἶμαι κάτισχνος, προβλ. σκέλος, σκελετός, σκληρός, κατ-εσκληρώς) κάτισχνος, ἐξηντλημένος, ἄθυμοι (ἔστέ), ἄλη (ἀλάομαι) περιπλάνησις, ὑμῖν ἐγκλ. τύπος τοῦ ὑμῖν, οὐδέ ποτε θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ ἀποφατικῶς ἢ αὐτὴ ἔννοια τοῦ ἄθυμοι, πέπασθε τοῦ πέπαθα-πέπονθα (προβλ. γέγαα-γέγονα), πέπαθ' τε ἢ πέπαθ' θε — 466-8 τελεσφόρος ὁ φέρων τὸ πᾶν καὶ ἑαυτὸν εἰς πέρας, ὀλόκληρος, εἰς τ. ἐνιαυτὸν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους, ἐπὶ ἐν ὄλον ἔτος.

450 *λοῦσε* Μόνον τὸν Ὀδ. ἔλουσεν ἢ ἰδία καὶ ἔχοισε· τοὺς ἐταίρους ἢ θὰ ἔλουσε διὰ τῶν θεραπειῶν ἢ ἀπλῶς θὰ ὑπέδειξε τὸν τόπον τοῦ λουτροῦ καὶ θὰ παρέσχε τὰ δι' αὐτὸ χρήσιμα. — 457 *οἶδα* ὡς θεά. Ἴσως ὁ Ἑρμῆς νὰ εἶχεν ἀνακοινώσει αὐτῇ καὶ περὶ τῶν πλανῶν καὶ παθημάτων τοῦ Ὀδ. καὶ τῶν ἐταίρων. — 463 *τρηχέης* Ἰθάκης Πόθεν ἐγίνωσκεν ἢ Κίρκη τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τῆς νήσου ἐπίθετον; — *Διὰ τί ἢ θεὰ δηλοῖ ὅτι γινώσκει τὰς περιπετείας των;*

469-95. 469-74 *ἔεν* εἶχε παρῆλθει, *περὶ τρέπω* περιστρέφομαι συμπληρῶν τὴν περιόδόν μου: καὶ αἱ ὥραι τοῦ ἔτους ἐπανῆλθον ἀρχίσασαι ἐκ νέου τὴν τροχίαν τοῦ ἔτους [*μηνῶν φθινόντων* τῶν μηνῶν ἐξαντληθέντων, λήξαντος τοῦ κύκλου τῶν μηνῶν, *ἡματα μακρὰ* μακρὰ σειρὰ ἡμερῶν, *περὶ τελέσθη* συμπληρώσασα τὴν τροχίαν τῆς (κύκλου) ἔληξε], *ἐκκαλέσαντες* καλέσαντες ἔξω τοῦ μέγαρου, *δαίμόνιος* ἐκεῖνος, τοῦ ὁποῖου λόγοι καὶ πράξεις δὲν δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσιν ἐκ φυσικῶν αἰτιῶν, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ δεχθῶμεν θεῖαν ἐπενέργειαν; ἀλλόκοτε, περίεργε, *ἤδη νῦν* τώρα τέλος πάντων, *θέσφατος* 2 (θε(σ)ός-φημι) πεπρωμένος.—475-86 *λιτανεύω* λίσσομαι (λιτανεία), *γούνων* (λαβῶν), *αὐδῆ* παράκλησις, *ὑφίσταμαι* ὑπισχνοῦμαι, *πεμπόμεναι* εἶδ. ἐκ τοῦ ὑπόσχεσθαι, ἢν *ὑπέσθης*, θυμὸς δὲ γάρ, *ἔσονται* (σέομαι) (σπεύδει) προθυμεῖται, πῶθει τοῦτο, *φθινύθω* μτβτ. κατατήκω, βασανίζω, ἐνοχλῶ, *νόσφι μακράν*, *νόσφι γίγνομαι* ἀπομακρύνομαι.—487-95 *ἐπαινός* (ἐπι-αἰνός) δεινός, *χράω-ω* δίδω χρησμόν, *χρῶμαι* λαμβάνω μαντείαν, ἐρωτῶ, *ἀλαδς* α 69, *φρένες* (διάφραγμα) αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις, *ἔμπεδος* 2 ἀναλλοίωτος, ἀπαραμείωτος, ἀκέραιος, *νόος* συνείδησις, *καὶ τεθνηῶτι* ὡς εἶχε καὶ ζῶν, *πέπνυμαι* (πνέω) (ἔχω τὴν πνοήν (ζωτικὴν δυνάμιν τοῦ βίου) ἔχω νοῦν, συνείδησιν, *τοὶ δὲ* οἱ δὲ ἄλλοι, *ἀίσσουσι* πετῶσι, πτερυγίζουσι, περιφέρονται, *σμαι* σκιάδη φάσματα, ἄνευ συνειδήσεως καὶ ζωικῆς δυνάμεως.

471 *εγκαλέσαντες*, ἵνα μὴ ἀκούσῃ ἡ Κίρκη.—479 *σκιόεντι* Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἡλιόλουστον αὐτὴν καὶ τὰς αἰθούσας αὐτῆς τὸ μέγαρον ἐστερημένον παραθύρων ἐδέχετο τὸ φῶς μόνον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ τοῦ ὀπαίου, εἶδους τρούλλου, τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν ἐν τῇ στέγῃ, ἵνα ἐξέρχεται ὁ καπνὸς κλπ. Ἴσως τὸ ἐπίθ. δηλοῖ τὸ σκιερὸν καὶ δροσερὸν τῶν μεγάρων διὰ τὸ περιβάλλον (διὰ *δρομά πυκνὰ καὶ ὕλην* 150), πλεονέκτημα τῆς κατοικίας πολύτιμον διὰ τὸν θερμὸν νότον.—483 *ὑπόσχεσιν* Αὕτη δὲν ἐμνημονεύθη πρότερον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Κίρκη παρέχουσα τὸ φάρμακον ἐπέδωκε νὰ λησμονήσωσι τὴν πατρίδα 236, ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ ἀντιφαρμάκου καὶ ἐκ τῆς ὑποσχέσεως 314 ὅτι οὐδὲν πλέον ἄλλο κακὸν θὰ προξενήσῃ ὑπονοεῖται ὡς συνέπεια καὶ ὅτι θὰ ἀπέστελλεν αὐτοὺς εἰς τὴν πατρίδα.—491 *Ἄιδης* ὡς θεὸς χθόνιος εἶναι καὶ ἀγαθὸς δαίμων τῆς γῆς, εἶναι ὁ *Πλούτων*, ὁ παρέχων τὸν πλοῦτον τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ Περσεφόνη θυγάτηρ τῆς Δήμητρος (θεᾶς τῆς γῆς), σύζυγος τοῦ Ἄδου, κατοικεῖ παρ' αὐτῷ ἐν τοῖς χθόνιοις.—492 *Τειρεσίας* πολυθρόλυτος τυφλὸς μάντις τῶν Θηβῶν, ζῶν ἐπὶ Λαΐου, Οἰδίποδος καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἀποθανὼν ἤδη πρὸ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου, ἀφ' οὗ ἐζησεν 7 ἀνθρώπων γενεὰς (3 γενεαὶ=1 αἰών).—493 *τοῦ φρένες ἔμπεδοι* Πᾶσαι αἱ λειτουργίαι τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ μόνον ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος ζῆ, ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τοῦ σώματος, τοῦ ὕλικου συντρόφου αὐτῆς. Διὰ τῆς καύσεως ὁμως λυθμένη παντὸς δεσμοῦ μετὰ τοῦ σωματικοῦ αὐτῆς συντρόφου ἀποβάλλει πλέον πάσας τὰς δυνάμεις τοῦ αἰσθάνεσθαι, βούλεσθαι, νοεῖν, διότι ἐλλείπει τὸ ζωτικὸν σῶμα, ἐξ οὗ ἦντιαι τὰς δυνάμεις ταύτας, δὲν ἔχει σάρκα, ὄστᾶ, ἴνας καὶ δὴ τὰς φρένας, τὴν ἔδραν πασῶν τῶν πνευματικῶν λειτουργιῶν ταῦτα πάντα ὑπῆρχον ἐν τῷ ἀφανισθέντι διὰ τῆς καύσεως σώματι. Κατὰ τοῦτο ἐξαίρεσιν μοναδικὴν ἀποτελεῖ ὁ Τειρεσίας, *τοῦ φρένες ἔμπεδοι* κατὰ τινα δημώδη ἀπῆχσιν, καθ' ἣν ἄνθρωποι θεοφιλεῖς ἀφαρπαζόμενοι ζῶντες ἐκ τοῦ κόσμου ὑπὸ τῶν θεῶν διατήρουν ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ ἀναλλοίωτον τὴν συνείδησιν ὡς φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰς σωματικὰς φρένας, τὴν πηγὴν πάσης πνευματικῆς κινήσεως, ὡς ὁ Ἀμφιάραος ὁ καταποθεὶς ἐν τῇ γῇ ζῶν κατὰ τὴν φυγὴν τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ Τειρεσίας ἀπέθανε (τεθνηκώς), ἐπιστεύθη ὅτι διεφύλαττε τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος καὶ μετὰ θάνατον, διότι διὰ χρηστηρίου ἐξέφαιναν αὐτὴν ἐκ τῆς γῆς. Ἐν τῷ Βοιωτικῷ Ὄρχο-

μενῶ ὑφίστατο χρηστήριον τοῦ Τειρεσίου, χθόνιον μαντεῖον, νεκρομαντεῖον.—495 *σκιαί* ἄνευ πραγματικῆς ὑποστάσεως, ἄνευ ζωτικῆς δυνάμεως, ὡς σκιώδη φάσματα, ἀμενηνὰ κάρηνα 251.—*Τί σκοπεῖ ὁ ποιητής διὰ τῆς πορείας τοῦ ἥρωος εἰς τὸν Ἄϊδην*;

496-540. 496-502 *κατεκλάσθη* ι 256, *λέχος*; νῦ φυσικά, *ἤθελε* εἶχε τὴν διάθεσιν, τὴν ὄρεξιν, *τίς γὰρ* (ὄχι' τοῦτο εἶναι ἀδύνατον,) διότι τίς ἐντεῦθεν: τίς λοιπόν, *εἰς* (δόμον) Ἄϊδος, δὲ ἀλλά, διότι.—503-7 *μή τι* διόλου μή, *ποθὴ* ἔλλειψις, *ἡγεμόνος* παρὰ νηϊ (ἐπὶ τοῦ πλοίου), ἡ γεν. ἐκ τοῦ *ποθὴ*: μή σε μέλη διόλου διὰ τὴν ἔλλειψιν ὁδηγοῦ τοῦλάχιστον, *ἦσθαι* ἀπολύτως ὡς καὶ τὰ ἐπόμενα ἀπομφ.: *κάθησο* ἤσυχος, τὴν δὲ αἰτιολ., *κὲ φέρῃσι* ἀντὶ μέλλ.—508-12 *δι' Ὀκεανοῦ* πρὸς τὴν ἐπέκεινα ἀκτὴν τοῦ Ὀκ., *ἐνθα* ὅπου, *ἐλάχεια* ι 116, τὰ 510 ἐπεξ. τοῦ ἄλσα, *αἴγειρος* θ. μαυρολεύκη, *ὠλεσίκαρπος* 2 (ὄλλυμι) ἀποβάλλον τούς καρπούς πρὶν ὠριμάσσωσι, *ἄκαρπος*, *κέλσαι-λέναι* ἡ κυρ. πρῶτ., *βαθυδίνης* βαθυστροφίλος, *εὐρώεις* 3 (εὐρὼς ὠτος ἄ. μούχλια) μουχλιασμένος, εὐρωτιῶν διὰ τὴν ἔλλειψιν φωτὸς καὶ ἀέρος, *εἰς δόμον* πρὸς δ.—513-20 *ἐνθα* ἐκεῖ (πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ἄϊδου), *ῥέουσι* ὑποκ. ἐν. ἀρ. μετὰ ὁ. πληθ. ἀρ. καὶ εἶτα β' ὑποκ., *δὴ* ὡς γνωστόν, *ἀπορῥῶξ-ῶγος* βραχίων, *ὑδατος* Στυγός, *ξύνεσις* (ἔστι) συμβολή, συνένωσις, *ἐρί(γ)δουπος* πολυτάραχος, θορυβώδης: τὰ πράγματα πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὧδε: πέραν τῆς ἀκτῆς παραλλήλως πρὸς τὸν Ὀκ. ῥέει ὁ Ἀχέρων ποταμός, εἰς ὃν ἐκβάλλουσι δύο ἕτεροι ποταμοί, ὁ Πυριφλεγέθων καὶ ὁ Κώκυτος, ὅστις εἶναι βραχίων τῆς ἐν τοῖς βαθυτάτοις τῶν χθονίων ῥεύσεως Στυγός' πρὸ τοῦ σημείου τῆς ἐκβολῆς ὑπάρχει βράχος, ὃν παρερχόμενοι ἐκατέρωθεν οἱ δύο ποταμοὶ ἐνοῦνται εὐθύς καὶ σχηματίζοντες ἐρίγδουπον καταρράκτην καταφέρονται εἰς τὸν Ἀχ.' *ἐνθα* ἐκεῖ, *ἔπειτα* τότε, *χρίμπτομαι* πλησιάζω (ἐφαπτόμενος τῆς ἐπιφανείας πραγμάτων τινος, σύρομαι ἐφαπτόμενος τῶν βράχων διὰ τῆς ὠμοπλάτης), *δρύξαι* ἀπολ., *ὄσον τε* τοσοῦτον, ὅσος ἐστὶ, *πυγούσιος* (πυγῶν-όγος θ. πῆγυς, τὸ μῆκος ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ πρώτου ἀρμού τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς 0,38 μ. περίπου) πηχυαῖος (*πυγμή*, pug nus), *ἐνθα καὶ ἐνθα* κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, *χοῆ* (χέω) σπονδὴ πρὸς νεκρὸν (λοιβή), *αὐτῷ* τοπ. πτ. ἐν αὐτῷ, *ἀμφι γύρω γύρω*, *νέκυς-υος* ἄ. (νεκ-ρός) νεκρός, χαρ., *μελίκερτον* κρᾶμα μέλιτος καὶ γάλακτος, *ἐπὶ ἐπιρ.* μετὰ τοῦτο, *παλύνω* πάσσω, πασπαλίζω, *ἄλφια* 234.—521-5 *γουνόομαι* κ. *γουνάζομαι* λαμβάνω τινὰ ἐκ τῶν

γονάτων, ἱκετεύω (ὑπισχνούμενος), *κάρηνον* κάρη, *ἀμενηνός* (ἀ(στ.)-μένος) ἄνευ ζωικῆς δυνάμεως, ἀδύνατος, *ῥέξω* θύω, *ἔσθλά* οὖσ. (ἀγαθὰ) πολύτιμα δῶρα (τὰ λεγόμενα περὶ τῶν νεκρῶν *κερίσματα*), *ἱερεύω* (*ἱερά*, *ἱερεῖα*) θύω, *ἀπάνευθεν* χωριστά, ἰδιαιτέρως, *μεταπρέπω* διαπρέπω.—**526-30** *λίση* β' πρόσ. ὑπτκ. τοῦ ἀορ. *ἔλισάμην*, *λίσσομαι*, *κλυτὰ ἔθνηα νεκρῶν* τὰ αἰοίδιμα πλήθη τῶν νεκρῶν ἢ (καθ' ὑπαλλαγὴν) τὰ πλήθη τῶν αἰοιδίμων νεκρῶν, ἠρώων καὶ ἠρωίδων, *εὐχή* τάξιμον, *διν* (μέλανα) ἀπὸ κοινοῦ, *θῆλυν* ἀντὶ *θήλειαν*, *στρέψας* (τὰς κεφαλὰς) πρὸς τὴν γῆν, ὅπου τὸ ἔρεβῶδες κράτος τῶν νεκρῶν, *ἀπονόφσι* μακράν, *ἄ. τραπέσθαι...* νὰ ἀποστρέψῃς τὰ βλέμματά σου πρὸς τὰ ὀπίσω μακράν πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν θευμάτων τοῦ Ὠ., *ἔνθα* τότε.—**531-4** *ἀνώξαι* ἀόρ. ἀπρμφ. τοῦ *ἄνωγα*, ἀπολ., *δῆ* ἤδη, *νηλής* ; *δέρω* ἐκδέρω, *ἔφθιμος* ; *ἐπαινός* ;—**535-40** *ἦσθαι* καθῆσθαι, περίμενε, *ἔμεν* ἔναι, *πρὶν πυθέσθαι* πρὶν ἐρωτήσῃς τὸν Τ., *ἔνθα* τότε, *ὄρχαμος* ; *εἴψησιν κεν* ἀντὶ μέλλ., *ὀδός* διεύθυνσις δρόμου, *κέλευθος* θ. πορεία, πλοῦς, *μέτρα κ.* τὰ διαστήματα τοῦ πλοῦ, τὰς ἀποστάσεις ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἡμερήσιον πλοῦν, *ὡς ἐλεύσεαι* πῶς., ἐπεξ. τοῦ *νόστον*.

501 Πολλὰ πόλεις τῆς Ἑλλάδος μυστηριώδη χάσματα κείμενα παρ' αὐτὰς κατερχόμενα εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς ὑπελάμβανον ὡς καθόδους εἰς τὸν ἄδην, καλουμένας καταβάσια, Χαρώνεια, Πλουτώνεια. Περὶ δὲ τῶν ψυχῶν ἐπίστευον ὅτι κατέβαινον εἰς τὸν ἄδην ἢ ἀγόμεναι ὑπὸ τοῦ ψυχοπομποῦ Ἐρμού ἢ ἀφιπτάμεναι διὰ τοῦ ἀέρος.—**507** *πνοιή Βορέας*. Ὁ ἄδης; ἄρα ἔκειτο πρὸς Ν ἢ ΝΔ τῆς Αἴας.—**508** *Ὠκεανοῖο* Ἐνταῦθα ὁ Ὠκ. παρίσταται ὡς ἐν τινι σημείῳ συνεχόμενος μετὰ τῆς θαλάσσης, δι' ἧς πρῶτον θὰ γίνῃ ὁ πλοῦς.—**510** *ὠλεσικαρποι* Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληγες ἐνόμιζον ὅτι αἱ ἰτέαι καὶ αἱ αἴγειροι ἀπέβαλλον τοὺς καρποὺς αὐτῶν πρὶν οὗτοι ὠριμάσῃσι (ἐν ᾧ πράγματι τὰ δένδρα ταῦτα εἶναι δίοικα, δὲν εἶχον δὲ τότε μετενεχθῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀμφοτέρω τὰ φύλα, ἄρρεν καὶ θῆλυ, ἀλλὰ μόνον τὸ ἕτερον, ὅπερ μὴ γονιμοποιούμενον δὲν παρήγε καρπὸν), καὶ διὰ τοῦτο ἀργότερα ὑπελήφθησαν ὡς σύμβολα πένθους καὶ θλίψεως (πρβλ. καὶ τὴν κλαίουσαν ἰτέαν, συνήθη ἐν Κηφισίῳ), ὡς ἐμβλήματα τοῦ στείρου θανάτου. Ἐπειδὴ ἀμφοτέρω τὰ δένδρα εὐδοκιμοῦσιν ἐν ταῖς ὄχθαις ὀυάκων καὶ ἐν ὑγροῖς τόποις, ὁ ποιητὴς κατὰ τὰ ἐν τῇ γῇ συμβαίνοντα ἐφαντάσθη ἀνάλογον περιβάλλον καὶ ἐν τῷ ἄδῃ.—**512** *εὐρώεντα* διὰ τὴν μεγάλην ὑγρασίαν καὶ τὴν ἔλλειψιν ἡλιακοῦ φωτός ἐν-
Δ. Ν. Γουδῆ.—Ὀμήρου Ὀδύσσεια Α-Θ-Ι-Κ. Ἐκδόσις Η'. 9
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τεῦθεν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ποταμῶν ἐκφράζουσι τὴν φοίικην, ἣν ἠσθάνοντο οἱ Ἑλλ. πρὸς τὸν κάτω κόσμον, Ἀχέρον (ἄχος θλίψις, στεναγμός), Κώκυτος (κωκύω, θρηῆνος), Στύξ (στυγέω, φοίικη, ἀποτροπαία).—**517 βόθρος** Ὅ,τι εἶναι ὁ βωμὸς διὰ τοὺς οὐρανόιους θεοὺς τοῦτο εἶναι διὰ τοὺς χθονίους ὁ βόθρος, λάκκος, ὄρυγμα ἐν τῇ γῆ, οἷος ὁ εὐρεθεὶς ἐπὶ τοῦ Δ' τάφου τάφου τῆς ἀκροπόλεως τῶν Μηκηνῶν ἐξ ὤμων πλίνθων, φέρων ἐν τῷ μέσῳ φρεατοειδῆ κοιλότητα, εἰς ἣν θὰ ἔρρεε τὸ αἷμα τῶν πρὸς λατρείαν τῶν νεκρῶν σφαζομένων ζώων καὶ θὰ ἐχύνοντο αἱ προσφερόμεναι χοαὶ (σπονδαὶ τῶν νεκρῶν). Αἱ ἐνταῦθα σπονδαὶ τῶν νεκρῶν εἶναι λείψανον θρησκευ. δοξασιῶν παλαιότερων χρόνων, καθ' οὓς οἱ ἄνθρωποι πιστεύοντες ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν μετὰ τὸν θάνατον ἐπεκοινωνοῦν πρὸς τοὺς ζῶντας καὶ ἐπενήρῳν ἐπὶ τῆς τύχης αὐτῶν προσεπάθουν παντὶ τρόπῳ νὰ διαθέσωσιν αὐτὰς εὐμενῶς πρὸς ἑαυτοὺς. Ἀλλὰ τὴν πίστιν ταύτην δὲν γνωρίζουσι πλέον τὰ Ὅμ. ἔπη· κατὰ τὰς κρατούσας ἐν αὐτοῖς δοξασίας ἅμα καιομένου τοῦ σώματος ἐκλείπει πᾶς σύνδεσμος τῆς ψυχῆς πρὸς αὐτό, πρὸς τὸν ἄνω κόσμον, καὶ ἡ μὲν ψυχὴ ἀπέρχεται εὐθύς εἰς τὸν ἄδην, οἱ δὲ ζῶντες ἀπαλλάσσονται πλέον αὐτῆς, ἣν δὲν ἤθελον νὰ ἔχωσι δυσοιώνιστον σύνοικον ἐν τῷ ἄνω κόσμῳ δυναμένην νὰ ἐπιδράσῃ ἐπιβλαβῶς (πρβλ. τοὺς παρ' ἡμῶν βρυκόλακας).—**519 μελίκηρον** Αἱ χοαὶ ἐκαλοῦντο καὶ ἐναγίσματα, ἐχρησίμευον δὲ πρὸς ἀναψυχὴν τῶν νεκρῶν. Τὸ μέλι ἦτο σύνθετος μέσον πρὸς ἐξιλασμόν, δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ τὴν εὐμένειαν τοῦ πρὸς ὃν προσφέρεται· ὅθεν *μειλίσσειν* ἐξιλεοῦν, ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ καλοῦνται *μειλίχιοι*, τὸ ἀντίθετον τοῦ *ἀμειλικτος* (ἐν ἐπιδημία εὐφλογίας πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Τριπόλει αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ ἐπέχρουν σταυροειδῶς τὸ ὑπέρθυρον τῆς ἐξωθύρας ἢ πασῶν τῶν θυρῶν τῆς οἰκίας διὰ μέλιτος ἢ γλυκοῦ, ἵνα τὰ πνεύματα τῆς ἐπιδημίας εἰσέρχωνται εἰς τὴν οἰκίαν γλυκισμένα, μειλίχια).—**522 στεῖραν** βουῖν, διότι θὰ ἐθύετο ὑπὲρ νεκρῶν, ὡς ἐφύτευον ἄκαρπα δένδρα περὶ τοὺς τάφους καὶ ἐφαντάζοντο τειαυτὰ καὶ τὰ ἐν τῷ ἄδῃ 510.—Ἡ ἐν τῇ Ἰθάκῃ θυσία στείρας βοῶς μαρτυρεῖ τὴν ὑπαρξίν δοξασίας, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ καὶ μετὰ τὴν καῦσιν τοῦ σώματος καὶ ἐκ τοῦ ἄδου ἠδύνατο κατὰ τὰς θυσίας νὰ ἐπικοινωνήτῃ πρὸς τὸν θύοντα καὶ νὰπολαύσῃ τῶν προσφερομένων δώρων.—**525 παμμέλινα**. Τοῦτο τὸ χρῶμα ὄφειλον νὰ ἔχωσι τὰ σφάγια τὰ θυόμενα εἰς τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς χθονίους θεοὺς, ἐν ᾧ τὰ εἰς τοὺς οὐρανόιους λευκόν· ἀλλ' ἐν θυσίαις εὐωχίας ἠδύναντο καὶ ταῦτα νὰ

ἔχωσι μέλαν, μόνον δὲ τὰ εἰς τὸν Ἥλιον θυόμενα ἔπρεπε κατὰ κανόνα ἀπαράβατον νὰ εἶναι λευκά. Τὰ θύματα τῶν χθονίων ἐκαίοντο ὅλα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ (ὄλοκαυτοῦν) χωρὶς οἱ θύοντες νὰ τρώγωσι τι ἐκ τούτων. Ἄλλ' αἱ τοιαῦται θυσίαι ἦσαν πολὺ σπάνιαι, ἀφ' οὗ ἐν οὐδεμιᾷ πόλει ὑπῆρχε βωμὸς τοῦ Ἄδου (ὡς ὄντος ἀμειλίκτου), ἢ ἀσυνήθεις, τελούμεναι μόνον ὁσάκις ἔμελλον νὰ ἐρωτηθῶσι νεκροί, ὡς ἐνταῦθα (συνήθως ἐν νεκρομαντείσι).—**528 εἰς ἔρεβος στρέψας.** Τὰ θύματα τῶν οὐρανίων κατὰ τὴν σφαγὴν ἀνεστρέφοντο, ὥστε ἡ κεφαλὴ αὐτῶν ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπε τὸν οὐρανόν, τῶν δὲ θυμάτων τῶν χθονίων ἡ κεφαλὴ ἐστρέφετο πρὸς τὴν γῆν, ὅφ' ἦν κατόικουν ἐκεῖνοι, ὥστε τὸ αἷμα νὰ χυθῆ εἰς τὸν βόθρον. — **ἀπονόσφι** Ὁφείλε νὰ ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν Ὁκεανόν, ἀνήκοντα εἰς τὸν ἄνω κόσμον, ὅπου κατόικουν οἱ ζῶντες, εἰς οὓς καὶ αὐτὸς ἀνήκει, καὶ μέλλοντα νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸν πάλιν εἰς τὸ κράτος τοῦ φωτός [ἄλλως ὁ ἐπικαινωμένων πρὸς τοὺς θεοὺς καλὸν ἐν τῇ βαθείᾳ αὐτοῦ εὐλαβείᾳ νὰ μὴ ἀτενίσῃ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον].— **530 ἐλεύσονται** ἐκ τοῦ Ἄδου, διότι ὁ Ὅδ. μόνον μέχρι τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἶχε φθάσει, ἵνα πῶσιν αἷμα. Τὸ αἷμα, ὁ κύριος ζωτικὸς χυμὸς, ἐφέλκεται μάλιστα τὰς ψυχὰς, αἱ ὁποῖαι γευόμεναι αὐτοῦ ἀναλαμβάνουσιν, εἰ καὶ ἐπὶ βραχὺν χρόνον, τὴν ζωτικὴν δύναμιν, τὴν συνείδησιν, τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἄνω κόσμου. Ὅθεν ἡ συνείδησις τῶν ψυχῶν δὲν ἔχει ἀπολεσθῆ διὰ παντός, ἀλλὰ μόνον κοιμᾶται, ἢ δὲ σφαγὴ τῶν ζῴων δὲν εἶναι κυρίως θυσία, ἀλλὰ γίνεται μόνον, ἵνα αἱ ψυχαὶ πίνουσαι αἷμα ἀναλάβωσι τὴν συνείδησιν, ἢ δὲ τοῦ Τειρεσίου, ἢ διασφύζουσα τὴν συνείδησιν, ἵνα ἀναλάβῃ τὸ μαντικὸν δῶρον. — **535 ξίφος** Ὑπὸ τὴν συμβουλήν τοῦ νὰ ἀπείργῃ διὰ τοῦ ξίφους τὰς ψυχὰς ὑπόκειται ἡ παρὰ τοῖς παλαιοῖς κρατοῦσα πίστις ὅτι αἱ ψυχαὶ φοβοῦνται τὸν σιδήρον ἢ ὅτι ὁ ἦχος τοῦ σιδήρου ἢ τοῦ χαλκοῦ φυγαδεύει αὐτάς. Πᾶσαι αἱ ἐνταῦθα διαγραφόμεναι διατυπώσεις ἐπληροῦντο κανονικῶς ἐν τοῖς νεκρομαντείσι, τὰ ὁποῖα συνήθως ἦσαν ἰδρυμένα ὅπου ἐπιστεύετο ὅτι ὑπῆρχε κάθοδος εἰς Ἄδου.

541-74. **541-5** ἀμφὶ ἔσσαν ἀμφιέννυμι, εἶματα (ἐν-
νυμι, ὑποκορ. ἱμάτιον) ἐνδύματα, παράθεσις, **φᾶρος** οὐ. ἱμάτιον ἀν-
δρῶν καὶ γυναικῶν, **ἀργύφρος** (ἀργὸς λευκὸς·φρός) ὀλόλευκος, **ἰξύς-
ύος** θ. τὰ περὶ τὴν μέσην, ἢ μέση (τοῦ σώματος), **καλύπτρη** καὶ
κρηδεμνον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς.—**546-50** 547=173, **ἄωτέω** (ἄη-
μι ὄουχαλίξω) κοιμῶμαι, **φράξω**, ἄορ. ἀναδιπλ. **ἐπέφραδον**, διδῶ ὀδη-
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

γίας (περὶ τοῦ πλοῦ).—561-5 *ἐρχόμενοι* ὅτε εὐρίσκοντο καθ' ὄδον ἐρχόμενοι εἰς τὸ πλοῖον, *φάσθε* νομίζετε, *νύ που* λοιπὸν ἴσως (ἂν δὲν ἀπατώμαι), *τεκμαίρομαι* ὀρίζω, προδιαγράφω, *ἡμῖν* ἐγκλ. ἀντὶ ἡμῖν, *εἰς Ἄ. δόμους* (ἰέναι) ἔπεξ. τοῦ ἄλλην ὁδόν.—566-8 *καὶ ἐξόμενοι*, *αὐθι* ἐκεῖ, *γοῶ* θρηγῶ γοερῶς, *τίλλομαι χαίτην* μαδῶ τὴν κόμην μου, 568 = 202.—569-74 *ἀχνύμενοι χέοντες* 409, *τόφρα* ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ, *ἄρ'* ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀπεδείχθη (διότι δὲν τὴν εἶδον κατερχομένην εἰς τὸ πλοῖον), *οἰχομένη* ἀπελθοῦσα ἐκεῖ, *παρεξελθοῦσα* προσπεράσασα, *ῥῆα* (ῥηίδιος ῥαίδιος) εὐκόλως (ἀφανής), *τίς ἂν* τὸ ἀσύνδ. αἰτιολ., *ἢ ἔνθα κίοντα ἢ ἔνθα* ἢ ἐρχόμενον ἢ ἀπερχόμενον.

541 *χρυσόθρονος*, διότι κατὰ τὰς παραστάσεις τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων οἱ θεοὶ κατὰ κανόνα παρίσταντο καθήμενοι· δια τί *χρυσόθρονος*; — 543 *φᾶρος* Ἡ λ. εἶναι αἰγυπτιακή, p(h)aar, δηλοῦσα εἰδός τι αἰγυπτ. λίνου καὶ ὕφασμα λινού, δι' οὗ περιετυλίσσοντο τὰ πτόματα (μόμμια). Παρ' Ὀμήρῳ ἢ λ. δηλοῖ καὶ ἔνδυμα λινού εὐρὺ μακρόν, φερόμενον μόνον ὑπὸ ἐπιφανῶν, εἴτε ἀνδρῶν ὡς ἱμάτιον (ἐν ᾧ ἢ χλαῖνα ἐφορεῖτο ἀδιακρίτως ὑπ' ἀνδρῶν πάσης τάξεως), καὶ πολλάκις πορφυροῦν χάριν ποικιλίας πρὸς διακρίσιν ἀπὸ τοῦ λευκοῦ χιτῶνος, εἴτε ὑπὸ γυναικῶν· περιβάλλετο περὶ τοὺς ὤμους, ἐπορπούτο πρὸς τὸ στήθος πρὸ τοῦ δεξιοῦ ὤμου καὶ ἐζώννυτο ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Ἀλλὰ τὸ σύνθηες ἔνδυμα τῶν γυναικῶν ἦτο ὁ ἔρεοῦς πέπλος, ἐπίσης μακρόν εὐρὺ τεμάχιον ὑφάσματος, φέρων ἐνυφασμένα πολλάκις ποικίλα κοσμήματα, περιβαλλόμενος περὶ τοὺς ὤμους, πορπούμενος ἐπ' αὐτῶν, ζωννύμενος κατὰ τὴν μέσην (γυνὴ βαθύζωνος, ὥστε πέπλος ἢ φᾶρος νὰ ἀντιστοιχῶσι πρὸς τὸν δωρικὸν χιτῶνα ζωννύμενον, ὡς βλέπομεν ἐπὶ τῶν Κορῶν τοῦ Ἐρεχθεῖου) καὶ συρόμενος ὀπισθεν (γυνὴ τανύπεπλος). Τὸ φᾶρος ἐφορεῖτο ἴσως μόνον κατὰ τὸ θέρος διὰ τὴν λεπτότητα αὐτοῦ, καλεῖται δὲ *ἀργύφρον* διὰ τὸ λευκανγές τοῦ χρώματος τοῦ λίνου. — Αἱ γυναῖκες ἐξερχόμεναι ἐφόρουσαν ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτῆς καὶ τὴν *καλύπτρην* (-αν), ὕφασμα λινού, ἄλλοτε βραχυτέραν, ἄλλοτε μακροτέραν, κατερχομένην ἐκατέρωθεν τῶν παρεῖων ἐπὶ τοὺς ὤμους, τὸν αὐχένα καὶ τὰ νῶτα, ὥστε τὸ πρόσωπον νὰ εἶναι ἐλεύθερον, ἐν ᾧ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καλύπτει καὶ τὸ πρόσωπον· πρβλ. καὶ τὴν παρεμφερῆ πρὸς τὴν ὀμνηρικὴν καλύπτραν τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέου ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ. — Ἡ ζώνη χρυσοῦ ἢ διότι ὅλη ἦτο ἐκ χρυσοῦ ὡς ζώνη θεᾶς

ἢ διὰ τὰ χρυσᾶ αὐτῆς κοσμήματα.— Πῶς προβαίνει ὁ Ὅδ. εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ νέου πλοῦ;

Γενικαὶ ἐντυπώσεις ἐκ τῆς θαυφθίας κ.

Ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ Μυκηναίᾳ αἰθούσῃ.

(Οἱ δι' ἄδρων στοιχείων ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς προθήκας.)

δόρυ· λόγχοι δοράτων 29 449, 39 740, τέσσαρες λόγχοι 50, 72 3543, 69 5691, λόγχη μετὰ κρίκου ἐξαρτήσεως 18 215, λόγχοι ἀκοντίων 49 448, 52 2480-2, 2535, 56 2937, 3133 κἀ· θηραταὶ φέροντες ἀνὰ δύο ἀκόντια 91 5883-4 ἐκ τοιογραφίας τῶν ἀνακτόρων τῆς Τίρυνθος· λόγχοι δοράτων, ἀκοντίων, ξιφῶν, μαχαιρῶν ἐν τῷ ὄφ τάφω τῶν Μυκηνηῶν, ὑαλοφράκτω ἐν τῷ μέσῳ τῆς Αἰθούσης· **σαυρωτήρ** ἐν τῇ **χαλκοθήκῃ** AAM 200 6256-64, 190 6850, 6874, 7004, 6849, 6848 κλπ.

ξίφη· λόγχοι ξιφῶν 26, ἔνθα ἡ χρυσῆ κόπη 407 καὶ κόπη ἐγχειριδίου 294, 27, 28, 38 (ἔνθα ἡ χρυσῆ κόπη 723), 39, 40 (ἔνθα ἡ ἀκεραία χρυσῆ κόπη 634-5, 690, 763)· **τελαμῶνες** (;) χρυσοῖ 20 260 62, 25 633· κομβία μεγάλα, εἰς ἃ ἀπέληγον αἱ κῶπαι, ἐλεφάντινα ἢ χρυσᾶ 22 276 7, 295, 322, 484-9, 40 774-8· λεπίδες ἐγχειριδίων ἐν ὑαλίῳ κώδωνι ἐπὶ στήλης ἐν τῷ βάθει τῆς αἰθούσης· κῶπαι ἐγχειριδίων 44 313, 4098.

βέλη λίθινα ἄνευ ἰδίας βάσεως ἐνσφηνούμενα ἐντὸς μικροῦ κονταρίου, 74 5687, 75 3681, 76 5644, 32 536 40· χαλκᾶ μετὰ βάσεως ἢ ἄνευ τοιαύτης, 56 3007, 52 2335, 63 2930, 54 2455, 86 1928, 9, 64 4909, 66 3213, 82 2099· ἐν τῇ **Χαλκοθήκῃ** 218 8638 πολλὰ τῶν βελῶν φέρουσιν αὐλὸν ἀντὶ τῆς ἐνσφηνουμένης εἰς τὸ στέλεχος βάσεως· τὰ πλεῖστα τῶν βελῶν φέρουσι καὶ τὰς ἐπικινδυνότητας ἀκίδας.

μάχαιραι κοπῆς κρέατος 29 443-7, 56 3083, 55 2818 κ. ἄ· ἐκ τῶν ἐν Πίν. 1' εἰκονιζομένων μαχαιρῶν ἡ πρώτη εἶναι κοπίς πρὸς σφαγὴν τῶν ἱερείων· **ἀκόναι** 50 930, 31 512.

κόρυς 47 2468-70 τρεῖς κεφαλαὶ ἐξ ἐλέφαντος ἀνδρῶν φοροῦν-

των κόρυν ἐπενδεδυμένην ἔξωθεν δι' ὄριζοντίων σειρῶν χαυλιοδόντων κάπρου ἐπαλλήλων, ἐναλασσούσης τῆς κυρτῆς καὶ κοίλης ἐπιφανείας αὐτῶν παρ' ἑκάστην σειράν, ὡς φαίνεται μάλιστα 2470 καὶ 79 205ῷ· **χαυλιοδόντες** 23 562, 521-5, 78 4526, 79 2097, 86 2002, κἄ. κορυφή τῆς κόρυθος, εἰς ἣν ἐνηρμόζετο ὁ λόφος, 32 532-5.

κνημῖδες ἐπὶ τῶν ὀστέων τῆς κνήμης νεκροῦ 22 267-8· ἄλλαι κνημῖδες αὐτόθι 269-71, 35 652-3, 65 4691, 2580.

ἄρμα 89 5878-9 ἐκ τοιχογραφίας τοῦ ἀνακτόρου τῆς Τίρουθος· ἑκατέρου ἐπιβαίνουνσι γυναῖκες εὐγενεῖς ἀνὰ δύο, ὧν ἡ ἑτέρα ἠνιοχεῖ, ἐλαύνουσαι εἰς δάσος ἐπὶ θεῶν θήρας κάπρων· ὑπὸ 83 δύο ἕτερα ἄρματα ἐπὶ γραπτῶν ἀγγείων 2042-3 ἐκ Μενιδίου· **χαλινὸς ἵππου** 56 2553.

φόρμιγξ· εὐρέθησαν 2 ὀστῆναι ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Μενιδίου, συντετριμμέναι, ὧν ἡ ἑτέρα συνεκολλήθη ὑπὸ τεχνίτου Ἑλληνοσ, 83.

κύπελλα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, πολλὰ καὶ εὐδιάκριτα ἐν ταῖς Προθήκαις· πρβλ. ἰδίᾳ τὰ κύπελλα τοῦ Βάφειοῦ ἐντὸς ὑαλίνων κωδῶνων ἐν τῷ βάθει τῆς αἰθούσης ἐπὶ στηλῶν 1758-9, ἑκατέρωθεν τῆς τῶν 4 ἐγχειριδίων, ὅπου ἀπεικονίζεται ἐν τῷ μὲν εἰρηνικῇ βοσκῇ ταύρων, ἐν τῷ δὲ θήρα.

λέβητες ποικίλων μεγεθῶν καὶ ἄνευ ποδῶν ὑπὸ πολλὰς Προθήκας· λέβης χαλκοῦς μετὰ τρίποδος ὑπὸ 24 χύτρα πηλίνη μετὰ τρίποδος συμφυοῦς ὑπὸ 82 2208 καὶ 47 4177.

λύχνοι δύο μεγάλοι λίθινοι ἐκ τοῦ ἀνακτόρου τῶν Μυκηνῶν κατὰ τὸ μέσον τῆς δεξιᾶς μακροῦς πλευρᾶς, μέλας δίμυξος 3160 καὶ ἔρουθρός τετράμυξος, 3159, ἐπίσης ἐν 61 4925, 4568, 3125, 3243, 2777, 2918, 3161, 3125, 4924, 4942 μονόμυξοι ἢ δίμυξοι, βραχεῖς, ἄνευ ὑποστάτου ὑψηλοῦ.

κάτοπτρα ἄνευ λαβῆς 60 3210-1, μετὰ λαβῆς ἑλεφαντίνης, γλυπτῆς ἀρίστης τέχνης αὐτόθι 2898, μόνον λαβὴ ἑλεφαντίνη καλλίστη αὐτόθι 2899.

κτένες· ἡμικύκλιος ἑλεφάντινος περιστεφόμενος διὰ χρυσοῦ χείλους 22 310, ἐπίπεδοι διαφόρων μεγεθῶν ἑλεφάντινοι 27 2460, 2474, 52 2333, 2326, 57 2632, 58 4532, 59 1024-5, 64 2700, 65 2579, 79 2044.

σπεῖραι βοστρύχων χρυσαῖ 45 2448-9, 2576, 2857, 44 3009, 43 3183, 92 6221· ἐν κρανίῳ γυναικείῳ εὐρεθῆντι ἐν Μυκῆναις ἔξωθεν τοῦ λεγομένου τάφου νῆς Κλυταιμῆστρας εὐρέθη σπεῖρα

χρυσῇ, συνέχουσα βόστρυχον τῆς νεκρᾶς, διακρινομένη ὄπισθεν κατὰ τὴν βάσιν τοῦ κατ' ἰνίον ὀστοῦ, **60** 2902.

περόναι πόρπαι, **14** 102-3, κεφαλαὶ αὐτῶν **14** 104 5, περίχρυσοι **12** 93-6, χρυσαῖ **19** 245-7.

ἐνώτια (ἔρματα) φέρει ἢ προσωπὶς **14** 146, **13** 53-5, 61, **77** 4332-3.

περιδέραια κ. *ὄρμοι* περὶ τοὺς βραχίονας ἢ τὸν λαιμὸν **12** 56-68, **13** 80, **14** 77-8, **43** 3787, 3003, 2998, 3153, **92** 6212, **77** 4341, **37** 689, μετ' ἐξαοτήματος ἐπιστηθίου **43** 3194, **45** 2991, 2847, ἐξαοτήματα ἐπιστήθια περιδεραίων **33** 340-9, **36** 672, 699, **37** 668, 674, **14** 110-1, 114 5, **30** 508, 513, **45** 2847, 2791, 2845, **44** 3186.

πέλιον μέγα, ἴσως ἀνδρικόν, ἀρίστης τέχνης **20** 263.

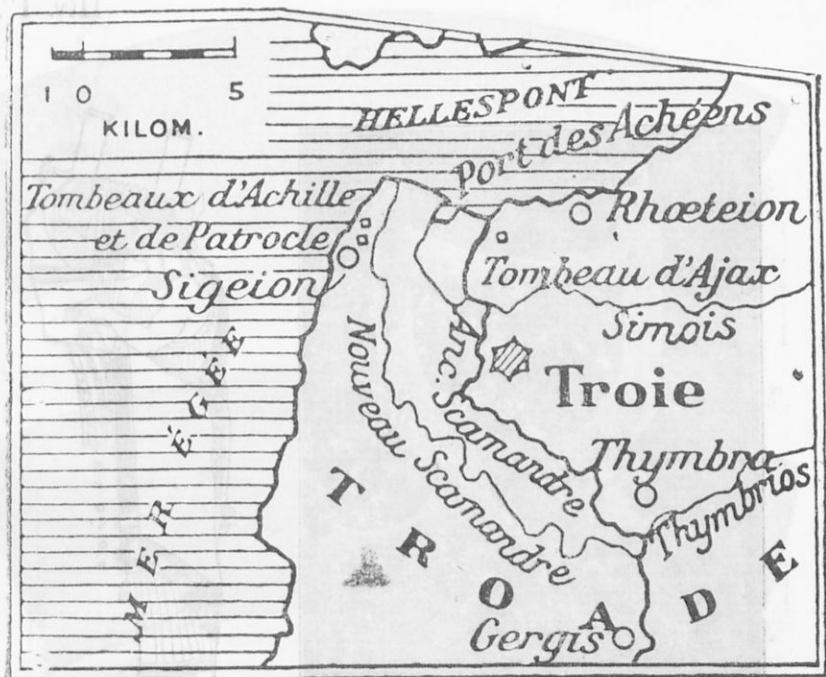
δακτύλιοι **20** 240-1, πολλοὶ **32-41**, **92** 6208, **87** 1081-4.

Ἐκ Τροίας εὐρήματα ἐν **77-8**, δωρεὰ τῆς αἰοιδίμου Σοφίας Schliemann.

ΟΜΗΡΟΣ

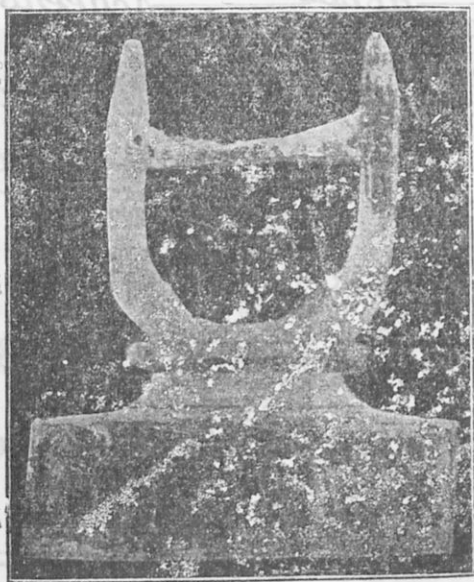
1

2

3

1

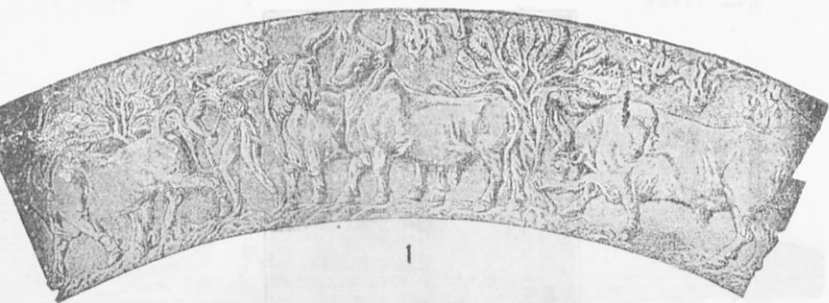
2

3

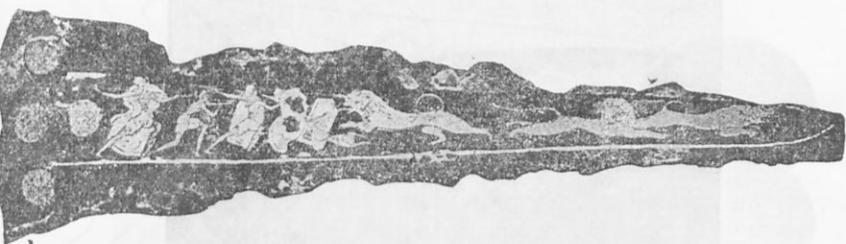
3

3

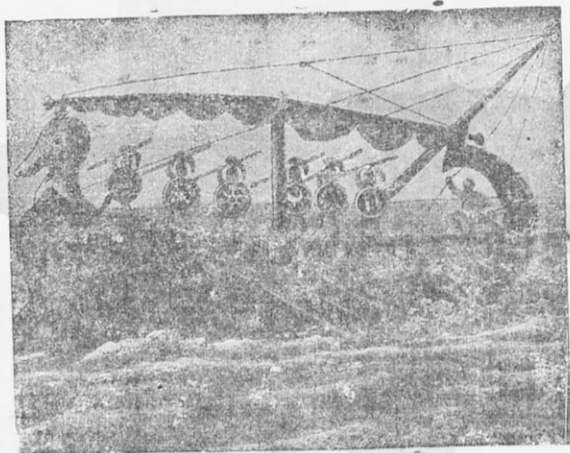

2

3

1

2

3

4

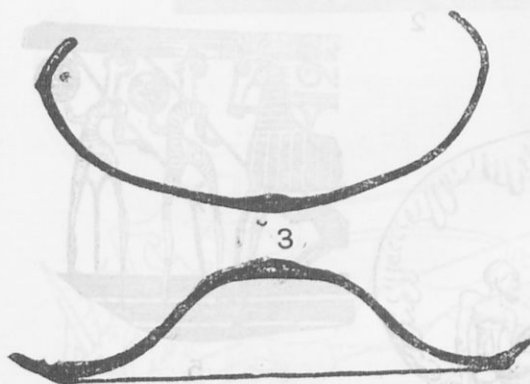
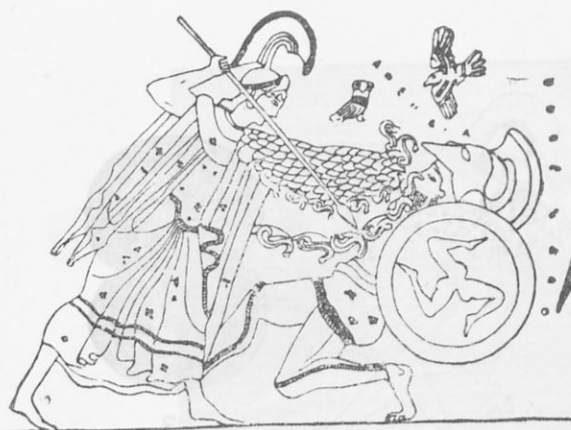
5

7

6

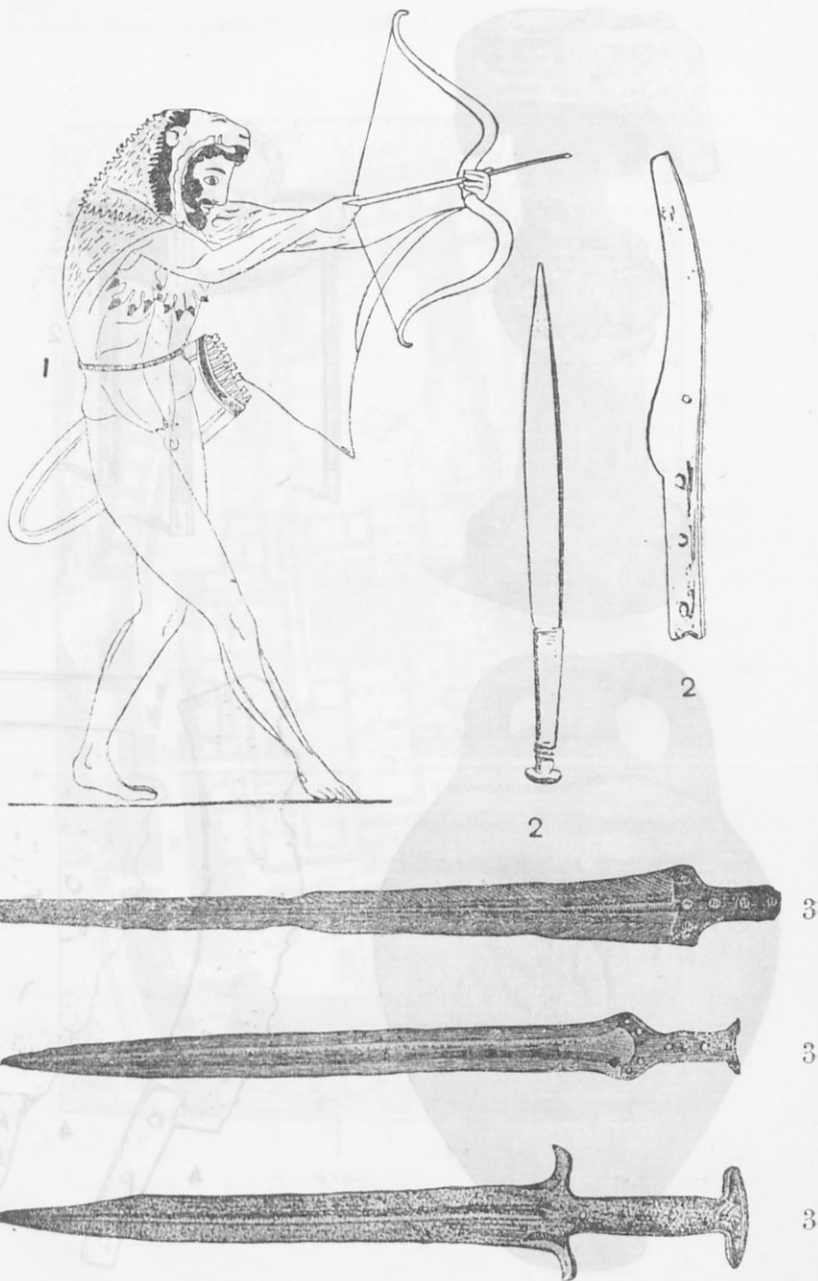

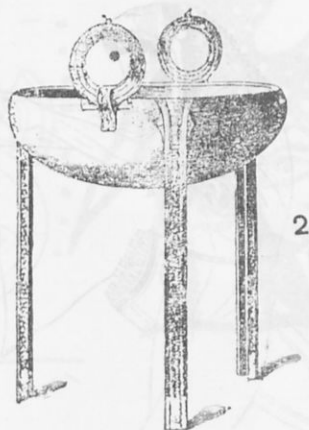
4

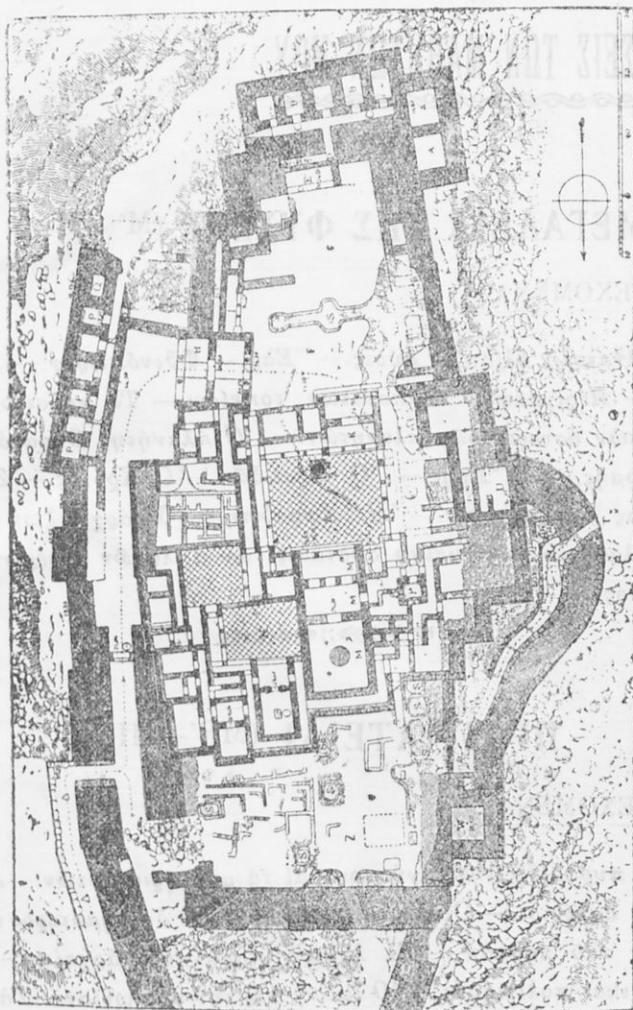
4

θ

4

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΟΥ

ΜΕΓΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ (Μ'—ΜΑ')

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

Ἀνατολή ἡλίου.— Δύσις.— Ἑαρ.— Φθινόπωρον.— Χειμών.— Περιγραφὰ ὠραιοτάτων τοπειῶν.— Τὸ πράσινον.— Περὶ τῶν ἀστεροειδῶν πλανητῶν.— Ὁ ἑπλανήτης Οὐρανός.— Ὁ Ἑρμῆς.— Ὁ Ἄρης.— Ὁ Ποσειδῶν.— Ὁ Κρόνος.— Ζεὺς ὁ γίγας τῶν κόσμων.— Ἡ Ἀφροδίτη.— Ὑπάρχει ζωὴ ἐπὶ τῶν πλανητῶν ;— Φυσικὴ σύστασις τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων.— Ὁ ἥλιος.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΙ (ΜΒ'—ΜΓ')

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

Αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου καὶ τὰ μυστήρια αὐτῶν.— Δεογάρδος Λαβίνισι.— Οὐίλλιαμ Σαίξπηρ.— Οἱ διασημότεροι ἀδάμαντες τοῦ κόσμου.— Τὰ λουτρὰ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.— Ὁ Ἀραβικὸς πολιτισμὸς.— Ὁ ἰατρὸς εἰς τὴν κοινωνίαν.— Τὰ ἀρχαῖα μεταλλεῖα τοῦ Λαυρείου.— Ὁ Γκαῖτε.— Ὁ ῥωμαντισμὸς.— Ὁ κλασικισμὸς.— Ἡ διάρρησις τῆς γῆς κλπ. κλπ.

BRITISH MUSEUM

PROCEEDINGS OF THE SOCIETY

OF ANTHROPOLOGY

Volume 10, Part 1, 1910

PROCEEDINGS OF THE SOCIETY

of Anthropology

